HER FARZ NAMAZDAN SONRA ÂYET-İ KÜRSÎ OKUMAK

Bu, hem imama, hem de ona uyanlara müstehabdır. Çünkü bu konuda birçok sahîh hadîsler vârid olmuştur. Tâki namazdan sonra Âyet-i Kürsî'yi okuyan o eşref-i vakitte büyük beşarete ve cennetin yüksek derecelerine erişmiş ola... el-Burhan adlı kitapta da bu husus belirtilmiştir.

Meşâyihdan bir kısmı Âyet-i Kürsî'yi namazı müteakip aşikâr okumayı mekrûh, gizli okumayı vâcib saymışlardır. Aynı zamanda her ferdîn okumasını da gerekli görmüşlerdir.

Fukahadan bazısı da bu yerde aşikâr okumanın daha iyi ve daha fazîletli olduğunu, müezzin okuyunca cemaatin dinlemesinin daha sevaplı bulunduğunu söylemişlerdir. Çünkü Kur'ân'ı dinlemek onu okumaktan daha sevaplıdır. Cenâb-ı Hak: **«Kur'ân okununca onu dinleyin!»** buyuruyor.

Namazda imam Kur'ân okurken onu susup dinlemek farz, namaz dışında müstehabdır.[873]

Ben kulların en zayıfı (iyilik ve ihsan sahibi olan Allah ona geniş yardımda bulunsun) diyorum ki :

— Farz namazlardan sonra Âyet-i Kürsî okumak şu zamanımızda hem imama, hem de ona uyanlara gereklidir. Buna vâcib de diyebiliriz. Çünkü müezzinlerin çoğu bilgisizlikleri sebebiyle kırâati lâyıkıyle yerine getiremiyorlar. Okudukları zaman hayli hata, yanlış yapıyorlar. Makam bilmedikleri için gelişigüzel bir âhenk vermeye çalışmakta ve bazı yerlerde harf ziyadeliğine bile yol açmaktadırlar. Bazı yerlerde ise harfleri noksan bırakmaktadırlar. Kur'ân'ı tecvîd bilmeyen kimseden dinlemek, işitme âfetlerinden biridir.

Müezzinlerin çok defa harf fazla ettiklerine bir misal verecek olursak, Rabbenâ ve lekel hamd cümlesini gösterebiliriz. Çoğu Hamd kelimesini bu makamda telâffuz ederken (H) ile (MİM) arasına bir elif sokar, Hamd yerine Haamd der. Namazda da, tediyede de böyle bir fazlalık yaparlar. Bir örnek

(873) *Tefsir-i Rûhu'l-Beyân.*

daha verelim: Sallû alâ Muhammed diyecekleri yerde: Sallû alâ Muhaammed diyerek (H) ile (MİM) arasında bir elif sokarlar. Bazısı hem böyle yapar, hem de (MİM) ile (DAL) arasına da bir elif ilâve ederek Muhammad der. Cuma günleri ise Velhamdü lillâhi Rabbil âlemîn derken birçok harfler ilâve edip kelimelerin şeklini değiştirirler. Zikir ehlinden de bir kısmı Kelime-i Tevhîd'i zikir yollu telâffuz ederken bazı harfler ilâve ederler. Lâ ilâhe'nin hemzesinden sonra bir (Y) harfi, İlâh kelimesinden sonra bir elif ziyade ederler. İllâ hemzesinden sonra bir (Y) ilâvesinde bulunurlar. Bunların hepsi de haramdır. İcmâ ziyâde ve noksanı haram kılmıştır. Bu bütün vakitlerde böyledir. Görülüyor ki bahsettiklerimiz Allah'ı günah işlemekle zikreder ve ona bu ölçü içinde ibâdet ederler. Dünya hayatında çalışmaları boşa gitmiştir. Oysa onlar güzel iş yaptıklarını sanıyorlardı.

İşte zamanımızın müezzinleri (mevlidhanları) çeşitli makam ve mahfillerde ve beldenin ileri gelenlerinin bulunduğu topluluklarda böylesine yanlış makamlar tutturup ya fazla ya da noksan harf ve kelime ara yere sokarlar.

İmam Şâfiî (rahmetullahi aleyh) diyor ki :

Çağın kaadıları gerçekten sapıttılar.
Noksanlık içinde oldukları pek aşikâr
Dini dünya karşılığında sattılar onlar
Ticaretleri hiç de onlara sağlamadı kâr..

Yine ben fakir diyorum ki: Arap diyarında bazı beldelerde Kadirî şeyhlerinden ve ilim adamlarından öylelerini gördüm ki onlar belli zikir ve duâlarda harf fazla yaparak ve noksan bırakarak Allah'ı anarlar. Onlara niçin böyle yaptıklarını sorduğumda bana şu cevabı verdiler :

— Biz zikir ve duâları meşayihımızdan bu şekil alıp öğrendik.

Ve sonra da onların ahvalini vasfedip anlattılar. Onlara dedim ki :

— İyi ama bizim kırâatimizi mütevatir derecede olan kırâat-i seb'a veya aşereden almamız gerekmiyor mu? Bu kırâ-

atlerin hiçbirinde sizin yapmış olduğunuz fazlalık ya da noksanlık yoktur.

Bu sözümü uygun bulup kabul ettiler. Bunun üzerine Allah'a hamdedip şükürde bulundum.

Allah bizim de, sizin de durumunuzu düzeltsin!.

Efendimiz Ebûbekir Sıddîk (R.A.) diyor ki :

«Bizim dinimiz nakiller üzerine kuruludur, akıllar münasebeti üzerine değil...»[874]

Dinî usûl kaidesince Allah'ın isimleri tevkifî'dir. (Belli ve belirli isim ve sayıda tutulmuştur) Fazlalık ve noksanlık kabul etmezler. (O halde esmâ-i ilâhiye ile yapılan zikirlerde bir harf fazla ya da noksan etmek doğru olmaz).

BEŞ VAKİT NAMAZDAN SONRA YAPILACAK OLAN TESBÎH, TAHMÎD VE TEKBÎRLER HAKKINDA VÂRİD OLAN SAHÎH HADÎSLER

Bilinmiş olsun ki, beş vakit namazı müteakip yapılan tesbîh, tahmîd ve tekbîrden her biri otuz üç defa tekrarlanır. Lâ ilâhe illâllahü vahdehû lâ şerîke leh, lehül mülkü ve lehül hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadîr ile yüz tamamlanmış olur. Bu tesbîhleri yapmak hem imâma, hem de ona uyanlara müstehabdır. Aynı zamanda hataların bağışlanmasına vesiledir. İsterse bu hatalar deniz köpüğü kadar olsun.. (Yeter ki ara yerde kul hakkı, millet hakkı bulunmasın).[875]

Rivâyet edilen sahîh hadîsler :

«Kim her (farz) **namazdan sonra Allah'a otuz üç defa tesbîh, otuz üç defa tahmîd ve otuz üç defa da tekbîr getirirse bu doksan dokuz eder. Yüzün tamamı ise, Lâ ilâhe illâllahü vahdehû lâ şerîke leh, lehül mülkü ve lehül hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadîr'dir. Hataları deniz köpüğü kadar bile olsa bağışlanır.»**[876]

«Yâ Ebâ Zer! (Sevapta) senin önüne geçenlere seni ulaştıracak olan kelimeleri sana öğreteyim mi? Bu hususta sana ancak senin bu bilgini alan kimse yetişebilsin: Her namazdan sonra otuz üç defa tekbir, otuz üç defa tesbîh ve otuz üç defa da tahmîd getirir ve bunları Lâ ilâhe illâllahü vahdehû lâ şerîke leh, lehül mülkü ve lehül hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadîr ile hatmedip bağla. İşte bunları söyleyenin günahları (kul hakkı millet hakkı müstesnâ olmak üzere) **deniz köpüğü kadar bile olsa bağışlanır.»**[877]

Hazret-i Fâtıma (R. Anhâ) muhterem babası Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'den bir hizmetçi talebinde bulunduğunda, Fahr-i Âlem Efendimiz ona: **«Sana hizmetçiden daha hayırlı olan bir şeyden haber vereyim mi? Yatağına uzanacağın zaman Allah'a otuz üç defa tesbîhte, otuz üç defa tahmîdde ve otuz dört defa da tekbîrde bulun..»**[878]

Yine Ebû Hüreyre (R.A.) Hazretleri'nin rivâyetine göre, fakirler toplanıp Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'e geldiler ve dediler ki :

— Çok mal ve servet sahipleri mallarıyla yüksek derecelere ve sonu gelmeyen nîmetlere (doğru yol alıp) gittiler. Onlar da bizim kıldığımız namaz gibi namaz kılıyor, bizim tuttuğumuz oruç gibi oruç tutuyorlar. Ayrıca onların mal ile üstünlükleri vardır. Onunla haccedip umre yapıyorlar, Allah yolunda cihadda bulunuyorlar ve bir taraftan da sadaka dağıtıyorlar!

Bunun üzerine Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz onlara buyurdu ki :

— Size bir şeyden haber vereyim mi, eğer onu tutup yapacak olursanız (sevap ve fazîlette) **sizi geçenlere ulaşırsınız ve sizden sonrakilerden hiç kimse size erişemez olur ve yine siz içinde bulunduğunuz topluluğun hayırlıları olursunuz. An-**

(874) Dini esaslar nakle dayanır, akla değil, demektir. Çünkü namaz, oruç, hac zekât gibi esasları akıl ta'yin edemez. Ama her esas ve prensipte akla geniş yer verilmiştir. Dinde akıl dışı bir esas düşünülemez. Bazı esaslarda akıl acze düşse bile, bu ferdin aklıdır, cumhurun değil...

(875) el-Burhan.

(876) Sahih-i Müslim; Ebû Hüreyre'den (R.A.)

(877) Ebû Dâvud; Ebû Zer el-Ğıffârî'den (R.A.)

(878) Sahih-i Müslim; Ebû Hüreyre'den (R.A.)

cak belirteceğim amelin bir benzerini yapan kimse müstesna (yâni o da sizin derecenize yükselmiş olur). **Her** (farz) **namazı müteakip otuz üç defa tesbîh, tahmîd ve tekbîr getirin..**

Râvi diyor ki: Resûlüllah (S.A.V.) böyle buyurunca biz kendi aramızda görüş ayrılığına düştük: Bir kısmımız tesbîh, tahmîd ve tekbîrden her biri otuz üç defa getirilecek, dedi. Bir kısmımız ise hepsi birden otuz üç defa getirilecek, dedi. Durumu Resûlüllah Efendimiz'e arzettiğimizde şöyle buyurdu: **«Otuz üç defa Sübhânallah, otuz üç defa Elhamdü lillâh, otuz üç defa da Allahü ekber diyeceksiniz..»**[879]

«İki haslet var ki müslüman bir adam onları sayacak olursa mutlaka cennete girecektir. O iki haslet çok kolaydır, fakat onlarla amel edenler pek azdır: Her namazdan sonra Allah'a otuz üç defa tesbîh, otuz üç defa tahmîd ve otuz üç defa da tekbîr getirilir ve sonra da Lâ ilâhe illâllahü vahdehû lâ şerîke leh, lehül mülkü ve lehül hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadîr denilir. Yatağına gelip uzanacağı zaman da otuz üç defa tesbîh, tahmîd ve tekbîr getirir ve sonra Lâ ilâhe illâllahü vahdehû lâ şerîke leh, lehül mülkü ve lehül hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadîr denilir. Böylece bu dilde yüz olur, terazide bin olur. Her iyilik on mislinedir.»[880]

eş-Şihâb kitabında da aynı rivâyetlere yer verilmiştir.

«Kim bir günde yüz defa Lâ ilâhe illâllahü vahdehû lâ şerîke leh lehül mülkü ve lehül hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadîr derse, on köle azâd etmişcesine (veya ona denk) sevap kazanmış olur. Kendisine yüz iyilik yazılır, yüz kötülüğü silinir ve bu onun için o gün akşama kadar şeytandan koruyucu olur. Hiç kimse ondan daha üstün bir amel yapmış olmaz; ancak ondan daha çok amel eden bir adam müstesna... Ve kim de bir günde yüz defa Sübhânallahi ve bi hamdihî derse, hataları deniz köpüğü kadar bile olsa dökülüp gider.»[881]

(879) Sahih-i Buhâri; Ebû Hüreyre'den (R.A.)
(880) Ebû Dâvud, İbni Mâce; Abdullah bin Amr bin Âs'dan (R.A.)
(881) Sahih-i Müslim, el-Meşârik; Ebû Hüreyre'den (R.A.)

DUÂNIN ÖZELLİKLERİ VE FAZİLETLERİ HAKKINDA NÂZİL OLAN ÂYETLER VE RİVÂYET OLUNAN SAHİH HADİSLER

«Rabbiniz: Bana dua edip kullukta bulunun ki size karşılığını vereyim.»[882]

«Allah'a korkarak ve umut bağlayarak duâ edin (yalvarın) **Doğrusu Allah'ın rahmeti iyi davrananlara yakındır.»**[883]

«Rabbinize gönülden ve gizlice duâ edip (yalvarın). **Doğrusu O aşırı gidenleri sevmez.»**[884]

«Ey Muhammed! Kullarım sana beni sorarlarsa, bilsinler ki Ben. şüphesiz onlara yakınım. Benden isteyenin, duâ ettiğinde duâsını kabul ederim. Artık onlar da dâvetimi kabul edip bana inansınlar ki doğru yolda yürüyenlerden olsunlar.»[885]

Konumuzla İlgili Hadîs-i Şerîfler :

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz **«duâ ibâdetin kendisidir»** buyurdu ve sonra şu âyeti okudu: **«Rabbiniz; bana kullukta bulunun ki size karşılığını vereyim.»**

«Sizden kime duâ etme kapısı açılırsa, kabul olunma kapısı da açılır.» Diğer bir rivâyette: **«Cennet kapıları açılır»** buyurulmuştur.[886]

«Kaderden sakınmak fayda vermez; duâ ise inen (dert, belâ ve musibete) karşı fayda verir. Belâ şüphesiz ki iner ama duâ onu karşılar da kıyâmete kadar biri diğerinin sırtını yerine getirmeye çalışır.»

«Allah katında duâdan daha kıymetli bir şey yoktur.»[887]

«Allah'a duâ etmeyene Allah kızar.»

(882) Mü'min sûresi, âyet: 60.
(883) A'râf sûresi, âyet: 56.
(884) A'râf sûresi, âyet: 55.
(885) Bakara sûresi, âyet: 186
(886) Ebû Nuaym.
(887) Ahmed bin Hanbel.

«Duâ etmek hususunda âcizlik (ve tembellik) göstermeyin. Çünkü duâ ile birlikte hiç kimse helâk olmaz.»

«Kim şiddet ve sıkıntılı anlarda Allah tarafından yapacağı duânın kabulünü severek istiyorsa, rahat ve huzur içinde bulunduğu zamanlar çokca duâ etsin!.»[888]

«Duâ, mü'minin silâhı, dinin direği, göklerin ve yeryüzünün nûrudur.»[889]

«Duâ, müslümanların toplanıp bir araya geldiğinde kabul olunur.»[890]

Diğer bir rivâyette ise: **«Duâ, zikir meclisinde, Kur'ân hatmedildiğinde makbuldür.»**[891] buyurulmuştur.

«Duâ, ibâdetin iliğidir. Hem şüphesiz ki her şeyin iliği o şeyin katıksız kısmıdır, (yâni özüdür).»[892]

«Kabul olunacağına şüphesiz bir şekilde inandığınız halde Allah'a duâ ediniz. Çünkü duâ, ibâdettir. İbâdetin fâili sevaptan mahrum olmaz.»[893]

«Duâ, ibâdetin kendisidir.»[894]

«Eğer süt emen çocuklar, otlayan hayvanlar ve rükû eden kullar olmamış olsaydı üzerinize azâb dökülür de dökülürdü.»[895]

«Size bir şeyden haber vereyim mi? Sizden birinizin üzerine bir sıkıntı, bir belâ indiğinde onu okuyacak olursa Allah o sıkıntı ve o belâyı onun üzerinden kaldırır.»

Bunun üzerine ashâb-ı kirâm :

— **Evet, ya Resûlâllah!** dediler.

Buyurdu ki :

— **O, Zinnûn'un Lâ ilâhe illâ ente sübhâneke innî küntü minez zâlimîn diyerek yaptığı duâdır. Çünkü Cenâb-ı Hak (C.C.) Zinnûn hakkında buyuruyor ki: «Zinnûn hakkında söy-**

(888) *İhyâu Ulûmi'd-Din.*
(889) *Tirmizi.*
(890) *Buhâri, Müslim, Tirmizi, Nesâl.*
(891) *Hısnü'l-Hasin.*
(892) *Tirmizi, Câmiu's-Sağir; Enes bin Mâlik'den (R.A.)*
(893) *İmam Ahmed bin Hanbel.*
(894) *Sahih-i Buhâri, Ahmed bin Hanbel.*
(895) *Taberâni, Beyhaki.*

lediğimizi de an. O, öfkelenerek giderken, kendisini sıkıntıya sokmayacağımızı sanmıştı. Fakat sonunda karanlıklar içinde: Senden başka ilâh yoktur. Sen münezzehsin. Doğrusu ben haksızlık edenlerdenim, diye seslenmişti. Biz de ona cevap verip onu üzüntüden kurtarmıştık. İşte inananları böyle kurtarırız.»[896]

Diğer bir rivâyette ise **«sıkıntıda olan herhangi bir kimse bu duâ ile duâ edecek olursa, herhangi duâsı kabul olunur»** buyurulmuştur.

Bu duâdan maksad, Zinnûn Hazretleri'nin yapmış olduğu duâdır. Enbiyâ sûresinin 8. âyeti bu duâdan söz eder.

«Duâların en sür'atli kabul olunanı, gâibin gâibe olan duâsıdır.»[897]

«Müslümanın kendi (din) kardeşinin gıyabında yapacağı duâ kabul olunur. Duâ edenin yanıbaşında görevli bir melek bulunur, o ne kadar kendi kardeşi için hayır duâ ederse, melek âmîn! der ve bunun bir misli de sana olsun, diye ilâve eder.»[898]

Bu mânayla Resûlüllah (S.A.V.) buyurdular ki :

«Şüphesiz ki Allah istekte direnip duranları, isteğini tekrarlayanları sever.»

«Kim Allah'ın fazl u kereminden istemezse Allah ona gazab eder.»[899]

DUÂNIN ÂDÂBI VE ŞARTLARI HAKKINDA VÂRİD OLAN SAHÎH HADÎSLER VE BU HUSUSTA İMAMLARIN SÖZLERİ

Bilmiş ol ki: Duânın birtakım âdâb ve şeraiti vardır ki duâ ancak onlarla makbul olur. Tıpkı namaz gibi; o da ancak birtakım şartlarla gerçekleşip kabul olunur.

(896) *Mecâlis-i Rumi.*
(897) *Tirmizi, Ebû Dâvud; İbni Ömer'den (R.A.)*
(898) *Sahih-i Müslim; Ebû Derdâ'dan (R.A.)*
(899) *el-Vasâya'l-Kudsiyye/Şeyh Hevafi (K.S.)*

Duânın şartları :

1) İç âlemimizi helâl lokma ile düzeltmek.

Bunun için denilmiş ki: Duâ göklerin anahtarıdır. O anahtarın dişleri (şifreleri) helâl lokmadır.

2) Duânın en son şartı İhlâs'tır. Yâni duânın gösterişten uzak sırf ilâhî rızayı gözeterek tevazu içinde yapılmasıdır.

Bu husus Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle beyân ediliyor: «Ey inananlar! Kâfirler istemese de, dini yalnız Allah'a has kılarak O'na yalvarın.»[900]

3) Kalb huzuru.

(Gönül huzuru duâyı hedefine kavuşturur). İnsanın bu husustaki hareketi dil iledir. Kalb ile irtibat kurmamış bu tür hareket kapının önünde durup şamata yapanın gürültüsüne, bekçinin dam üstünde durup bağırmasına benzer. Ama kalb huzuru sağlanırsa, huzura erişen kalb şefaatçi olur dilin bu hareketine. Nitekim Tefsîr-i Rûhu'l-Beyân'da da bu husus aynen açıklanmıştır. Bak Fâtiha tefsirine!..

Hadîs-i şerîfte buyuruluyor ki :

«Allah şüphesiz yanılma ve gaflet içinde ve başka şeyle meşgûl olup huzura erişmeyen bir kalb sahibinin duâsını kabul buyurmaz.»

Duâ için gönül ürpertisi ve alçalması, huzurda mekân tutması, yukarıdan aşağıya inmesi gerekir. Bununla ilgili olarak Allah'ın Resûlü (S.A.V.) Efendimiz: **«Bilmiş ol ki, Allahü Teâlâ gafil bir kalbin duâsını kabul buyurmaz.»**[901] demiştir.

4) Duâ, günahta ısrar edildiği halde yapılmamalı.

Cenâb-ı Peygamber (S.A.V.) Efendimiz bu hususu açıklarken buyuruyor ki: **«İnsanların en ahmakı, günah üzerinde ısrar ettiği halde Allah'a tevbe eden kimsedir.»**

Büyük velî Yahyâ bin Muâz Hazretleri'ne soruldu :

— Bizim için duâ etmez misiniz?

(900) Mü'min sûresi, âyet: 14.
(901) el-Mevâhib-i Ledünniye.

Cevap verdi :

— Nasıl duâ edeyim? İsyan içinde bulunuyorum ve O'nun rahmetini nasıl ummayayım ki O çok kerem sâhibidir.

5) **Duâ eden kalbinde Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz**'in şu sözlerinin doğruluğunu taşımalıdır: **«Şüphesiz ki Rabbiniz hep diri ve çok kerem sâhibidir. Kulu elini O'na doğru kaldırdığında onu boş çevirmekten utanır.»**

Ancak duâ eden kimsenin burada şu hususu hatırdan çıkarmaması gerekir: Hadîs-i şerîfte böyle yapılan bir duânın kesin olarak kabul olunacağı belirtilmemiş, duâ edenin ellerinin boş çevrilmeyeceği, hacetinin bir kısmının yerine getirileceği ifâde edilmiştir. Diğer bir tefsirle, ellerin sevâpsız geri çevrilmeyeceğine işâret edilmiştir.

6) Duâya başlarken önce Allah'a Hamd ve Senâ etmek.

7) Hamd ve Senâ'dan sonra Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e salât u selâm getirmek.

8) Kendi nefsine haksızlık ettiğini itiraf etmek. Bu haksızlıktan dolayı tevbe ve istiğfarda bulunmak.

9) Duâyı bütün İslâm ehline umumîleştirmek, isteklerinde bütün (meşrû) arzu ve emellerini dile getirmek, hacetinin yerine gelmesi konusunda rağbetinin büyük olduğunu ifâde etmek

Çünkü Cenâb-ı Hak hacetin büyüklük ve küçüklüğüne bakmadan kendi lûtf u kereminden ona verir.

10) Allah'ın ona ilham ettiği hayır ne ise onunla duâ edip isteği dile getirmek. Duâyı cümle ve kelime şeklinde bırakmamak. İçinde ve dışında bir mahviyet hissederek yapmaya çalışmak

11) Duâda temennâ yapmamak (elleri kaldırıp baş üstüne koymamak.) Bu tarz hareketlerden kaçınmak.

Duânın âdâbı :

Yukarıda şart olarak sıraladıklarımızın bir kısmı duânın âdâbına girmektedir. Bunlardan başka birtakım daha âdâb ve usûlü vardır :

a) Duâyı iyi amelle birleştirmek.

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz: «Amelsiz duâ eden, oksuz yay kullanan kimse gibidir» buyurmuştur.

b) Önemli gördüğü hususlarda duâ etmeden önce abdest almak ya da gusletmek.

c) Kıbleye yönelmek.

d) Önce kendi nefsine duâ etmek. (Sonra da ana babasına, sonra da bütün mü'minlere...)

e) Ellerini omuz seviyesine kadar kaldırmak.

Saîd bin Müseyyeb (R.A.) Hazretleri'nin rivâyetine göre, Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz Medine'ye şeref verdikleri zaman duâ ettiğinde ellerini koltuklarının beyazlığı görünecek kadar kaldırmıştı.

Ebû Hüreyre (R.A.) diyor ki Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz Medine'nin bir nahiyesine doğru yola çıktı. Ben de beraberinde bulunuyordum. Bir ara kıbleye yönelip koltuklarının beyazı görülecek şekilde ellerini kaldırıp duâ etti. Duâsının bir bölümünde şöyle diyordu :

«Allah'ım! Şüphesiz ki İbrâhim senin peygamberin ve halilindir. O, Mekke ehline duâ etti. Ben de, senin peygamberin ve Resûlünüm. Medine ehli için duâ ediyorum: Allah'ım! Medine'lileri mübarek kıl, onların avuçlarında ve ölçeklerinde bulunan nesneleri bereketlendir; az şeylerini de çok şeylerini de mübarek eyle!. Mekke'lilere verdiğin bereketin kat' katını bunlara ver. Allah'ım! Şuradan şuraya kadar (derken Medine çevresine işaret etti) her tarafı mübârek eyle.. Allah'ım! Kim Medine ehline kötülük yapmak isterse, onu erit, te'sirsiz hale getirme, tuzun suda eridiği gibi onu yok eyle..»[902]

f) Ellerinin içini yüzüne doğru gelecek şekilde tutmak.

g) Diz üzeri oturmak, (namazda olduğu gibi).

h) Dilek ve arzusunu üç defa tekrarlamak.

Yapılan sahîh rivâyetlere göre Resûlüllah (S.A.V.) Efendiğimiz duâ ettiği zaman üç defa tekrarlardı. Bir dilekte bulunduğu zaman yine üç defa ve bazen yedi defa tekrarlardı ve bunu yedi vakit devam ettirirdi.

(902) İbni Zebâle.

i) Elleri göğüs (hizasına) doğru birleştirmek.

Bu tıpkı bir miskinin kendini küçültüp dileğini büyütmesi gibi bir harekettir.

j) Cenâb-ı Hakk'a peygamberlerle ve salih kullarla tevessül etmek. (Duâda bunların hürmetine dilekte bulunmak da keza duânın âdâbındandır.)

k) Sesi alçaltmak, edep, terbiye, tevazu ve gönül ürpertisi, kalb huzuru ve temekkünü içinde dilekte bulunmak.

l) Gözleri göğe doğru kaldırmamak.

m) Duâ bitince elleri yüze sürmek.

Nitekim Cenâb-ı Peygamber (S.A.V.) Efendimiz: **«Duâyı bitirdiğinizde ellerinizi yüzünüze sürünüz»** buyurmuştur. Çünkü böyle yapmakta uğur ve bereket vardır. Elleri yüzüne sürerken ellerinin gök bereketleriyle dolu bulunduğuna işâret eder gibi bir anlam gösterir ve organları içinde en hürmete şâyân olan yüzüne bu bereketi akıtıp serptiğini için için düşünür.[903]

n) Duâyı gizli, içten yapmak, münacaat ettiği Cenâb-ı Kibriyâ'dan başkasının duymasına lüzum görmemek.

Çünkü Cenâb-ı Hak Kur'ân'da: **«Rabbinize gönülden ve gizlice (duâ edip) yalvarın. Doğrusu O, aşırı gidenleri sevmez»** buyurmuştur. Yine bu hususta Cenâb-ı Hak, Zekeriya Peygamber'den bahsederken buyuruyor ki: **«Zekeriya, Rabbine içinden yalvarmıştı...»**[904]

Zekeriya Peygamber'in bu içten yapmış olduğu duâ kabul olunmuş, Cenâb-ı Hak ona Yahya Peygamber'i ihsan etmişti.

«İçinden yalvarmıştı» şeklinde tercemesini yaptığımız «Nidâen Hafiyyâ» hakkındaki görüşler farklıdır: Bazı ilim adamlarına göre, duâların en gizlisi, gece ortası yapılandır. Hafiy tabiri buna işârettir. Bazısına göre ise içinden yalvarmaktır.

(903) el-Hısnü'l-Hasin, Seyyid Ali.
(904) Meryem sûresi, âyet: 3.

Yapılan sahîh rivâyete göre Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz buyurdu ki :

«Cenâb-ı Hak her gece, gecenin üçte biri kalınca dünya semâsına (rahmet ve ihsanıyla) **iner ve şöyle buyurur: Ben yegâne hükümdarım, ben yegâne hükümdarım; kimdir, bana duâ etsin, kabul edeyim. Kimdir, benden bir dilekte bulunsun, vereyim.. Kimdir, benden bağışlanmasını istesin, onu bağışlayayım..»**[905]

Hazret-i Câbir (R.A.), Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'in şöyle buyurduğunu işittiğini naklederek diyor ki :

«Şüphesiz gecede öyle bir saat var ki herhangi müslüman bir kimse o saate rastlar da dünya ya da âhiret işlerinden bir hayır isterse Cenâb-ı Allah mutlaka ona verir.»[906]

Bu saat (ki eşref-i saattir) hemen her gecede vardır. Bu saati bilmek istersen uyuyacağın zaman Kehf sûresinin 107-108-109 ve 110. âyetlerini oku. Mutlaka geceleyin o saatte uyanırsın. Âyetin meâli şöyledir :

«Ama inanıp yararlı iş işleyenlerin konakları Firdevs cennetleridir. Orada temelli kalırlar, başka yere gitmek istemezler. De ki: Rabbimin sözlerini yazmak için denizler mürekkep olsa ve bir kadarını da katsak, Rabbimin sözleri tükenmeden denizler tükenirdi. De ki: Ben de ancak sizin gibi bir insanım; ancak bana ilâhınızın tek bir ilâh olduğu vahyolunuyor. Rabbine kavuşmayı uman kimse yararlı iş işlesin ve Rabbine kullukta hiç ortak koşmasın..»

İbni Melek diyor ki: Rivâyete göre Cibrîl (A.S.) şöyle demiştir: **«Doğrusu ben Arş'ın seher (vaktin)den titrediğini görüyorum.»**

(Cibrîl'in bu sözü, seher vaktinde içinden yalvarıp Cenâb-ı Hakk'a arz-ı niyaz eden salih kulların o vakitteki amellerinin ne kadar çok makbul tutulduğunu gösterir.) (Mütercim)

(905) el-Maalim, Zâriyât sûresi tefsiri bölümünde .
(906) Sahih-i Müslim; Câbir'den (R.A.)

Sahîh hadîste buyuruluyor ki :

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz müslümanlardan bir cemaatin yüksek sesle duâ yaptıklarını işittiğinde onlara dedi ki: **«Kendinize karşı şefkatli ve anlayışlı olunuz. Çünkü siz ne sağıra, ne de gâibe münâcât ediyorsunuz! Çağırıp duâ ettiğiniz zat size binitinizin boynundan daha yakındır.»**

Bunun için selef-i sâlihînden bazısı demiştir ki: Gizli, içten duâ etmek, aşikâr, sesli duâdan yetmiş defa daha üstündür.

Duânın şartlarından biri de: Cidden nâçar durumda olmaktır. Âlimler demişler ki: Kabul cihetiyle duâların en yakın olanı, duâ yapanın başına gelen şeyden dolayı nâçar durumda bulunması anındaki duâdır. İbni Ata' (rahmetullahi aleyh) diyor ki: Nâçar olmanın sıfatı, kulun o durumda suda boğulur gibi olmasıdır; ya da yolu-izi belli olmayan uçsuz bir çöle atılmasıdır ki helâk olmaya yüz tutmuştur. Allah'a olan ilticâ ve yardım dilemenin hemen kabul olunacağına kulun sadakatle gönül vermesi, ekseriya hemen duâsının kabul olunmasını sağlar. Cenâb-ı Hak bu hususa işâretle Kur'ân-ı Kerîm'de buyuruyor ki :

«Yoksa, darda kalana, kendisine yakardığı zaman karşılık veren, başındaki sıkıntıyı gideren ve sizi yeryüzünün sâhipleri yapan mı? Allah'ın yanında başka bir ilâh mı? Pek kıt düşünüyorsunuz.»[907]

ed-Dürrü'n-Nazîm adlı kitapta da bu husus açıklanmış ve yukarıdaki âyete yer verilmiştir.

KUR'ÂN-I HATMETTİKTEN SONRA DUÂ OKUMAK SÜNNETTİR

Kur'ân-ı Kerîm'i hatmedince hemen arkasından duâ etmek sünnettir. Yapılan sahîh rivâyette Peygamber (S.A.V.) Efendimiz buyurdular ki: **«Kur'ân'ı hatmeden kimsenin kabul olunan bir duâsı vardır.»**[908]

(907) Neml sûresi, âyet: 62.
(908) Taberânî; Irbad bin Sâriye'den (R.A.)

eş-Şa'b'de Enes bin Mâlik (R.A.) Hazretleri'nin rivâyet ettiği hadîste buyuruluyor ki: **«Her hatimle birlikte kabul olunan bir duâ vardır.»**

Diğer bir hadîste ise şöyle deniliyor :

«Kim Kur'ân okur, Allah'a hamdeder, Peygamber'e (S.A.V.) salâvat getirir ve Rabbine istiğfarda bulunursa, şüphesiz o hayrı tam yerinde arzulamış olur.»[909]

Yine sahîh rivâyete göre, Ebûbekir Sıddîk (R.A.) Hazretleri bir gün Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e diyor ki :

— Bana bir duâ öğret ki onu namazımda okuyayım.

Peygamber (S.A.V.) Efendimiz ona şu duâyı tavsiye ediyor :

اَللّٰهُمَّ اِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ اِلَّا أَنْتَ
فَاغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ وَارْحَمْنِي اِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

Duânın meâli :

«Allah'ım! Doğrusu ben kendime çok hem çok haksızlık ettim. Günahları ise senden başka bağışlayan yoktur. Kendi katından bir mağfiretle beni bağışla ve bana merhamet et.. Şüphesiz ki sen hem çok bağışlayan ve hem çok merhamet edensin..»[910]

el-Fetevâ kitabında bu hususta şöyle kaydedilmiştir :

«Duâların sonunda şöyle denilir: Sübhâne rabbinâ rabbil izzeti ammâ yesıfûn.. Veya şöyle denilir: Sübhâne rabbike rabbil izzeti ammâ yesıfûn.. Bu ikisinden daha çok beğenilip seçilen birinci metindir. Çünkü maksad övmektir, kırâat değildir. Birinci şekil ise övmeğe daha lâyıktır.»[911]

(909) el-İtkan/İmam Süyuti.
(910) Sahih-i Buhari ve Sahih-i Müslim; Abdullah bin Amr bin Âs'dan (R.A.)
(911) Seyyid Ali.

Bu hususta zâhir olan ise, Kur'ân'a muvafakattir ve bunu sağlamak daha fazîletlidir.

Hazret-i Ali (R.A.) Efendimiz'den yapılan rivâyette deniliyor ki: «Kim kıyâmet günü noksansız bir ölçekle mükâfat elde etmek istiyorsa, bulunduğu mecliste, sözünün sonu Sübhâne rabbike rabbil ızzeti ammâ yesıfûn ve selâmün alel mürselîn vel hamdü lillâhi rabbil âlemîn olsun..»[912]

Hazret-i Ömer (R.A.) Efendimiz de diyor ki :

«Duâ durup kalır, yukarı yükselmez; Peygamberimiz Muhammed (S.A.V.) Efendimiz'e salâvat getirilmedikçe...»

Büyük velî Ebû Süleyman-i Darânî (rahmetullahi aleyh) diyor ki: «Allah'tan bir şey istediğin zaman önce Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'e salât u selâm getirir; sonra hacetin ne ise onu Cenâb-ı Hak'tan dile ve sonra da duânı yine Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e salât u selâm getirmekle bağlayıp bitir. Çünkü Cenâb-ı Allah peygamberinin keremine iki salâvatı da kabul buyurur. İkisi arasındakini kabulsüz bırakmasından çok daha kerimdir.»[913]

Hazret-i Ümmü Seleme'den (R. Anhâ) yapılan rivâyete göre, Cenâb-ı Peygamber (S.A.V.): **«Kendiniz için ancak hayır ile duâ edin. Çünkü melekler sizin yaptığınız duâlara âmîn diyorlar»** buyurmuştur. Duânız hayır ise hayra, şer ise şerre âmîn denilmiş olur. Hafaza meleklerinden tutun da başlarının üstünde bulunan gök ehline kadar bütün melekler, duâ Mele-i A'lâ'ya ulaşıncaya kadar hazır bulunuyorlar.[914]

ÂYET-İ KÜRSÎ'NİN TEFSİRİNDE VÂRİDOLAN SAHİH HADİSLER VE BU HUSUSTA İMAMLARIN SÖZLERİ

Bilmiş ol ki, ilim biri zahirî, diğeri batınî olmak üzere iki kısma ayrılır. Bunlardan her biri bütün dallarıyla birlikte Kur'ân ve Hadîs'ten alınmadır. Böylece Kur'ân ile Hadîs ilim-

(912) Tefsir-i Rûhu'l-Beyân.
(913) ed-Dürrü'n-Nazim, eş-Şifâ.
(914) Ayni, Şerh-i Buhari./Sahih-i Müslim.

leri sanki Havz-ı Kevser'den dökülüp gelen iki ırmak gibidir. Bu ırmaklardan birçok kanallar ayrılır. Bir taraftan çalışmakla elde edilen ilimler, bir taraftan da Allah tarafından kalbde doğan vehbî ilimler meydana gelir. Vehbî ilmin cennetteki mezahiri dört nehir ile tabir edilmiştir. Nitekim Resûlüllah (S. A.V.) Efendimiz bir hadîslerinde buna işâretle buyurdular ki :

«Şüphesiz Kur'ân'ın zâhiri, bâtını, haddi ve geleceği vardır.» Diğer bir rivâyette ise şu ilâve yer almıştır: **«Onun içinin de bir içi vardır; yedi içe kadar devam eder.»** Başka bir rivâyette **«Yetmiş içe kadar devam eder»** buyurulmuştur.

Şeyh el-Fükûk da bu hususu kendi eserinde belirtmiştir. Yapılan rivâyete göre, İbni Abbas (R.A.) şöyle demiştir :

Allahü lâ ilâhe illâ hüve :

Bununla Allah ortağı olmadığını, kendisinden başka bütün ma'budların birer yaratık olduklarını, zarar ve yarar vermeyeceklerini, ne rızka, ne hayat vermeye, ne de yeniden kaldırmaya mâlik bulunmadıklarını irâde etmiştir.

El-Hayyü :

Hiç ölmeyen ve ölmeyecek olan..

El-Kayyûm :

Hiç çürümeyen, eskimeyen...

Lâ Te'huzühû sinetün ve lâ nevmün :

Bundan uyuklamayı kasdetmiştir.

Lehû mâ fis semâvâtı vemâ fil erdı :

Bununla gökleri ve yeri, içlerinde bulunan her şeyi ile kendi mülkü altında bulundurduğunu, bütün bunlara sâhip olduğunu irâde etmiştir.

Men zellezî yeşfeu ındehû illâ bi-iznihî :

Bundan meleklerini kasdetmiştir. «Onlar Allah'ın hoşnud olduğu kimseden başkasına şefaat edemezler, O'nun korkusundan titrerler»[915] meâlindeki âyette olduğu gibi.

(915) *Enbiya sûresi, âyet: 28.*

Ya'lemü mâ beyne eydiyhim :

Gökten yere kadar ne varsa...

Vemâ Halfehüm :

Göklerde bulunanları irâde etmiştir.

Velâ yühıytune bi-şey'in min ılmihî illâ bimâ şââe :

Onları kendi ilmine muttali' kılmadığını irâde ediyor.

Vesia kürsiyyühüs semâvâti vemâ fil ardı :

Kürsî'nin yedi kat göklerden ve yerlerden daha büyük olduğunu irâde ediyor.

Velâ yeudühû hıfzuhümâ :

Göklerde ve yerde bulunan hiçbir şeyin muhafaza kaydının dışında kalamayacağını irâde ediyor.

Ve hüvel aliyyül azîm :

O'ndan daha yüce, O'ndan daha güçlü, daha üstün, daha efdal ve daha saygıdeğer hiçbir şey olmadığı belirtiliyor.

Ed-Dürrü'l-Mensûr kitabında da bu husus belirtilmiştir.

BAŞKA BİR YORUM :

Allahü : Bu müptedâdır; haberi ise, Lâ ilâhe'dir. Bunun anlamı, Allah'tan başka (hakikî) hiçbir mâbud yoktur. İllâ hüve zatını isbat içindir. **Lâ ilâhe illâ hüve** sözü, başkasından ulûhiyeti nefyetmek içindir.[916]

Bunun kısaca anlamı şudur: İbâdete ancak Allah hak sâhibidir; başkası değil... Aynı mâna ve yorumu Kaadi Beyzavî de yapmıştır. O halde kim sadece O'nun ibâdete lâyık ve müstehık olduğunu bilirse dostluğunu katıksız sürdürür, taatinde sadakat üzere bulunur, amellerini gösterişten uzak tutup sadeliğine eriştirir, kendi durumunu beğenmekten kaçınır.. Nitekim hakikat ehli şöyle söylemiştir :

«Kim kendini beğenirse, Rabbinden mahcup olur. Yâni ara yere hicab girer.»

(916) *Tefsir-i Teysir.*

El-Hayyü : Ezelî ve ebedî hayat ile vasıflanmıştır. Ebed üzere bâki kalan O'dur. O'nun için zevâl yoktur. el-Uyûn ve el-Lübâb kitaplarında da bu sıfat böyle mânalandırılmıştır.

Cenâb-ı Hakk'ın hayatı kendi zatındandır. Hayat ise ezelî bir sıfattır; zatın ne aynı, ne de gayridir. Ölümün ilâhî zata girmesi mümkün değildir. Çünkü ölüm hayatın zıddıdır. Ezelî olana ise zevâl gelmesi gayr-i mümkindir.

el-Hayy sıfatı burada ism-i Celâl'e ikinci haber olabilir. Bununla beraber mahzuf bir mübtedâya da haber olabilir. İsm-i Celâl'e bedel olması da câizdir. Aynı zamanda ona sıfat olması da mümkündür ki bunun bu husustaki vechelerin en belirgini olduğu söylenmiştir.

Aynı tahlili İbni Şeyh de belirtmiştir.

El-Kayyûm : Yaratıklarının işlerini, rızıklarını tedbirde dâimdir ve her zaman zatıyla kaaimdir.

Bu âyet, müşrikler «Putlarımız Allah'ın ortaklarıdır ve bu putlar Allah katında bize şefaatçi olacaklardır» diye iddia ettiklerinde inmişti. Böylece Cenâb-ı Hak birliğini nefy ü isbat ile beyân buyurmuştu. Çünkü böyle bir üslûb Tevhîd'in sübutunda daha belîğ bir seviyededir. el-Uyûn kitabında da aynı husus belirtilmiştir.

Bazısına göre El-Hayyül kayyûm, Allah'ın en büyük ismidir ki buna ıstılahta İsmu'llahi'l-a'zam denilir. Bu görüşü kuvvetlendiren, Ebû Ümâme'den (R.A.) rivâyet edilen şu hadîs-i şerîftir :

«Allah'ın en büyük ismi öyle bir isimdir ki Allah o isimle çağrıldığında kabul cevabı verir. O isimle bir şey istenildiğinde verir. Bu isim üç sûrede yer almıştır. Bakara, Âl-i İmrân ve Tâ-Hâ..»

Ebû Ümâme devamla diyor ki: «Ben bu ismi aradım, onu Bakara sûresinde Âyet-i Kürsî'de buldum: Allahü lâ ilâhe illâ hüvel hayyül kayyûm. Âl-i İmrân sûresinde buldum: Elif lâm mîm Allahü lâ ilâhe illâ hüvel hayyül kayyûm ve bir de Tâ-Hâ

sûresinde rastladım: Ve aneti'l-vücûhü lil-hayyi'l-kayyûmi..[917]

Cenâb-ı Allah kendinin Hayy ü Kayyûm olduğunu açıkladıktan sonra bunu **Lâ Te'huzühû sinetün ve lâ nevmün** cümlesinde te'kid eyledi. Çünkü kendi zatıyla kaim olan ve bütün mümkinatı belli ölçü ve kanunlarla ayakta tutan zatın gaflet etmemesi ve bir an gevşeklik göstermemesi lâzımdır. İşlerini düzenlerken ve mümkinatı muhafaza ederken kendisine ne uyuklama, ne de uyku gibi beşerî sıfatların ârız olmaması gerekir. Lâzımın isbatı, melzûmun isbatını kuvvetlendirmektedir.[918]

Âyette geçen SİNET hafif uyuklama demektir. NEVM ise aklı ve kuvveti gideren mahiyette uyku demektir. Böylece SİNET uykunun başlangıcı, NEVM tam ve ağır uyku anlamını taşıyor. Öyle ki kalb üzerine vaki olup eşyayı anlama ve bilme yeteneğini durduruyor.

el-Lübab adlı kitapta da bu tariflere yer verilmiştir.

Aşağı derecede bir uyuklamanın nefyedilmesi ve buna öncelik getirilmesi daha yüksek derecede olan uyumayı nefyetmeyi gerektirmek içindir. el-Uyûn kitabında da bu husus belirtilmiştir. Özetleyecek olursak mâna şöyle verilir: Uyuklama O'nu tutmaz, nerede kaldı uyku... Çünkü uyumak, unutmak ve gaflet etmek Allah hakkında muhal olan sıfatlardır. Çünkü bu gibi haller bilgisizlikten ibârettir. Bilgisizlik ise Allah hakkında bir noksanlık olduğu için düşünülemez. Allah hem noksanlıktan, hem âfetten münezzehtir. Hem bu haller bir nev'i değişmedir. Allah ise değişmeden münezzehtir.

el-Lübâb kitabında bu husus açıkça belirtilmiştir..

Yapılan sahîh rivâyetlere göre, Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz buyurdu ki: «İsrâil oğulları Hazret-i Musâ'ya gelerek şöyle bir soru sordular :

— Ya Musâ! Rabbimiz hiç uyur mu?

(917) ed-Dürrü'l-Mensûr. Beyhakî; Ebû Ümâme'den (R.A.)
(918) İbnü Şeyh.

Musâ Peygamber onlara :

— Allah'tan korkun, bu nasıl bir soru?

Bunun üzerine Cenâb-ı Hak, Musâ Peygamber'e seslendi :

— Ya Musâ! Senden, Rabbin hiç uyur mu? diye sordular. İki şişe al ve onları elinde tutarak geceleyin uyumadan ayakta bekle.

Bu emir üzerine Musâ Peygamber iki şişe eline alıp geceleyin ayakta durup beklemeye koyuldu. Gecenin üçte biri geçince Musâ Peygamber bir ara uyuklar gibi oldu. Derken şişeler elinden düşüp kırıldı. Bunun üzerine Allah ona: «Ya Musâ! Eğer ben uyumuş olsaydım, gökler ve yer düşer, paramparça olurdu; tıpkı senin elinden düşen iki şişe gibi..

Cenâb-ı Hak böylece Kayyûmiyyet sıfatını kuvvetlendirdikten sonra kendi tedbiriyle belli denge ve ölçülerle ayakta duran masnuatının çokluğunu açıkladı: **Lehû mâ fis semâvâti ve mâ fil erdı** buyurdu. Yâni mülkün hepsi, göklerde ve yerde ne varsa, evet hepsi O'nundur. Kendi mülkünde hiç bir ortağı yoktur. Çünkü gökleri de, yeri de ve bu ikisinde bulunan her şey'i de o yaratmıştır. Bunları belli kanunlarla idare etmekten gaflet etmez. Ne uyuklar, ne de uyur. Böyle bir hal olmuş olsaydı düzen bozulur, ortalık karışırdı.

Men zellezî yeşfeu ındehû cümlesindeki Men istifham için olsa da buradaki mânası olumsuz yapmak içindir. Bunun için İllâ bi-iznihî'de illâ konulmuştur. Kısaca mânası şöyle oluyor: Hiçbir kimse hiçbir kimse için O'nun katında şefaat edemez.[919]

İllâ bi-iznihî: Ancak O'nun emriyle ve irâdesiyle...

Müşrikler, putların kendileri için şefaatçi olacağını iddia ettiklerinde Cenâb-ı Hak «kendi katımda bir kimsenin şefaat etme yetkisi yoktur; ancak istisnâ ettiklerime bu yetki verilir» buyurarak bu iddianın yersiz olduğunu açıkladı. Şefaat yetkisi Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'e verileceği gibi, diğer peygamberlere, meleklere de verilebilir. Ayrıca mü'minlerin birbirine şefaat etmesi de bu emir ve iradeyle mümkün olabilir.[920]

(919) İbnü Şeyh, Tefsir-i Medârik.

Bu aynı zamanda Mu'tezile'yi reddetmek içindir de.. Çünkü onlar bu tür şefaati uygun görmüyorlar. Allah ise bunun bazı kimseler için kendi emir ve irâdesiyle mümkün olacağını isbât etmiş oluyor.[921]

Özetleyecek olursak: Kıyâmet günü Allahü Teâlâ izin vermedikçe hiçbir kimse hiçbir kimseye şefaat etmeğe güç getiremez Allah izin verince peygamberler, melekler, âlimler, şehîdler salihler, müezzinler ve küçük yaşta ölen çocuklar şefaat ederler.

Ama o gün ilk şefaat edecek olan, bizim Peygamberimiz Muhammed'dir (S.A.V.). Nitekim sahîh rivâyette buyuruluyor ki :

«O gün ben ilk şefaat eden ve ilk şefaati umulan olacağım.»[922]

«Şefaatim, ümmetimden büyük günah sâhibi olanlar içindir.»[923]

«Ümmetimin sâlihleri şefaatime muhtaç değildirler. Ancak şefaatim onlardan günahkâr olanlar içindir.»

Biz bu hadîsi elimize geçen birkaç sahifede bulduk.[924]

İbni Abbas (R.A.) diyor ki :

«Hayır hususunda öne geçenler, hesab görmeden cennete girerler. Muktesid (ortaya giden)ler cennete Allah'ın rahmetiyle girerler. Kendine yazık edenler ile A'raf (Cennet ile Cehennem arasındaki mevki) ehli Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'in şefaatiyle cennete girerler.»

O halde aklını kullanan kimseye gereken şudur ki Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'in şefaatçi olacağını kabul edip itikad etmelidir. Çünkü şefaati inkâr eden kimse Resûlüllah (S.

(920) el-Lübâb.
(921) Tefsir-i Teysir.
(922) Sahih-i Müslim; Ebû Hüreyre'den (R.A.)
(923) Taberâni; İbni Abbasdan (R.A.)
(924) Müellif bu hadisin senedini tesbit edemediğini hatırlatmak istiyor. (Mütercim)

A V.) Efendimiz'in şefaatine nâil olamaz. Nitekim yapılan sahîh rivâyette bu hususa temas edilerek buyuruluyor ki :

«Şefaati yalanlayan kimseye (kıyâmet günü) hiç bir nasîb yoktur. Havz-ı Kevser'i yalanlayan kimseye onda hiç bir nasîb yoktur.»[925]

Aynı rivâyetlere el-Buduru's-Safire'de de yer verilmiştir.

Bundan sonra Cenâb-ı Hak hiç bir şeyin kendisine gizli kapalı kalmadığını açıklayarak buyuruyor ki: **Ya'lemü mâ beyne eydiyhim ve mâ halfehüm.** Şöyle ki; Cenâb-ı Allah, dünyada onların önünde bulunan şeyler, âhirette ise geriye bıraktıkları şeylerin hepsini bilir. Bunun aksi bir yorumda bulunan da olmuştur. Çünkü insanlar yaptıklarını âhirete takdim ederler, dünyayı da arkaya bırakırlar. Diğer bir yorumla: Allah onlardan önce olanları da, sonra olanları da gereği gibi bilir. Başka bir tefsir ile şöyle denilmiştir: İnsanların önlerine takdim ettikleri hayır ve şerri ve yapıp geriye bıraktıklarını Allah bilir

Bütün bu yorumlardan maksad; Allah bütün malûmatı bilir, yaratıklarının hal ve durumlarından hiç bir şey O'na gizli ve kapalı kalmaz.[926]

Ve lâ yühıytûne bişey'in min ılmihî: Melekler, peygamberler ve başkaları, O'nun malûmatının hepsini bilemezler; bilgileri bütün bunları kapsayamaz. Ancak **İllâ bi mâ şâae:** Allah'ın onlara kendi meşiet-i ilâhiyesiyle haber verdikleri müstesnâ.. Meselâ, peygamberlere bildirdikleri..[927]

Tâki Allah'ın peygamberleri kendi gayıp ilminden bildirdikleri onların peygamberliğine delil olsun..

Vesia kürsiyyühüs semâvâti vel erda: Kürsî'den maksadın ne olduğu üzerinde görüş farkı doğmuştur. Burada dört görüş tesbit edebildik :

1 — Kürsî'den maksad ARŞ'ın kendisidir.

Bu el-Hasan'a göredir.

(925) Said bin Mansur, Beyhaki; Enes bin Mâlik'den (R.A.)
(926) el-Lübâb
(927) el-Uyûn.

2 — Kürsî, ARŞ'tan başka bir varlıktır. Kürsî, Arş'ın önündedir ve yedi kat göklerin üstünde, Arş'ın ise altındadır. Bu, müfessir Süddî'ye göredir. el-Lübâb tefsirinde de bu husus belirtilmiştir.

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz: **«Arş, kırmızı yâkuttandır. Kürsî ise incidendir. Kalem de incidendir. Kalemin uzunluğu yediyüz senelik mesafededir. Kürsî'nin uzunluğu, ilim adamlarının bilemeyeceği ölçüdedir.»**[928]

İmam Menâvî diyor ki: Cumhura göre, KÜRSÎ büyük bir yaratıktır, kendi zatıyla müstakildir.[929]

el-Lübâb tefsirinde deniliyor ki: «Yedi gök Kürsî'nin içindedir. Bu bir kalkana atılan yedi dirheme benzer.»

Bazısına göre, Kürsî'nin her bir ayağının uzunluğu, gökler ve yer kadardır. Kürsî, Arş'ın önündedir; onu dört melek taşır. Her meleğin dört yüzü vardır. Bunlar seneden seneye insanlar için rızık ve yağmur talebinde bulunurlar. Bunlardan biri bunu isterken, diğeri hayvanlar için rızık talebinde bulunur. Biri de diğer vahşi hayvanlar için rızık talebinde bulunur. Biri de kuşlar için rızık talebinde bulunur.

Kürsî'nin İsm-i A'zam olduğunu söyleyenler de var. Çünkü ilim Kürsî'ye dayanır. İbni Abbas (R.A.) diyor ki: «Kürsî, Allah'ın ilmidir.» Diğer bir tefsirde Kürsî mülktür, hükümranlıktır, kudrettir.[930]

Ve lâ yeûdühû : Kendisine (bunları belli kanunlarla belli düzende tutmak) ağır gelmez ve hiçbir meşakkat de O'na getirmez [931]

Ve hüvel aliyyül azîm : Yücedir ulûhiyetinde, büyüktür mülk ve kudretinde. O'nun hiçbir dengi ve benzeri yoktur. el-Uyûn kitabında da böyle bir tefsir yapılmıştır.

(928) Ebû Şeyh: eş-Şa'bi'den mürselen rivâyet etmiştir. el-Hasen: İbn Süfyân'dan, Ebû Nuaym: Muhammed bin Hanefiye'den... Câmiu's-Sağîr de aynı rivâyetleri nakletmiştir.
(929) el-Lübab..
(930) el-Uyûn.
(931) Tefsir-i Medârik.

El-Aliyyül azîm : Zatıyla her türlü benzerlik ve ortaklıktan yücedir. Ondan başka her şey O'nun yanında çok küçük ve önemsiz kalır. Buradaki yücelikten maksad, kadr u kıymet yüceliğidir, mekân yüceliği değildir. Çünkü Cenâb-ı Hak yer kaplamaktan, bir yere tutunmaktan münezzehtir. O'nun azameti de böyledir. Yâni büyüklüğü, heybet, kahır, kibriya iledir... Miyar ve hacim itibariyle değil... O, miktar ve hacim gibi ârızî ve eşyayla ilgili sıfatlardan çok yücedir. Kullardan büyük olanlar: Peygamberler, velîler ve âlimlerdir. Bunlar da Allah'ın kudret ve azametini aklıyla idrak edip anladıkça gönülleri heybetle dolar ve heybetin şevki içinde kalırlar. Öyle ki kalblerinde bu heybetin şevk ve heyecanından başka bir şey kalmaz.[932]

ÂYET-İ KÜRSÎ'NİN OKUNMASIYLA İLGİLİ KUDSİ ÖZELLİKLER HAKKINDA İMAMLARIN SÖZ VE GÖRÜŞLERİ

Şeyh Muhakkik Celâl Devanî (K.S.) Hazretleri diyor ki :

«Kim Âyet-i Kürsî'yi harfleri sayısınca (107 harf) okursa, ne gibi bir mertebe taleb ederse herhalde onu bulur. Rızık isterse geniş bir nîmete erişir. Borcundan kurtulmak isterse, ödeme imkânı bulur. Zindanda olup da oradan kurtulmak için okursa Allah kurtuluş sebeplerini yaratır. Şiddet ve helâktan uzak kalmak isterse, düşmanın şerrinden yaka kurtarmayı düşünüp okursa arzusuna erişir. Bu sayıyı bilhassa farz namazdan sonra okursa sür'atle talebi yerine gelir. Gece ortası abdestli bir vaziyette kıbleye yönelerek okursa, kabul olunmaya pek yaklaşmış olur. Bir hükümdarın yanında belirtilen sayı kadar okuyacak olur ve bununla şefaat dilerse kabul görür. Âyet-i Kürsî'yi kelimeleri sayısınca (50 kelime) yavaş yavaş okuyacak olursa, mübarek kılınır ve şeytanın nez'inden (çekip çevirmelerinden) korunur.»

(932) *Rûhu'l-Beyân Tefsiri.*

MES'ELE:

Bir âyeti tekrar tekrar okumakta sakınca yoktur. Ebû Zerr-i Gıffarî'den (R.A.) yapılan rivâyete göre, buyuruluyor ki: Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz gece kalkıp bir âyeti tekrar tekrar okudu ve buna sabaha kadar devam etti. Resûlüllah'ın tekrar tekrar okuduğu âyet «İn tüazzibhüm feinnehüm ıbâdüke ve in tağfir lehüm feinneke entel aziyzül hakîm» âyetidir. Meâli: **«Onlara azâb edersen, doğrusu onlar senin kullarındır; onları bağışlarsan, Azîb olan, Hakîm olan şüphesiz ancak sensin.»**[933]

Aynı rivâyete el-İtkan kitabında yer verilmiş ve gerekli açıklama yapılmıştır.

Şeyh İmam el-Bunî (Bevnî), Âyet-i Kürsî'nin fazîletleri hakkında diyor ki: Âyet-i Kürsî birtakım harf, kelime ve bölümleri kapsamaktadır. 170 harf bulunmaktadır. Onu bu sayıda okuyan, ömrü boyunca kötü hiçbir şeyden korkmaz ve hiç kimse ona karşı (bir kötülük yapmak için) güç bulamaz. Ne söz ile, ne hareket ile, ne de dininde ve dünyasında nâhoş görülen bir şey ile dokunamaz. Şeytanın çekip çevirmelerinden korunmuş olur. Hükümdarların şiddet ve hiddetinden yaşadığı müddetçe uzakta kalır. Kim de belirtilen sayıca Âyet-i Kürsî'yi okur ve buna devam ederse, varlık âleminde bulunan şeyler ona itaat eder ve hiçbir şey ona zarar vermeye güç getiremez. Kim de onu bu sayıca geceleyin insanlardan uzak, kimselerin bulunmadığı, seslerin duyulmadığı temiz bir yerde okur, sonra da Allah'a duâ ederse, Cenâb-ı Hak onun ihtiyaçlarını sür'atle yerine getirir.

Kim de farz namazların arkasından bu sayıyı muhafaza ederek Âyet-i Kürsî'yi okursa, (revâtib sünnetlerden sonra da olabilir) halk yanında, ruhanî varlıklar katında çok sevimli ve sevgili olur. Bütün işlerinde, durumlarında söz ve fiillerinde tasvip görür.

Kimin de bir ihtiyacı ya da dileği olur da ona ulaşmaya bir sebep bulamazsa, 170 defa Âyet-i Kürsî'yi okuduktan sonra üç

(933) *Mâide sûresi, âyet: 118.*

bin defa Yâ kâfi, yâ ğaniy, yâ fettah, yâ rezzak desin; Allah'ın izniyle müstağnî olur ve arzu ettiği sebep kapıları kendisine açılır

Harfleri sayısınca okuyan kimse arzu ettiğinin sevgisine lâyık olur. Rızık ona doğru gelir. Sevdiği bir kadın varsa (meşru) yoldan onunla evlenir. Bununla düşmanını kahredebilir. İnatçı ve hasedçiyi def'edebilir. Hile yapanın düzenini bozabilir. Borcunu ödeme imkânını elde eder. Bir esirin kurtulmasına kapı açar ve böylece Allah onun bir nice istek ve arzusunu yerine getirir. Bu birçok defalar tecrübe edilmiştir; artık te'sirinde hiç şüphe kalmamıştır.

Âyet-i Kürsî ile zenginlik arzu eder veya sevdiği bir şeye erişmek isterse Cenâb-ı Hak onun bu isteklerini ve ihtiyaçlarını sür'atle yerine getirir.

Şeyh el-Bunî (Bevnî), Âyet-i Kürsî'nin fazîleti hakkında diyor ki: «Kim bu âyeti Peygamber (.S.A.V.) Efendimiz'in isimleri sayısınca (201 defa) okur ve dünya ve âhiret işleriyle ilgili herhangi bir hacetini Allah'tan isterse, onun bu ihtiyacı karşılanır. Kim de bunu (Âyet-i Kürsî'yi) üçyüz onüç defa okursa, kendisine ölçülmeyecek kadar hayır hâsıl olur; Allah onun din ve dünya işlerinde ona yeterli olur, kendisine hayır kapılarını açar. O bunu okumaya devam ettikçe bu kapılar kapanmaz.»

Yine aynı zat diyor ki: «Bu sayıda (313) bir mücahid gurubu savaşacak olursa mağlûb olmaz.»

Tefsîr-i Teysîr sâhibi diyor ki :

«Bilmiş ol ki, bu sayının büyük bir sır ve hikmeti ve garip özellikleri vardır. Bu sayı, peygamberlerden Resûl olanların sayısıdır. (Salât u selâm hepsine olsun.) Tâlût'un yâranlarının sayısı da üçyüz onüç idi ki Kur'ân-ı Kerîm'de onlardan şöyle bahsedilmektedir :

«Tâlût orduyla birlikte ayrıldıktan sonra, «Doğrusu Allah sizi bir ırmakla deneyecektir. Ondan içen benden değildir. Onu tatmayan —eliyle sadece bir avuç avuçlayan müstesnâ— şüphesiz bendendir» dedi.. Onlardan pek azı hâriç, sudan içti-

ler. Kendisi ve kendisiyle olan insanlar ırmağı geçince, «Bugün Câlût ve ordusuna karşı koyacak gücümüz yok» **dediler. Kendilerinin Allah'a kavuşacağını bilenler ise** «Nice az topluluk çok topluluğa —Allah'ın izniyle— üstün gelmiştir. Allah sabredenlerle beraberdir» **dediler...»**[934]

Bedir savaşında Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'le bulunan ashâb-ı kirâmın sayısı da üçyüz onüç idi. (Allah hepsinden razı olsun). Bu Allah yolunda cihâda gelenler kendilerinden kat kat fazla olan kâfirleri mağlûb etmişti.

Yapılan rivâyete göre Hazret-i Katâde diyor ki: Bize kadar gelen haberlerde Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz Bedir günü ashabına şöyle seslenmişti: **«Sizler bugün Tâlût'un ashabı sayısında bulunuyorsunuz. O, etrafındaki 313 kişilik inanmış bir orduyla Câlût'a karşı savaşa çıkmıştı.»**[935]

Nitekim Bedir savaşına iştirak eden ashâb-ı kirâm da üçyüz on küsur idi. (Çoğu kitaplar onların 313 olduğunu kaydeder.)[936]

Kim bu kadri yüce âyeti veya bundan başka diğer esmâ ve âyetleri, meselâ Fâtiha-i Şerîfe'yi, İhlâs'ı, diğer âyet ve sûreleri üçyüz onüç defa okursa, kendisine hâsıl olan hayırları, sırları ve yararları hiçbir kimse belirleyip tesbit edemez. Evet bu sayı iksir gibidir, maksad ve matlubun meydana gelmesinde sür'atli te'siri vardır. Nitekim Âyet-i Kürsî'nin tefsirinde de bu husus açıklanmıştır.

ÂYET-İ KÜRSÎ İLE İLGİLİ KUDSÎ ÖZELLİKLER VE BUNLARIN SAYISI, SAATİ VE MÜNASİB OLAN İSİMLER

Bu konuda Âyet-i Kürsî'nin kudsî özellikleri yanında ona münasip olan isimlerden, onunla amel etmenin fazîletlerinden, yararlarından, içine konulan esrarından ve benzeri büyük sır-

(934) Bakara sûresi, âyet: 249.
(935) Cerir; Katâde'den (R.A.)
(936) ed-Dürrü'l-Mensûr.

larından bahsedilecektir. Bu hususta daha çok Şeyh el-Bunî (Bevnî) el-Mağribî Hazretleri'nin tesbitine yer verilecektir.

Şeyh el-Bunî (K.S.) diyor ki :

«Dost ve kardeşlerim bu âyetin fazîletinden sordular. Daha çok bununla ilgili ism-i şerîflerden, zikir ve duâlardan, vakitli virdlerden ve benzeri hususlardan bilgi almak istiyorlardı. Onlara cevaben dedim ki: Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz Âyet-i Kürsî ile ilgili olarak buyurdular ki: **«Kur'ân-ı Azîm'de en üstün âyet, Âyet-i Kürsî'dir.» «Âyet-i Kürsî Allah'ın en büyük ismidir.» «Allah'ın İsm-i A'zam'ı Âyet-i Kürsî'dir.»**

Bu rivâyetler bizim şeyhlerimizden sıhhatli olarak nakledilmiştir. (Allah bizleri onların kudsî nefhalarıyla menfaatlendirsin!)

Ey kardeşim! Bilmiş ol ki Âyet-i Kürsî, kadri yüce, son derece yararlı, sırrı çok açık beş şerefli ismi içinde taşımaktadır. Bu isimlerden her biri büyük bir sırra doğru insanı çekip götürmekte ve o sırrın altında da bir nice sırlar bulunmaktadır ki onların faydalarını devam ettiğin takdirde bulabilirsin.

Cenâb-ı Hak bu âyetin başında Allahü lâ ilâhe illâ hüvel hayyül kayyûm buyuruyor. Kim bu üç ismi anıp devam ederse sür'atle menfaatini görür. Arzu ve istekleri yerine gelir. Dünya ile ilgili makam ve dereceler gerçekleşir. Halkın kalbi sevgiyle, rağbet ve yönelmekle kazanılır. Dinî hususlarda ise bu üç ismin fazîleti çok daha büyük ve daha yücedir.

Arzu ve isteklerinden birinin gerçekleşmesini dilediğinde Kelime-i Tevhîd'e senin muradına uygun ilâhî isimlerden birini ekle ve buna kalb huzuruyla devam et. (İnşâallah) arzun yerine gelir. Meselâ rızık taleb ettiğinde şöyle zikret: Lâ ilâhe illâllahür rezzak. İzzet ve şeref arzu ettiğinde Lâ ilâhe ilâllahül muizz söyle ve devam et. İlim taleb ettiğinde Lâ ilâhe illâllahül alîm de.. Sevgi ve muhabbet elde etmek istediğinde, Lâ ilâhe illâllahül vedûd zikrine devam eyle... Bir zalimden intikam almak istediğinde Lâ ilâhe illâllahül müntekım zikrine devam et...

Cenâb-ı Hak bu âyette el-Aliyyül azîm buyurmuştur. Bu iki isim yücelik ve azamete nisbet edilirler. Kim bunlara zikir yollu devam ederse yüce mertebelere, yüksek makamlara nâil olur Allah'ın ism-i a'zamına (en büyük ismine) gelince, o her inatçı zâlim hakkında çok daha müessirdir. Bir hükümdarın ya da başka bir zâlimin şiddet ve şerrinden korkulduğunda veya bir düşmanın şerrinden endişe duyulduğunda İsm-i A'zam'a devam edilir. Ve bütün bu ism-i şerîflere (Yâni Allahü lâ ilâhe illâ hüvel hayyül kayyûm, el-Aliyyül azîm)e kıbleye yönelerek mendup olan vakitlerden birinde devam edilirse yapılan duâ kabul olunur. İleride bundan daha da bahsedilecektir.

Bu beş ismi üçyüz onüç defa zikrettiğinde —fazla, noksan yapmadan— bu artık kibrît-i ahmer (kırmızı kükürt) mesabesinde olur. Yüce sırrın tecellisi için bu konuda bu meşhur olan bir sayıdır. Bunda noksansız bir hassa (özellik) vardır. Buna devam eden kendini Cenâb-ı Rabbe vermiş olur, ona RABBANÎ denilir. Bu sıfat onun fazîletine delâlet eder. Sebebine gelince şöyle ifâde edebiliriz:

Cenâb-ı Hak yüz yirmi dört bin peygamber yaratmıştır. Bunlardan üçyüz onüç tanesi Resûl'dür. Her Resûl yeni bir vahye mazhar olmuştur. İşte Resûller sayısına yapılan işâreti akıllar gereği gibi kavrayamaz.

Bilmiş ol ki, Âyet-i Kürsî'nin şanı çok büyüktür, faydası umumîdir. Kim onunla duâ yaparsa Cenâb-ı Hak kabul buyurur. Bunun vufku (ebced hesabına göre çıkan sayısı) her hayır için açık bir kapıdır.

Bu âyetin özelliklerinden biri de; her farz namazdan sonra okunursa, Allah okuyanın (kul hakkı, millet hakkı hâriç) ikinci farz namazı kılıncaya kadar günahlarını ve bütün kusurlarını bağışlar. Uyurken okuyan kimse için kovulan, lânetlenen şeytana karşı koruyucu olur. Kim de onu öfkelendiği zaman okuyup sol tarafına üflerse şeytanını hapsetmiş olur, öfkesi de yatışır.

İlim adamlarından bir kısmı Âyet-i Kürsî'nin fazîleti ve esrarı hakkında Resûlüllah'a isnad etmek suretiyle kırk ha-

dîs rivâyet etmişlerdir. Arzu eden bu hadîsle ilgili kitaplardan öğrenebilir.

Şeyh İmam Ebül Ferec (rahmetullahi aleyh) diyor ki :

«Bilmiş ol ki, Âyet-i Kürsî'nin harf sayısı yüz yetmiştir ki bu, Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'den rivâyet edilegelmiştir. Harflerden her biri büyük bir sırra, kadri yüce bir hikmete götürmektedir ki bunun yararı çok açık ve belirgindir. Kim bu sayı kadar okusa dünyevî ve uhrevî şeref ve itibara nâil olur. Bütün hal ve durumunda sevimli ve makbul bir kimse sayılır. Herkesin gönlünde sevgi tahtı kurmuş olur. Her türlü günah ve belâdan korunmuş olur. Tabiî bunu MERİH saatinde okumalıdır. Kim de onu (yine belirtilen sayıda) ZUHAL saatinde okursa hükümdarlar yanında büyük bir kıymete ve yüksek bir makama erişir. Herkesin kalbinde onun bir heybet ve ihtişamı yer alır. İnsanlar ona merhamet, şefkat ve nezaketle hareket eder. Onu MÜŞTERİ (Mars) saatinde belirtilen sayı kadar okursa, bu gam ve kederleri dağıtır, zindandan kurtulmaya sebep olur. Allah o kimseyi hem dünyada, hem âhirette her türlü kötülükten korur. Kim de onu Saat-i Şems (güneş saati) vaktinde okursa, hükümdar hizmetinde bulunmayı, yüce mertebeye, yüksek derecelere erişmeyi ve halkın derdini dinlemeye uygun bir mevki'e yükselmeyi gerçekleştirir. Kim de onu ZÜHRE (Venüs) saatinde okursa arkadaşlarının ve aile içindeki kadınların yanında çok sevimli olur, kıymeti çok artar. Bu, büyük bir sırdır ve son derece yararlıdır. Dünya işlerinden birinin tastamam olmasını arzu ediyorsa ona vesiledir. Kim de onu UTARİD (Merkür) saatinde okursa, bu kin ve düşmanlığı, düşman şerrini def'edici olur. Düşmanın helâk olması isteniyorsa ona kapı açabilir. Şüphesiz ki bu büyük bir sırdır. Ama unutulmamalıdır ki onun daha çok faydası belirtilen sayı ve saatte okunmasındadır.»

«Âyet-i Kürsî'yi resûller sayısınca (313) (Salât ü selâm hepsine olsun) bir defa okursa, faydası hemen yakında kendini gösterir, belirgin hale gelir.»

«Kim de onu KAMER (Ay) saatinde okursa, —bu daha

çok dünya işlerinden rızık ve benzeri şeylerle ilgilidir— yerinde olsun olmasın rızık talebi olumlu bir safhaya girer. Ne var ki rızık meçhuldür, Allah onu kendi meşîetine bağlayıp takdir etmiştir.»

Şeyh Ebül Ferec (rahmetullahi aleyh) devamla diyor ki :

«Şeyhlerimiz bu âyet-i kerîmenin yararlarının, okunmasına ve devam edilmesine bağlı bulunduğunu, yukarıda belirtilen saatlerle ilgili olmadığını söylemişlerdir. Bence en doğru olanı da budur.»

«O halde ey sâlih kardeşim! (Allah bizi de, sizi de sâlihlerden eylesin!) Bu dediklerimi yerine getir, sakın Âyet-i Kürsî'yi günah sayılan bir husus için okuma ve beni de her fırsatta duâdan unutma.. Âyet-i Kürsî ile birtakım arzularını yerine getirmek isteyen kimseye onu gezegenler saatine raslatıp okumak gerekmez. Böyle yapmakta isâbet yoktur. Çünkü Âyet-i Kürsî Allah'ın kitabından bir bölümdür. Onda bulunan bütün sırlar, hayret uyandırıcı haller, kitabullahın esrarıdır. Sakın «ben yaptım, ben ettim ama arzum yerine gelmedi» deme. «Okurken benden birtakım kusurlar meydana geldi ve okuma şartlarına dosdoğru riâyet edemedim de bu bakımdan hacetim oluvermedi» diyerek kusuru kendinde ara.. Çünkü her şeyin birtakım şartları ve belli sınırları vardır. Ya da şöyle düşünüp için için de ki: «Benim günahlarım bu isteklerime engel oldu.» Nitekim hadîs-i şerîfte buyuruluyor ki: **«Doğrusu günahlar rızkı engeller ve iyi ameli hapseder..»**

Şeyh-i Ekber Muhyiddin el-Arabî (K.S.) diyor ki :

«Kim Âyet-i Kürsî'yi harfleri sayısınca (ki bu 10 harftir) okursa halk arasında büyük bir dereceye nâil olur. Hükümdarlar katında, vezirler yanında, kadılar meclisinde sevilen, sayılan şerefli bir kimse olarak tanınır. Cenâb-ı Hak onun üzerine hayırlar, faydalar kapılarını açar, ilim hazinelerinin, gizli bilgilerin pencerelerini aralar. Tedavi etme yollarını ona öğretir. Böylece Cenâb-ı Hak ona hem zahirî, hem bâtınî ilim ve hikmet verir. Âdem oğullarını, Havva kızlarını, cin ve şeytanları ona musahhar eder. Arzu ettiğinin üstünde hükümdarlar,

ileri gelenler gibi tasarrufa sâhip olur. Bir âlim ondan bin mesele sormak üzere gelse, derhal hepsini unutur da hiçbirini soramayacak duruma düşer, şaşkın bir vaziyette onun huzurunda donup kalır.»

«Kim gece ve gündüzde Âyet-i Kürsî'yi bin defa okur ve buna kırk gün devam ederse; vallahi, vallahi, vallahi'l-azîm, Kur'ân-ı Azîm hakkı için, Resûl-i Ekrem hakkı için ruhanî âlemin kapısı ona açılır, melekler onu ziyâret için gelir ve (o kişinin) bütün muradları yerine gelir.»

Kim de her gün Âyet-i Kürsî'yi bin defa okur ve bunu vird haline getirirse maksadına erişir, dünyevî arzusuna kavuşur, uhrevî isteğine erişir. Bunda hiçbir şüphe ve tereddüt yoktur. Bu sayının okunup devam edilmesinden gelen ilmî inkişaflar, gaib sırlarına muttali' olmalar ve hayret uyandıran haller vasfedilemez. Aynı zamanda rü'yada Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'i görme şerefine erişmek mümkün olur. Ondan birtakım teveccühât ve ta'limatlar alınır. Peygamberlik sırlarından bazısına kapı açılır.

ÂYET-İ KÜRSÎ'Yİ KELİMELERİ VE BÖLÜMLERİ SAYISINCA OKUMANIN KUDSÎ ÖZELLİKLERİ

Şeyh Ebül Abbas el-Bunî (K.S.) Hazretleri diyor ki :

«Kim Âyet-i Kürsî'yi kelimeleri sayısınca (ki bu elli kelimedir) yağmur suyu üzerine akıl ve anlayışın artması niyetiyle okur ve sonra içerse, Allah onun aklını ve anlayışını artırır. Kim de her gün olmak üzere bunu yine kelimeleri sayısınca okursa, maksadına erişir, arzusuna kavuşur. Bunda hiç şüphe yoktur. Bir nice defalar tecrübe edilmiştir. Ve bunda büyük bir sır vardır ki Allah tarafından konulmuştur. O okumuş olduğu sırrı muhafaza eder ve koymuş olduğu kanunu kusursuz yürütür. Özellikle çok şiddetli anlarda büyük musibetlerde —ki Allah'tan başkası bunları karşılayıp önleyemez— Âyet-i Kürsî'nin içindeki sır kendini gösterir.»

Şeyh Ebül Abbas (K.S.) devamla diyor ki :

«Bu büyük bir sırdır ki hükmü dinî hususlarla da ilgilidir Kim dinî bir hususa Allah ve Resûlünün razı olacağı ölçüde erişmek istiyorsa, Âyet-i Kürsî'yi belirtilen şekilde okumaya devam etsin.»

Âyet-i Kürsi'deki sırra binaen herhangi bir rahmet âyetini elli defa okuyacak olursa, bu okuyan için diğer yaratıklardan yana bir rahmet olur. Kur'ân'dan rahmet değil bir azâb ve gazab âyetini bu sayı nisbetinde okur ve bununla düşmanın helâkini arzu ederse, bu arzusuna kavuşur. Bu harflere münasip düşürülen meşhur duâ —ki onu fazîleti müsellem olan zatlar hazırlamıştır— okunursa bir nice arzular yerine gelmiş olur. Biz bu duâyı bu bölümden sonraki bölümde belirteceğiz.

LETÂİF-İ FERÎDE kitabının sâhibi aynı eserinde diyor ki:

«Kim Âyet-i Kürsî'yi onsekiz defa okursa, Allah onu TEVHÎD ruhuyla diriltir, kalbini buna açar, göğsünü hikmet letaifiyle süsler, rızkını genişletir, kıymetini yüceltir. Onu gören herkes ondan heybet kapar. Bunu bir şey üzerine yazıp beraberinde taşıyan kimse, Allah'ın izniyle musibet, âfet ve belâlardan korunmuş olur.»

ÂYET-İ KÜRSÎ'NİN BÖLÜMLERİ

İlim adamları Âyet-i Kürsî'nin fasılları hakkında görüş farkı izhar etmişlerdir :

a) On yedi fasıldır.
b) On beş fasıldır.
c) Beş fasıldır.

Şeyh (rahmetullahi aleyh) diyor ki :

«Fasıllarla ilgili olan sır, dünya ve ahiretle bağlantı yapar. Bu bakımdan kişiye gerekir ki evinden çıkınca Âyet-i Kürsî'yi fasılları sayısınca okusun. Yukarıda da belirtildiği gibi, böyle yapmak onu tekrar evine dönünceye kadar korur. Diyebiliriz ki bu övülmeye lâyık bir sırdır ki bunda beş fayda vardır; bu faydalar dünya ve âhiret işlerinden arzu edilen ve umulan hususlarda kendini gösterir. Bu bakımdan kim Âyet-i Kürsî'yi

fasılları sayısınca (17 fasıl) her farz namazdan sonra okur ve buna devam ederse yukarı ve aşağı âlemlerde sevilen bir şahıs olur, sözü dinlenir, iş ve davranışı uygun kabul edilir; düşmanlarının yanında heybetli, dostlarının yanında sevimli olur. Ve buna devam ettiği müddetçe Allah tarafından bir güven içinde kalır.»

Aynı hususlar, Âyet-i Kürsî'nin Özellikleri adlı kitapta da belirtilmiştir.

Kim farz namazlardan sonra Âyet-i Kürsî'yi okur, sabah akşam, evine girerken, yatağına uzanırken, evinden sokağa çıkarken, yolculuğa başlarken buna devam ederse, Allah onu şeytanların vesvesesinden, hükümdarların şerrinden, insanların kötülüğünden, hayvanların ve haşaratın eziyetinden koruyup güven altına alır. Onu da, çoluk çocuğunu da, mal ve servetini de her türlü hırsızlık, su baskını, yangın ve benzeri âfetlerden korur Bedeninde hastalık ve acılardan bir şey kalmaz, sıhhat ve selâmete kavuşur. Bu, hiç ölmeyen, HAYY sıfatıyla tecelli eden Allah'ın izniyle gerçekleşir.

el-Havassü'l-Kur'ân adlı eserde de buna geniş yer verilmiş, gerekli nakiller yapılmıştır.

Ben hakir kul diyorum ki :

«Yedi sayısında büyük özellikler ,çokca faydalar ve yüksek yararlar vardır. Çünkü Cenâb-ı Hak birçok ibâdetleri yedi sayısı üzerine koymuştur. Böylece O'nun zatına yaklaşabilenler bununla yaklaşmış olurlar: Secdeler, tavâf, cemreleri taşlama, Fâtiha-i Şerîfe'nin âyetleri hep yedi sayısı üzerine kurulmuştur. Fâtiha-i Şerîfe'de yedi harf yoktur. Gökler yedi, yer tabakaları yedi, HÂ-MÎM ile başlayan sûreler yedidir. Buna daha başka örnekler de vermek mümkün.»

Resulüllah (S.A.V.) Efendimiz de: **«Yedi kemik üzerine secde etmekle emrolundum.»**[937] buyurmuştur. Bunlar: Alın, iki el, iki diz, iki ayağın etrafıdır.

Kim her gün Âyet-i Kürsî'yi yedi defa okursa, Allah onu

(937) *Buhari, Müslim, Ebû Dâvud, Nesâi, İbni Mâce; İbni Abbas'dan (R.A.)*

kendi muhafazası altına alır. Hindistan âlimlerinden sâlih bir zat her gün yedi defa Âyet-i Kürsî'yi okumam için bana icâzet verdi. Bu zat belirtilen hususu meşâyih-ı kirâmdan, onlar da Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'den nakletmişlerdir. Devamla bana dedi ki: «Bu, Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'in kalesidir.» Bana bunu anlatıp icâzet verirken Ravza-i Mutahhara'da Ebû Lübâbe'nin üstüvanesi yanında bulunuyorduk.

Başka bir zat ayrı bir yolla Âyet-i Kürsî'yi okumam için bana icâzet verdi ki bu zat da kâmil ilim adamlarından biri idi. O da zamanın mümtaz ve biricik ilim adamlarından Alaşehir'li Hacı İbrahim Efendi'den icâzet almıştır. Cenâb-ı Hak bizi onun kudsî nefeslerinden yararlandırsın, âmîn!. İşte bu büyük zat şöyle anlatmıştır: «Bir yolculukta Hacı İbrahim Efendi'yle beraber bulunuyorduk. Mevsim olarak kıştı. Üzerimize kar ve yağmur durmadan iniyordu. Şiddetli rüzgâr da vardı. Hava son derece sisli ve kapalı bulunuyordu. O durumda ki, yürüyemez hale geldik ve yolumuzu kaybettik. Şeyh Efendi bize, Âyet-i Kürsî'yi okumamızı emretti. Ve lâ yeûdühû hıfzuhümâ ve hüvel aliyyül azîm cümlesine gelince bunu yetmiş defa tekrarladık. Sonra da âyeti baştan sonuna kadar okuduk ve yine Ve lâ yeûdühû hıfzuhümâ ve hüvel aliyyül azîm cümlesini yetmiş defa tekrarladık. Bu böyle devam ederken Şeyhimiz (K.S.): «Allah güneşin yüzünü bize gösterdi» diye seslendi. Halbuki o sırada kar ve yağmur devamlı yağıyordu. Ama bizim üzerimize değil çevremize yağıyordu. Böylece yolumuza devam edip bir beldeye geldiğimizde halk bizim bu durumumuza hayret etti. Çünkü her taraf kar ve yağmur içinde yüzerken bizim üzerimiz ıslak değildi.»

Sonra Şeyhimiz (K.S.) dedi ki :

«Bir şeyi elde edemediğinizde veya bir şer ve kötülüğü def'edemediğinizde Âyet-i Kürsî'yi bu tertip üzere okuyun. O zaman Allah arzunuzun gerçekleşmesini kolaylaştırır, mahzurları giderir. Sair günlerde de hiç olmasa bir defa buna devam edin ve aynı kısmı yetmiş defa tekrarlayın. Ama bundan fazla okunursa o nur üstüne nur olur.»

İbn-i Kuteybe'den yapılan rivâyete göre, bu zat diyor ki: Benî Kâ'b kabilesinden bir adam bana şöyle anlattı: «Basra şehrine girdim; maksadım hurma satmaktı. Hiçbir ev bulamadım. Örümcek ağlarıyla kaplı bir eve rastladım.. Bu eve ne olmuş böyle? diye sorduğumda kullanılır durumda olduğunu söylediler. Sahibini buldum ve evini kiralamak istediğimi söyledim. Adam dik dik yüzüme baktı ve dedi ki: Kendini kurtarmaya bak; çünkü bu evde cinlerden bir ifrit vardır, o bu evi kendine mesken seçmiştir. Bugüne kadar kim bu eve girdiyse ifrit onu helâk etmiştir.» Bunun üzerine adama dedim ki: Canım sen evini bana kirayla ver. Beni o ifritle başbaşa bırak. Elbette ki Allah ona karşı bana yardım eder. Adam, «İşte sen, işte o! Ne yaparsanız yapın..» dedi ve evi bana teslim etti. Eve yerleştim. Gece karanlığı ortalığı kaplayınca ansızın üzerime doğru simsiyah bir şahıs gelmeye başladı. Gözleri yalın ateş gibi parlıyordu. Kendine has bir karaltısı vardı. Devamlı bana yaklaşıyordu. Bunun üzerine hemen Âyet-i Kürsî'yi okumaya başladım. Ne kadar bir kelimesini okudumsa o «benim gibi» diyordu. Ve lâ yeûdühû hıfzuhümâ ve hüvel aliyyül azîm cümlesini okuduğumda hiçbir şey demedi. Ben bu cümleyi tekrar tekrar okudum; derken o karartının gittiğini gördüm. Tamamen ayrılınca evin bir köşesine çekilip uykuya daldım. Sabah olunca o karartının yerine baktım; ne göreyim? Orada sadece yangın eseri ve bir de kül var!.. Bana o sırada bir ses geldi: «Büyük bir ifriti yaktın!..» Sordum: «Onu ne ile yaktım?» Cevap verildi: «Ve lâ yeûdühû hıfzuhümâ ve hüvel aliyyül azîm cümlesiyle.»[938]

Ebû Abdillah bin Yahyâ el-Misabî'den yapılan rivâyette (ki bu zat bizim ashabımızdandır) deniliyor ki: Yemen halkından Sahibü'l-Beyân'ın akranından sâlih bir imam varmış. Bir meseleden dolayı halk onu kılıçla parçalamak istemiş ama hiçbir kılıç ona te'sir etmemiş. Bunun sebebi sorulduğunda imam şu cevabı vermiş: Onlar beni kılıçla öldürmek istediklerinde ben Ve lâ yeûdühû hıfzühümâ ve hüvel aliyyül azîm'i,

(938) *Havass-ı Kur'ân/İmam Gazâli.*

fallahü hayrün hafizan ve hüve erhamu'r-râhimîn'i, lehû muakkibatun min beyni yedeyhi ve min halfihî yahfezunehû min emrillâh, innâ nahnü nezzelnez zikra ve innâ lehû lehâfizûn'u, ve hafeznâhâ min külli şeytanin racîm'i, ve hıfzan min külli şeytanin mârid'i, zâlike takdiyrül aziyzil alîm'i, in küllü netsîn Lemmâ aleyhâ hâfiz'ı, inne batşe rabbike leşediyd, innehû yubdiu ve yuîd ve hüvel ğafurul vedûd zül arşil mecîd fa'alün limâ yürîd hel etâke hadîsül cünûdi fir'avne ve semûd belilleziyne keferû fî tekzibin vallahü min veraihim muhît bel hüve Kur'ânün mecîd fî levhin mahfûz'u okurdum.[939]

Sonra devamla şunu söyledi:

«Bir toplulukla yola çıkmıştık. Bir kurdun sıska bir koyunla oynadığını gördüm. Fakat nedense kurt hiç de koyuna zarar vermek istemiyordu. Onlara doğru yaklaştığımızda kurt kaçtı. Koyuna dikkat ettiğimiz zaman boynuna asılı bir yazı bulduk. Yukarıda geçen âyetlerin hepsi o kâğıda yazılmıştı.»[940]

Yine Âyet-i Kürsî'nin özellikleri hakkında yapılan rivâyete göre deniliyor ki: Bir zalimin ya da adaletle iş görmeyen bir hâkimin huzuruna girmek isteyen kimse girmeden önce Âyet-i Kürsî'yi okusun ve sonra da Yâ Hayyü yâ Kayyûm! Yâ Bedîas semâvâti vel ardı! Yâ zelcelâli vel ikrâm! Bu âyet-i kerîmenin hakkı ve hürmeti için ve bunda bulunan büyük isimler hakkı için bu zalimin ağzını gemle, dilini konuşamaz hale getir. Tâki hayır ile konuşabilsin ya da hayır için susmuş olsun. Ey filân! Hayrın iki gözün arasında, şerrin iki ayağın altındadır. Sonra o zalimin yanına girsin. Cenâb-ı Hak onun dilini bağlar ve ondan bir zarar gelmez artık. (Allah'ın izniyle.)

(939) *Bakara: 255, Yûsuf: 64, Ra'd: 11, Hicr: 9, Hicr: 17, Yâsin: 38, Tarık: 4, Bürûc: 11-22.*

(940) *Hayâtü'l-Hayavan.*

BALGAMI GİDERMEK HUSUSUNDA ÂYET-İ KÜRSÎ'NİN ÖZELLİĞİ

Kim bunu yapmak isterse beyaz tuzdan yedi küçük parça alsın ve her parça üzerine şifâ niyetiyle yedi defa Âyet-i Kürsî okusun ve yedi gün buna devam ederek o tuzu ağzında eritmek suretiyle yesin. Şüphesiz ki Cenâb-ı Hak onun duyduğu o sıkıntıyı giderir.

DİŞ AĞRISINI GİDERMEK İÇİN

Elini dişi ağrıyanın yanağı üzerine sür ve şunu oku: Bismillâhirrahmânirrahîm evelem yeral insanü ennâ halâknahü min nutfetin feizâ hüve hasîmün mübîn ve âyeti sonuna kadar okuduktan sonra Âyet-i Kürsî'yi okursun ve Ve lehû mâ sekene fil leyli ven nehâr ve hüves semîul alîm'i, sümme sevvâhü ve nefaha fiyhi min ruhihî ve ceale lekümüs sem'a vel ebsâra vel ef'ıdete kaliylen mâ teşkürûn'u, ve nünezzilü minel-Kur'âni mâ hüve şifâün ve rahmetün lil mü'minîn âyetlerini ilâve edersin.[941]

İmam Gazâlî (rahmetullahi aleyh) anlatıyor :

— Basra'da bir adam vardı. Diş ağrılarını durduruyor, bir nevi efsun yapıyor, fakat bunu hiç kimseye öğretmiyor, bu konuda cimrilikte bulunuyordu. Ölüm gelip çatınca yanında bulunan adama dedi ki: Benim diş ağrılarını efsun yapıp durdurmanıda neler okuduğumu yaz ki onunla faydalanasın ve ben de onu gizlemekten kurtulmuş olayım. Ona şu harfleri yazdırdı: (Elif-Lâm-Mîm-Sâd), (Kâf-Hâ-Yâ-Ayn-Sâd), (Hâ-Mîm-Ayn-Sîn-Kaf), (Lâ ilâhe illâ hüvel rabbül arşil azîm. Üskün eyyül veceu billezî in yeşe' yüskini'r-riyha fe-yezlelne revâkide alâ zahrihî.[942] İnne fî zâlike le-âyâtün li külli sebbârin şekûr. Ve

(941) YÂ-SÎN: 77, Bakara: 255, En'âm: 13, Secde: 9, İsrâ: 82.
Not: Bu tarz bir tedavi şüphesiz ki mânevi bir tedavidir. İtikad edenler için yararlı sayılır. Yalnız şunu ilâve edelim ki İslâm maddi ve mânevi tedaviyi beraber yürütür. Bugün mânevi tedavinin ne kadar te'sirli olduğu tesbit edilmiş ve ilim adamlarınca kabul edilmişti. (Mütercim)
(942) Şurâ sûresi, âyet: 33.

lehû mâ sekene filleyli ven nehâr ve hüves semîul alîm.[943]

Duânın anlamı :

«Sakinleş ey ağrı! Şu kudretle ki, eğer O dilerse rüzgârı durdurur; yelkenle giden gemiler o zaman denizin yüzünde durakalır. Bunlarda, sabırlı olan ve çok şükreden kimseler için deliller vardır.»

«Gecenin ve gündüzün içinde barınıp sakinleşen her şey O'nundur. O, gereği gibi işiten ve bilendir.»

HÂTİFLERİN GÖNDERİLMESİNDE ÂYET-İ KÜRSÎ'NİN ÖZELLİĞİ

İmam Gazâlî'den (rahmetullahi aleyh) yapılan rivâyete ve nakle göre, diyor ki :

— Âyet-i Kürsî'yi ikiyüz defa okur ve bu âyette geçen şu beş ismi: Yâ Allah!. Yâ Hayyü!. Yâ Kayyûm!. Yâ Aliy!. Yâ Azîm. her yüz defanın başında bin üçyüz yetmiş defa okuyup ilâve eder ve sonra da şunu söylersin :

أَسْأَلُكَ بِنُورِ عَرْشِكَ وَرُوحِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ تُرْسِلَ
خَادِمَ هٰذِهِ الْآيَةِ الشَّرِيفَةِ لِفُلَانِ بْنِ فُلَانَةٍ فِي صِفَتِي وَحِلْيَتِي بِشِهَابٍ
مِنْ سَمٍّ وَجَرَابٍ مِنْ نَارٍ

«Allah'ım! Arş'ın nuru, Muhammed (S.A.V.) ruhu için senden istiyorum: Bu âyet-i kerîmenin hâdimini filân oğlu falana benim sıfat ve şeklimde zehirden bir kıvılcımla, ateşten bir dağarçıkla gönder.»

Bunu derken ona doğru bir mızrakla veya herhangi bir maksadla işâret eder, namaz kılar ve uyursun. Bütün bu ameliye cuma gecesi yapılır. Murad hâsıl oluncaya kadar buna de-

(943) En'âm sûresi, âyet: 13.

vam edilir. Birinci cumada icâbet hâsıl olursa mesele yok.. Olmazsa ikinci cuma tekrar yapılır. Ve yedinci cumaya kadar devam edilir. O zaman Allah'ın izniyle icâbet hâsıl olur.

Feth-i Meliki'l-Mecîd adlı kitapta da bu husus belirtilmiştir.

ÂYET-İ KÜRSÎ'YLE İLGİLİ RİYÂZAT VE DUÂLAR

Âyet-i Kürsî ile ilgili Riyâzat sahîh ve mücerrebdir. Çünkü bu âyetle yapılan duâ karşılıksız bırakılmamıştır. Ne var ki bu hususta bir fazlalık yapmaya ancak sahîh bir görüşle ulaşılmalıdır. Şeyh el-Bunî (K.S.) Hazretleri diyor ki :

— Belirtilen hususta Âyet-i Kürsî ile amel etmek istediğinde önce Allah'a tevekkül et. Kalbini, bulunduğun yeri ve elbiseni tertemiz yap. Niyetini sadeleştir. Salı günü sabah namazından sonra tenha bir yere çekil. Yanında bolca buhur bulunsun. Böylece her farz namazı müteakip dâveti yetmiş iki defa okursun. Buhur bir konuda bir nevi işi kolaylaştırır.

Oğulcağızım! Bilmiş ol ki: (Allah beni de, seni de başarılı kılsın) bu dâvete başladığının birinci gecesinde bulunduğun tenha yerin ya da odanın köşesinden sana eşek sesine benzer şekilde nâhoş bir ses gelir; sakın bu sesden korkup ürkme, endişelenme. Çünkü onlar sana güç getiremezler. İkinci gece olunca tam gece yarısı bulunduğun yerin üst tarafında nal sesi gibi bir ses duyarsın. Sakın bu sesten de korkma ve endişe etme. Üçüncü gece yine tam gece yarısı kırmızı, beyaz ve siyah olmak üzere üç tane erkek kedi içeri girer. Bunlar kapı tarafından gelirler, odanın baş kısmından çıkıp giderler. Yine korkma ve endişelenme; çünkü sana güç getiremezler. Zira yapmakta olduğun dâvet mânevî bir perdedir, ara yerde bulunuyor Dördüncü gece yine tam gece yarısı buhuru bırakıver ve kıbleye yönelerek dâvetini yap. Duvar bir anda yarılır, nurdan bir hâdim içeri girer, ondan da korkma ve endişelenme. Buhurun tütmesini devam ettir. Sana o gelen hâdim selâm verinceye kadar aynı ameliyeyi sürdür. O şöyle söyler: «Es selâ-

mü aleyke ya veliyallah = Selâm sana ey Allah dostu!» Sen de buna karşılık «Ve aleykes selâm ve rahmetullahi ve berekâtühü = Selâm sana ve Allah'ın rahmet ve bereketi de sana...» söyle O zaman o hâdim şöyle sorar :

— Ey Allah'ın dostu! Benden ne istiyorsun?

Cevapla de ki :

— Kalan ömrümde bana hizmet edecek bir hâdim istiyorum

Üzerinde İsmullahi A'zam = Allah'ın en büyük ismi yazılı bulunan bir altın yüzük uzatarak der ki :

— Bu benimle senin aranda sağlama bağlı bir andlaşmadır. Benim hazır olmamı arzu ettiğinde bu yüzüğü sağ eline tak ve dâveti üç kere oku ve sonra de ki: Yâ Melik Kindiyas! Bana cevap verip gel.. Artık bununla tayy-i mekân, su üstünde yürüme ve benzeri kerâmetlerden ne istiyorsan gerçekleşir. Ancak bu tam bir tevekkül ile mümkündür.

Ben fakir diyorum ki :

— Bu, ancak meşâyih-ı kirâmın ismiyle gerçekleşebilir. Öyle sanıyorum ki ilimde, irfanda gelişmiş meşâyih izin vermedikçe bu kerâmetlere erişmek mümkün değildir. Çünkü birçok esrar ve hasais, meselâ insan sülâlesi, bunların hepsi izin vermeye yetkili meşâyihdan meydana gelir. Biz bu hususu birçok def'alar denedik.

İşte bu, Âyet-i Kürsî'nin dâvetidir, onun azimetidir. Bu dâvet kabul olunan bir dâvettir. Te'siri pek açıktır.

Ebû Hâmid Gazâlî (K.S.) Hazretleri diyor ki :

«Bu çok mübarek bir dâvettir. Varlık âleminde bundan daha çabuk kabul olunan, gam ve kederleri gideren, en şiddetli ve sıkıntılı anları ferahlığa çeviren ikinci bir dâvet yoktur. Yâni bütün dâvetlerden daha çok sür'atli te'siri vardır.

Duâ ya da dâvet şudur :

Âyet-i Kürsî'yi üçyüz onüç defa okursun. Sonra da bu dâveti yedi defa okursun. Bütün bu okumaları son îşadan sonra tertemiz ve insanlardan boş bir yerde uygularsın..»

Şeyh el-Bunî (K.S.) Hazretleri'nden yapılan başka bir rivâyette deniliyor ki :

«Bu dâvet ve azimet kimsenin bulunmadığı bir odada beş vakit namazdan sonra yirmi defa okunur. Cenâb-ı Hak o azimetin huddamını okuyana musahhar eyler.»

Ehl-i havassdan bazısı demiş ki :

«Kim her gün Âyet-i Kürsî'yi harfleri ya da kelimeleri sayısınca okuduktan sonra bir defa bu dâveti okursa, Allah insanoğullarını ona musahhar eyler. Bütün müşküllerini çözüp açar, işlerini kolaylaştırır. Kul eşyaya sebep arayıp tedbir alır, Allah ise onu sebebiyle birlikte takdir eder.»

D Â V E T

(بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ) اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى
سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ (اَللّٰهُمَّ) اِنِّي أَسْأَلُكَ وَأَتَوَسَّلُ اِلَيْكَ
يَا اَللّٰهُ ثَلَاثًا يَا رَحْمٰنُ ثَلَاثًا يَا رَحِيمُ ثَلَاثًا يَا هُ ثَلَاثًا يَا رَبَّاهُ ثَلَاثًا يَا سَيِّدَاهُ ثَلَاثًا
يَا هُوَ ثَلَاثًا يَا غِيَاثِي عِنْدَ شِدَّتِي يَا أَنِيسِي عِنْدَ وَحْدَتِي يَا مُجِيبِي عِنْدَ دَعْوَتِي
يَا أَللّٰهُ ثَلَاثًا (اَللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ) يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ يَا مَنْ تَقُومُ السَّمٰوَاتُ
وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ يَا جَامِعَ الْمَخْلُوقَاتِ تَحْتَ لُطْفِهِ وَقَهْرِهِ أَسْأَلُكَ اَللّٰهُمَّ
أَنْ تُسَخِّرَ لِي رُوحَانِيَّةَ هٰذِهِ الْآيَةِ الشَّرِيفَةِ تُعِينُنِي عَلَى قَضَاءِ حَوَائِجِي
يَا مَنْ (لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ) اِهْدِنَا اِلَى الْحَقِّ وَاِلَى طَرِيقٍ مُسْتَقِيمٍ
حَتَّى أَسْتَرِيحَ مِنَ اللَّوْمِ لَا اِلٰهَ اِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ اِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ
يَا مَنْ (لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ اِلَّا بِإِذْنِهِ)

اَللّٰهُمَّ اشْفَعْ لِي وَأَرْشِدْنِي فِيمَا أُرِيدُ مِنْ قَضَاءِ حَوَائِجِي وَاِثْبَاتِ قَوْلِي
وَفِعْلِي وَعَمَلِي وَبَارِكْ لِي فِي أَهْلِي يَا مَنْ (يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ
وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ) يَا مَنْ يَعْلَمُ ضَمِيرَ عِبَادِهِ سِرًّا وَجَهْرًا
أَسْأَلُكَ اَللّٰهُمَّ أَنْ تُسَخِّرَ لِي خُدَّامَ هٰذِهِ الْآيَةِ الْعَظِيمَةِ وَالدَّعْوَةِ لِلْنَّبِيفَةِ
يَكُونُ لِي عَوْنًا عَلَى قَضَاءِ حَوَائِجِي هَنِيلًا ٢ جَوْلًا ٢ مَلِكًا ٢
يَا مَنْ لَا يَتَصَرَّفُ فِي مُلْكِهِ (اِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمٰوَاتِ
وَالْأَرْضَ) سَخِّرْ لِي عَبْدَكَ كَنْدِيَاسَ حَتَّى يُكَلِّمَنِي فِي حَالِ
يَقَظَتِي وَيُعِينَنِي فِي جَمِيعِ حَوَائِجِي يَا مَنْ (وَلَا يَؤُدُهُ حِفْظُهُمَا
وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ) يَا حَمِيدُ يَا مَجِيدُ يَا بَاعِثُ يَا شَهِيدُ يَا حَقُّ
يَا وَكِيلُ يَا قَوِيُّ يَا مَتِينُ كُنْ لِي عَوْنًا عَلَى قَضَاءِ حَوَائِجِي بِأَلْفِ أَلْفِ
لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ أَقْسَمْتُ عَلَيْكَ أَيُّهَا السَّيِّدُ
الْكَنْدِيَاسُ أَجِبْنِي أَنْتَ وَخُدَّامُكَ وَأَعِينُونِي فِي جَمِيعِ أُمُورِي
بِحَقِّ مَا تَعْتَقِدُونَهُ مِنَ الْعَظَمَةِ وَالْكِبْرِيَاءِ وَبِحَقِّ هٰذِهِ الْآيَةِ الْعَظِيمَةِ
وَسَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ ❁

Dâvetin Türkçe tercemesi :

«Bismillâhirrahmânirrahîm. Hamd, âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur. Salât ü selâm, Efendimiz Muhammed'e (S.A.V.) ve O'nun hanedan, dost ve yâranlarına olsun... Allah'ım! Şüphesiz ki senden dilekte bulunuyorum ve sana sarılıp sebep tutunuyorum. Ya Allah!. Ya Allah!. Ya Allah!. Ya Rahmân!. Ya Rahmân!. Ya Rahmân!. Ya Rahîm!. Ya Rahîm!. Ya Rahîm!. Ya

Rabbah!. Ya Rabbah!. Ya Rabbah!. Ya Seyyidâ!. Ya Seyyidâ!. Ya Seyyidâ!. Ya Hüve!. Ya Hüve!. Ya Hüve!. Ey şiddet ve sıkıntılı anlarımda imdadıma yetişen. Ey yalnız kaldığımda tek gönül dostum olan!. Ey duâ ettiğimde bana müsbet cevap veren! Allah!. Ya Allah!. Ya Allah!.

Allahü lâ ilâhe illâ hüvel hayyül kayyûm: Ey hep diri olan!. Ey kendi zatıyla kaim olup varlık âlemini ayakta ve düzende tutan!. Ey gökleri ve yeryüzünü ilâhî emriyle belli kanunlar ölçüsünde ayakta tutan!. Ey bütün yaratıkları kendi lûtuf ve kahrı altında toplayan!. Allah'ım! Bu âyet-i şerîfenin ruhaniyetini bana musahhar etmeni diliyorum ki o hacetlerimi yerine getirmemde bana yardımcı olsun. Ey kendisini hiç uyuklama ve uyku tutmayan!. Beni hakka eriştir ve dosdoğru yola kavuştur; tâki kınanmak ve ayıplanmaktan kurtulup rahata erişeyim.. Senden başka ibâdete lâyık hiçbir ilâh yoktur. Seni tenzîh ederim. Doğrusu ben kendine yazık edenlerdenim. Ey göklerde ne varsa, yerde ne varsa kendisine ait olan (Rabbim)!. O'nun izni olmadan kim O'nun katında şefâat edebilir? Allah'ım! Bana şefaat edilmem imkânını sağla; hacetimden yerine getirilmesini dilediğim, sözümün (isâbetini) isbât için, amelimin (doğruluğunu) meydana koyabilmem için beni irşad eyle (doğru yolu bana ilhâmda bulun)! Çoluk çocuğumu bana mübarek kıl!. Ey onların önünde ve arkasında olan şeyleri bilen! Onların işlediklerini ve işleyeceklerini de bilen!. Ey dilediğinden başka ilminden hiçbir şey kavrayamaz (beyânın sâhibi!) Ey kullarının iç âlemini, dış âlemini olduğu gibi bilen!. Allah'ım! Bu büyük âyetin ve ulu duânın huddamını bana musahhar etmeni diliyorum. Hacetimi yerine getirmemde bana yardımcı olmasını arzuluyorum.. (Heylâ!. Heylâ!. Cevlâ!. Cevlâ!. Melikâ!. Melikâ!.) Ey dilediğinden başkasının mülkünde tasarruf edemeyeceğini açıklayan!. Hükümranlığı (Kürsî'si) gökleri ve yeri kaplamıştır, O'nun. Kulun Kindiyas'ı bana musahhar eyle; tâki uyanık halimde benimle konuşsun ve bütün hacetlerimi yerine getirmemde bana yardımcı olsun.. Ey göklerin ve yerin gözetilmesi kendine ağır gelmeyen Allah'ım! Ya

Hamîd!. Ya Mecîd!. Ya Bâis! Ya Şehîd!. Ya Hakk!. Ya Vekîl! Ya Kaviy!. Ya Metîn. Bin kere Lâ havle velâ kuvvete illâ billâhil aliyyil azîm ile hâcetlerimi yerine getirmemde bana yardımcı ol! Sana yemin veririm ey Kindiyas! Sen ve hizmetçilerin bana müsbet cevap verin. Haklı olan bütün işlerimde bana yardımcı olun. Azamet ve kibriyadan itikad ettiğiniz husus hakkı için ve bu büyük âyetin hakkı için ve Efendimiz Muhammed (S.A.V.) hakkı için...»

Diğer bazı rivâyette şu cümleler yer almıştır:

«Ey Seyyid Kindiyas! Çağrıma cevap ver! Cevabın şimşekten daha sür'atli olsun. Bizim emrimiz birdir; o da göz açıp kapama gibi veya daha yakın!.»

«Allah'ın şüphesiz ki her şeye gücü yeter. Allah'ın salât u selâmı Efendimiz Muhammed'e, O'nun hânedân, dost ve yâranına olsun!. Çokca olsun, ebediyen olsun!.»

Şeyh Muhyiddin bin el-Arabî (K.S.) Hazretleri diyor ki:

«Kim Âyet-i Kürsî'yi kelimeleri ya da harfleri, ya da Resûller sayısınca (313) okursa, şu duâyı da okusun:

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ لِي بُرْهَانًا وَرِثْنِي أَمَانًا وَآنِسْنِي بِكَ عَنْ كُلِّ مَطْلُوبٍ
وَأَصْحِبْنِي بِعَوْنِ عِنَايَتِكَ فِي نَيْلِ كُلِّ مَرْغُوبٍ يَا قَادِرُ يَا جَلِيلُ يَا قَاهِرُ
يَا عَظِيمُ يَا نَاصِرُ كَتَبَ اللّٰهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا وَرُسُلِي إِنَّ اللّٰهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ

Duânın Türkçe anlamı:

«Allah'ım! Bana öyle bir burhan ver ki bana güven bırakmış olsun ve seninle gönül huzuru bulmamı sağlasın, başka şeyle değil. Rağbet olunan her şeye erişmekte inayetin yardımını bana arkadaş kıl! Ya Kaadir!. Ya Celîl!. Ya Kahir!. Ya Kahir!. Ya Azîm!. Ya Nasır!. Allah, «And olsun ki ben ve peygamberlerim üstün geleceğiz» diye yazmıştır. Doğrusu Allah kuvvetlidir, güçlüdür.»

Bilmiş ol ki, Cuma günü kimselerin bulunmadığı bir yerde

kalbinde hiç daha önce duymadığı bir haleti hissettiğinde ikindi namazını müteakip Âyet-i Kürsî'yi on yedi defa okuyan kimse, o saatte bir duâ yapacak olursa kabul olunur. Yine cuma günü ikindi namazıyla akşam namazı arasında bunu okuyan kimseye hayır ve sırlardan kıyas edilmiyecek kadar hasıl olur. Bunu anla, oku, devam et ki Rabbin keremine nâil olasın.

Ehl-i havass'dan bazısı demiştir ki :

«Tecellilerin, esrar ve hasaisin zuhuru (meydana çıkması) Âyet-i Kürsî'yi kırk bin defa okuduktan sonradır.» Bazısına göre yetmiş binden sonradır. Bazısına göre de harfleri sayısınca okuduktan sonradır. Nitekim havass ehlinden bir kısmı demiştir ki: Âyet-i Kürsî'den bir harf al, bin defa söyle. Yâni virdlerin harflerinden bir tane al, bin defa oku!..»

Mescid-i Haram'da Yemen meşâyihından bazısı bana dediler ki :

«Her gün Âyet-i Kürsî'yi bin defa oku ve devam et. Ayrıca bir riyâzatta bulunmana ihtiyaç kalmaz. Çünkü o, âyetlerin en büyüğüdür, virdlerin de kutbudur. Onun tastamam bir kuvveti vardır ki eşyada hiç bir şey onu perdeleyemez. Ruhanîler sür'atle sana zahir olurlar.»

ÂYET-İ KÜRSÎ'Yİ YAZMAKTAKİ KUDSÎ ÖZELLİKLER

Şeyh el-Bunî (K.S.) Hazretleri diyorlar ki :

«Kim Âyet-i Kürsî'yi harfleri sayısınca (170 harftir) müteferrik bir şekilde herhangi bir hacetinin yerine gelmesi için yazarsa, Cenâb-ı Hak o hacetin sür'atle yerine gelmesini sağlar. Bu, bir çok defalar tecrübe edilmiş, müsbet sonuç alınmıştır.

«Kim bu Âyet-i Kürsî'yi kelimeleri sayısınca (50 kelimedir) yazarsa, düşmanına ve kendisine hased edenlere karşı dilediği sonucu elde edebilir. Kim de bunu muhabbet ve ülfet, şefkat ve merhamet için yazarsa, maksadına erişir. Bunda hiç şüphe yoktur.»

«Âyet-i Kürsî'yi kelimeleri sayısınca gülsuyu, misk ve za'feran karışımı ile bir cam üzerine yazar da yine kelimeleri sayısınca günlerce o camdan su içersen, oruçlu bulunduğun takdirde ancak onunla iftarını açarsan Allah seni hikmetin bir nice fenleriyle konuşmaya muvaffak eyler. Ancak bu ameliyeye ay başında başlanır. Bu belirtilen karışıma yağmur suyu da ilâve edilirse daha iyi olur. Yukarıda belirttiğimiz şekilde âyet üzerine orucunu açmak istediğinde, Âyet-i Kürsî'yi yedi defa okur ve sonra şu duâyı yaparsın: Allah'ım! Bu âyet-i kerîmenin hakkı için bana ledünnî ilim ilham etmeni diliyorum.» Bu sırada hangi ilmi yâni ilmin hangi dalını dilediğini kafandan geçirirsin.. Bu takdirde Allah dilediğini yerine getirir. Bazı kardeşlerimiz bu hususta şüphe izhar etmişlerdir. Halbuki henüz belirtilen sayıyı tamamlamadan Allah onların kalbine ilimden her şeylerin kapısını açmıştı. Dilediklerinin çok üstünde bir ilhama nâil olmuşlardı. Allah dilediğini doğru yola eriştirir.

Selmân-ı Fârisî (R.A.)'den yapılan rivâyete göre, Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz buyurmuştur ki :

«Kim Âyet-i Kürsî'yi za'feran ile sağ avucuna yedi defa yazar ve her defasında avucunu yalarsa, işittiği hiçbir şeyi artık unutmaz olur. Melekler onun için istiğfarda bulunur.»[944]

ÂYET-İ KÜRSÎ'NİN BİR BAŞKA ÖZELLİĞİ

Âyet-i Kürsî'yi yazıp ölüyle birlikte kabre koyacak olursan, ölüye kabrinde azâb edilmez. Melekler ona şefkatle muamele eder sual anında.[945]

Sonra bilmiş ol ki; Kur'ân'dan herhangi bir âyet ya da sûreyi ölünün alnı veya sarığı ya da kefeni üzerine yazmak ke-

---

(944) Havass-ı Kur'ân.

(945) Şemsü'l-Maarif kitabından alınan bu özellik üzerinde durmak gerek: Âyet-i kerîmeyi kısa zamanda şişip kokacak bir cesedin içine koymak doğru değildir. Ancak kabrin ayrı bir köşesine yerleştirilirse o takdirde belki cevaz verilebilir. (Mütercim)

rahetsiz câizdir. Âlimler ölünün necis olma durumuna itibar etmemişlerdir.[946]

Allah beni de, sizi de kendi tâat ve ibâdetine muvaffak eylesin Kendi isimlerinin esrarını anlamakta bizi başarılı kılsın. Şüphesiz ki bu şifâ verici ve yeterli bir inci olan âyette hayret uyandıran mâna ve garip sır vardır. Özellikle mal ve çocukları korumada, aile efradını muhafaza etmede, hayır ve iyilikleri dükkâna celbetmede... Şöyle ki :

Kim Âyet-i Kürsî'yi fırında pişmiş bir çamur parçası üzerine yazıp onu buğday ambarına ya da eşyası arasına yerleştirecek olursa o mal çalınmaz, güvelenmez ve bereketli olur.

Kim de onu kapısının üst kısmına (ister ev, ister dükkân kapısı olsun, isterse bahçe kapısı olsun fark etmez) yazarsa, rızkı çoğalır, sıkıntı çekmez, hırsız içeri girmez.

Rivâyete göre bir adam İbni Abbas (R.A.) Hazretleri'ne gelerek dedi ki :

— Ey Resûlüllah'ın amcasının oğlu! Benim bir çocuğum vardır; midesinde sarı su (safra) eksik olmuyor ve bundan dolayı çocuk devamlı rahatsızdır. Bunun şifâsı ne olabilir?

İbni Abbas (R.A.) ona şu cevabı verdi :

— Misk ve za'feran karışımı sıvıyla çocuğun karnı üzerine Âyet-i Kürsî'yi yaz. Sonra da tertemiz bir kap içine yazıp içine su okuyarak ona içir. Muhakkak bunda şifâ vardır. Allah'ın izniyle.. Çünkü Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'den işittim; buyurdu ki: «Muhakkak Âyet-i Kürsî'nin bir dili iki dudağı vardır ki bunlar Allahü Teâlâ'ya tesbihte bulunurlar.»

Âyet-i Kürsî'nin özelliklerinden biri de şudur :

Kalb rahatsızlığı, nefes darlığı, ciğer rahatsızlığı, bağırsak ağrısı için iyi gelir. Âyet temiz bir kab içine üç defa yazılır ve hastaya içirilir. İçerken de şöyle der: «Falan illetten kurtulup şifâ bulmaya niyet ettim.» Allah bu âyet bereketiyle ona şifâ verir.

---

(946) Dürrü'l-Muhtar. (Diğer fıkıh kitaplarında bu konu üzerinde hayli durulmuş, bunu mekruh sayanlar olmuştur. Bu hususta çok dikkatli olmak gerekir. (Mütercim)

Kim de her türlü dert ve hastalıktan, elem ve acıdan kurtulup şifâ bulmak istiyorsa Âyet-i Kürsî'yi misk, za'feran ve gülsuyu karışımı ile bir cam bardağa üç defa yazsın ve bir de şu âyeti yazmayı unutmasın: Lev enzelnâ hâzel Kur'âne... Bunu da sonuna kadar tamamlasın. Sonra da şu âyeti ilâve etsin: Velev enne Kur'ânen süyyiret bihil cibâlü... Bu da sonuna kadar yazılır. Sonra da Âyet-i Kürsî'yi yedi defa okusun. Bu arada buhur ve benzeri güzel kokulu şeyleri yakıp tütsülemeyi ihmal etmesin. Sonra da o cam bardaktaki suyu üç gün üstüste sabah ve akşam içsin. İnşâallah Cenâb-ı Hak onu her hastalıktan kurtarıp şifâ verir.[947]

Şifâ verici bu şekil, yeterli olan bu vufk ve tastamam olan bu mühürün herkes için birçok yararları vardır. Ister yazılıp taşınsın, ister bir kaba işlenip içine su konularak içilsin fark etmez.

Ben bu büyük âyetin fazîletlerini ve diğer âyetlere olan

---

(947) Havass-ı Kur'ân.

Not: Bütün bu tarz mânevi tedaviler ve şifâ arama yolları, maddi tedavi yollarına başvurulduktan sonra ancak yararlı olabilir. Bilhassa bu hususu dikkatten uzak bulundurmamak gerekir. Çünkü İslâm bu iki türlü tedaviyi birbirine paralel yürürtür. (Mütercim)

üstünlüğünü birçok hadîslerden, imamların sözlerinden anlamış bulunuyorum. Bu âyetle ilgili olan bu tabloda birçok yarar taşımaktadır. O kadar ki bunların sayısını ancak Allah ve ilimde derinleşen kişiler bilir. Âyet-i Kürsî'nin sayısını 330 defa kapsamaktadır. Fâtiha'nın özelliklerinde belirtildiği gibi.

İHLÂS SÛRESİNİN İNMESİNİN SEBEPLERİ HAKKINDA MÜFESSİRLERİN TESBİTLERİ VE BU SÛRENİN İNMESİNDE BİRÇOK VECHELERİN BULUNMASI

1. Bu sûre müşriklerin (Allah'a ortak koşanların, O'nu inkâr edenlerin) bir sorusu sebebiyle inmiştir. Hazret-i Dahhak diyor ki: Müşrikler, Âmir bin Tufayl'i Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'e göndererek «bizim asâmızı yardın, ilâhlarımıza dil uzattın, böylece baba ve dedelerinin dinine muhalefette bulundun. Eğer fakir isen seni zengin kılalım. Deli isen seni tedavi edelim. Bir kadını seviyorsan seni onunla evlendirelim» dediler

Bunun üzerine Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz onlara şu cevabı verdi :

«Ben ne deliyim, ne de bir kadını seviyorum. Ben ancak Allah'ın Resûlüyüm. Sizi putlara tapmaktan kurtarıp Allah'a ibâdet etmeğe çağırıyorum.»

Müşrikler ikinci kez adam gönderip dediler ki :

— İnandığın ilâhın cinsini bize açıkla. O altından mıdır, yoksa gümüşten midir?

Bu sebeple Cenâb-ı Hak İhlâs sûresini indirdi. Müşrikler bu kez dediler ki: Bizim ihtiyacımızı karşılayan 360 putumuz vardır. Şu bütün mahlûkatın ihtiyacını nasıl bir ilâh karşılayabilir? Bunun üzerine Cenâb-ı Allah Ve's-saffâti saffen..... İnne ilâheküm levâhid âyetini indirdi. Müşrikler bir kez daha adam gönderip :

— Senin bir dediğin ilâhın fiillerini bize açıkla. Ne yapmıştır ve ne yapar?

Cenâb-ı Allah şu âyeti indirdi: İnne Rabbekümullahü'l-

lezî halâka's-semâvâti ve'l-arza... **«Şüphesiz ki sizin rabbiniz öyle bir Rabdir ki gökleri ve yeri yaratmıştır.»**

2 Bu sûre yahudilerin bir sorusu sebebiyle inmiştir.

İkrime'nin İbni Abbas (R.A.)'den yapmış olduğu rivâyete göre, yahudiler Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e geldiler. Beraberinde Kâ'b bin Eşref de bulunuyordu.

— Ya Muhammed! dediler, şu halkı yaradanı kim yaratmıştır? diye bir soru tevcih ettiler. Bu soruya Peygamber (S.A.V.) hem öfkelendi, hem çok üzüldü. Bu sırada Cibrîl indi, Resûlüllah (S.A.V.) sakinleşti. Cibrîl (A.S.), Peyagmber Efendimiz'e hitapla: «Kanatlarını indir, yâni tevazu kaftanına bürün» dedi. Ve sonra Allah İHLÂS sûresini indirdi. Peygamber (S.A.V.) bu sûreyi müşriklere karşı okudu. Onlar bu defa dediler ki :

— Rabbini bize anlat. Bilekleri, pazusu nasıldır?

Peygamber (S.A.V.) onların bu ölçüsüz sorularına daha çok üzüldü ve kızdı. Yine Cibrîl (S.A.V.) gelerek şu âyeti ona ilka etti: Vemâ kaderullahe hakka kadrihî.. **«Allah hiçbir insana bir şey indirmemiştir, demekle Allah'ı gereği gibi değerlendiremediler. De ki: Mûsâ'nın insanlara nûr ve yol gösterici olarak getirdiği Kitab'ı kim indirdi?»**[948]

3. Bu âyet, hıristiyanların bir sorusu neticesi nâzil olmuştur. Atâ'ın İbni Abbas (R.A.)'den yapmış olduğu rivâyete göre, Necran kabilesinden bir heyet Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'e gelerek dediler ki :

— Rabbını bize vasfet. O zümrütten midir yoksa yakuttan mıdır veya altından mıdır? Madeni nedir?

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz onlara şu cevabı verdi :

— Şüphesiz ki benim Rabbim sizin [illegible] saydığınız eşyaların hiçbirinden değildir. Çünkü eşyayı ancak O yaratmıştır.

Bunun üzerine İHLÂS sûresi indi.

Bunun üzerine gelen hıristiyanlar :

— Senin Rabbin bir'dir, sen de bir'sin öyle mi?

---

(948) En'âm sûresi, âyet: 91.

Diye bir soru yönelttiklerinde, Resûlüllah (S.A.V.) :

— **O'nun dengi ve benzeri hiçbir şey yoktur,** buyurdu.

— O halde O'nun sıfatlarından biraz daha bize anlatmaz mısın? dediklerinde Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz :

— **Allah SAMED'dir,** buyurdu.

— SAMED nedir?

— **Yaratıkların hepsi de ihtiyaçlarında O'na muhtaçtır. O ise hiçbir şeye ve hiçbir kimseye muhtaç değildir.**

— Biraz daha anlatır mısın?

— **O doğurmamış ve doğmamıştır. Halbuki Meryem doğurmuştur. İsâ (A.S.) doğmuştur. Hiç bir şey O'na denk de olamaz.**[949]

İlim adamları İhlâs sûresinin nerede indiğinde görüş ayrılığına düşmüşlerdir :

a) Mekke'de inmiştir.

Bu, Küreyb ve Nâfi' bin Ebî Nuaym'in görüşüdür. Osman bin Atâ' babasından, o da İbni Abbas (R.A.)'den rivâyet etmiştir.

b) Medine'de inmiştir.

Bu, Mücâhid bin Kâ'b ve Ebû Aliye'nin görüşüdür.

c) Bu sûre Fâtiha gibi iki defa inmiştir. Bir defa Mekke'de, bir defa da Medine'de... Mekke'de müşriklere, Medine'de ise kitab ehline cevab olarak inmiştir.[950]

d) Bazı tefsirciler şöyle demişlerdir: Kureyş müşrikleriyle yahudilerden bazısı Peygamber'e gelerek dediler ki :

— Rabbini, bizi ibâdet etmeye çağırdığın ve bir olduğunu iddia ettiğin Rabbini bize anlat: O kurşundan mıdır, bakırdan mıdır, tunçtan mıdır? Yiyip içer mi? O nasıldır ve nicedir?

Bilindiği gibi Kureyş müşrikleri putlara tapar ve onların şefâatçi olduğunu, kendilerini Allah'a yaklaştırıcı bulunduğunu iddia ederlerdi. Bunun üzerine Allahü Teâlâ İhlâs sûresini indirdi Böylece onların sorusu cevaplandırıldı.

---

(949) Tefsir-i Kebir.
(950) el-İtkan/İmam Süyûti.

e) İbni Abbas (R.A.)'den yapılan rivâyete göre İHLÂS sûresinin Erbed bin Kays ve Âmir bin Tufayl hakkında indiği belirtilmiştir. Adı geçen bu iki kişi bir gün Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e, mescid-i sadette bulunduğu bir sırada birkaç ashâb ı kirâmla otururken gelerek içeri girdiler. Oradaki insanlar onları bekliyorlardı. Çünkü Âmir bin Tufayl son derece yakışıklı bir adamdı. Ancak ne var ki bir gözü kördü. İçeri girdiklerinde Peygamber Efendimiz'i hemen tanıyamadılar ve sordular :

— Muhammed (S.A.V.) nerede?

Ona Peygamber Efendimiz gösterildikten sonra ashâbdan biri içeri girip Peygamber Efendimiz'e, görüşmek isteyen adamın Âmir bin Tufayl olduğunu söyledi.

Peygamber (S.A.V.), ashâbına :

— Ona dokunmayın, gelsin. Eğer Allah onun hakkında hayır irâde ediyorsa mutlaka doğru yolu bulur.

Âmir bin Tufayl yavaş yavaş yaklaşıp Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'in başucunda durdu ve :

— Sen Muhammed (S.A.V.) misin?

Diye sordu. Peygamber (S.A.V.) :

— **Evet, ben Muhammed'im,** diye cevap verdi ve aralarında şöyle bir konuşma geçti :

— Bizi ne gibi bir şeye dâvet ediyorsunuz?

— **Benim ve her şeyin Rabbine dâvet ediyorum.**

— O halde Rabbini bize anlat: O altından mıdır, gümüşten midir, demirden midir, ağaçtan mıdır; nedendir?

Bunun üzerine Cenâb-ı Hak, Âmir'e cevap olmak üzere İhlâs sûresini indirdi. Sûreyi dinleyen Âmir'in kafasında yeni bir ufuk açıldı ve sordu :

— Müslüman olursam benim için ne var?

— **Müslümanların lehine olan senin lehine, senin aleyhine olan müslümanların aleyhine sayılır.**

— Kendinden sonra emîrliği (baş olmayı) bana bırakır mısın?

— Bu ne sana, ne de kavmine bırakılabilir. Bu sadece Allah'ın bir emanetidir, onu dilediğine verir.

— Görüyorum ki bizi deve kılları ve hayvan tüyleri ile başbaşa bırakıp kendin kerpiç binalar üzerinde kalmak istiyor**sun!.**

— Hayır, öyle değildir..

— Peki ama bana ne vereceksin, nasıl bir itibar sağlayacaksın?

— Sana üzerinde savaşa çıkacağın at ve onun dizginini vereceğim..

— Bugün ben bu imkâna sâhip değil miyim?

— Hayır...

— O halde ayağa kalkar mısın? Seninle biraz daha konuşmak istiyorum.

Bunun üzerine Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz ayağa kalktı. Âmir bin Tufayl daha önce yanındaki arkadaşı Erbed bin Kays'a düşündüğü ve plânladığı tuzağı söylemişti: Muhammed ayağa kalkıp benimle konuşurken sen arka tarafına geç ve kılıcını kullan.. demişti.

Böylece plânı gerçekleştirmek için Âmir elini Peygamber (S.A V) Efendimiz'in omuzuna attı ve yürümeye başladılar. Bu sırada Âmir konuşmaya başladı ve sordu: (Maksadı oyalamak ve gaflete düşürmekti.)

— Bizi kendisine dâvet ettiğin Rabbini anlatır mısın? O nasıldır ve nicedir? Ne yapar, ne işle meşgul olur?

Ve buna benzer birtakım sorular tevcih etti. Bu arada Erbed bin Kays'a işâret ederek Peygamber'i öldürmesini anlatmak istedi. Bu işâret üzerine Erbed bin Kays kılıcını kınından sıyırmak istedi, ama nâfile, kılıç ancak bir karış kadar çıktı ve kaldı. Allah kılıcı o vaziyette kınında tuttu. Erbed bütün gücünü sarfettiyse de sonuç alamadı. Resûlüllah (S.A.V.) onun neler yaptığını görüyordu. Çünkü Peygamber (S.A.V.) Efendimiz önden gördüğü gibi arkadan da öylece görürdü. Ve şu duâyı yaptı :

— Allah'ım, bu ikisine dilediğini yapmakta sen yeterlisin. Onlara umutsuzluk takdir eyle!

Bu duâ (bedduâ) üzerine ikisi de arkalarını dönüp kaçmaya başladılar. Kaçarlarken açık bir havada Allah, Erbed bin Kays üzerine bir yıldırım indirip yaktı. Âmir bin Tufayl ise meçhul bir kişi tarafından vuruldu, boyun guddesi dışarı çıktı ve o vaziyette Selûliye kabilesinden bir kadının yanına kendisini attı. Deve gibi inliyor ve kendi kendine diyordu ki: «Devenin guddesi çıkar gibi benim de guddem çıktı..» Ölüm belirtileri görülünce atını istedi. Bindikten sonra duyduğu acının te'siriyle olsa gerek atı kamçıladı, üzerinde ölünceye kadar onu sürdü.

Buna işâretle Cenâb-ı Hak Kur'ân-ı Kerîm'de buyuruyor ki :

«O'nu, gök gürlemesi hamd ile, melekler de korkularından tesbih ederler. Onlar pek kuvvetli olan Allah hakkında çekişirken, O, yıldırımları gönderir de onlarla dilediğini çarpar. Gerçekten duâ ve ibâdet ancak O'nadır. O'ndan başka çağırdıkları putlar kendilerine hiçbir cevap vermezler. Durumları suyun ağzına gelmiş avuçlarını ona açmış bekleyen adamın durumu gibidir. Hiçbir zaman suya kavuşamaz. İşte kâfirlerin yalvarışı da böyle boşunadır.»[951]

Bu iki müşrikin ölümleriyle ilgili bâzı rivâyetler daha vardır. Onları buraya nakletmeye lüzum görmedik. Çünkü önemli olan, bu iki azgının helâk olmasının tesbitidir. Bu konu hakkında Tefsîr-i Hanefî ile Tefsîr-i Uyûn'da gerekli nakiller yapılmıştır.

Bir başka tesbitle İHLÂS sûresinin iniş sebebi şöyle anlatılıyor :

— Mekke müşriklerinden Âmir bin Tufayl, Erbed bin Kays ve benzeri kimselerden bir grup toplanarak Peygamber (S.A.V) Efendimiz'e geldiler ve dediler ki :

— Ya Muhammed! Rabbini bize vasfedip anlat: O neden-

(951) Ra'd sûresi, âyet: 13-14.

dir? Altından mı, gümüşten mi, demirden mi, bakırdan mı? Çünkü bizim ilâhlarımız bu gibi maddelerdendir.

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz onlara :

— **Rabbim bunlardan hiç bir şeye benzemez. O'nun benzeri yoktur**, buyurdu.

Bunun üzerine İhlâs sûresi indi. Meâlen şöyle ifâde ediliyordu: **«Ya Muhammed! De ki: O Allah birdir. Allah her şeyden müstağnî ve her şey O'na muhtaçtır. O doğurmamış ve doğmamıştır. Hiçbir şey O'na denk değildir ve olamaz.»**[952]

Kırk Hadîs kitabında da buna yer verilmiş ve gerekli izah yapılmıştır.

Diğer bir rivâyette ise deniliyor ki :

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz Mekke'den Medine'ye hicret etti. (Allah o beldeyi kıyâmete kadar nurlandırsın.) Bu arada Mekke müşrikleri Dârü'n-Nedve'de toplandılar. Bu toplantı yeri Ebû Cehl'in kaldığı sokakta bulunuyordu. (Allah'ın lâneti ona olsun.) Toplantıda konu Resûlüllah (S.A.V.)'in hicreti idi. «Onu kim geri çevirebilir? Onu yakalayıp diri ya da ölü olarak getirene yüz tane kızıl tüylü, siyah gözlü, yüz tane de Rumî olmak üzere ikiyüz deve ve yüz tane de Arap atı ödül olarak verilecektir» denildi. Süraka adında bir adam ayağa kalkıp: Onu ben size yakalayıp getireceğim, dedi. Hey'ettekiler de «biz demin dediğimiz ödülü o takdirde sana öderiz» dediler. Bunun üzerine Süraka atına atlayıp Peygamber'i tâkibe koyuldu. Derken yolun bir bölümünde Peygamber Efendimiz'e yetişti. Onu öldürmek için kılıcını çekti. Bu sırada Cebrâil (A.S.) indi ve Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'e hitapla dedi ki:

«Ey Allah'ın Resûlü! Cenâb-ı Hak yeryüzünü sana musahhar eyledi. (Emrine verdi.)»

Bunun üzerine Resûlüllah (S.A.V.) :

— **Ey yeryüzü! Süraka'yı yakala..** buyurdu.

Bu emir üzerine Süraka'nın atı dizlerine kadar toprağa gömülüp kaldı. Süraka başka çare bulamayınca, «Bir daha

(952) Ubey bin Kâ'b-Câbir bin Abdullah, Ebû Âliye, Şa'bi, İkrime (R.A.)

yapmayacağım. Bana eman ver» diye yalvardı. Resûlüllah (S.A.V.) duâ buyurarak Süraka'yı kurtardı. Fakat o tekrar kötü niyetini icrâ etmek için Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'in üzerine kılıcını çekerek yürüdü. Resûlüllah (S.A.V.) bu kez karnına kadar atın gömülmesini diledi ve öyle oldu. Süraka neticenin iyi olmayacağını görünce yine yalvardı: «Bir daha sana karşı hiçbir kötü harekette bulunmayacağım. Bana eman ver» dedi. Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz yine duâ buyurdu; Süraka'nın atı batmış olduğu topraktan kurtuldu. Süraka atından indi. Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'in binmiş olduğu devenin önüne gelip diz çöktü. Yerden toprak alıp yüzüne serpti ve sordu :

— Ya Resûlâllah! Sen kendi ilâhından bana haber ver. Onun bu büyük ve yüksek kudreti nereden? O, altından mı yoksa gümüşten midir?

Resûlüllah (S.A.V.) başını önüne eğip Cibrîl-i Emîn'i bekledi. Bunun üzerine Cibrîl-i Emîn İhlâs sûresiyle indi. Ayrıca Zümer sûresinin 46., Şûrâ sûresinin 11. âyetleri de indi.

«De ki: Ey göklerin ve yerin yaratanı! Görülmeyeni ve görüleni bilen Allah! Kullarının ayrılığa düştükleri şeyler hakkında aralarında sen hükmedeceksin.»

«Göklerin ve yerin yaratanı, size içinizden eşler, çift çift hayvanlar var etmiştir. Bu suretle çoğalmanızı sağlamıştır. O'nun benzeri hiçbir şey yoktur. O, işitendir, görendir.»

İlâhî beyânın yüksek anlamı ve gönüllere neşter vurucu ifâdesi karşısında Süraka kendinden geçti ve :

— Ya Resûlâllah! İslâmiyeti bana arzeyle, dedi.

Allah'ın Resûlü İslâmiyeti ona arzetti. Böylece kötü niyet iyiye döndü. Kırk Hadîs kitâbında da bu husus belirtilmiştir.

Rivâyete göre, Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz Mekke'den hicret ederken yüksek bir tepenin üstüne çıkıp Mekke'ye yöneldi ve şöyle seslendi: **«Ben biliyorum ki Allah katında en sevimli belde sensin. Yine Allah katında en sevgili toprak da sensin. Senin sâkinlerin beni çıkarmamış olsalardı, elbette ki seni bırakıp gitmezdim.»**

İHLÂS SÛRESİNİN İSİMLERİ

İhlâs sûresinin yirmi kadar ismi olduğu tesbit edilmiştir:

1 — İHLÂS sûresi.

Katâde'nin yapmış olduğu rivâyette deniliyor ki: «Bu sureye İhlâs denilmesi, Cenâb-ı Allah'ın varlığını, birliğini yansıtan özel bir sûre olduğu içindir. Dikkat edilecek olursa bu sûrede dünya ve âhiret işlerinden bir şey yoktur.»

Ebû Saîd el-Hanefî (rahmetullahi aleyh) diyor ki :

«Bu sûreye İhlâs denilmesinin sebebi okuyanını dünya şiddetlerinden, ölüm sekrelerinden, kabir karanlıklarından ve kıyâmet korkularından kurtarmasına mebnîdir.

2 — TEFRÎD sûresi.

Allah'ın birliğini beyân ettiği, ortağı bulunmadığını yansıttığı içindir.

3 — TECRÎD sûresi.

4 — TEVHİD sûresi.

Çünkü bu sûrede Celâl sıfatları olan Sıfat-ı Selbiyye'den başka sıfatlar anılmamıştır. Hem bu sûreye îtikad eden kimse Allah dininde ihlâs sâhibi olur. Bu îtikad üzre ölürse Cehennem ateşinden kurtulmuş sayılır. Hem bundan bir önceki sûre sırf Ebû Leheb'i yermektedir. Bu sûreyi okuyan kimse bu mânayla Ebû Leheb ile bir araya gelmez (kıyâmet günü o zümreye dâhil olmaz).

5 — NECÂT sûresi.

Kulun iki dünyada da belâlardan kurtulması Kelime-i Tevhîd ile mümkündür. Dünyada kılıçtan ve cizye vermekten, âhirette Cehennem azâbından kurtulur.

6 — VELÂYET sûresi.

Bize kadar gelen haberden anlaşıldığına göre, bir adam sabahın iki rek'atini kılmak istemiş, bu sebeple tekbir alıp Fâtiha-i Şerîfe'yi okumuştu. Hazret-i Peygamber (S.A.V.) ona: **«Onu takiben oku, kendini beri kıl!»** buyurmuştu. O da Kâfirûn sûresini okumuştu. İkinci rek'atte yine Fâtiha-i Şerîfe'yi okumuştu. Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz: **«Onu takiben oku!»** buyurmuştu. Bu kez o adam İHLÂS sûresini okumuştu.

Hem bu sûreyi okuyan kimse Allah dostlarından olur. Allah'ı bu anlamda bilen kimse, O'nu kendine yegâne sâhip olarak seçmiş olur.

7 — NİSBET sûresi.

Müşrikler Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e «rabbini bize anlat, O'nun nesebini, neye mensup olduğunu bildir» demişlerdi. Bunun üzerine İHLÂS sûresi inmiştir.

Rivâyete göre, Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz buyurmuşlar ki: **«Her şeyin bir nisbeti** (mensub olduğu durum) **vardır. Allah'ın nisbeti** Kul hüvallahü ehad Allahü's-samed'**dir.»**

Yine rivâyete göre: Kureyş müşrikleri Resûlüllah Efendimiz'i ayıplamışlar, yakışıksız sözler sarfedip demişlerdi ki: «Muhakkak Ebû Kebşe (koç babası) mevlâsını seviyor da onun nisbetini Kul hüvallahü ehad ile okuyor.»

Başka bir rivâyette ise şöyle deniliyor: İhlâs sûresi inerken beraberinde yetmiş bin melek bulunuyordu. Böylece bu sûreyle birlikte esrar keşfolunuyor, melekler ne kadar bir semaya uğradılarsa, o semanın ehli onlardan beraberlerinde ne olduğunu soruyor, onlar da Rabbimizin nisbeti diyorlardı.

8 — MA'RİFET sûresi.

Abdullah el-Ansarî (R.A.)'den yapılan rivâyete göre, bir adam gelip iki rek'at namaz kıldı; Kul hüvallahü ehad'i okudu. Bunun üzerine Peygamber (S.A.V.) Efendimiz: **«Bu, Rabbini bilen bir kuldur»** buyurdu.

9 — CEMAL sûresi.

Yapılan rivâyete göre, Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz buyurdu ki: **«Allah şübhesiz cemîl** (çok güzel) **dir, cemâli** (güzelliği) **sever.»** Bunun üzerine soruldu :

— Yâ Resûlâllah! Cemâlin mânası nedir?

— O'nun cemâli; O bir'dir, Samed'dir (hiçbir şeye muhtaç değildir, her şey ona muhtaçtır.) Doğmamıştır, doğurmamıştır. Hiçbir şey O'na denk değildir. Kulun cemâli, Allah'ı bu sıfatlarıyla bilmesidir.

10 — MUKAŞKIŞA sûresi.

Çünkü bu sûre, okuyanını şirk hastalığından kurtarıp îman sağlığına eriştirir. Kâfirûn sûresine de aynı isim verilmiştir. Çünkü o sûre de insanı şirk (Allah'a ortak koşmak) hastalığından kurtarıp iyileştirir.

11 — MUAVVEZE sûresi.

Rivâyet edildiğine göre, Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz kızı Hz. Fâtıma'yı Ebû Tâlib'in oğlu Hz. Ali'ye verdiğinde ona dedi ki: **«Ya Ali! Kul hüvallahü ehad, kul eûzü birabbil felâkı ve kul eûzü birabbin-nâsi sûreleriyle teavvüzde bulun, bunlarla Allah'a sığın! Çünkü Allah'a sığınanlar bunlardan daha hayırlı bir şeyle sığınmamışlardır.**

ed-Dürrü'n-Nazîm adlı kitapta Hazret-i Osman bin Affân (R.A.)'den yapılan rivâyete göre, Hz. Osman şöyle söylemiştir: «Hastalandım. Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz beni sormaya geldi ve şöyle buyurdu :

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ أَعِيذُكَ بِاللهِ الْوَاحِدِ الصَّمَدِ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ مِنْ شَرِّ مَا تَجِدُ مِنْ أَذَى ●

«Rahmân ve Rahîm olan Allah adıyla: Seni, bir olan, hiçbir şeye muhtaç olmayan, doğurmayan, doğmayan ve hiçbir şey kendisine denk olmayan Allah'a sığındırırım, hissettiğin eziyet ve elemin şerrinden.»

Sonra da Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz: **«Ya Osman! İşte bunlarla Allah'a sığın. Çünkü sığınmakta bunların bir benzeri yoktur»** buyurdu.

Yine Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz bir adama buyurdu ki: **«Sabahladığın ve akşamladığında İhlâs ve Muavvezeteyn'i oku. Çünkü bunlar dünya ve âhiret işlerinden her şey için sana yeter.»**

12 — SAMED sûresi.

Çünkü bu sûrede SAMED sıfatı geçmektedir. İbrâhîm sûresi, Muhammed sûresi denildiği gibi buna da Samed sûresi denilmiştir.

13 — ESAS sûresi.

Katâde'nin Enes bin Mâlik (R.A.)'den yapmış olduğu rivâyete göre Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz bir hadîslerinde buyurmuşlar ki: **«Yedi kat gökler ve yerler Kul hüvallahü ehad üzerinde kurulmuştur.»**[953]

Bu hadîsin yorumuna gelince: Çünkü ilâhın iki veya üç olduğunu iddia etmek ya da böyle îtikadda bulunmak dünyanın yıkılmasına sebeb olur. Veya cidden varlık âlemini yaradanın bir değil iki ya da üç olması yerlerin ve göklerin bu düzen üzere kalmasına imkân vermezdi; her şey altüst olur, nizam-ı âlem bozulurdu. Nitekim Kur'ân-ı Kerîm'de buna işaretle buyuruluyor ki :

«Eğer göklerde ve yerde Allah'tan başka ilâhlar olsaydı, onların ikisi de muhakkak ki yıkılıp giderdi.»[954]

Diğer bir âyetle de bu konuya şöyle temas edilmektedir:

«Rahmân'a çocuk isnad etmelerinden ötürü, neredeyse gökler paralanacak, yer yarılacak, dağlar çökecekti. Oysa Rahmân'a çocuk edinmek yaraşmaz. Çünkü göklerde ve yerde olan her şey Rahmân'a baş eğmiş kul olarak gelecektir.»[955]

Bu bakımdan TEVHÎD'in varlık âleminin bayındır ve belli düzende kalmasına sebeb olduğu ortaya çıkmaktadır.

14 — MÂNİ'A sûresi.

Rivâyete göre, Cenâb-ı Allah mi'rac gecesi Resûl-i Ekrem'ine şöyle buyurmuştur: **«Sana İhlâs sûresini verdim ki bu sûre Arş'ımızın hazinelerinin zâhirindendir. Hem kabir azâbına mânia (engel) dır, Cehennemden kurtulmaya vesiledir.»**[956]

15 — MUHZARA sûresi.

Okunduğunda melekler bu sûreyi dinlemek için orda hazır bulunurlar. Bu sebeble ona MUHZARA sûresi de denilmiştir.

---

(953) Katâde; Enes bin Mâlik'den (R.A.)
(954) Enbiyâ sûresi, âyet: 22.
(955) Meryem sûresi, âyet: 90-91.
(956) Dahhak bin Mezahim: İbni Abbas'dan (R.A.)

16 — MÜNFERE sûresi.

Bu sûre okunduğu zaman şeytanlar uzaklaşıp kaçarlar. MÜNFERE, şeytanları kaçırmaya vasıta olan sûre demektir.

17 — BERAET sûresi.

Çünkü bu sûre şirk'ten (Allah'a ortak koşmak)tan insanı kurtarıp bu konuda berat olur. Nitekim Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz buyurdular ki: **«Kim namazda veya başka bir konuda Kul hüvallahü ehad sûresini okursa, Allah ona cehennemden kurtulma beratı yazar.»**

18 — MÜZEKKİRE sûresi.

Çünkü insana katıksız bir TEVHÎD'i ve bu anlamda Allah'ın başka varlıklardan ayrıldığını hatırlatır. Hem bu sûre insanın daha çok muhtaç bulunduğu ve fakat çoğu zaman gaflet ettiği Cenâb-ı Zülcelâl'i hatırlatır.

19 — NÛR sûresi.

Buna işâretle Resûlüllah (S.A.V.) buyurdu ki :

«Her şeyin bir nûru var. Kur'ân'ın nûru ise Kul hüvallahü ehad'**dır.»**

Buna bir örnek verecek olursak, gözbebeğini gösterebiliriz: İnsanın nûru, en küçük organına yerleştirilmiştir (gözbebeğine) Bu sûre de Kur'ân'ın gözbebeği mesabesindedir.

20 — EMÂN sûresi.

Bu konuda Peygamber (S.A.V.) Efendimiz kudsî hadîslerinde buyuruyorlar ki: **«Lâ ilâhe illâllah benim kalemdir. Kim bu kaleye girerse azâbımdan emîn olur.»**

Kelime-i Tevhîd'in mânası ise bu sûrede toplanmıştır. Tefsîr-i Kebîr'de de bu hususa temas edilmiştir. Tefsîr-i Hanefî'de ise buna yakın bir yorum yapılmıştır.

21 — KUL HÜVALLAHÜ EHAD sûresi.

Bu onun açık ismidir.

Bu sûrenin Mukarribe adını taşıdığını söyleyenler de var. Çünkü okuyucusunu Allah'a yaklaştırır. Nitekim rivâyete göre, bir adam Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e gelerek dedi ki :

— Ya Resûlâllah! Ben günahı çok olan bir adamım. Beni Allah'a yaklaştıran bir amele irşad eder misin?

— Kul hüvallahü ehad **sûresini çokca okumaya gerekli ol. Çünkü bu sûre seni Allah'a yaklaştırır,**[957] diye cevap verdi.

İHLÂS SÛRESİNİN TEFSİRİ HAKKINDA VÂRİD OLAN SAHÎH HADÎSLER VE BU HUSUSTA İMAMLARIN GÖRÜŞLERİ

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.. **Kul hüvallahü ehad:** Zamîr burada şe'n içindir. **Hüve zeydün** denildiğinde olduğu gibi. Merfu' olması mübtedâ olduğu içindir. Haber ise ondan sonra gelen cümledir. Cümlede bir aidin bulunmasına lüzum yoktur. Çünkü Hüve'nin kendisi aiddir. Veya Allah hakkında Peygamber'den sorulduğunda ona cevapla Hüvallahü denildi. Hüve, yâni sizin sorduğunuz ilâh, Allah'dır.

Çünkü rivâyete göre, Kureyş müşrikleri Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'e gelerek sordular :

— Ya Muhammed! Bizi kendisine dâvet ettiğin Rabbini anlat. vasıfları nedir?

Bunun üzerine Allah cevap olarak bu sûreyi indirdi.

KUL : Yâ Muhammed! Kâfirlere de ki: Benim şübhesiz ibâdet ettiğim Rabbim, bir olan, eşi, dengi bulunmayan, benzeri ve ortağı olmayan, yardımcıya ihtiyaç duymayan Allah'dır.

Aynı yoruma Tefsîr-i Kaadî ve Ebû Leys Tefsîri'nde yer verilmiştir.

ALLAHÜS-SAMED : Bütün ihtiyaçlarda kendisine baş vurulan ve fakat kendisi hiçbir şeye muhtaç olmayan tek büyük.. Samede İleyhi'den alınmadır. **Samede İleyh:** Onu kasdetti, ona yöneldi, demektir. Allah mutlak surette bu sıfatla mevsuftur.. Çünkü O, başkasından müstağnîdir mutlak surette. Ondan başkası ise muhtaç oldukları her şeyde bütün yönleriyle O'na muhtaçtırlar. **Samed** kelimesinin belirli gelmesi yâni **Elif lâm** ile muarref olması, O'nun samediyetini bildikleri içindir. Ama

(957) *ed-Dürrü'n-Nazim.*

Ehadiyeti böyle değildir. Çünkü müşriklerin çoğu onun ehadiyetini bilmiyordu. **Allah** lâfzının tekrarı, bu sıfatlarla mevsuf olmayan bir varlık ilâh olmaya müstehık değildir. Cümlenin atıftan boş tutulması, birinci cümleye netice mahiyetinde olduğundandır. Ya da birinci cümleye delil sayıldığındandır. Kaadî Beyzavî Tefsîri'nde de bu husus belirtilmiştir.

ALLAHÜ'S-SAMED : Yemez, içmez.. Müfessir Süddî diyor ki: **SAMED:** İçi ,karnı, midesi olmayan varlık demektir. İkrime ve Mücâhid de aynı görüştedirler.

İmam Katâde (R.A.)'den yapılan rivâyete göre: İblis, Âdem'e (A.S.) bakıyor ve ağzından içeri girerek arkasından dışarı çıkıyor. Âdem bu sırada henüz kuru balçık halinde idi. İblis sonra meleklere dönüp dedi ki: Bundan korkmayın; çünkü Rabbiniz Samed'dir; bu ise Ecvef (içi boş) dir.

İbni Abbas (R.A.)'den yapılan rivâyette deniliyor ki :

Samed yaratıkların ihtiyaç ânında kendisini kastedip ihtiyaçlarını gidermek için gözyaşı döktükleri, eğilip yüz sürdükleri zattır.

Ebû Vâil diyor ki: Samed öyle bir baştır ki, büyüklükte ve baş olmakta doruğa yükselmiştir.

Hasan el-Basrî (rahmetullahi aleyh) diyor ki: Samed daim olan. varlığı sürüp gidendir.

Katâde (rahmetullahi aleyh) diyor ki: Samed bâki olandır. Bâzısına göre kâfi olandır. Muhammed bin Kâ'b el-Kurezî diyor ki: Samed doğurmayan ve doğurulmayan ve hiç bir dengi bulunmayan zâttır.

Resûlüllah Efendimiz'in damadı Hz. Ali (R.A.) diyor ki: Samed üst kademede olandan korkmayan, alt kademede olandan bir şey ummayan ve bütün ihtiyaçların karşılanmasında kendisine yönelilen zattır. Ebû Leys kendi eserinde bu hususu açıklamış ve belirtilen rivâyetlere yer vermiştir.

LEM YELİD : Doğurmamıştır. Çünkü O, cinsiyet mefhumundan çok yücedir. Kendisine yardımcı olacak hiçbir varlığa muhtaç da değildir. Hiçbir varlık da O'nun yerine halef olamaz. Çünkü hep öyledir ve hep öyle kalacaktır. İhtiyaç ve son bulma O'nun hakkında muhaldir. Fiilin geçmiş zamanla ilgili olarak gelmesi, putperestlerin ve Kitab ehlinin «melekler Allah'ın kızları, İsa da onun oğludur» demelerini reddetme sadedinde geldiği içindir. Veya **Ve lem yûled** cümlesine uygunluk kursun diye getirilmiştir. (Doğurulmamıştır) şeklinde terceme ettiğimiz **Ve lem yûled** cümlesinin başında geçmiş zamanda fiili olumsuz yapan **Lem** harfi vardır. Hem Allah hiçbir şeye ihtiyaç duymaz, yâni hiçbir şeye muhtaç değildir ve yokluk da O'nun önüne geçemez. O halde O'nun çocuğu yoktur ki O'na vâris olsun, O'nun mülkine O'ndan sonra sâhip çıksın.

Aynı mâna ve yorumu Ebû Leys Hazretleri kendi eserinde belirtmiştir.

VE LEM YEKÜN LEHÛ KÜFÜVEN EHAD : Hiçbir şey O'nun dengi ve benzeri de değildir. Ne eş olarak, ne de başka bir isim altında hiçbir şey O'nun dengi ve benzeri olamaz.

Bu cümlede kaide olarak zarfın sonra getirilmesi gerekiyordu Çünkü zarf bu makamda Küfüv kelimesinin sılasıdır. Ama maksad denklik ve benzerliğin O'nun zatından nefyedilmesi olduğu için önemine binâen takdim edilmiştir. Bununla beraber KÜFÜV'de müstekin olana hâl olması ya da haber olup küfüven'in de Ehad'a hal kılınması câizdir. Üç cümlenin atıfla birbirine bağlanmasından murad, denk ve benzerlerin bütün kısımlarını olumsuz yapmak içindir. Böylece üç cümle bir tek cümle gibi olmuş oluyor. Beyzavî tefsîrinde de bu husus açıklanmıştır.

O'nun hiçbir denk ve benzeri yoktur ki O'nun mülkünde O'nun azamet ve kudretine muadil olabılısın.

Hz. Mukatil diyor ki: Arap müşrikleri, melekler Allah'ın kızlarıdır, dediler. Yahudî ve Nasrânîler de Üzeyir ve Mesih'in Allah'ın oğlu olduğunu iddia ettiler. Bunun üzerine Cenâb-ı Hak onların yalan söylediğini beyân ederken kendi zâtını tenzih etti ve bu gibi beşerî sıfatlardan berî kıldı.

Âsım, Ca'fer'in rivâyetiyle Küfüv kelimesini hemzesiz okumuştur. Hamza ise bu kelimeyi (F) harfinin sükûniyle, Bakuun ise zammesiyle okumuştur. Ama hepsi de aynı mânaya rücu' eder Ebû Leys de aynı hususu belirtmiştir.

İHLÂS SÛRESİNİ OKUMANIN FAZİLETİ HAKKINDA VÂRİD OLAN SAHÎH HADÎSLER

Sahîh rivâyete göre, Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz bu konuda şöyle buyurmuştur :

«Bir gecede Kur'ân'ın üçte birini okumaktan herhangi biriniz âcizlik getirir mi?»

Bunun üzerine soruldu :

— Bu nasıl olur? Ey Allah'ın Resûlü!

— Kul Hüvallahü Ehad'ı okuyun. Çünkü bu Kur'ân'ın üçte birine denk gelir.

Diye cevap verdiler.[958]

Yine yapılan rivâyete göre bir adam Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'e dedi ki :

— Yâ Resûlâllah! Ben, Kul Hüvallahü Ehad sûresini seviyorum..

Peygamber (S.A.V.) ona :

— Kul Hüvallahü Ehad sûresini sevmen seni cennete sokacaktır![959] buyurdu.

el-Meâlim adlı kitapta da bu rivâyetlere yer verilmiştir.

Bu konuda vârid olan diğer hadîsler :

«Kul Hüvallahü Ehad sûresini okuyan kimseye Cenâb-ı Hak mükâfat ve sevab olarak, Allah'a, meleklerine, kitablarına ve peygamberlerine îmân eden kimsenin sevab ve mükâfatını verir; yine buna karşılık olarak yüz şehîd sevabı lûtfeder.»[960]

İmam Zührî'den yapılan rivâyette, Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz şöyle buyurmuştur :

(958) Sened-i muttasıl ile Ebû Derdâ'dan (R.A.)
(959) Sened-i muttasıl ile Enes bin Mâlik'den (R.A.)
(960) Tefsir-i Kebir; Ubey bin Kâ'b'dan (R.A.)

«Kul Hüvallahü Ehad sûresini okuyan kimse Kur'ân'ın üçte birini okumuş gibidir.»[961]

«Kul Hüvallahü Ehad sûresi Kur'ân'ın üçte birine denk gelir »[962]

«Kim İhlâs sûresini gösterişten uzak bir şekilde okursa, Allah onun cesedini Cehenneme haram kılar.»[963]

«Kul Hüvallahü Ehad sûresini okuyan kimse, Kur'ân'ın üçte birini okumuş gibi olur.»[964]

«Kul Hüvallahü Ehad sûresini üç defa okuyan kimse, Kur'ân'ın tamamını okumuş gibi olur.»[965]

«Ali'yi kalbiyle seven kimseye bu ümmetin üçte birinin sevâbı verilir. Onu hem kalbiyle, hem de lisaniyle seven kimseye bu ümmetin üçte ikisinin sevâbı verilir. Onu kalbiyle, diliyle ve bedeniyle seven kimseye ise bütün bu ümmetin sevâbı verilir. Kim de Kul Hüvallahü Ehad sûresini bir defa okursa, ona Kur'ân'ın üçte biri sevâbı verilir. İki defa okursa, ona Kur'ân'ın üçte iki sevâbı verilir. Üç defa okursa, Kur'ân'ın tamamının sevâbı verilir.»[966]

Hiyet-i Arabî'nin yapmış olduğu rivâyete göre, Hazret-i Ali (R.A.) Efendimiz bir gün minbere çıkarak dedi ki: «Şu anda ben size Kur'ân'ın tamamını okuyacağım!» Cemâat hayret etti. Ve sonra Hazret-i Ali (R.A.) İhlâs sûresini üç defa üstüste okudu. Tefsîr-i Hanefî'de de bu rivâyet nakledilmiştir.

Rivâyete göre :

Bir adam diğer bir adamın Kul Hüvallahü Ehad sûresini sabah oluncaya kadar bütün gece okuyup tekrarladığını duydu. Sabahleyin Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e gelerek o adamın bu amelini haber verdi. Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz buyurdu ki :

«Canımı kudret elinde bulunduran Zât-ı Ecell-ü A'lâ'ya

(961) İbni Şihab; Zührî'den. Ebû Leys.
(962) Müslim; Ebû Hüreyre'den (R.A.) / el-Lübâb; sahâbeden bir cemaatten.. / el-İtkan.
(963) Taberânî.
(964) Ahmed bin Hanbel, Ebû Dâvud; Ebû Hüreyre'den (R.A.)
(965) Câmi'us-Sağir; Akil'den (R.A.)
(966) Kaynağı tesbit edilememiştir.

yemîn ederim ki, İhlâs sûresi Kur'ân'ın üçte birine denktir.»[967]

el-Meâlim adlı kitapta da bu rivâyete yer verilmiş ve konu açıklanmıştır.

«Kim Kul Hüvallahü Ehad sûresini on defa okursa, Allah onun için cennette bir ev yapar.»[968]

«Kul Hüvallahü Ehad sûresini on bir defa okuyan kimseye cennette bir saray yapılır. Yirmi defa okuyana iki saray yapılır. Otuz defa okuyana üç saray yapılır.»

Bunun üzerine Hazret-i Ömer (R.A.) dedi ki: «Ya Resûlâllah, o takdirde biz saraylarımızı çoğaltmaya çalışacağız..»

Peygamber (S.A.V.) onun bu sözü üzerine buyurdu ki :

«Allah'ın rahmeti bütün bunlardan çok daha geniştir.»[969]

Bu rivâyete Tefsîr-i Hanefî ve el-Mişkât kitaplarında da yer verilmiştir.

Rivâyete göre :

«Kim sabah namazından sonra Kul Hüvallahü Ehad sûresini on bir defa okursa, o gün kendisine bir günah gelip bulaşmaz. Şeytan gayret de sarfetse yine de korunmuş olur.»[970]

«Kul Hüvallahü Ehad sûresini on iki defa okuyan kimse, Kur'ân'ı dört defa okumuş gibi olur. Aynı zamanda o gün için yeryüzünün en üstün adamı o olur, eğer takvâ üzere bulunursa..»[971]

«Üç şey var ki onların hepsi ya da biri kimde bulunursa, Hûru'l-ıyn'den dilediği kadarıyla evlensin: Kendisine bırakılan emaneti Allah'tan korktuğu için sâhibine teslim eden, kaatilini afveden, her farz namazdan sonra on bir defa Kul Hüvallahü Ehad sûresini okuyan.»[972]

(967) Sened-i muttasıl ile; Ebû Said el-Hudri'den (R.A.)
(968) Sahih-i Müslim; Muaz bin Cebel'den (R.A.)
(969) Taberânî, Daremî; Ebû Hüreyre'den (R.A.)
(970) Rûhu'l-Beyân; Hz. Ali'den (R.A.)
(971) Taberânî; Ebû Hüreyre'den (R.A.) / el-İtkan.
(972) İbni Asâkir; İbni Abbas'dan (R.A.)

«Kul Hüvallahü Ehad sûresini yirmi defa okuyan kimse için Allah cennette bir saray yapar.»[973]

«Kul Hüvallahü Ehad sûresini elli defa okuyan kimsenin Cenâb-ı Allah (kul hakkı, millet hakkı, büyük günahlar müstesnâ) elli senelik günâhını bağışlar.»[974]

«Kul Hüvallahü Ehad sûresini her gün elli defa okuyan kimse kıyâmet günü kabrinden şöyle çağrılır: Ey Allah'ı öven kimse, kalk cennete gir!..»[975]

«Kul Hüvallahü Ehad sûresini yüz defa okuyan kimsenin —kan dökmekten, başkasının malını yağma etmekten, zinâ ve içkiden sakındığı takdirde— elli yıllık günahı bağışlanır.» (Tabiî kul ve millet hakkı müstesnâ..)[976]

Aynı hadîsi Süyutî Câmi'us-Sağîr'de rivâyet etmiştir.

«Kim namazda ya da namaz dışında yüz defa Kul Hüvallahü Ehad sûresini okursa, Allah ona cehennemden kurtulma beratı yazar.»[977]

«Kim her gün ikiyüz defa kul Hüvallahü Ehad sûresini okursa Allah ona binbeşyüz sevab yazar, (kul hakkı, millet hakkı müstesnâ) elli yıllık günahlarını bağışlar. Meğer ki üzerinde borç (kul hakkı) **bulunsun.** (O takdirde bu günah ödenmedikçe afvedilmez.)»

«Döşeğine uzanıp uyumak isteyen kimse sağ yanı üzerine uzansın ve sonra üç defa İhlâs sûresini okusun. Kıyâmet günü olunca Cenâb-ı Rab buyurur ki: Ey kulum! Sağ yandan cennete gir..»[978]

«Kul Hüvallahü Ehad sûresini ikiyüz defa okuyan kimsenin, (kul ve millet hakkı müstesnâ) **ikiyüz yıllık günâhı bağışlanır »**[979]

«Kim bir gün içinde Kul Hüvallahü Ehad **sûresini ikiyüz defa okursa, Allah onun için bin beş yüz sevab yazar. Meğer ki**

(973) İbni Mâce; Halid bin Zeyd'den (R.A.)
(974) İbni Nasr; Enes bin Mâlik'den (R.A.)
(975) Taberânî; Câbir bin Abdullah'dan (R.A.)
(976) Beyhaki, İbni Adiy; Enes bin Mâlik'den (R.A.)
(977) Taberânî, Deylemi.
(978) Tirmizi; Enes bin Mâlik'den (R.A.) / el-İtkan
(979) Beyhaki; Enes bin Mâlik'den (R.A.)

üzerinde borç (kul ve millet hakkı) **bulunmuş ola. O takdirde bu haklar ödenmedikçe afvolunması mümkün değildir.»**[980]

«Kim Kul Hüvallahü Ehad sûresini bin defa okursa, bununla cidden o kendi nefsini Allah'tan satın almış olur.»[981]

Câmiu's-Sağîr'de de İmam Süyutî aynı hadîsi nakletmiştir. Konumuzla ilgili hadîsleri nakletmeye devam ediyoruz :

«Kul Hüvallahü Ehad sûresini yüz bin defa okuyan kimse, şübhesiz ki kendini Allah'tan satın almış olur. Allah tarafından bir çağrıcı göklerde ve yeryüzünde şöyle seslenir: Haberiniz olsun ki, falan kimse Allah'ın azâdlısıdır...»[982]

Fethü'l-Mecîd adlı kitapta da bu rivâyete yer verilmiştir.

Ben fakir (Allah beni cehennemin çok yakıcı ateşinden kurtarıp azâd eylesin!) Mescid-i Haram'da bulunuyordum. Aylardan Ramazan-ı Şerîf idi. Hicr takvim 1262'yi gösteriyordu. Şeyhlerden birini gördüm. Geceleyin Davudiye kapısında durup İhlâs sûresini okumaya başladı ve bütün bir Ramazan gece gündüz buna devam etti. Bir ara kendisine yaklaşıp ellerini öptüm ve dedim ki :

— Seni her gün burada İhlâs sûresini okur görüyorum. Bunun faydalarını bana anlatır mısın?

Eliyle boynunu göstererek dedi ki :

— Evlâdım, boynumu cehennem ateşinden azâd ettirdim.

Bunun üzerine kendisinden bu hususta bana icâzet vermesini rica ettim. İcâzet verdi ve bana bereketle duâda bulundu. «Allah beni de, seni de bu sûreyi bin defa okumaya muvaffak eylesin!» diyerek ilâvede bulundu. Aynı icâzet bunu hat ve kitâbet ile okuyan kimse için geçerlidir. Allah bizi de, sizi de mübârek eylesin; bize de, size de fetih kapılarını açsın. İhlâs sûresinin hürmetine bizi de, sizi de ihlâs üzere bulunan kullarından eylesin!.

«Kim cuma namazından sonra yedi defa İhlâs sûresini,

(980) Beyhakî, İbni Adiy; Enes bin Mâlik'den (R.A.)
(981) el-Hârici kendi Fevâid'inde; Huzeyfe'den (R.A.)
(982) Bezzar; Enes bin Mâlik'den (R.A.)

yedi defa da Muavvezeteyn sûrelerini okursa, Allah onu ikinci cumaya kadar kötülükten koruyup himâyesine almış olur.»[983]

«Kim cuma günü imam selâm verdikten sonra henüz ayaklarının bulunduğu vaziyeti bozmadan Fâtiha-i Şerîfe'yi, Kul hüvallahü ehad sûresini ve Muavvezeteyn (kul eûzü birabbil felâk ile kul eûzü birabbin-nâs) sûrelerini yedişer defa okursa, geçmiş ve gelecek günahları (ancak kul ve millet hakkı müstesnâ) **bağışlanır.»**[984]

Câmiu's-Sağîr'de de bu hadîs nakledilmiştir.

«Ben bir ara gece ve gündüz ümmetim üzerine azâb inecek diye endişe edip duruyordum. Tâ ki Cibrîl (A.S.) İhlâs sûresiyle bana geldi ve işte o zaman anladım ki Allahü Teâlâ bu sûrenin inmesinden sonra ümmetime azâb etmeyecektir.»

Çünkü bu sûre Allah'ın nisbetidir. Kim bunu okumaya kendini verip sebat gösterirse gökkubbesinden onun tepesine hayır ve iyilik dökülmeye başlar. Ayrıca üzerine sekînet iner. Rahmet her yandan onu kuşatır. Onun Arş etrafında bir uğultusu olur. Allahü Teâlâ okuyucusuna rahmet ve mağfiret nazariyle bakıncaya kadar bu uğultu devam eder. Allah okuyanını bir kere mağfiret etti mi, bir daha da ona azâb etmez. Sonra da o, kendisinden ne isterse ona verir, onu kendi himâyesine ve güvenliğine alır. Okuduğu günden tâ kıyâmet kopuncaya kadar Allah'ın kendi dostları için hazırladığı bütün hayırlar, dünya ve âhiret iyilikleri ona verilir. Bu çokça bir nasibdir. Allah onun rızkını genişletir, ömrünü uzatır, bütün önemli işlerinde ona yeterli olur.

O kimse ölüm sekeratını tatmaz, kabir azâbından kurtulur. İnsanlar korktuğu zaman o korkmaz. Kıyâmet günü toplantı yerine gideceği zaman beyaz inciden kendisine bir binit getirilir; ona biner de Allah'ın huzurunda yerini alıncaya kadar hiçbir yerde durmayıp geçer. Allah ona rahmet nazariyle

(983) İbn-i Sinni; Âişe (R. Anhâ) Vâlidemiz'den.
(984) Ebû Said el-Kuşeyri; Enes bin Mâlik'den (R.A.)

bakar, cennet ile ikramda bulunur. Cennette istediği yerde kendine hazırlık yapar.

İhlâs sûresini okuyana müjde olsun!.. Çünkü her kim bu sûreyi bir defa okursa Allah ona meleklerini müvekkel kılar, onu önünden ve arkasından muhafaza ederler. Onun için istiğfarda bulunurlar. Öleceği âna kadar onun için sevab yazarlar. Ona İhlâs sûresinin her harfine karşılık bir hurma ağacı dikerler ki birinin uzunluğu bin fersah kadar olur. Her hurma ağacının üzerinde bin salkım bulunur ve her salkımda Alic çölündeki kumlar kadar hurma koruğu bulunur. Her koruk dağın tepesi gibidir. Onlar salgılarıyla dallara öylesine aydınlık verirler ki yerle gök arasındaki aydınlık gibidir. Hurma, altındandır. Koruk, beyaz incidendir ve renk renk aksettirmekte, bambaşka bir süs arzetmektedir.

Kim de Kul Hüvallahü Ehad sûresini okursa, ona bin melek müvekkel kılınır. O melekler onun için bir nice saraylar yapar ve nice şehirler meydana getirirler. Saray ve şehirlerin çevresinde bir nice meyve ağaçları ve kokulu bitkiler dikerler. O yeryüzünde yürürken yeryüzü onun yürümesinden ferahlık duyar. Günahları bağışlanmış bir halde ölür. Allah'ın huzuruna çıkarılınca Cenâb-ı Hak ona: **«Sana müjdeler olsun, gözlerin aydın olsun. Senin için katımda bir nice kerametler hazırladım!»** buyurur. Melekler onun Allah'a olan yakınlığına hayret ederler. Allah katındaki keramet ve makamına şaşırıp kalırlar Allah LEVH-İ MAHFUZ'a emreder de kulun sevâbını okumasını söyler. Gök ehli buna hayret ederler. «Sübhânallah, Rabbimiz! Cennette bunun gibisi var mıdır?!» derler. Allah onlara cevap verip buyurur ki: **«Ben kuluma bunları hazırladım. Artık sizler de Kul Hüvallah sûresini okumaya rağbet edin. Çünkü bu sûreyi okumak berattır. Ateşten kurtulmaktır.»**

Kim Kul Hüvallahü Ehad sûresini bir defa okursa, onun cennetlik olduğuna yetmiş bin melek şehadette bulunur ve kendisine yetmiş bin melek sevâbı yazılır. Cenâb-ı Hak meleklerine şöyle emreder: **«Meleklerim! Kuluma bakın; ne istiyorsa kendisine verin.»** Tabiî Allah o kulun ne istediğini çok daha iyi bilir.

Kim de Kul Hüvallahü Ehad sûresini okuyup muhafaza ederse, Allah katında kurtuluş yolu bulan, Hakk'a kulluk görevini yerine getiren ve oruç tutan zatlardan yazılır. Kıyâmet günü olunca melekler derler ki: «Yâ Rab! Bu senin sıfatlarını çok severdi.» Bunun üzerine Cenâb-ı Allah onlara şöyle emreder: **«Sizden hiçbir tane kalmasın, mutlaka onu Cennete teşyi' etsin..»** Melekler de, gelinin süslenip damat evine gönderildiği gibi onu süsleyip Cennete götürürler. Cennete girince melekler onun derecelerine ve kendisi için hazırlanmış saraylara bakıp derler ki: «Yâ Rab! Bu kulun ne ile bu kadar yüksek derecelere erişti? Halbuki onunla beraber senin kitabını okuyanlar bu kadar yükselemediler!.» Cenâb-ı Hak buyurur ki: **«Peygamberlerimi gönderdim. Kitablarımı onlarla beraber indirdim. Bana îman edenlere fazl u keremimden neler vereceğimi onlara açıkladım. Beni yalanlayanlara nasıl bir azâb edeceğimi bildirdim. Herkesi kendi ameline göre mükâfatlandırıp karşılığını veririm. Özellikle İhlâs sûresine sâhip olanlara büyük ecir veririm. Çünkü onlar bu sûreyi gece ve gündüz okumayı çok severlerdi. İşte onların sair Cennet ehli üzerine olan üstünlüğü bundandır.»**

Kim Kul Hüvallahü Ehad sûresini sevdiği halde ölürse, Allahü Teâlâ şöyle buyurur: **«Benden başka kim bu kuluma mükâfat vermeye güç getirebilir? Şübhesiz ki ancak ben onun mükâfatını noksansız vericiyim.»** Ve sonra Allah o kuluna der ki: **«Kulum! Cennetime gir, senden artık râzı oldum..»**

Böylece o kul Cennete girince (ve oradaki ebedî nîmetleri görünce) şöyle der: **«Bize verdiği sözde duran ve bizi bu yere vâris kılan Allah'a hamdolsun. Cennette istediğimiz yerde otu-rabiliriz. Yararlı iş işleyenlerin ecri ne güzelmiş!.»**[985]

Eh, artık Kul Hüvallahü Ehad sûresini okumayı sevenlere müjdeler olsun!. Şübhesiz ki bu sûreyi günde üç defa okuyan kimseye Allah şöyle buyurur: **«Kulum, arzu ettiğin hususta ba-**

(985) Zümer sûresi, âyet: 74.

şarılı oldun. İşte bu benim Cennetimdir. Oraya gir de senin için fazl u keremimden ve nîmetlerimden, Kul Hüvallahü Ehad sûresini okumana karşılık neler hazırladığımı bir gör!..»

O kul Cennete girince binlerce kahramanın binlerce şehirde bulunduğunu ve aralarında bir nice saray ve bahçelerin sergilendiğini görür.

O halde İhlâs sûresini fazlasıyla okumaya rağbet edin. Çünkü herhangi bir mü'min Allah'ın en büyük rızasına mazhar olur. Artık o kimse şu zümreye girme bahtiyarlığına erişir: **«Kim Allah'a ve Peygamber'e itâat ederse, işte onlar Allah'ın nîmetine eriştirdiği peygamberlerle, dosdoğru olanlarla, şehîdlerle ve sâlihlerle beraberdirler. Onlar ne iyi arkadaştırlar! Bu nîmet Allah'tandır. Bilen olarak Allah yeter.»**[986]

Kim de bu sûreyi yirmi defa okursa, Allah yolunda kanı dökülen yetmiş bin kişinin sevabı ona verilir. Kendisi, çoluk çocuğu ve malı mübarek kılınır. Otuz defa okuyan kimse Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'e komşu olur. Elli defa okuyan kimsenin elli yıllık günahları (kul ve millet hakkı hariç olmak üzere) bağışlanır. Yüz defa okuyan kimseye Allah yüz senelik ibadet sevabı yazar. İki yüz defa okuyan kimseye yüz köle âzâd etmiş gibi olur. Dört yüz defa okuyan kimseye dört yüz şehid sevabı verilir. Beş yüz defa okuyan kimseyi ve çoluk çocuğunu Allah mağfiretine eriştirir. Bin defa okuyan kimse ise cidden Allah'a olan borcunu ödemiş ve Cehennemden âzâd edilmiş olur

Bilmiş olun ki dünya ve âhiret hayrı Kul Hüvallahü Ehad sûresini okumaktır. Onu ancak bahtiyar kimseler okur ve okumaya devam eder. Onu okumaktan ancak bedbaht olan kimseler âcizlik getirir.»[987]

---

(986) Nisâ sûresi, âyet: 69-70.

(987) Tefsir-i Hanefi. (İHLÂS sûresini okumanın fazileti anlatılırken bü-yük rakamlar verilmiştir. Tabii bunca mükâfat, İHLÂS'ı anlayarak ve mefhumunca amel ederek okumağa bağlıdır.) (Mütercim)

İHLÂS SÛRESİYLE İLGİLİ DİĞER BELGELER, HADÎSLER VE RİVÂYETLER

«Kim sabah namazını kılar ve seccadesi üzerinde oturup yüz defa Kul Hüvallahü Ehad sûresini okursa, kendisiyle Allah arasındaki günahları (ki bu günahlardan dolayı ancak Allah hak sahibidir) **bağışlanır.»**[988]

«İhlâs sûresini bin defa okuyan kimse Cennet ile müjdelenir »[989]

İlim adamlarından bâzısı demiş ki: «Kim uykusunda İhlâs sûresini okursa, kendisine Tevhîd (sancağı) verilir. Çoluk çocuğu fazla kalabalık olmaz. Çokca zikir yapma hevesi içinde uyanır. Duâları da makbul tutulur.

«Kim Kul Hüvallahü Ehad sûresini bir defa okursa, mübârek kılınır. İki defa okursa hem kendisi, hem çocuğu mübarek kılınır. Üç defa okursa hem kendisi, hem çoluk çocuğu, hem de komşuları mübarek kılmır. On iki defa okursa Cenâb-ı Allah Cennette onun için on iki saray yapar. Yirmi defa okursa Peygamberlerle beraber gelir.»

Resûlüllah (S.A.V.) bunu buyururken iki parmağını birleştirdi. Sonra devamla buyurdu ki: **«Yüz defa okuyan kimsenin yirmi beş senelik günahları** (kul ve millet hakkı, kan hakkı müstesnâ olmak üzere) **bağışlanır. İki yüz defa okuyan kimsenin elli yıllık günahları bağışlanır. Dört yüz defa okuyana dört yüz şehid sevabı verilir. O şehidler ki atlarını Allah yolunda ayakları kesilinceye kadar ve kendi kanları dökülünceye kadar savaşmışlardır. Bin defa okuyan kimse, Cennetteki yerini görmedikçe ölmez.»**[990]

«Kul Hüvallahü Ehad sûresini bir defa okuyan kimse Kur'ân'ın üçte birini okumuş gibi olur. İki defa okuyan kim

---

(988) Deylemi; Merfuan rivâyet etmiştir.

(989) Ebû Ubeyd rivâyet etmiştir.

(990) Hafız Ebû Muhammed bin Hasan bin Ahmed es-Semerkandi.

se Kur'ân'ın üçte ikisini okumuş gibi olur. Üç defa okuyan kimse Kur'ân'ın tamamını hâfızasından okumuş gibi olur.»[991]

«Kim Kul Hüvallahü Ehad sûresini bin defa okursa onun bu ameli Allah katında yine Allah yolunda gemi ve eğeri üzerinde bulunan bin attan daha sevimlidir.»[992]

«Kul Hüvallahü Ehad sûresini okuyan kimsenin cesedini Allah Cehennemden haram kılar.»[993]

«Üç kimse var ki onlar Cennette istedikleri yere inip konaklayabilirler: Şehîd, her gün iki yüz defa Kul Hüvallahü Ehad sûresini okuyan kimse...»[994]

«Kim de Kul Hüvallahü Ehad ve Âyet-i Kürsî'yi okumaya devam ederse (her gün ve gece bunları onar defa okursa) Allah'ın en büyük rızasına hak kazanmış olur. Aynı zamanda peygamberlerle beraber bulunur. Şeytandan da korunmuş olur.»[995]

«Kul Hüvallahü Ehad sûresini bin defa okuyan kimse kendi nefsini Allah'tan satın almış olur. Aynı zamanda o kimse Allah'ın has kulları arasına girer.»[996]

«Kul Hüvallahü Ehad sûresini otuz defa okuyan kimse Cehennemden berat alma mazhariyetine erişir. Azâbdan güven içinde kalır ve en korkunç günde güvene kavuşur.»[997]

«Kim evine gelince Fâtiha-i şerîfeyi ve İhlâs sûresini okursa Allah ondan fakirliği giderir, evinde hayır ve bereketi artırır. O kadar ki komşularına o hayır ve bereketten verip akıtmaya başlar.»[998]

«Çan çalındığı zaman Rahmân'ın gazabı şiddetlenir. Bu sebeble melekler yeryüzünün bucaklarına inip dağılır; Allah'ın gazabı sâkinleşinceye kadar Kul Hüvallahü Ehad sûresini okurlar.»[999]

(991) *Nu'mân bin Beşir'den (R.A.) aynı zat rivâyet etmiştir.*
(992) *Aynı zat; Enes bin Mâlik'den (R.A.)*
(993) *Kâ'bü'l-Ahbar'dan (R.A.)*
(994) *Yine Kâ'bü'l-Ahbar'dan (R.A.)*
(995) *Yine Kâ'bü'l-Ahbar'dan (R.A.)*
(996) *Enes bin Mâlik'den (R.A.)*
(997) *Enes bin Mâlik'den (R.A.)*
(998) *Enes bin Mâlik'den (R.A.)*

Büyük âlim Rabî' bin Haysem diyor ki :

«Allah kitabında bir sûre vardır. Halk onu çok kısa görür. Ama ben onu çok büyük ve çok uzun bir sûre olarak görüyorum. O sadece Allah'a aittir. O'nun içindir. Başka bir şey ona karışmamış, başka bir konu araya girmemiştir. Sizden kim onu okursa onu başka bir şey ile birleştirmesin, müstakil olarak okusun. Çünkü o sûrenin mükâfatı da başlıbaşına bir mükâfattır.»

«Sabah namazından sonra kim Kul Hüvallahü Ehad sûresini yüz defa okursa (ancak bu arada kimseyle konuşmazsa) o gün ona elli sıddîk sevabı verilip defterine doğru yükseltilir.»[1000]

«Kim sabah namazından sonra on iki defa Kul Hüvallahü Ehad sûresini okursa, Kur'ân-ı Kerîm'i dört defa okumuş gibi olur ve o kimse takvâ üzere bulunuyorsa zamanın en üstün insanı sayılır.»[1001]

«Kul Hüvallahü Ehad sûresini iki yüz defa okuyan kimsenin Cenâb-ı Allah ikiyüz senelik günâhını (kul ve millet hakkı müstesnâ olmak üzere) **bağışlar.»**[1002]

«Kim İhlâs sûresini arefe günü akşamleyin bin defa okursa Allah ona arzu ettiğini verir.»[1003]

Enes bin Mâlik (R.A.)'in rivâyetine göre Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz şöyle buyurmuştur: **«Cebrâil en güzel sûrette bana geldi. Yüzünde beşaret ve neş'e vardı. Ya Muhammed, dedi, Aliyyü'l-A'lâ olan Allah sana selâm ediyor ve buyuruyor ki: Her şeyin bir nisbeti vardır. Benim nisbetim Kul Hüvallahü Ehad sûresidir.. Senin ümmetinden kim ömrü boyunca bin defa Kul Hüvallahü Ehad sûresini okuyarak bana gelirse, benim (rahmet) sancağıma lâyık olur, arşımda ikamet etmeğe**

(999) *Enes bin Mâlik'den (R.A.)*
(1000) *Deylemi; Berâ' bin Âzib'den (R.A.)*
(1001) *Taberânî; Beyhakî; Ebû Hüreyre'den (R.A.)*
(1002) *Bezzâr; Enes bin Mâlik'den (R.A.)*
(1003) *Ebû Şeyh; İbni Ömer'den (R.A.)*

mazhar olur. Azâbıma hak kazanmış yetmiş kişiye şefaat etme imkânını ona veririm. Eğer ben «her can mutlaka ölümü tadıcıdır» kanununu gerekli kılmasaydım o kulumun ruhunu almazdım.»[1004]

«Bir yolculuğa çıkmak isteyen kimse evinin kapısını çekip ayrılınca on bir defa Kul Hüvallahü Ehad sûresini okursa, o dönünceye kadar Allah onu koruyucu olur.»[1005]

«Kim abdestli bulunduğu halde (namazda abdestli olup Fâtiha'ya başladığı gibi) **yüz defa Kul Hüvallahü Ehad sûresini okursa Allah ona her harf başına on sevab yazar ve onun on kötülük ve günahını siler, on derecesini artırır ve cennette onun için yüz saray yapar. O kimse Kur'ân'ı otuz üç defa okumuş gibi olur. Bu onun için şirkten bir berat olur. Meleklerin hazır olmasını sağlar, şeytanları kaçırır. Onun Arş etrafında kendine has bir uğultusu olur, sahibini anar, Allah ona nazar edinceye kadar bu anmaya devam eder. Allah artık ona bir kez bakınca bir daha ona azâb etmez.»**[1006]

«Üç şey var ki kim onları îmanlı olarak yerine getirirse cennete hangi kapısından dilerse girebilir; hûr-i ayn'den de dilediği kadarıyla evlenebilir: Kaatilini afveden, gizli tutulan borcunu ödeyen ve her farz namazı müteâkib on defa Kul Hüvallahü Ehad sûresini okuyan.»

Bunun üzerine Hazret-i Ebûbekir Sıddîk (R.A.) :

— Yâ Resûlâllah; bunlardan birini yerine getirene de aynı mükâfat var mıdır?

— Evet, birini olsun yerine getirene de aynı mükâfat vardır,[1007] diye cevap verdiler.

Hazret-i Enes (R.A.) diyor ki :

Hayber yahudileri Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'e geldiler, dediler ki :

— Ey Kasım! Allahü Teâlâ melekleri HİCAB nûrundan,

(1004) İbni Neccâr; Enes bin Mâlik'den (R.A.)
(1005) İbni Neccâr; Ali'den (R.A.)
(1006) İbni Adiy, Beyhakî; Enes bin Mâlik'den (R.A.)
(1007) Ebû Ya'lâ, Ebû Nuaym; Câbir bin Abdullah'dan (R.A.)

Âdem'i de kuru balçıktan, işlenebilen kara topraktan yaratmıştır. Şeytanı ise yalın bir ateşten... Gökleri dumandan, yeryüzünü su köpüğünden yaratmıştır. Şimdi bize rabbinden haber ver. (O neden yaratılmıştır?)

Yahudîlerin Resûlullah ile konuşmalarından bir müddet sonra Cibrîl-i Emîn, İhlâs sûresiyle ona geldi. Allah birdir. Onun kökü yoktur ki şubelere ayrılsın. Samed'dir; ne yer ne içer. Doğurmadı, doğurulmadı. Hiç bir şey de ona denk olamaz. Halkından hiç kimse ona denk olup gökleri ve yeri tutamaz, belli kanunlarla yürütemez. Bu suretle ne cennetten ne de cehennemden söz edilir. Ne dünyadan, ne âhiretten bahsedilir. Ne helâl ne de haram konularına yer verilmiştir. Allah onu sadece kendine nisbet etmiştir. Bu sûre ona hastır. Onu üç defa okuyan levh-i mahfuzu okumuş gibi olur. Onu otuz defa okuyana o gün için yeryüzünde —daha fazla okuyan hariç— üstün gelen hiç kimse bulunmaz. Bu sûreyi iki yüz defa okuyan kimseye, cennet-i firdevste hoşnud olacağı bir mesken verilir. Kim de bunu evine girerken üç defa okursa evinden fakirliği uzaklaştırmış olur. Komşuları bile ondan fayda görür.[1008]

«Kim akşam namazından sonra iki rek'at namaz kılar, (tabiî bu arada hiç kimseyle konuşmaz) **birinci rek'atinde Fâtiha ile Kâfirûn, ikinci rek'atinde Fâtiha ile İhlâs sûrelerini okursa yılan derisinden sıyrılıp çıktığı gibi o da günahlarından öylece sıyrılıp çıkar.»**[1009]

Bu konudaki diğer rivâyetleri sıralıyoruz :

«Kim iki rek'at namaz kılar da bunda otuz defa İhlâs sûresini okursa Cenâb-ı Allah onun için cennette altından bin saray yapar. Bunu namaz dışında okursa cennette onun için yüz saray yapar. Kim de bu sûreyi çoluk çocuğunun yanına girdiğinde okursa çoluk çocuğuna ve komşularına ondan hayır ve iyilik dokunur.»[1010]

(1008) Ebû Şeyh, Ebû Muhammed Semerkandî; Enes'den (R.A.)
(1009) İbni Neccâr; Enes bin Mâlik'den (R.A.)
(1010) Beyhakî; İbni Abbas'dan (R.A.)

«Son yatsıdan sonra kim iki rek'at namaz kılar da her rek'atinde Fâtiha-i şerîfe ile yirmi defa Kul Hüvallahü Ehad sûresini okursa, Cenâb-ı Hak cennette onun için iki saray yapar ki cennet ehli o iki saraya bakışıp kalırlar.»[1011]

«Kim Kul Hüvallahü Ehad sûresini dört rek'atte iki yüz kere okursa (her rek'atte elli defa olmak üzere) **Allah onun ellisi geçmişte, ellisi de gelecekte olmak üzere yüz senelik günahını** (kul ve millet hakkı hariç) **bağışlar.»**[1012]

Aynı rivâyeti İmam Süyûtî ed-Dürrü'l-Mensûr adlı kitabında nakletmiştir.

«Kimin Allah katında (yerine getirilmesi arzu edilen) bir hâceti varsa kalkıp abdest alsın, sonra hiç kimsenin göremeyeceği bir yerde dört rek'at namaz kılsın. (Bunu bir selâmla yerine getirsin.) Birinci rek'atinde bir defa Fâtiha'yı, yirmi defa İhlâs sûresini; ikinci rek'atinde bir defa Fâtiha'yı, yirmi defa İhlâs sûresini; üçüncü rek'atinde yine bir defa Fâtiha'yı, otuz defa İhlâs sûresini; dördüncü rek'atinde yine bir defa Fâtiha'yı, kırk defa İhlâs sûresini okusun. Namaz bitince henüz konuşmadan, dünya kelâmı sarfetmeden elli defa Kul Hüvallahü Ehad sûresini okusun, elli defa Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e salât ü selâm getirsin, elli defa istiğfarda bulunsun ve elli defa da Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhil aliyyil azîm desin ve sonra Allah'tan hâceti ne ise onu istesin. Eğer üzerinde borç varsa Allah ödeme imkânını lûtfeder. Fakir ise Allah onu zengin kılar. Garip ise Allah onu gurbetten kurtarır. Üzerinde göklere ulaşacak kadar günah varsa (kul ve millet hakkı hariç) Allah onları bağışlar. Çocuğu yoksa bir evlât verilmesini Allah'tan dileyip duâ ettiği takdirde kabul olunur.»[1013]

«Her şeyin bir nûru vardır. Kur'ân'ın nûru ise Kul Hüvallahü Ehad'dır.»[1014]

«Âyet-i Kürsî'yi okuyan kimseye Allah ölüm sekerâtını kolaylaştırır. İçinde Âyet-i Kürsî bulunan hangi eve melekler uğrarsa mutlaka orada saf bağlarlar. İçinde Kul Hüvallahü Ehad bulunan hangi bir eve uğrarlarsa mutlaka orada (Allah'a) **secde ederler. Haşir sûresinin son bölümü bulunan hangi bir eve uğrarlarsa mutlaka diz üstüne çökerler.»**[1015]

(1011) İbni Daris; Enes bin Mâlik'den (R.A.)
(1012) Sa'd bin Mensur; İbni Abbas'dan (R.A.)
(1013) Menâkıb-ı Nesefî / Sa'd bin Mensur; İbni Abbas'dan (R.A.)
(1014) Şeyhzade Alâ'l-Kaadî.

İHLÂS SÛRESİNİN FAZÎLETLERİ ÇOK YÖNLÜDÜR

1. Hadîs-i şerîflerde belirgin hale gelmiştir ki bu sûrenin okunması Kur'ân'ın üçte birine denk gelir. Bundan maksad şu olabilir. Bütün şeriat ve ibadetlerde en şerefli nokta Allah'ın zatını ve sıfatını bilmek, ef'alini anlamaktır. İşte bu sûre zatullahı bilmeyi, ona marifet kesbetmeyi kapsamaktadır. Bu sebeble Kur'ân'ın üçte birine denk tutulmuştur. Kul yâ eyyühel kâfirûn sûresi ise Kur'ân'ın dörtte birine denk tutulmuştur. Çünkü Kur'ân'dan maksad ya meşru olan şeyleri işlemektir ya da yasak ve zararlı olan şeyleri terk etmektir. Bunlardan her biri de kalbî fiillerdedir ya da organlarla ilgili fiillerdedir. Böylece konu dört kısım olmuş oluyor. Kul yâ eyyühel kâfirûn sûresi kalbî fiillerde terkedilmesi gerekeni beyan içindir. Bu bakımdan Kur'ân'ın dörtte birine denk tutulmuş ve bazı isimlerde bu sûreyle İhlâs sûresi müşterek olma durumuna getirilmiştir. Böylece bu iki sûre insanı küfürden kurtarıp imân kaftanına sokar ve cehennemden kurtulma beratına eriştirir. Hem lâfzıyla Allah'tan başkasından uzakta kalmayı ve anlamıyla sadece Allah ile meşgul olmayı ifade eder. İhlâs sûresi ise, lâfzıyla Allahü Teâlâ'ya yönelip meşgul olmayı, anlamının gereğiyle Allah'tan başkasından yüz çevirmeyi ifade eder.

2 Veya Kul yâ Eyyühel kâfirûn sûresi kalbin Allah'tan başka mabudlardan berî olduğunu ifade ettiği, Kul Hüvallahü Ehad sûresi ise mabud-i hakikînin kendine lâyık olmayan her şeyden münezzeh bulunduğunu beyân ettiği için biri Kur'ân'ın dörtte birine, diğeri üçte birine denk sayılmıştır.

(1015) Selmân-ı Fârisi'den (R.A.) Şemsü'l-Maarif.

3. Kadir gecesi Kur'ân'a sedef mahiyetinde olduğu için bin aydan hayırlı sayılmıştır. Kur'ân ise tümüyle bir sedeftir. Bunun delili Kul Hüvallahü Ehad'dır. Bu bakımdan da İhlâs sûresinde bu fazîlet hâsıl olmuştur.

4. Aklî deliller kulun en yüce ve en büyük derecesinin, kalbinin Allah'ın celâl ve kibriyâ nuruyla aydınlanması olduğunu gösterir. Bu sûre de kendisinde celâl ve kibriyâ sıfatlarının nuru tezahür ettiği için en büyük sûre sayılmıştır.

Eğer Allah'ın sıfatları başka sûrelerde de anılmıştır diyecek olursan sana cevap olarak deriz ki: Bu sûrenin bambaşka bir özelliği vardır. En kısa bir sûredir. Hafızalarda kalması her zaman mümkündür. Mânası akılda her vakit kalabilir. Böylece celâlullahın zikri her zaman gönüllerde ve hafızalarda hazır bulunur. İşte bu ve benzeri sebeplerle bu sûrenin diğer sûrelere nisbetle bir imtiyazı vardır.[1016]

İHLÂS SÛRESİNİ GECE VE GÜNDÜZ OKUMAYA DEVAM ETMENİN FAZÎLETİ HAKKINDA VÂRİD OLAN SAHÎH HADÎSLER

Bir adam Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e gelerek dedi ki:

— Ya Resûlâllah! Ben çok günahı olan bir kimseyim. Bana Allah'a yaklaştıran bir amelden haber veriniz ve beni bu hususta irşad buyurunuz..

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz ona :

— **Kul Hüvallahü Ehad sûresini çokca okumaya bak. Çünkü bu sûre seni Allah'a yaklaştırır,** buyurdu.

Hazret-i Âişe vâlidemiz (R. Anhâ) diyor ki :

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz bir bölük askeri bir tarafa gönderdi. Gülsüm bin Hind adında bir zatı onlara baş seçti. Gülsüm o bölüğe namaz kıldırırken Fâtiha'dan sonra hep Kul Hüvallahü Ehad sûresini okurdu. Başka bir sûre ya da âyet okumazdı. Bunlar işlerini bitirip geri döndüklerinde durumu

(1016) *Tefsir-i Kebir / Fahruddin Râzî.*

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e anlattılar. Peygamber Efendimiz :

— **Ona niçin böyle yaptığını sorunuz,** buyurdu.

Sorduklarında o zat şu cevabı verdi: «Çünkü bu sûre Rahmân'ın sıfatıdır. Bu bakımdan hep onu okumayı arzuluyorum!»

Onun bu sözlerini gelip Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e anlattıklarında buyurdular ki: **«Ona haber veriniz ki Allah da onu seviyor.»**[1017]

İşte bunun içindir ki o adam «bu sûre bana çok sevdirilmiştir» diyor. Peygamber (S.A.V.) de ona: **«Sen Kul Hüvallahü Ehad sûresini sevdiğin için Allah da seni seviyor»** buyurmuştur.

Muttasıl bir senedle Hazret-i Enes bin Mâlik'den (R.A.) yapılan rivâyette deniliyor ki: Bir adam, Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e :

— Ya Resûlâllah! Ben Kul Hüvallahü Ehad sûresini seviyorum, deyince Resûlüllah (S.A.V.) ona :

— **Onu sevmen seni cennete sokacaktır,**[1018] buyurmuştur.

Yine Hazret-i Enes'den (R.A.) yapılan rivâyette deniliyor ki: Bir adam vardı, bütün namazlarında zamm-ı sûre olarak Kul Hüvallahü Ehad sûresini okurdu. Resûlüllah Efendimiz'e bu husus nakledilince Peygamber (S.A.V.) ona sordu :

— Niçin hep bu sûreyi okuyorsun?

— Onu çok seviyorum, diye cevap verdi.

Bunun üzerine Resûlüllah Efendimiz ona :

— **Onu sevmen seni cennete sokacaktır..** buyurdu.

Yine yapılan rivâyete göre, Hazret-i Enes diyor ki :

— Biz TEBÜK'te bulunuyorduk. Güneş doğduğunda apayrı bir ziyâ ve aydınlık meydana geliverdi. Daha önce hiç de güneşin böyle bir ziyâ ve aydınlık verdiğini görmemiştik. Hepimiz bu duruma hayret ettik. Derken Cibrîl-i Emîn indi ve

(1017) *Tefsir-i Hanefi.*

(1018) *el-Maalim; sened-i muttasıl ile Enes'den (R.A.)*

şöyle haber verdi: «Yetmiş bin melekle inip Muaviye bin Muaviye'nin cenaze namazını kılmakla emrolundum.[1019] Sen de onun namazını kılmaz mısın?» diyerek Resûlüllah'a hitabda bulundu. Sonra da Cibrîl-i Emîn kanadını yere vurarak dağları yerinden oynattı ve Resûlüllah Efendimiz bir anda Muaviye'nin cenazesine yakın bir yer aldı. Böylece o ve ashabı Muaviye'nin namazını kıldılar. Sonra da Resûlüllah (S.A.V.) Cibrîl'e sordu :

— Muaviye bu dereceye ne ile erişebildi?

— İhlâs sûresini çok severdi de...

Diye cevap verdi.

Sahih rivâyete göre: Cibrîl (A.S.), Resûlüllah'ın (S.A.V.) yanında bulunduğu bir sırada karşı taraftan Ebû Zerr el-Ğıffarî çıkageldi. Cibrîl (A.S.): «Bu Ebû Zer'dir ki geliyor» dedi. Peygamber (S.A.V.): **«Onu tanıyor musunuz?»** diye sorunca Cibrîl (A.S.): **«O bizim yanımızda daha çok meşhurdur!»** diye cevap verdi. Bunun üzerine Efendimiz (S.A.V.) sordu: **«Peki bu dereceye ne ile erişebildi?»** Cibrîl şu cevabı verdi: **«Kendi nefsine karşı ağır gelir ve güçlüdür. Aynı zamanda Kul Hüvallahü Ehad sûresini çok sever.»**

Rivâyete göre Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz mescid-i saadete girdiğinde bir adamın duâ ettiğini ve duâsında şöyle dediğini duydu: «Ey bir olan, hiçbir şeye muhtaç olmayan ve her şeyin kendisine daima muhtaç bulunduğu ve ey doğurmayan ve doğurulmayan ve hiçbir şeyin kendisine denk olamayacağı yüce Allah'ım!» Bunun üzerine Efendimiz (S.A.V.) ona üç defa: **«Bağışlandın...»** buyurdu.

Yapılan rivâyette Sehl bin Sa'd (R.A.) şöyle anlatmıştır :

— Bir adam Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e gelerek fakirlikten şikâyetçi oldu. Peygamber (S.A.V.) Efendimiz ona: **«Evine girdiğinde, içeride biri varsa selâm ver. Kimse yoksa kendine selâm ver ve sonra bir defa Kul Hüvallahü Ehad sûresini oku...»** buyurdu.

(1019) Bu, Ebû Süfyân'ın oğlu Muaviye değil, başka bir sahâbidir. (Mütercim)

Adam bu tavsiye üzerine evine girdiğinde aynı şeyleri yapıyor ve her gün biraz daha rızkı artıp çoğalıyor. O kadar ki komşularına kadar bu genişleyip gidiyor.[1020]

İbni Abbas'dan (R.A.) yapılan rivâyette, Resûlüllah Efendimiz'in şöyle buyurduğu tesbit edilmiştir: **«Mi'rac gecesi yolculuğum esnasında göklere çıkarken Arş'ın üçyüz altmış bin temel direk üzerinde bulunduğunu gördüm. Bir temel direkten diğerine üçyüz bin yıllık mesafe bulunuyordu. Her temel direk altında on iki bin sahra vardı. Her sahra doğudan batıya kadar uzanan bir genişlikte idi. Ve her sahrada seksen bin melek Kul Hüvallahü Ehad sûresini okuyor, sûreyi bitirince şöyle diyorlardı: «Ey rabbimiz! Ey büyüğümüz!. Biz bu sûreden hâsıl olan sevabı insanlardan kadın olsun erkek olsun, İhlâs sûresini okuyan kimseye bağışlıyoruz!»**

Ashâb-ı kirâmın çoğu buna hayret edince, Cenâb-ı Peygamber (S.A.V.): **«Niçin hayret ediyorsunuz? Canımı kudret elinde tutan Allah'a andolsun ki Kul Hüvallahü Ehad cümlesi Cibrîl'in (A.S.) kanadı üzerine, Allahüs samed Mîkâil'in (A.S.) kanadı üzerine, Lem yelid ve lem yûled cümlesi İsrâfil'in (A.S.) kanadı üzerine ve Lem yekün lehû küfüven ehad cümlesi de Azrâil'in (A.S.) kanadı üzerine yazılı bulunuyor. Kim bu sûreyi okursa Cenâb-ı Allah ona Cebrâîl, Mikâl, İsrâfîl ve Azrâil'in (A.S.) sevabını yazar.»**

Ve sonra yine Resûlüllah (S.A.V.) ashabına sordu :

— **Ey ashabım! Buna hayret mi ediyorsunuz?**

— **Evet, ya Resûlâllah!** dediler.

— **Canımı kudret elinde tutan Zat-ı Ecell-i A'lâ'ya yemin ederim ki Kul Hüvallahü Ehad Tevrat'da da yazılıdır. Allahüs-samed Zebur'da, Lem yelid ve lem yûled İncil'de yazılıdır. Ve lem yekün lehû küfüven ehad ise** (diğer cümlelerle birlikte) **Furkan'da yazılıdır. Kim bu sûreyi okursa Cenâb-ı Hak ona Tevrat'ı, Zebur'u, İncil'i ve Kur'ân'ı okuyan kimsenin sevabını verir.**

Bunun üzerine ashâb-ı kirâm yine hayret ettiler. Resûlül-

(1020) Tefsir-i Kebir.

lah (S.A.V.) onlara sordu :

— Ashabım! Buna da hayret ettiniz değil mi?

— **Evet**, dediler.

— Canımı kudret elinde tutan Zât-ı Kibriyâ'ya yemin ederim ki Kul Hüvallahü Ehad cümlesi Ebûbekir Sıddîk'ın alnında yazılıdır. Allahüs samed Ömerü'l-Faruk'un alnında, Lem yelid velem yûled Osman'ın alnında, Ve lem yekün lehû küfüven ehad Ali Murtaza'nın alnında yazılıdır. Kim bu sûreyi okursa Allah ona bu dört zâtın sevabı (gibi sevap) verir.»[1021]

«Şüphesiz ki Allahü Teâlâ Kur'ân'ı üç kısma ayırmıştır. Kul Hüvallahü Ehad'ı o üç kısımdan biri kılmıştır.»[1022]

İhlâs sûresinin Kur'ân'ın üç kısmından biri olduğunun anlamı şudur: a) Sevap bakımından böyledir. Yâni bu sûreyi okuyan kimseye Cenâb-ı Hak, Kur'ân'ın üçte birini okumuşcasına sevap bahşeder. b) Kur'ân üç bölümden ibârettir: Kıssa, ahkâm ve sıfatullah... Kul Hüvallahü Ehad bu bölümlerden birini teşkil ediyor. Çünkü sıfatullahı yansıtıyor.[1023]

Yapılan rivâyete göre, Enes bin Mâlik şöyle anlatmıştır :

— Biz Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'le beraber TEBÜK'de bulunuyorduk. Sabahleyin güneş doğduğunda beyaz bir ışık ve apayrı bir aydınlık neşrediyordu ki daha önce onu bu tarzda görmemiştik. Bulunduğum yerle Medine arası hayli uzaktı Yine bir gün güneş değişik bir şekilde doğdu, her günkü gibi değildi. Az sonra Cibrîl-i Emîn indi. Peygamber Efendimiz ona dedi ki :

— Ya Cibrîl! Bugün güneşi değişik bir aydınlıkta görüyorum Acaba nedendir?

— Ya Resûlâllah! Yeryüzüne inen meleklerin kanatlarının çokluğundan dolayıdır bu. Çünkü Muaviye bin Muaviye el-Leysî Hazretleri Medine'de bugün vefat etti. Cenâb-ı Hak na-

(1021) Alınlarında yazılı olmasından maksad ve murad, bu zatların TEVHİD akidesiyle şekillendiklerini, kâmil bir imanın onların alınlarına nakşedildiğini ifâde etmek içindir. (Mütercim)

(1022) Sahih-i Müslim; Ebû Derdâ'dan (R.A.)

(1023) İbni Melek; Şerh-i Meşârik'de.

mazını kılmak üzere ona yetmiş bin melek gönderdi, diye cevap verdi Cibrîl.

Sonra kendisine tekrar soruldu :

— Neden Muaviye bin Muaviye'ye bu kadar fazîlet ve derece verilmiştir?

— Kul Hüvallahü Ehad sûresini çokca okuduğu için... Çünkü o gece ve gündüz, otururken ve yürürken, gelirken ve giderken her hal ü kârda buna devam ederdi.

Ve sonra Cibrîl devamla dedi ki :

— Ya Resûlâllah! Eğer Muaviye bin Muaviye'nin namazını kılmak istiyorsan yeryüzünü katlıyayım..

Peygamber Efendimiz memnun kalarak :

— **Evet**, dedi.

Bunun üzerine Cibrîl (A.S.) kanadını yere vurdu. Bu arada ne kadar ağaç, dağ ve tepe varsa baş eğdi. Muaviye'nin musalladaki na'şi bir taht üzerine yükseltildi. Peygamber (S.A.V.) onu ve arkasında iki saf halinde duran melekleri gördü. Her safta yetmiş bin melek bulunuyordu. Resûlüllah Efendimiz de onun namazını kılıp bize döndü.[1024]

Aynı konuyu İmam Beyhakî Hazretleri büyük sahabî Ebû Ümâme el-Bahilî'den (R.A.) naklen rivâyet edip şu değişik şekliyle bize kadar ulaştırmıştır :

— Resûlüllah Efendimiz TEBÜK'de bulunduğu bir sırada Cibrîl (A.S.) ona gelerek şu haberi vermiştir: **Ya Resûlâllah! Muaviye bin Muaviye el-Müzenî'nin cenaze namazına hazır ol!.** Bunun üzerine Resûlüllah Efendimiz dışarı çıktı ve Cibrîl (A.S.) da yetmiş bin melekle indi. Bir kanadını (sağ kanadı deniliyor) dağların üstüne, sol kanadını da yeryüzünün o bölümü üzerine koydu. Dağlar eğildi, yeryüzünün o bölümü yükseltildi; o kadar ki Resûlüllah (S.A.V.) Mekke ve Medine'ye bakıp görebildi. Hem Peygamber (S.A.V.), hem Cibrîl, Muaviye'nin namazını kıldılar. Namazdan sonra Resûlüllah Efendimiz sordu :

— Ya Cibrîl! Muaviye ne ile bu derecelere erişti?

(1024) Tefsir-i Kebir / Fahruddin Râzî: Enes bin Mâlik'den.

— Kul Hüvallahü Ehad sûresini okumakla.. O ayakta, otururken, yürürken, binit üzerinde seyrederken hep bu sûreyi okurdu.

Diye cevap verdi.[1025]

Aynı konuyu Taberânî naklen rivâyet ederek kendi eserinde şöyle diyor :

— Cebrâil (A.S.) TEBÜK'e indi ve Resûlüllah Efendimiz'e dedi ki: **Yâ Resûlâllah! Muaviye bin Muaviye el-Müzenî (R.A.) Medine'de vefat etti. Yeryüzünü katlamamı ve böylece onun namazını kılmanı arzu eder misin?**

Bunun üzerine Peygamber (S.A.V.) ona :

— **Evet, arzu ederim**, dedi.

Cibrîl, Muaviye'nin musalla tahtını yükseltti. Her safta yetmiş bin melek olmak üzere arkasında iki saf melek bulunuyordu. Cibrîl ile birlikte onun namazını kıldılar. Namazdan sonra Efendimiz sordu :

— Ya Cibrîl! Muaviye ne gibi bir amelle bu dereceye erişti?

— Kul Hüvallahü Ehad sûresini çok sevmekle... buyurdu. **Çünkü o otururken de, yürürken de, gidip gelirken de her hal ü kârda bu sûreyi okurdu.**

Rûhu'l-Beyân tefsirinde de bu rivâyet nakledilmiştir.

Başka bir rivâyette, Resûlüllah'ın (S.A.V.) şöyle buyurduğu tesbit edilmiştir :

«Ölüm hastalığı içinde iken Kul Hüvallahü Ehad sûresini okuyan kimse kabrinde fitneye uğramaz. Kabir dağdağasından kurtulup güven içinde olur. Melekler onu kanatları üzerine alıp SIRAT'ı geçinceye kadar ve cennete girinceye dek taşırlar.»[1026]

el-İtkan'da Süyûtî de aynı rivâyeti nakletmiştir.

Diğer bir rivâyette Resûlüllah Efendimiz buyuruyor ki :

«Ölüm hastalığı için Kul Hüvallahü Ehad sûresini okursa güven içinde kalır. Kıyâmet günü melekler onu Sırat'tan geçirip cennete koyuncaya kadar kanatları üzerinde taşırlar.»[1027]

(1025) *Beyhaki Delâil'inde rivâyet etmiştir.*
(1026) *Taberâni, Ebû Nuaym.*

İlim adamları da bu hadîse dayanarak bunları şehîdler arasında saymışlardır. Böylece şehîdler kabirlerinde sorguya çekilmezler. İsterse hastalığı epey uzadıktan sonra ölmüş olsun, değil mi ki o hastalık içinde İhlâs sûresini okumuştur...

Hazret-i Câbir (R.A.)'den yapılan rivâyette, Resûlüllah Efendimiz'in şöyle buyurduğu tesbit edilmiştir :

«Yemeğe başlarken unutup Besmele çekmeyen kimse yemeği bitirince Kul Hüvallahü Ehad sûresini okusun.»

Nitekim Resûlüllah Efendimiz bir adamın böyle yaptığını, yâni yemekten sonra İhlâs sûresinin tamamını okuduğunu işittiğinde, **«Allah bu adamı bağışladı»**[1028] buyurmuştur.

«Kim borcunu ödemeyi ve kendini cehennemden kurtarıp satın almayı arzu ediyorsa on iki bin dirhem (Allah için sadaka) versin.»

Bunun üzerine ashâb-ı kirâmdan bâzısı sordu :

— Ya Resûlâllah! Dirhemi olmayan kimse ne yapmalıdır?.

— Oniki bin defa Kul Hüvallahü Ehad sûresini okusun,[1029] diye cevap vermiştir.

«Kim de Kul Hüvallahü Ehad sûresini Besmele ile okursa, Allah onun elli yıllık günahını (küçük günahlarını, kul ve millet hakkı dışında olanlarını) **bağışlar.»**[1030]

Başka bir rivâyette, böyle yapanın İHLÂS sûresindeki her âyet karşılığında elli senelik günâhı bağışlanır, denilmektedir.

(1027) *Tezkire-i Kurtubi ve el-Fevâid.*
(1028) *Câbir bin Abdillah'dan (R.A.)*
(1029) *Tefsir-i Hanefi.*
(1030) *Tefsir-i Hanefi.*

İHLÂS SÛRESİNİN OKUNMASIYLA MEYDANA GELEN TECELLİ VE ESRAR HAKKINDA SEÇKİN KİŞİLERİN SÖZLERİ

Sahîh rivâyetlere göre, Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz yatağına uyumak üzere girdiğinde İhlâs ve Muavvezeteyn sûrelerini okuyup ellerine üfler ve sonra ellerini bedenin (ulaşabildiği kadar) her tarafına sürerdi. Birinin bir ağrı ya da sıkıntısı olunca (başka çare de bulunmayınca) bunları okumasını emrederdi.

Bir tek mecliste olmak üzere bir tek Besmele ile binbir defa İhlâs sûresini okumak ve fakat ara yerde dünya sözü konuşmamakta büyük faydalar, hayret verici özellikler ve çok garip sırlar vardır. Çünkü bu, İsm-i A'zam'dır.

Zamanımızın ilim adamlarından Nusret Efendi de bu hususu bilhassa belirtmiştir.

İlim adamlarımızdan bir kısmı şöyle demiştir: İhlâs sûresini okumaya devam eden kimse her türlü hayra nâil olur ve her türlü şerden de emîn kalır. Dünyada da, âhirette de bu böyledir. Aç olan kimse bu sûreyi okursa doyar, susamış kimse okursa susuzluğu giderilir.

İhlâs sûresini devamlı okuyan kimseye tecelli kapıları açılır. Bunun alâmeti: Bütün mevcudatta hak ona tecellî eder. İcad ibdâ' ve ihtirâ' tecellisiyle tezahür eder. Varlık âleminin dilleri onda tamamlanır. Onun hareketiyle, Allah'ın birliğini dile getirenlerin sayısınca Tevhîd'de bulunurlar. Onun durmasıyla, Allah'ın birliğini dile getirmeyenlerin sayısınca Tevhîd'de bulunurlar. Her ne kadar bütün hakikatler Allah'a aitse de yine her şey O'nu hamdiyle tesbîh etmektedir. Böylece o, Hakk'ı açıktan tevhîd edenle gizliden tevhîd edenlerin tevhîdiyle tevhîd etmektedir. Bu bakımdan bu tevhîd Tevhîd Kutbu, Tefrîd'in bâtını ve Tecrîd'in inceliği olmuş oluyor. Ve varlık âlemi de Hakk'ın her dil ve her lûgat ile Tevhîd'inin izharında tecellî etmesine şâhid oluyorlar.

Bâzısına göre, İhlâs sûresinin anılmasının hakikatı, kurtuluşu bulmak, misilleme ânında sebat etmektir. Cenâb-ı Hak Kur'ân'da buyuruyor ki: **«Allah, melekler ve adaleti yerine getiren ilim sâhipleri O'ndan başka ilâh olmadığına şâhidlik etmişlerdir. O'ndan başka ilâh yoktur. O Azîz'dir.»**[1031] İşte bu İhlâs'ta tecellinin hakikatıdır.

Şeyh Bunî (veya Bevnî) Hazretleri'nin Hidâyetü'l-Vâsılîn adlı eserinde de aynı husus belirtilmiştir. Aynı zât diyor ki: «Bu durumda ruhanîler uyku halinde veya uyanık iken ona gelirler. Ancak uyanık iken kendisine gelen ruhanîler, müridin istidadına göre olur: Bâzısı sırf nur olarak, bâzısı şimşek gibi gelip geçer. Bâzısı aynanın aksettirdiği ışık gibi gelir. Bâzısı da yine bu ölçüler içinde bâzı şekillere girerek gelir: Ay'ın ışığı gibi ve daha başka şekillerde. Meselâ, yeşil bir kuş, ya da beyaz bir kuş olarak gelir; yüzleri insan yüzüne benzer. Bunlar çok çeşitli lûgatlarla hitap ederler. Bâzısı da müride şarap ile (manevî şarap) gelir. Mürid bu şaraptan içince üzerinden hicap kalkar ve tam bir inkişafa mazhar olur, olağanüstü şeyler görür. Ancak ne var ki bu şarap müridi yakar. O takdirde onun hararetini gidermek için Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e çokca salât ü selâm getirmesi gerekir. İhlâs sûresini devamlı okuyan kimseye de bu şarap sunulur. Şöyle ki, en az günde bin defa ya da daha fazla okuması lâzımdır.[1032]

Buna işâretle Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz buyurdular ki :

«Cenâb-ı Allah has kullarına özel bir şarap ayırmıştır. Onlar o şaraptan içince sarhoş olurlar, sarhoş olunca da gönül rahatlığına kavuşurlar, gönül rahatlığına kavuşunca kendilerinden geçerler. Kendilerinden geçince de uçmaya başlarlar. Uçunca da muradlarına erişirler. Muradlarına erişince Hakk'a vâsıl olurlar. Vâsıl olunca da huzura nâil olup Hak ile birleşirler Birleşince de ayrılırlar. Ayrılınca fenâ bulmuş olurlar. Fenâ bulunca da bekaya ermiş olurlar. Bekaya erince mânevî

(1031) *Âl-i İmrân: 18.*
(1032) *Esrar-ı Riyâzat.*

hükümranlığa nâil olurlar. Onlar artık güçlü hükümdarın katında yüksek bir derecede ferahlık ve aydınlık içindedirler.»[1033]

Diğer bir hadîste ise buyuruluyor ki :

«Cenâb-ı Hakk'ın şüphesiz ki bir şarabı vardır. Onu mârifet ehli için hazırlamıştır. Onlar bu şaraptan içince hafifler. Hafifleyince kalkarlar. Ayağa kalkınca kendilerinden geçerler. Kendilerinden geçince yalpalamaya başlarlar. Yalpalamaya başlayınca uçarlar. Uçunca da taleb ederler veya taleb olunurlar. Taleb edince bulurlar. Bulunca inerler. İnince kurtulurlar. Kurtulunca vâsıl olurlar. Vâsıl olunca da ittisal sağlarlar. İttisal sağlayınca da kaybolurlar. Kaybolunca kendilerini yitirmiş olurlar. Kendilerini yitirince fenâ bulmuş olurlar. Fenâ bulunca bekaya erişmiş olurlar. Bekaya erişince artık onlarla benim aramda bir fark kalmaz.»[1034]

Rivâyete göre Basra valisi bir gece rü'yâsında meşhur velîlerden Sâbit bin el-Benânî Hazretleri'ni gökte meleklerle birlikte uçar vaziyette görmüş. Merak edip sormuş :

— Efendi Hazretleri! Ne ile bu makam ve mertebeye eriştiniz?

Sâbit bin el-Benânî Hazretleri şu cevabı vermiş :

— Sabır, şükür ve bir de Kul Hüvallahü Ehad sûresini okumakla...

İHLÂS SÛRESİNİ YAZMAKTA TECELLİ EDEN HASSALAR

Önemli bir işi olup meydana gelmesinde hayli zorluk çeken veya kendisini rencide eden bir kötülüğü def'etmek isteyen kimse, Besmele ile birlikte bin defa İhlâs sûresini yazarsa Cenâb-ı Allah onun arzu ve ihtiyacının yerine gelmesini çabuklaştırır. Bu birçok defalar denenmiştir.

(1033) Sened ve kaynağını tesbit mümkün olmamıştır. (Mütercim)

(1034) Hadis olarak sened ve kaynağının tesbiti mümkün olmamıştır. Ancak bunu İshak el-Kirmani VESİLETÜ'L-İCÂBE adlı eserinde nakletmiştir. (Mütercim)

Kim de İhlâs sûresini Besmele ile birlikte Resûller sayısınca (313) yazarsa, maksad ve muradına nâil olur. Düşmanlarından korunmuş, hased edenlerden esirgenmiş olur. Sevdiği meşru bir şey varsa ona kavuşur. Bunda hiç şüphe yoktur. Çünkü denenmiştir.

Besmele ile birlikte İHLÂS sûresini toprak bir kap üzerine yedi defa yazıp o kap ile hastaya su içirirse, ne gibi bir hastalık olursa olsun (tıbbın müdahale edemediği bir tedavisinden âciz kaldığı bir hastalıksa) şifâ bulur. Yeter ki o hastanın eceli gelmemiş olsun.. Bunu yazan kâtip iyi ahlâklı biri ise daha uygun olur. ([1035])

Aşağıdaki beşli cetvelde görüldüğü gibi lâfza-i celâl yoktur. Diyebiliriz ki bu beşli vefk'ın bulunması Kibrît-i Ahmer gibi kıymetlidir. Her kenardan altı sayı meydana gelir. Ve bu İhlâs sûresini 330 defa kapsamaktadır. Kim bunu yazar da beraberinde taşırsa Allah ona bir heybet, kuvvet, nusret ve gayıbdan fetihler verir. Halkın bilmediği bir nice şeylerden ve esrardan bahseder. İhlâs üzere sebat eder. Ve daha nice faydaları vardır. Her zaman güven içinde kalır, fitne ve belâdan kurtulur. Bunu yazıp suyunu yedi defa hastaya içirirse Allah'ın izniyle şifâ bulur. Şayet o hastanın eceli gelmemişse ...

(1035) Havass-ı Kur'ân.

YÂ-SÎN SÛRESİNİN FAZİLETLERİ HAKKINDA VÂRİD OLAN SAHİH HADİSLER VE BU SÛRENİN ÖZELLİKLERİ

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz buyurdu:

«Allah şüphesiz Tâ-Hâ ile Yâ-Sîn sûrelerini gökleri ve yeri yaratmadan bin yıl önce okumuştur. Melekler Kur'ân'ın bu sûrelerini dinletince şöyle demişlerdi: Üzerine bu sûreler inen ümmete müjdeler olsun!. Bu sûreleri içinde taşıyanlara müjdeler olsun!. Bu sûreleri okuyan dillere de müjdeler olsun!» (1037)

«Yâ-Sîn sûresi Kur'ân'ın kalbidir. Âhiret yurdunu dileyerek bunu okuyan herhangi bir kimse mutlaka bağışlanır. O halde bu sûreyi ölüleriniz üzerine okuyunuz.» (1038)

«Her şeyin bir kalbi vardır. Kur'ân'ın kalbi ise YÂ-SÎN sûresidir. Kim bu sûreyi okursa, Kur'ân'ı on defa okumuş gibi Allah ona sevap yazar.» (1039)

«Geceleyin sırf Allah rızası için Yâ-Sîn sûresini okuyan

(1037) el-Mesâbîh.
(1038) Ma'kal bin Yesar (R.A.)'den.
(1039) Tirmizi; Enes bin Mâlik (R.A.)'den.

kimsenin günahları bağışlanır. O halde bu sûreyi ölülerinize okuyun!.» (1040)

Aynı hadîs Ma'kal bin Yesar (R.A.)'den de rivâyet yoluyla sabit olmuştur.

«Her gece Yâ-Sîn sûresine devam edip bu hal üzere iken vefat eden kimse şehîd olarak vefât etmiş olur.» (1041)

Süyutî aynı hadîsi el-İtkan adlı eserinde nakletmiştir.

«Geceleyin Yâ-Sîn sûresini okuyan kimse bağışlanmış olarak sabahlar.» (1042)

Süyutî aynı hadîsi Câmiu's-Sağîr adlı hadis mecmuasında nakletmiştir.

«Her şeyin bir kalbi vardır. Kur'ân'ın kalbi ise, Yâ-Sîn'dir. Kim bu sûreyi Allah rızasını gözeterek okursa bağışlanır. ve Kur'ân'ı yirmi iki defa okumuş gibi kendisine sevap verilir. Herhangi bir mü'mine ölüm meleği geldiğinde onun yanında Yâ-Sîn okunursa, her harf başına on melek iner. İnen melekler o hastanın önünde saf bağlayıp, ölünce namazını kılarlar, onun için istiğfarda bulunurlar, gusledilirken bile yanından ayrılmazlar. Cenazesini takip ederler, namazını kılarlar ve defnedilmesine şahid olurlar. Herhangi bir müslüman sekerat verirken Yâ-Sîn sûresini okursa, cennetten Rıdvan bir şerbet getirip ona sunmadıkça ölüm meleği onun ruhunu almaz. Böylece suya kanmış bir vaziyette ruhu alınmış olur. Kabrinde de suya kanmış bir halde (kıyâmeti) bekler. Cennete girinceye kadar hiçbir peygamberin havzuna muhtaç olmadan suya kanmış olarak bulunur.» (1043)

«Kur'ân'da bir sûre vardır, okuyucusuna şefaat eder, dinleyeninin bağışlanmasını sağlar, sahibini dünya ve âhiret hayrına garkeder, âhiret korkularını ondan def'eder. O sûreye ed-Dâfi'a ve el-Kaadiye de denir.»

(1040) Taberânî; Ebû Hüreyre (R.A.)'den.
(1041) Taberânî; Enes bin Mâlik (R.A.)'den.
(1042) Buhari Fi'l-Edeb. İbni Ömer (R.A.)'den.
(1043) Kaynağı tesbit edilmemiştir.

Bunun sebebi sorulunca Peygamber (A.S.) buyurdu ki: **«Sahibinden her türlü kötülüğü def'eder ve onun bütün ihtiyaçlarını karşılar.»**

«Yâ-Sîn sûresini okuyan kimseye bu yirmi hac sevâbına denk gelir. Onu dinleyene, Allah yolunda bin dinar sadaka vermişcesine sevap vardır. Bu sûreyi yazıp sonra yazılı bulunduğu kap içinden su içenin karnına bin devâ ve bin nur, bin de bereket ve rahmet iner. Kendisinden her türlü hastalık ve hıyanet ve kötülüp çekip alınır.»

«Geceleyin Yâ-Sîn sûresini okuyan kimse bağışlanmış olarak sabahlar.»

Büyük velilerden Yahya bin Kesîr'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir: «Bize kadar gelen haberlere göre, kim sabahleyin Yâ-Sîn sûresini okursa akşama kadar gönül huzuru ve ferahlık içinde vakit geçirir. Akşamleyin okursa, sabaha kadar gönül huzuru ve ferahlık içinde bulunur.»

«Yâ-Sîn sûresini okuyunuz; çünkü onda yirmi bereket vardır. Aç olan okuyacak olursa doyar, çıplak olan okursa giyecek bir şey bulur. Bekâr kimse okursa evlenir. Korku içinde bulunan okursa güvene kavuşur. Hapiste olan okursa kurtulma çareleri bulur. Yolcu olan okursa yardım görür. Bir şey yitiren kimse okursa yitirdiği şeyi bulur. Bir ölü üzerine okunursa mutlaka hafifler. Susamış kimse okursa mutlaka suya kanmış olur. Hasta bir kimse okursa şifâ bulur.»

Diğer bir hadîste de: **«Yâ-Sîn ne için okunursa o sonucu verir»** buyurulmuştur.

«Kabristana girip Yâ-Sîn sûresini kim okursa, mutlaka o gün için o kabirdekiler hafiflemiş olurlar. Okuyana da oradaki ölüler sayısınca sevap ve iyilik verilir.» (1044)

«Yâ-Sîn sûresini İz câehel mürselûn'a kadar okuyup ardından duâ eden kimsenin duâsı kabul olunur.» Bu bir çok defa denenmiştir. (1045)

(1044) Rûhu'l-Beyân Tefsîri.
(1045) Ebûbekir Sıddîk ve İbni Abbas (R.A.)'den sahih isnadla.

«Gece ve gündüz Yâ-Sîn sûresini okuyan kimseye o gün için bir günah dokunmaz.» (1046)

Şüphesiz ki Kur'ân'da bir sûre vardır ki Allah katında o Azîze olarak anılır, sâhibi de (onu okuyup devam eden de) şerefli olarak anılır. İşte o sûre kıyâmet günü okuyucusuna şefaat edecektir; Rabi'a ve Mudar kabilelerinden daha çok (kimselere bu şefaat erişecektir.) O sûre, Yâ-Sîn'dir.» (1047)

«İlâhî rahmetten kovulmuş şeytanlar Yâ-Sîn sûresinden ve bir de Haşır sûresinin son kısmı ile Muavvazateyn sûrelerinden kaçarlar.»

«Kur'ân'da bir sûre vardır, okuyucusuna şefaat eder. Dinleyicisi de mağfirete mazhar olur. Haberiniz olsun ki o sûre Yâ-Sîn'dir.»

«Kim Yâ-Sîn, Hâ-Mîm, Duhân sûrelerini bir arada okur ve bunun sevâbını gönülden inanarak sadece Allah'tan beklerse, (kul hakkı hariç) **geçmiş günahları bağışlanır.**

«Yâ-Sîn ile Hâ-Mîm, Duhân sûrelerini bir gece ve gündüzde okuyan kimseye o gün bir günah dokunmaz.»

«Hamd olsun o Allah'a ki bana ve ümmetime Yâ-Sîn sûresi ve Âyet-i Kürsî ile ikramda bulunmuştur.» Diğer bir rivâyette İhlâs sûresi de zikredilmiştir.

Konumuzla ilgili hadîsleri nakletmeye devam ediyoruz:

«Kim cuma gecesi iki rek'at namaz kılıp birinci rek'atte Yâ-Sîn sûresini, ikinci rek'atta Mülk sûresini okursa, kendisine her harf başına bir nur verilir ki bu nur (kıyâmet günü) onun önünde yürür. Amel defteri de sağ eline verilir. Ve kendisine cehennemden kurtulduğuna dair bir de berat verilir. Kendi hanedanından yetmiş kişiye şefaat etme müsaadesine de mazhar olur. Kim bu hususta şüphe ederse münafık olur!» (1048)

İbni Darîs Hazretleri'nin yapmış olduğu rivâyete göre, tabiîn-i kirâmdan büyük âlim ve büyük veli Saîd bin Cübeyr

(1046) Şemsü'l-Maarif.
(1047) İbni Habîb nakletmiştir.
(1048) ed-Dürrü'n-Nazîm.

Hazretleri bir delinin üzerine Yâ-Sîn sûresini şifâ niyetiyle okumuş ve deli derhal şifâ bulup kendine gelmiştir.

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz bir hadîslerinde ise şöyle buyuruyor:

«Kim Yâ-Sîn sûresini bir ihtiyacının önüne alıp okursa, ihtiyacı yerine getirilmiş olur.» ([1049])

Diyebiliriz ki: Yâ-Sîn sûresi yedi defa veya yirmi bir defa ya da kırk bir defa okunursa bunun te'sirinde hiçbir şek ve şüphe kalmaz, mutlaka arzulanan meşru husus gerçekleşir. Allah onun hacetini yerine getirir, kendi lûtf u keremiyle bunu karşılar.

Bazı ilim adamlarına göre:

Yâ-Sîn sûresini okumaya başlarken önce Yâsîn kelimesini yedi defa tekrarlar. Zâlike takdiyrül aziyzil alîm cümlesine gelince bunu da on dört defa tekrarlar. Selâmün Kavlen min rabbir rahîm'i on altı defa, eveleysellezî halâkas semâvâti vel arda bi-kaadirin alâ en yahlüka mislehüm belâ cümlesini on dört defa tekrarlar. Sonra da sûreyi sonuna kadar okuyup tamamlar. Böylece bu tekrarlar kırk bir defa olmuş olur.

İşte Yâ-Sîn sûresini bu tertip üzerine yedi defa okuyan kimsenin muradı ve maksadı yerine gelir. Ben bu yolda bu tertip üzere meşayihdan icâzet aldım.

Yapılan rivâyette Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz şöyle buyurmuştur:

«Kim Yâ-Sîn sûresini yazıp yazılı kaptan su içerse içine bin türlü devâ, bin kesin inanç, bin şefkat ve bin rahmet girer. İçindeki her türlü hastalık, kin ve benzeri şeyler koparılıp atılır.» ([1050])

Yapılan rivâyete göre, Ebû Cafer Muhammed bin Ali (R. A.) şöyle söylemiştir: «Kalbinde bir katılık hisseden kimse

(1049) Mehamili kendi Emali'sinde Abdullah bin Zübeyr (R.A.)'den rivâyet etmiştir. Daremi'nin yanında ise bunun mürsel bir şahidi mevcuttur. el-İtkan'da da bu aynen nakledilmiştir.

(1050) İmam Sa'lebi: Kendi tefsirinde..

Yâ-Sîn sûresini za'feran ile cam bir bardağa yazsın, sonra içine su doldurup içsin.» ([1051])

İmam Süyûtî el-İtkan kitabında diyor ki:

«Kim Yâ-Sîn sûresini gül suyu ve za'feran karışımı bir sıvıyla yedi defa yazıp o kaptan su içerse ve bu içime yedi gün devam ederse duyduğu şeyleri hafızasında tutabilir, kendisiyle tartışan kimseleri alt edebilir ve halkın gözünde büyük ve haşmetlü görünmeye başlar.»

Yâ-Sîn sûresini hafıza için yazmak isteyen kimse onu misk ve za'feran karışımı ile yazsın, bunu suya koyup silik hale gelinceye kadar bekletsin. Ve sonra artık işittiği şeyleri hafızasında tutabilir. Süt emziren bir kadına bu içirilirse, çocuk için mânevî bir gıda ve Allah'ın izniyle güzel bir şifâ olur.

Hastalıkları, illetleri, ağrı ve sızıları def'etmek için yazmak isteyen kimse onunla birlikte Fâtiha sûresiyle Muavvazateyn sûrelerini ve Âyet-i Kürsî'yi de misk ve za'feran karışımı ile cam bir bardağa ya da cam bir kaba yazsın, içine yağmur suyu dökerek yazı silik hale gelinceye kadar bekletsin ve sonra da o suyu hastalıklı olan kimseye içirsin. Ancak bu suyu içen hasta içmeye başlarken şöyle desin: Allah'ın kadri yüce âyetleriyle ve saygıdeğer isimleriyle şifâ bulmak niyetiyle bu suyu içiyorum.. Allahü Teâlâ ona şifâ verip âfiyet bahşeder, kalbin anormal atışlarına karşı yarar sağlar .

Rızkın bereketlenmesi, hayır kapılarının açılması için Yâ-Sîn sûresi yazılıp bereketlenmesi arzu edilen şeyin içine konulur, böylece o şeyde bereket görülür. ([1052])

FETİH SÛRESİNİN FAZİLETLERİ HAKKINDA VÂRİD OLAN SAHÎH HADÎSLER VE BU SÛRENİN ÖZELLİKLERİ

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'in şöyle buyurduğu rivâyet edilmiştir: **«Bu gece bana öyle bir sûre indirildi ki, o sûre benim için hem dünyadan hem de dünyada bulunan her**

(1051) el-Müstedrek..

(1052) Şemsü'l-Maarif. (Bütün bu tavsiyeler sağlam bir itikadla birleşirse mânevi yarar sağlar.) (Mütercim)

şeyden daha hayırlıdır.» Diğer bir rivâyette ise: **«Üzerine güneş doğan her şeyden benim için daha hayırlıdır»** buyuruluyor. Sonra Resûlüllah Efendimiz İnnâ Fetahnâ leke fethan mübiynâ sûresini okudu. (1053)

Konuyla ilgili diğer hadîsler:

«Bedir savaşına ya da Hudeybiye musalahasına hazır olan bir adam elbette ki cehenneme girmiyecektir.» (1054)

«Fetih sûresini okuyan kimse, Muhammed Resûlüllah ile birlikte Mekke fethine hazır olan kimse gibidir.» (1055)

«Fetih sûresini okuyan kimseye, Hudeybiye ağacının altında Muhammed (S.A.V.)'e biat eden kimse gibi sevap vardır.» (1056)

İbn Mes'ud (R.A.) diyor ki: Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'in şöyle buyurduğu bana kadar ulaştı: **«Ramazan'ın birinci gecesinde kim nafile namaz kılıp namaz içinde Fetih sûresini okursa Allahü Teâlâ o kimseyi bütün sene korur.»** Yardım Allah'tandır. (1057)

Ebû Saîd el-Hudrî (R.A.) ile Ebû Hüreyre (R.A.)'den yapılan rivâyete göre ise Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'in şöyle buyurduğu tesbit edilmiştir:

«Ramazan'ın birinci gecesi iki rek'at namaz kılınır. Her rek'atinde Fâtiha ve İnnâ Fetahnâ sûreleri okunur. Selâm verildikten ve İnnâ Enzelnâ sûresi on defa okunduktan sonra da Peygamber (S.A.V.)'e on defa salât ü selâm getirilir.» (1058)

Âriflerden bazısı şöyle demiştir: «Ramazan hilâli görüldüğünde (Ramazanın birinci gecesi kasdediliyor) Fetih sûresini okuyan kimseye Cenâb-ı Allah o sene rızık kapılarını genişletir. Bu sûreyi her gece okumaya devam eden kimse, rü'yasında Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e biat etme mazhariyetine erişir ve böylece Bey'atü'r-Ridvan sevâbına nâil olur. Allah onu

(1053) Sahîh-i Buhâri.
(1054) Sahîh-i Müslim, Ahmed bin Hanbel; Câbir (R.A.)'den.
(1055) Sa'lebi.
(1056) Ubey bin Ka'b, et-Teysir.
(1057) Rûhu'l-Beyân Tefsîri; İbni Mes'ud (R.A.)'den.
(1058) İhyâu Ulûmi'd-Din.

Bey'atü'r Ridvan ashabıyla haşreder ve kendisine dünya ve âhiret hayırlarından bir nice kapıları açar.»

Zayıf kimse bu sûreyi çokca okursa güçlenir. Zillete düşmüş kimse okursa izzet ve şeref bulur. Mağlûb olmuş kimse okursa yardım görür. Sıkıntıda olan okursa Allah onun işlerino kolaylaştırır. Borçlu olan okursa borcu ödeme imkânına kavuşur. Zindanda olan okursa kurtulur. Gam ve kedere boğulmuş kimse okursa, Allahü Teâlâ lûtuf ve keremiyle onun gam ve kederini kaldırır. (1059)

Meşayihdan bir kısmının şöyle dediği rivâyet olunmuştur:

— Fetih sûresi, arzulanan herhangi bir şeye kavuşmak için okunur. Korkulan herhangi bir şeyi def'etmek için de okunur. Ancak şu tertibe riayet edilmesi gerekir: Üç gün içinde yirmi bir defa veya kırk bir defa okunur. Bu sayının üç, beş ya da yedi gün içinde tamamlanması da tavsiye edilmiştir.

Fetih sûresinin özelliklerinden biri de şudur:

İmam Fahruddîn Râzî (R.A.) diyor ki: Cuma namazından sonra sünnetler de tamamen kılınıp tamamlanınca Fetih sûresi yedi defa okunur. Sonra da Fettah ism-i şerîfi bu sûrenin Ebced hesabiyle harfleri sayısınca (ki bu 483 sayısını göstermektedir) söyler ve bu tertibe sair günlerde öğle namazından sonra ikinci cuma gelinceye kadar devam eder. Bunu yaparken de ara yerde dünya sözü söylemez ve dünya işleriyle meşgul olmaz. Yedi gün böylece tamamlanınca maksad yerine gelmiş olur. O kimse arzusuna erişir. Arzu ettiği şeyler Allah'ın lûtf u keremiyle ona baş eğmiş olur. (1060)

VÂKIA SÛRESİNİN FAZİLETLERİ HAKKINDA VÂRID OLAN SAHÎH HADÎSLER VE BU SÛRENİN ÖZELLİKLERİ

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'in bu konuda şöyle buyurduğu rivâyet olunmaktadır: **«Vâkıa sûresini her gece okuyan kimseye fakirlik ebediyen dokunmaz.»** (1061)

(1059) Havass-ı Kur'ân.
(1060) Havass-ı Kur'ân.
(1061) Müfti Sa'di Hazretleri diyor ki, bu hadîs sahîhtir.

Diğer bir hadîste ise şöyle buyuruluyor:

«Vâkıa sûresini okumaya devam eden kimse ebediyen fakir olmaz.»

«Hadîd, Vâkıa ve Rahmân sûrelerini okuyan kimse melekût âleminde ve yeryüzünde «Firdevs sâkini» diye çağrılır.» (1062)

«Her gece Vâkıa sûresini okuyan kimseye fakirlik dokunmaz. Vâkıa sûresi zenginlik sûresidir. Onu okuyun ve çocuklarınıza öğretin». (1063)

Burada hatıra şu gelebilir:

Dünyalığı âhiret ameliyle elde etmeğe çalışmak doğru değildir. Böyle olmakla beraber aksine bazı tavsiyeler vardır. Bunu nasıl yorumlamak gerekiyor?

Diyebiliriz ki: Bundan maksad, Allah'ın ya bir kanaat vermesi ya da ibâdet etmeye güç bulabilmek için azık lûtfetmesidir. İlim tahsilini yapabilmek içinde buna ihtiyaç vardır. Bütün bunlar dünyayı, dünyalığı değil hayırları dilemekten ibarettir. O halde bu konuda bir gösteriş olmasa gerek.

İmam Şatıbî (R.A.) diyor ki:

«İlim adamı için hem mal hem de makam ve mertebe gereklidir. Tâki kimseye karşı küçük düşmesin ve hiç bir zengine muhtaç olmasın.

Hilâl bin Yesaf'in Mesruk Hazretleri'nden yapmış olduğu rivâyette deniliyor ki:

«Kim gelmiş geçmiş kimselerin ve gelecek olanların haberini, cennet ve cehennem ehlinin durumunu, dünya ve âhiret konularını öğrenmek istiyorsa Vâkıa sûresini okusun!» (1064)

BU SÛRENİN ÖZELLİĞİ :

Her gün kırk defa olmak üzere kim Vâkıa sûresini kırk gün üstüste ara vermeden okursa, muhakkak ki Allah ona gen-

(1062) Firdevs; Hz. Fâtıma (R. Anhâ)'dan. / Câmiu's-Sağir.

(1063) Ebû Ubeyd, el-Hâris, Ebû Ya'lâ, İbni Merdeveyh (Merdeviye), Beyhakî; İbni Mes'ud (R.A.)'den.

(1064) Rûhu'l-Beyân Tefsiri.

niş bir rızık verir de hiç bir meşakkat ve sıkıntı hissetmeden o buna kavuşturulur.

O halde ey faziletli kardeşim! Sen bu hususu öğrendikten sonra onu ancak lâyık olan kimselere öğret. Çünkü bu sûrede Allah'ın en büyük isimleri yer almaktadır.

Ve yine bu sûreyi ikindi namazından sonra on dört defa okumak birçok defalar denenmiştir, çok müsbet sonuçlar verir.

Bilmiş ol ki: Bu sûrenin büyük bir sırrı ve hayret verecek ölçüde özelliği vardır. Bilhassa zenginlik talebinde... Fakirliği def'etmekte... Bu cümleden olmak üzere üçüncü halife Osman bin Afvan (R.A.) Hazretleri Abdullah bin Mes'ud Hazretleri'ne bir miktar mal arzetti. Hz. Abdullah bin Mes'ud bunu almayı pek hoş karşılamadı ve reddetmek istedi. Hazret-i Osman (R.A.) ona:

— Canım sen al da kendine değil kızlarına harca, dedi.

— Sen onların fakirlik içinde kalmalarından endişe mi ediyorsun? Halbuki ben onlara Vâkıa sûresini okumalarını emrettim, diye cevap verdi. Sonra şunu ilâve etti:

— Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'den duydum; buyurdu ki: «Kim Vâkıa sûresini her gün okursa, kendisine ebediyen fakirlik dokunmaz.»

İlim adamlarımızdan bazısı şöyle demiştir:

— Vâkıa sûresini bir tek mecliste kırk bir defa okuyan kimsenin haceti yerine getirilir. Özellikle rızık konusunda... (1065)

MÜLK SÛRESİNİN FAZİLETLERİ HAKKINDA VÂRİD OLAN SAHÎH HADÎSLER VE BU SÛRENİN ÖZELLİKLERİ

Allah Resûlü (S.A.V.) bu konuda şöyle buyurmuştur:

«Kur'ân'da bir sûre vardır; o otuz âyettir. Bir adama, bağışlanıncaya kadar şefaat etmiştir. O, Tebareke'llezî bi-yedihi'l-mülk'dür.» (1066)

(1065) Havass-ı Kur'ân.

(1066) Dört sahih hadis kitabı, İbni Hibban, Hâkim; Ebû Hüreyre (R.A.)'den.

«Mülk sûresi (kötülükleri) engelleyicidir ve o sûre kurtarıcıdır; kabir azabından kurtarır.» (1067)

«Çok arzu ettim ki Tebareke'llezî bi'yedihi'l-mülk sûresi her mü'minin gönlünde bulunsun...» (1068)

«Tebâreke'llezî bi-yedihi'l-mülk sûresini her gece okuyan kimseden Cenâb-ı Allah kabir azabını men'eder.» (1069)

«Her gece Tebareke'llezi bi-yedihi'l-mülk sûresini okuyan kimseye, bu sûre kabrinde gelip azâbı ondan defetmeye çalışır ve bunun mücadelesini yapar.» (1070)

Tezkiretü'l-Kurtubî'de de aynı rivâyetler nakledilmiştir.

«Kur'ân'da bir sûre vardır, o sadece otuz âyettir. Sahibinden yana çetin bir mücadele verir, sahibi cennete girinceye kadar o bu mücadeleye devam eder. O sûre, Mülk sûresidir.» (1071)

«Mülk sûresi kurtarıcıdır ve mücadelecidir; kıyâmet günü okuyucusundan yana Rabbinin katında çetin bir mücadele verir.» (1072)

Yapılan rivâyete göre, İbni Abbas (R.A.) bir adama diyor ki:

— Sana öyle bir hadîsten haber vereceğim ki onu duyduğunda sevineceksin..

Adam da memnun kaldığını söyleyince, İbni Abbas dedi ki:

— Tebareke'llezî bi-yedihi'l-mülk sûresini oku, onu ezberle ve onu bütün çoluk-çocuğuna, komşularına da öğret. Çünkü bu sûre kurtarıcıdır, mücadelecidir; kıyâmet günü Rabbinin katında okuyucusundan yana mücadele eder; kabir azabından kurtulmasını sağlamak için de Rabbinden dilekte bulunur. Ölen kimsenin içinde (hafızasında) bu sûre varsa o takdirde onu kabir azabından kurtarır. Bunun için Cenâb-ı Peygamber

(1067) Tirmizi; İbni Abbâs (R.A.)'den.
(1068) Hâkim; Ebû Hüreyre (R.A.)'den.
(1069) Nesâi; İbni Mes'ud (R.A.)'den.
(1070) Nesâi; Ebû Derdâ (R.A.)'den.
(1071) Taberâni; Enes (R.A.)'den.
(1072) Müsned-i Abd, el-İtkan.

Efendimiz (S.A.V.) buyurdu ki: **«Bu sûrenin ümmetimden her ferdin kalbinde olmasını çok arzu ederim..»** (1073)

Abdullah bin Mes'ud (R.A.)'den yapılan rivayette deniliyor ki: «Kabrinde adamın baş ucundan gelinir, ona denilir ki: Sana bu yönden yol yoktur, çünkü benim üzerime Mülk sûresi okundu.. Ayak tarafından gelinmek istenilir, ona yine denilir ki: Sana bu cihetten de yol yoktur. Çünkü bu adam Mülk sûresiyle kalkardı. İç kısmından gelinmek istenilir. Ona yine: Sana bu cihetten de yol yoktur. Çünkü bu adam Mülk sûresiyle beni doldurup onu muhafaza eyledi.»

«Mülk sûresi, Tebareke'llezî bi-yedihi'l-mülk cümlesiyle başlayan sûredir. Bu sûre kurtarıcıdır, sahibini kabir azabından kurtarır.» (1074)

Yapılan bir rivâyette Câbir bin Abdullah (R.A.) diyor ki:

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz Elif-Lâm tenzilü'l-kitab'ı ve tebareke'llezî bi-yedihi'l-mülk sûrelerini okumadıkça uyumazdı. Ebû Leys Hazretleri de bu hususu kendi eserinde belirtmiştir. (1075)

«Allah'ın kitabında bir sûre vardır, o ancak otuz âyettir; bir adama kıyâmet günü şefaat edecek, onu cehennemden çıkarıp cennete sokuncaya kadar bu şefaati devam edecektir. O sûre, Tabareke sûresidir.»

Teysîr kitabının sahibi aynı eserinde diyor ki:

«Mülk sûresi otuz âyet, üçyüz otuzüç kelime bin üçyüz yirmi bir harftir.»

Başka bir hadîste ise şöyle buyuruluyor:

«İsterim ki TEBAREKE'LLEZÎ Bİ-YEDİHİ'L-MÜLK **sûresi her mü'minin kalbinde olsun..»**

Bundan dolayıdır ki Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz MÜLK sûresiyle ELİF-LÂM TENZİLÜ'L-KİTAB ile başlayan sûreyi okumadıkça uyumazdı.

Hazret-i Ali (R.A.) diyor ki:

«Mülk sûresini okuyan kimse kıyâmet günü meleklerin ka-

(1073) Tezkire-i Kurtubi.
(1074) Zer bin Hubeyş; Abdullah bin Mes'ud (R.A.)'den.
(1075) Ebû Zübeyr; Câbir bin Abdullah (R.A.)'den.

natları üzerinde gelir. Yüzünün güzelliği Hz. Yûsuf Peygamber'in güzelliğine benzer.»

İbni Abbas (R.A.) Hazretleri naklediyor ki :

«Ashab-ı kirâmdan bazı zevat bilmeden çadırlarını bir kabrin üstüne kurmuşlardı. Bir ara kabirde bir adamın MÜLK sûresi okuduğu işitildi. Ürperdiler ve durumu gelip Resûlüllah Efendimiz'e anlattılar. Bunun üzerine Efendimiz (A.S.) şöyle buyurdu: **«Mülk sûresi kabir azabını engelleyicidir, azabdan kurtarıcıdır..»**

Nitekim Resûlüllah Efendimiz devrinde bu sûre MÜNCİYE diye adlandırılırdı. Tevrat'ta ise buna MÂNİA, İncil'de VÂKIA denilirdi.

İbni Mes'ud (R.A.) diyor ki :

«Kabirde ölen kimsenin baş ucundan gelinmek istenilir. (Melek) buradan size yol yoktur, çünkü bu adamın baş ucunda MÜLK sûresi okunurdu. Ayak tarafından gelinmek istenilir; buradan da size yol yoktur; çünkü bu adam kalkıp MÜLK sûresini okurdu. İç kısmı tarafından gelinmek istenilir; buradan da size yol yoktur, çünkü bu adam MÜLK sûresini ezberleyip içinde taşırdı.»

Evet, gece ve gündüz birer defa bu sûreyi okuyan kimse cidden çok güzel bir amelde bulunmuş olur. Rûhu'l-Beyân Tefsîrinde de bu husus etraflıca açıklanmıştır.

Bilmiş ol ki: YÂ-SÎN sûresinin esrarı sonunda, MÜLK sûresinin esrarı başındadır. Mülk sûresini okumaya devam eden kimseye bu sûrenin sıfatı yüksek bir mertebe ve büyük bir makam ile dönüp gelir. Böylece o kimse bir nice mal ve mülkte tasarruf etme imkânına erişmiş olur. Aynı zamanda hem erkekler, hem kadınlar arasında sevilen ve sayılan bir kimse olur. Hükümdar ve devlet büyükleri yanında gayet heybetli tanınır.

Havass ehlinden bazısı şöyle demiştir:

— Mülk sûresini okumaya devam eden kimse define ve hazinelere rastlar. Bu sûrede bir nice esrar vardır. Cahiller elinde oyuncak olmasın diye bu esrar anlatılmayıp terkedilmiştir.

MÜLK sûresinde ELÂ YA'LEMÜ MEN HALEKA VE HÜVE'L-LÂTÎFÜ'L-HABÎR cümlesindeki özellik hastaya yarar sağlar, belâyı def'eder, musibetleri geri çevirir, fakirliği önler. Kişi bununla makam ve mertebelere nâil olur. Gaibden bununla haber alabilir. Define ve hazineleri, çeşitli menfaatleri öğrenme imkânına erişebilir. Ancak bunların gerçekleşebilmesi için belirtilen âyeti iki bin on iki defa okuması tavsiye edilmiştir. İbni Mübârek (R.A.) de bu hususu bilhassa belirtmiştir.

AMME YETESÂELÛN SÛRESİNİN FAZİLETLERİ HAKKINDA VÂRİD OLAN SAHÎH HADİSLER

Kurra'ların sultanı Ubey bin Kâ'b (R.A.) rivâyet ediyor ki; Resûlüllah Efendimiz bu konuda şöyle buyurdular :

«AMME YETESÂELÛN sûresini okuyan kimseye Cenâb-ı Allah kıyâmet günü soğuk bir şarapla ikramda bulunur.»

«Amme yetesâelûn sûresini öğrenin. Kaaf ve'l-Kur'âni'l-mecîd, ve'n-necmi izâ hevâ, ve'semâi ve't-tarık sûrelerini de öğrenin. Eğer bu sûrelerde neler bulunduğunu bilmiş olsaydınız meşgul olduğunuz işleri bırakırdınız, sadece bunları öğrenmeye çalışırdınız. Bunlarla Allah'a yaklaşırdınız. Allah da şirk (kendisine ortak koşmak) **hariç diğer günahlarınızı** (kul hakkı müstesna olmak üzere) **bağışlardı.»** (1076)

Yapılan rivâyete göre, Hazret-i Ebubekir Sıddîk (R.A.) Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e şöyle demiştir:

— Ya Resûlellah! Yaşlılık pek erken size geldi!.

Resûlüllah ona şu cevabı vermiştir:

— Beni yaşlandıran, saç ve sakalımı ağartan Hûd sûresi olmuştur.

Diğer bir rivâyette ise şöyle buyurmuştur: **«Benim saç ve sakalımı ağartan, Hûd, Vâkıa, Mürselât, Amme yetesâelûn ve İze'ş-Şemsü Kuvviret sûreleri olmuştur.»**

Bunların hepsinde de esrarın keşfi özelliği mevcuttur. Aynı zamanda hadîs-i şerîfte, bu sûreleri öğrenen kimsenin manalarını da öğrenmesine işaret vardır. Çünkü maksad ancak

(1076) Ubey bin Kâ'b (R.A.)'den. Ebû Derdâ (R.A.)'den.

bunların manasını bilmekle elde edilir. Ayrıca bu sûrelerde şu hususların da açıklandığına dikkatler çekiliyor: Kıyamet üzün-
tüsü yapılan vaîdler ve bunları anlayıp gözönünde bulundurmak
insanı yaşlandırır. Bu nedenle şişman ilim sahipleri, mülen-
ham kurra'lar yerilmiştir. Çünkü bunların şişmanlaması bu
sûrelerdeki zuhüllerindendir. Zuhül etmemiş olsalardı, oku-
duklarının derin anlamını, esrar ve hikmetini kalblerinde taşı-
mış bulunsalardı, üzüntüden erirlerdi. Çünkü yağlanmak ve
şişmanlamak üzüntüyle birlikte bağdaşamaz. İmam Şâfiî
(rahmetullahi aleyh) diyor ki: «Şişman, yağlı kimse felâh bu-
lamaz. Ancak Muhammed bin Hasan müstesna...» Bunun üze-
rine kendisine soruldu:

— Neden ya İmam!

— Çünkü insan şu dünyada eğer aklını kullanıyorsa şu iki halden biriyle karşı karşıyadır: Ya âhireti için üzülüp duracak, ya da dünyası için.. Şişmanlık ve yağlanmak bu iki üzüntüyle de bağdaşamaz. Bu iki manadan yoksun olan kimse dört ayaklılar seviyesine düşmüş olur..

Diye cevap vermiştir. Aynı rivâyeti Rûhu'l-Beyân sahibi kendi tefsirinde nakletmiştir.

Bu sûrenin özelliklerinden biri de şudur: Geceleyin uykusu gelmiyen kimse Ve cealnâ nevmeküm sübâtâ âyetini okuyup tekrarladığında arzusu yerine gelir. Çünkü bu birçok defalar tecrübe edilmiştir.

BAZI SÛRELERİN FAZİLETLERİ HAKKINDA VÂRİD OLAN SAHİH HADİSLER VE ONLARIN ÖZELLİKLERİ

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz buyuruyor:

«Tesbîhlerin en üstününü unuttum..»

Bunun üzerine Ubey bin Kâ'b (R.A.) dedi ki:

— Sebbih isme rabbike'l-a'lâ olabilir.

— **Evet, öyledir** buyurdular. ([1077])

Hazret-i Ali (R.A.) diyor ki: Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz Sebbih isme rabbike'l-a'lâ sûresini çok severdi. ([1078])

(1077) Ebû Ubeyd; Ebû Temîm (R.A.)'den.
(1078) Ahmed bin Hanbel, Mişkâtü'l-Mesâbih.

Anhâ) diyor ki: Resûlüllah Efendimiz vitirden önce kıldığı iki rek'atte Sebbih isme rabbike'l-a'lâ ile Kul yâ eyyühe'l-kâfirûn sûrelerini okurdu. Vitirde ise Kul Hüvallahü Ehad, kul eûzü bi'Rabbi'l-Felâki ve kul eûzü bi'Rabbi'n-Nâsi sûrelerini okurdu.

el-Maalim kitabında da bu rivâyetler nakledilmiştir. İmam Şâfiî ile İmam Mâlik bu rivâyetle amel etmişlerdir. İmam Ebû Hanîfe ile İmam Ahmed bin Hanbel'e göre ise müstehab olan, üçüncü rek'atte İhlâs sûresini okumaktır. Rûhu'l-Beyân Tefsîri'nde de bu husus açıklanmıştır.

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz şöyle buyuruyor :

«Allah şüphesiz Lem yekûni'l-leziyne keferû sûresi okununca onu işitir de şöyle buyurur: Okuyan kuluma müjde verin; izzetime andolsun ki seni dünya ve âhiret hallerinden hiçbir hal ve durumda unutmayacağım. (Yâni rahmet ve inâyetimi senden eksik kılmayacağım) ve her halde cennette sana bir imkân verip seni oraya yerleştireceğim; öyle ki çok hoşnud olacaksın.»[1079]

«Şüphesiz ki Allahü Teâlâ Lem yekûni'l-leziyne keferû sûresinin okunmasını işitir de şöyle buyurur: Kuluma müjde verin: İzzetime andolsun ki sen hoşnud oluncaya kadar cennette sana bir mekân verip seni oraya yerleştireceğim.»[1080]

«Şüphesiz mukarrib olan melekler Lem yekûni'l-leziyne keferû sûresini Allah gökleri ve yeri yarattığından beri okumakta ve bir an olsun buna ara vermemektedirler.»[1081]

«İzâ zülzilet sûresini okuyan kimseye bu, Kur'ân'ın yarısını okumuşcasına denk gelir.»[1082]

«İzâ zülzilet sûresi Kur'ân'ın yarısına; Ve'l-âdiyât sûresi de diğer yarısına denk gelir.»[1083]

(1079) Ebû Mûsâ el-Müzeni .
(1080) Ebû Nuaym; İsmâil bin Ebû Hakem el-Müzeni'den.
(1081) Kastalâni.
(1082) Tirmizi; Enes bin Mâlik (R.A.)'den.
(1083) Ebû Ubeyd, Mürsel-i Hasan'dan çıkarmıştır.

İmam Süyutî el-İtkan adlı eserinde bu rivâyetleri nakletmiş ve gerekli açıklamayı yapmıştır.

«İzâ zülzilet sûresi Kur'ân'ın yarısına; Kul hüvallahü ehad üçte birine, Kul yâ eyyühe'l-kâfirûn sûresi dörtte birine denktir.»[1084]

Mişkâtü'l-Mesâbîh'de de bu hadîsler nakledilmiştir :

«Sizden biriniz her gün bin âyet okumaya güç getiremez mi?» diye sorup da ashâb-ı kirâm: **«Kim güç getirebilir?»** diye cevap verdiklerinde Resûlüllah (S.A.V.) buyurdu ki: **«Elhâkümü't-tekâsür sûresini okumaya güç getiremez mi?»**[1085]

«Elhâkümü't-tekâsür sûresini okuyan kimse melekût âleminde şükrünü ödeyen kimse olarak çağrılır.»[1086]

Süyutî aynı hadîsi Câmiu's-Sağîr'de nakletmiştir.

«Kul yâ eyyühe'l-kâfirûn sûresi Kur'ân'ın dörtte birine denktir.»[1087]

«Kul yâ eyyühe'l-kâfirûn sûresini okuyan kimseye, Kur'ân'ın dörtte birini okumuşcasına sevâp verilir. İlâhî dergâhtan kovulmuş şeytanlar ondan uzaklaşır. Şirk (Allah'a ortak koşmak)tan kurtulur; en büyük korku (kıyâmet günündeki dehşet)den âfiyet içinde kalır.»[1088]

«Kul yâ eyyühe'l-kâfirûn sûresini oku ve sonra da bunu okuyup bitirme üzerine uyu. Çünkü bu sûre şirkten kurtulmanın beratıdır.»[1089]

«Sizi Allah'a ortak koşmaktan kurtaran bir kelimeye irşad edeyim mi? Uyuyacağınız zaman Kul yâ eyyühe'l-kâfirûn sûresini okuyun..»[1090]

«Münâfık, kuşluk (duhâ) namazını kılmaz ve Kul yâ eyyühe'l-kâfirûn sûresini okumaz.»[1091]

(1084) Tirmizi; İbni Abbas (R.A.)'den.
(1085) Hâkim; İbni Ömer (R.A.)'den.
(1086) Firdevs; Esmâ Binti Amis (R. Anhâ)'dan.
(1087) Ebû Ubeyd; İbni Abbas (R.A.)'den.
(1088) et-Teysir.
(1089) Ahmed bin Hanbel, Hâkim; Nevfel bin Muaviye (R.A.)'den.
(1090) Ebû Ya'lâ; İbni Abbas (R.A.)'den.
(1091) Firdevs; Abdullah bin Cerad (R.A.)'den.

«İzâ câe nasrullah sûresi Kur'ân'ın dörtte birine denktir.»

İmam Süyûtî bu rivâyeti el-İtkan adlı kitabında nakletmiş ve lüzumlu açıklamayı yapmıştır.[1092]

Urve bin Nevfel'in (R.A.) babası, Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e dedi ki :

— Yatağıma uyumak üzere girdiğimde o sırada okumam için bana bir şey öğret.

— **Kul yâ eyyühe'l-kâfirûn sûresini oku. Çünkü bu sûre şirkten kurtulmanın beratıdır,** buyurdu.

el-Mişkât kitabında da bu hadîs nakledilmiştir.

Yapılan rivâyete göre, Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz şöyle buyurmuşlardır :

«On şey var ki diğer on şeyi engeller: Fâtiha sûresi Rabbin gazabını; Yâ-Sîn sûresi kıyâmet susuzluğunu; Duhân sûresi kıyâmet korku ve dehşetini; Vâkıa sûresi fakirliği, sıkıntıyı; Mülk sûresi kabir azâbını; Kevser sûresi hasımların kin ve intikamlarını; Kâfirûn sûresi küfrü, ölüm anında imansız gitmeyi; İhlâs sûresi ikiyüzlülük, bozgunculuk ve fitneyi; Felâk sûresi hasedçilerin hasedini ve Nas sûresi vesveseyi engelleyip önler.»[1093]

O halde kim Kul yâ eyyühe'l-kâfirûn sûresini okursa şirkten berî kalır. Kovulmuş şeytanlar kendisinden uzaklaşır ve o kimse kıyâmetin en büyük korku ve dehşetinden emin olur. Bu sûre Kur'ân'ın dörtte birine denktir.

Nitekim hadîs-i şerîfte buyuruluyor ki :

«Çocuklarınıza emredin; uyurken Kul yâ Eyyühe'l-kâfirûn sûresini okusunlar. Böylece gece onlara hiçbir şey ârız olmaz.»

Bir yolculuğa çıkan kimse şu beş sûreyi okusun :

1. Kul yâ Eyyühe'l-kâfirûn.
2. İzâ câe nasrullah.
3. Kul hüvallahü ehad.
4. Kul Eûzü bi-rabbi'l-felâk.

(1092) Tirmizi; Enes (R.A.)'den.
(1093) Mişkât-i Mesâbih.

5 Kul Eûzü bi-rabbi'n-nâs.

Aynı husus Rûhu'l-Beyân Tefsîri'nde de belirtilmiştir.

DUHÂ VE ELEM NEŞRAH LEKE SÛRELERİ HAKKINDA VÂRİD OLAN HADÎSLER VE BU SÛRELERİN ÖZELLİĞİ

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz buyurdu :

«Kim güneş doğarken ve batarken Duhâ sûresini yedi defa okursa, hiçbir şeyi zay'olmaz, hiçbir şeyi kaçıp gitmez, hiçbir şeyi çalınmaz. Evine fesad girmez. Veba ve kolera gibi bulaşıcı hastalıklar evinden içeri girmez. (Bu gibi mikroplardan sakınma fikri kafasında doğar). Ne kadar bir hırsız ya da kötü niyetle kapıya gelen kimse onun evine geceleyin yaklaşmak isterse, evin çevresinde demirden bir hisar bulunduğunu ve içeriye girilecek bir yol bulunmadığını görür.»[1094]

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz konumuzla ilgili olarak şöyle buyuruyor :

«Kim bir yardım ve yardımcı, iane ve imdadına yetişici istiyorsa üç defa şöyle söylesin: Ya ibâdellah eînunî.»

Bu tecrübe edilmiştir.[1095] Aliyü'l-Kaarî'de de aynı husus belirtilmiştir. Aliyü'l-Kaarî bunu el-Hısn şerhinde nakledip gerekli açıklamayı yapmıştır. İmam Gazâlî (rahmetullahi aleyh) diyor ki: Selef-i salihînden bir cemaatin şöyle yaptığı rivâyet ediliyor: Onlar bir şey kaybettiklerinde Duhâ sûresini okurlar ve böylece o şeyi bulmuş olurlardı.

Kimin bir şeyi kaybolur veya zay'olur, ya da bir köle ve cariyesi kaçıp giderse, cuma günü sekiz rek'at kuşluk namazı kılsın. Namaz bitince yedi defa Duhâ sûresini okuyup şu duâyı yapsın :

(1094) Ubey bin Kâ'b, Havass-ı Kur'ân.
(1095) Taberânî; Utbe bin Gazevan (R.A.)'den.

يَا جَامِعَ الْعَجَائِبِ يَا رَادَّ كُلِّ غَائِبٍ يَا جَامِعَ الشَّتَّاتِ يَا مَنْ مَقَالِيدُ الْأُمُورِ بِيَدِهِ اجْمَعْ عَلَيَّ ضَائِعِي أَوْ اجْمَعْ ضَائِعَ فُلَانِ بْنِ فُلَانٍ عَلَيْهِ لَا جَامِعَ لَهُ إِلَّا أَنْتَ ۞

Duânın Türkçe anlamı :

«Ey acâib şeyleri toplayıp bir araya getiren!. Ey kaybolan her şeyi geri çeviren!. Ey dağınık şeyleri bir araya getiren!. Ey her şeyin anahtarı elinde bulunan!. Kaybettiğim şeyi benimle bir araya getir. (Ya da) falan oğlu filânın kaybettiğini onunla bir araya getir. Bunu bir araya getirip toplayan ancak sensin sen...[1096]»

Zeynüddîn el-Bekrî'den yapılan rivâyette deniliyor ki :

«Kim her gün kırk defa okumak üzere kırk gün Duhâ sûresine devam eder ve her gün bu sûreyi belirtilen sayıda okuduktan sonra şu duâyı okur :

اَللّٰهُمَّ يَا غَنِيُّ يَا مُغْنِي أَغْنِنِي غِنًى لَا أَخَافُ بَعْدَهُ فَقْرًا وَاهْدِنِي فَإِنِّي ضَالٌّ وَعَلِّمْنِي فَإِنِّي جَاهِلٌ ۞

Türkçe anlamı :

«Allah'ım!. Ya Ğaniy! (Ey zengin olan!) Ey zenginleştiren!. Beni öyle bir zenginlikle zenginleştir ki ondan sonra bir daha fakirlikten korkmayayım.. Beni doğru yola eriştir, çünkü ben sapıtmışım.. Bana öğret, çünkü ben cahilim..»

Bu sebeple Allah onu uykusunda ya da uyanık bulunduğu halde, gayret ve yeteneğine göre kendisine hikmet öğretecek birini gönderir.[1097]

(1096) ed-Dürrü'n-Nazîm.
(1097) Havass-ı Kur'ân, Şemsü'l-Maârif.

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz buyuruyor ki :

«Elem neşrah leke sûresini okuyan kimse, sanki ben kederli bulunduğumda bana gelmiş ve beni o kederden alıkoymuş olur.»[1098]

Kim de farz namazları müteakip Elem neşrah leke sûresine devam ederse Allah onun işini kolaylaştırır, üzüntü ve kederini giderir ve ummadığı yerden onu rızıklandırır. Nitekim ilim adamlarından bazısı, bu sûrenin okunması rızkı kolaylaştırır, demişlerdir. Aynı zamanda kalbi ferahlatır, sıkıntıyı giderir, üzerine tembellik çöken kimseyi harekete geçirip durumunu düzeltir. İbâdetteki gevşekliği, günlük hayatı kazanma çabalarındaki duraklamayı önler. Yeter ki okumasına devam etmiş olsun.

Her farz namazdan sonra bu sûreyi dokuz defa okuyan kimsenin Cenâb-ı Allah sıkıntı bağlarını çözer, rızkını kolaylaştırır

Kırk gün üst üste hiç ara vermeden farz namazları müteakip kırk defa bu sûreyi okuyan kimseyi hiç şüphe yoktur ki zengin kılar.

Elem neşrah leke sûresinin özelliklerinden bazıları :

Dünya ya da âhiret işlerinden bir işi zorlaşan kimse abdest alıp iki rek'at namaz kılar; Fâtiha'dan sonra kendisine kolay gelen sûreyi okur, sonra da kıbleye yönelip bu sûreyi harfleri sayısınca okur ve hacetini dile getirir. Allah'ın izniyle arzu ve ihtiyacı karşılanır.

Kim de bu sûreyi kuşluk vakti ikiyüz defa okursa kendisi buna benzer birtakım özelliklere mazhar olur.

Bu sûreyi arzuladığı her şey için veya korktuğu şeylerden korunmak ve onları def'etmek için her gün 100 kere okuyan ve her başlayışta Besmele çeken kimse, arzusu yerine gelinceye kadar buna devam etsin. Sonra da dikkat etsin, durum ne oluyor?!.

Bu sûreyi cam bir kavanoz içine yazıp onu gül suyu ile

(1098) Rûhu'l-Beyân Tefsiri.

çalkaladıktan sonra içecek olursa kendisinde bulunan üzüntü ve keder, korku ve endişe zâil olur.

Âriflerden bazısı demiş ki: Hafızası zayıflayan kimse bu sûrenin tamamını yazıp su ile yıkadıktan sonra onu ya oruçlu olmadığı bir vakitte ya da iftar vaktinde yedi gün üstüste içecek olursa, hafızası kuvvetlenir ve işittiği meseleleri kafasında tutmak artık zor bir keyfiyet olmaz.[1099]

Bu sûrenin özelliklerinden biri de şudur: Sıtma ve benzeri ateşli hastalıkları gidermek için keten iplik alınır, sûre okunmaya başlanır. Her Kâf telâffuz edilince o ipliğe bir düğüm vurulur ve sıtmalı olan kimse o ipliği sol koluna bağlar. Allah'ın izniyle hastalıktan kurtulur.[1100]

Bu birçok defalar denenmiştir. Havass-ı Kur'ân'da bundan bahsedilmiş ve gerekli açıklama yapılmıştır.

KADİR VE KEVSER SÛRELERİNİN FAZİLETLERİ HAKKINDA VÂRİD OLAN SAHÎH HADİSLER VE BU İKİ SÛRENİN ÖZELLİKLERİ

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz buyurdu ki :

«Kadir sûresini okuyan kimseye Ramazan orucu ve Kadir Gecesini ihyâ etme sevâbı verilir.»[1101]

«Cenâb-ı Hak Kadir sûresini yüz defa okuyan kimsenin kalbine İsm-i A'zam'ını sokar. O kul dilediği kadar duâ eder ve hacetleri karşılanır.»

Kim de cuma günü KADİR sûresini bin defa okursa, ölmeden önce Muhammed (S.A.V.) Efendimiz'i rü'yasında görür.

Resûlüllah Efendimiz bir hadîslerinde şöyle buyurdular :

«Sizinle İblis arasında, Ye'cüc-Me'cüc seddi gibi bir sed-

(1099) Havass-ı Kur'ân.

(1100) Bu, ilâç ve doktor bulunmadığı yerlerde mânevi bir tedavi yolu olarak geçerli olabilir. Ama, ilâç ve doktorun bulunduğu yerlerde bu tür yollara baş vurmak İslâm'ın hayat nizamına uymaz. (Mütercim)

(1101) Rûhu'l-Beyân Tefsiri.

din Allah tarafından konulmasını arzu ediyorsanız sabah ve akşam namazlarından sonra üçer defa İnnâ Enzelnâ sûresini yerinizden henüz kalkmadan okuyunuz ve sonra şöyle duâ ediniz: Ya Allah!. Ey Kudret sahibi!. Benim üzüntü ve kederimi gider .»[1102]

Hazret-i Ali'den (R.A.) yapılan rivâyete göre, Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz şöyle buyurmuştur :

«Kim İnnâ Enzelnâ sûresini Kadir Gecesi okursa, Allah ona bu sûrenin her âyetine karşılık İncil'i okuyan kimsenin sevabını verir.»

«Kim Kadir Gecesi farzlarından bir farzda İnnâ Enzelnâ sûresini okursa, bir çağrıcı şöyle seslenir: Ey Allah'ın kulu! (Kul hakkı hariç) geçmiş günahların bağışlandı. Sen artık bu amelini yenile..»[1103]

«İnnâ enzelnâhü fî leyletil kadri sûresini okuyan kimsenin sesi okurken kelimelerin çıkmasıyla cereyan ettikçe, sanki kılıcını sıyırmış da Allah yolunda savaşıyormuş gibi (sevap kazanılır). Bu sûreyi gizli okuyan kimse Allah yolunda kana boyanmış gibi olur. Bu sûreyi on defa okuyan kimsenin bin tane (küçük) günahı bağışlanır. Sefere çıktığında okuyan kimse salimen evine dönme imkânını bulmuş olur. Dağa çıkarken okuyan kimseyle şeytanlar arasına bu sûre girmiş olur. Yâni şeytanlar ona zarar veremez. Hayvanına binince bu sûreyi okuyan kimse selâmet içinde ve bağışlanmış olarak hayvanından iner. Bu sûreyi yazıp içen kimse hayat suyunu içmiş olur. Bu sûreyi büyük bir kaba yazdıktan sonra elbisesini o kaba daldıran kimse ebediyen zinâ etmez. Bu sûreyi yazıp namazgâhına su ile serpen kimsenin o yerde kıldığı namaz kabul olunur. Yine bu sûreyi yazıp suyunu bir hastanın ya da definin üzerine okursa Allah'ın izniyle iyileşir. Kim de çocuğunun alnından tutup bu sûreyi üzerine okursa, çocuğunda arzu ettiği hu-

(1102) ed-Dürrü'n-Nazim.
(1103) Hüseyin bin Ali (R.A.)

susları görmeyi Allah ona nasîb eder.[1104]

Bilmiş ol ki: İNNÂ ENZELNÂHÜ sûresi fakirler için zenginliktir, zayıflar için izzet ve şereftir; belâyı, hastalığı daha çok def'edicidir. Azâbdan kurtarıp güven sağlayıcıdır. Dünya ve âhiret mihnetinden kurtarıcıdır. Okuyucusu sıhhat üzere olur, âfiyet bulur. Üzerine ruhanîler iner, kendisine hemen cevap verirler.

İmam Temimî de aynı hususları belirtmiştir.

KADİR sûresinin özelliklerinden biri de şudur :

Bu sûreyi okumaya devam eden kimseye yüce makamlardaki ruhanîler hazır olurlar. Bunu arzuladığın zaman kalbin bütün himmetiyle bu sûreyi okumaya devam et, niyetini hâlis kıl.

Ârif olan bazı ilim adamları kendi dostlarından birine demişler ki :

— Sana İSM-İ A'ZAM'ı öğretelim mi?

O da :

— Evet, demiş.

— O halde **Elhamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn, Kul hüvallahü Ehad** sûrelerini, **Âyet-i Kürsî**'yi ve bir de **İnnâ enzelnâhü fî leyleti'l-kadri** sûresini oku, sonra kıbleye yönelerek arzu ettiğin şekilde duâ et, Allah şüphesiz senin duânı kabul buyurur, demişler.

Kim de sevdiği kimsenin alnına el koyup **İnnâ enzelnâhü** sûresini okursa, şüphesiz ki Allah ona sevdiği şey'i gösterir. Kim de bu sûreyi abdest aldıktan sonra okursa, ayağa kalkınca günahsız olarak kalkmış olur. Anasından doğduğu gündeki gibi temiz olur. (Yâni küçük günahları bağışlanır.)

ŞEYH EBÛ HASEN ŞAZELÎ (Rahmetullahi aleyh) diyor ki :

«Sözünde doğru olmanı arzu ediyorsan, **İnnâ Enzelnâhü Fî Leyleti'l-Kadri** sûresini okumak suretiyle bu hususta kendine yardımcı ol!...»[1105]

(1104) Tefsir-i Hanefi.
(1105) ed-Dürrü'n-Nazim.

Meşayihtan bazısı demiştir ki :

«Her kim **Kadir, Kâfirûn** ve **İhlâs** sûrelerini temiz bir su üzerine on defa okuduktan sonra onu yeni elbisesinin üzerine serpecek olursa, o elbise üzerinde bulunduğu müddetçe mübarek bir hayat geçirir.»

Diğer bir rivâyette ise şöyle deniliyor :

Kim bu sûreyi tertemiz bir su üzerine otuzaltı defa okuduktan sonra onu yeni elbisesinin üzerine dökecek olursa, o elbise onun üzerinde durduğu müddetçe Cenâb-ı Hak tarafından o geniş bir rızık içinde bulunur.

Havass-ı Kur'ân'da da aynı rivâyetlere yer verilmiştir.

BU MÜBAREK SÛRENİN DİĞER ÖZELLİKLERİ

Zenginliği celbetmede bu sûre pek meşhurdur. Kimin Cenâb-ı Hakk'a bir hâceti varsa bu sûreyi kırk bir defa okuduktan sonra şu duâyı okusun :

اَللّٰهُمَّ يَامَنْ يَكْتَفِي عَنْ خَلْقِهِ جَمِيعًا وَلَا يَكْتَفِي عَنْهُ اَحَدٌ مِنْ
خَلْقِهِ جَمِيعًا يَا اَحَدُ يَامَنْ لَا اَحَدَ لَهُ اِنْقَطَعَ الرَّجَاءُ اِلَّا مِنْكَ
وَخَابَتِ الْآمَالُ اِلَّا فِيكَ يَاغِيَاثَ الْمُسْتَغِيثِينَ اَغِثْنِي ۝

Türkçe anlamı :

«Allah'ım!. Ey bütün yaratıklarına yeterli olan! Ey yaratıklarından hiçbiri O'na yeterli olmayan!. Ey bir olan!. Ey kendisine başka bir olmayan!. Umutlar ancak senden yana kopmaz.. Emeller ancak seninle yok olmaz.. Ey yardım ve imdad isteyenlerin imdadına yetişen!. Bana imdad eyle!.» (Bu son cümleyi yedi defa tekrarlar.) Allah'ın izniyle hâceti yerine getirilir. Bu duâ ve havass denenmiştir..

Kim de bu sûreyi okur da öylece hâcetini yerine getirmek için gayret sarfederse, herhalde sevinçli bir gönül ile döner ve hâceti yerine getirilmiş olur.

Bu sûreyi yazıp suda erittikten sonra içen kimse, bedeninde tiksindirici bir şey görmez.

Bu sûreyi elbiseden bir parça üzerine, o elbise sahibinin ismiyle anasının ismini yazar ve sonra o parçayı katlayıp o adam uyurken onun göğsünün üzerine korsa, böylece o adam ömründe neler yapmışsa onlardan haber vermeye başlar. Ancak bunu o tam derin bir uykuya dalmış iken yapmalı. Havass-ı Kur'ân'da da bu husus belirtilmiştir.[1106]

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz buyurdu ki :

«**Kim** İnnâ a'taynâke el-kevser **sûresini okursa, Cenâb-ı Hak ona cennet nehirlerinden su içirir.**» ed-Dürrü'n-Nazîm kitabında da bu hadîs nakledilmiştir.

İmam el-Temîmî (R.A.) diyor ki :

Bu sûreyi okumaya devam eden kimsenin kalbi incelir, Rabbinden korku üzere olur, tâat u ibâdet üzere sebat gösterir. Yağmur yağarken yüz defa okunacak olur ve okuyan dünya ve âhiret işlerinden neyi sevip istiyorsa onun için duâda bulunursa, duâsı kabul olunur; kısa zamanda isteği yerine gelir. Bu birçok defalar denenmiştir.

Kim de bu sûreyi (tam bir itikad ile) kurumuş bir pınar üzerine yedi defa her gün okursa, suyu akmaya başlar ve artar.

Bu sûreyi gülsuyu üzerine okuduktan sonra her gün o suyu gözlerine sürecek olursa, gözünün feri artar ve ağrısı zâil olur.

Neresine sihir yapılıp konulduğu bilinmeyen bir evde kim bu sûreyi okursa, Cenâb-ı Hak o sihrin nerede bulunduğunu ona ilham eder de sihir kendisine hiçbir zarar vermez.

Hayır işlerinde, sadaka, oruç, yardım ve benzeri konularda harekete geçemeyen, hep duraklayıp kalan kimse hayır yapmaya gücü yetiyorsa bu sûreyi tertemiz bir kap içine ateşte

---

(1106) Bu sûrenin birtakım özellikleri varsa da yukarıda geçen şekilde bir özelliğini tecrübe dahi etmek doğru olmasa gerek. Çünkü âyet-i kerimeleri ancak Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'in sünnetine uygun olan hâl ve durumlarda kullanabiliriz. (Mütercim)

eritilmemiş bal ile yazar ve o balı yediği yemeğin içine karıştırırsa, hayır duygusu kalbinde doğar ve içindeki her türlü kötülük ayrılıp gider. Artık ona gereken iyi işlerde bulunmak, hayır ve hasenat peşinde koşmak, sadaka vermek ve tek kelimeyle Allah'a dönmektir. Bu sûrenin bereketiyle bu hususlarda başarılı olmaya yüz tutar. Cenâb-ı Hak bizi de, sizi de hayır işlemeye sevketsin!.

(Haksız yere) hapishaneye düşmüş bir kimseyi oradan kurtarmak için yetmiş bir defa KEVSER sûresi okunur. Bu birçok defalar denenmiştir. Havass-ı Kur'ân'da da bu hususa yer verilmiştir.

Şeyh Ahmed bin Muhammed el-Mağribî (ki bu zat Hattâb nâmıyla ma'ruftur) diyor ki :

«Kim bu sûreyi yazıp boynuna asarsa onun için koruyucu ve düşmanlardan muhafaza edici olur, onlara karşı kendisine nusret verir. Üzerinde taşıdığı müddetçe böyle devam eder.» Havass-ı Kur'ân'da da bu husus belirtilmiştir.

Kim de bu sûreyi tenha bir yerde düşmana karşı üstün gelme niyetiyle üçyüz defa okursa, Allah ona düşmanlarına karşı nusret verir ve zafer elde eder. Haksız yere hapishanelere düşmüş kimseler için, mahkemelerde haklı dâvaların neticelenebilmesi için bin defa okunursa sür'atle arzulanan durum meydana gelir.[1107]

Ben fakir diyorum ki :

Şeyh Muhammed el-Musilî ve Şeyh Yâkub Efendi Mekke'de bana şunu söylediler: KEVSER sûresi her arzulanan şey'in gerçekleşmesi için bin defa okunursa müsbet netice alınır. Özellikle rızık, mal celbetmek ve yüksek bir makama erişmek hususunda... Hayır kapılarının açılması için de aynı sayıda okumakta büyük yarar vardır. Birtakım tecellilerin meydana gelmesi için de aynı şeyi tavsiye etmişlerdir.

(1107) Bahrü'l-Maârif.

PEYGAMBER EFENDİMİZ'İ (S.A.V.) RÜ'YADA GÖRMENİN FAZİLETLERİ HAKKINDA VÂRİD OLAN SAHÎH HADÎSLER. Kİ BU. ÜMMET-İ MUHAMMED İÇİN FAZİLETLERİN EN ÜSTÜNÜDÜR VE MENFAATLERİN EN BÜYÜĞÜDÜR

Bu konuda rivâyet edilen sahîh hadîsler :

«Mü'minin rü'yası, kulun uykuda Allah ile konuştuğu bir sözdür.»[1108]

«Peygamberlik bitti, artık benden sonra peygamberlik yoktur; ancak mübeşşirat (kişinin gördüğü sâlih rü'ya) vardır veya kişiye gösterilen bu tür rü'ya (devam edecektir).»[1109]

«Peygamberlikten kala kala mübeşşirat kaldı.» Bunun üzerine soruldu :

— **Mübeşşirat nedir? Ya Resûlâllah!**

— **Sâlih rü'yadır,** buyurdu.

Mâlik, Atâ' bin Yesar'ın rivâyetinde şu fazlalığı nakletmiştir: **«Müslüman kişinin gördüğü veya ona gösterilen rü'yadır.»**[1110]

«Sâlih bir kişinin gördüğü sâlih bir rü'ya, peygamberliğin kırk altı bölümünden bir bölümdür.»[1111]

«Beni rü'yasında gören, şüphesiz ki benim misâlimi görmüştür. Çünkü şeytan benim misâlim olamaz.»[1112]

Bu, sadece Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'e has olmayıp bütün peygamberler için böyledir. Çünkü bütün peygamberler, uykuda şeytanın onların suretine girmesinden korunmuşlardır. Uyanık olma halinde de öyledir. Tâ ki hak bâtıla benzemiş olmasın.

«Beni rü'yasında gören, cidden o hakk'ı görmüştür, yâni rü'yası doğrudur.»[1113]

(1108) Taberâni, el-Ziyâ; Ubâde bin Sâmit (R.A.)'den.
(1109) Taberâni, Câmiu's-Sağir; Ebû Huzeyfe bin Esîd (R.A.)'den.
(1110) Buhârî; Ebû Hüreyre (R.A.)'den.
(1111) Sahih-i Buhârî, Sahih-i Müslim; Enes (R.A.)'den.
(1112) Ebû Hüreyre (R.A.)'den.
(1113) Ebû Katâde.

«Beni rü'yasında gören, ileride beni uyanık halde de görecektir.»[1114] Bu uyanık halden maksad, âhiretteki uyanıklıktır. Rü'yâdan maksad, peygambere yakınlık ifâde eden bir haldir.

«Sâlih rü'ya Allah tarafındandır. Düş azması şeytandandır.»[1115]

«Kim cuma gecesi iki rek'at namaz kılar, her rek'atinde Fâtiha-i Şerîfe ile Âyet-i Kürsî'yi onbeş defa okur; namazı bitirince de Peygamber'e (S.A.V.) bin defa salâvat-ı şerîfe getirirse, Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'i rü'yasında görür. Onun için hüsn-ü hâtime vardır. Kendisine Peygamber'in (SA.V.) şefaati ve cennet vardır. Allah hem onu, hem ana-babasını bağışlar. Yeter ki ana-babası müslüman bulunsun. Aynı zamanda Kur'ân'ı on iki defa hatmetmiş gibi olur. Ölüm sekeratı ona kolaylaşır Kendisinden kabir azâbı kaldırılır; kıyâmet gününün dehşet ve korkusundan güven içinde kalır. Dünya ve âhirette Allah'ın lûtuf ve keremiyle ihtiyaçları karşılanır.»[1116]

«Her kim cuma gecesi iki rek'at namaz kılıp her rek'atinde bir defa Fâtiha, onbeş defa Kul hüvallahü ehad okur, selâm verdikten sonra Peygamber'e (S.A.V.) bin defa salâvat-ı şerîfe getirirse, şüphesiz ki o beni o gece rü'yasında görür ve ikinci cuma gelmeden herhalde bu görme nîmetine mazhar olur.» (Hadâiku'l-Ahbar)

«Kim cuma gecesi boy abdesti alır ve sonra iki rek'at namaz kılar da her iki rek'atte bin defa **Kul hüvallahü ehad** sûresini okursa, Peygamber'i (S.A.V.) rü'yasında görür.»[1117]

İmam Süyutî bunu HASAİS adlı kitabında belirtmiştir.

«Beni rü'yasında görmek isteyen kimse cuma gecesi dört rek'at namaz kılıp bunu iki selâmla bitirsin ve her rek'atinde Fâtiha-i Şerîfe, **Ve'd-Duhâ, Elem Neşrah, İnnâ Enzelnâhü** ve **İzâ Zülzileti'l-Ardu** sûrelerini okuduktan sonra namazını bitirsin ve sonra da bana yetmiş defa salâvat-ı şerîfe getirsin, yetmiş defa istiğfarda bulunsun. Sonra uyusun; beni rü'yasında görür.»[1118]

(1114) Ebû Hüreyre (R.A.)'den.
(1115) el-Mesâbih.
(1116) Ezkâr-ı Kutbü'l-Aktab.
(1117) İbnü Asâkir, Muhammed bin Ukkâşe tarikıyla Zührî'den.

İlim adamlarımızdan bir kısmı demiştir ki :

«Kim KADİR sûresini cuma gecesi bin defa okursa, Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'i rü'yasında görmeden ölmez.»

KEVSER SÛRESİNİN ÖZELLİKLERİNDEN BİRİ DE ŞUDUR

Kim cuma gecesi bu sûreyi bin defa okur, Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'e de bin defa salâvat-ı şerîfe getirir ve öylece uyursa, Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'i rü'yasında görür. Havass-ı Kur'ân'da bu husus belirtilmiştir. Ben şu sıfat üzere bunu dedim: **Allahümme salli ve sellim alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âli seyyidinâ Muhammedin biadedi külli ma'lûmin leke.** Bazı kardeşlerimiz de KEVSER sûresini bu sıfat üzere denemiş ve aynı salâvatı getirmişlerdi. Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'i ben de, onlar da rü'yamızda gördük. Böylece arzulanan her şey bizim için gerçekleşmiş oldu.

Bazı ilim adamları bu hususta büyük bir tecrübe yapılageldiğini ve iyi sonuç elde edildiğini söylemiştir. Allah daha iyisini bilir. Nitekim Seyyid Ali adlı kitapta da bu konu aynen belirtilmiştir.

Diğer bazı ilim adamlarına göre, rü'yasında Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'i görmek isteyen kimse nâfile olarak iki rek'at namaz kılar ve sonra yüz defa şunu söyler :

يَا نُورَ النُّورِ يَا مُدَبِّرَ الْأُمُورِ بَلِّغْ عَنِّي رُوحَ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَأَرْوَاحَ آلِ مُحَمَّدٍ تَحِيَّةً وَسَلَامًا

Türkçe anlamı :

«Ey nûrun nûru! Ey işleri düzenleyip yürüten!. Benden

(1118) Mecmau'l-Hadis.

taraf Efendimiz Muhammed'in (S.A.V.) ruhuna, O'nun hanedan ve dostlarının ruhuna saygı ve selâmlarımı teblîğ et..»

Allah'ın izniyle Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'i rü'yasında görür.

İmam Süheylî RAVZU'L-UNUF adlı kitabında diyor ki :

«Resûlüllah Efendimiz'i rü'yasında nâhoş sayılmayan bir durum içinde gören kimsenin durumu devamlı hafifler. Onu kurak ve verimsiz bir arazide gören genişlik ve ucuzluğa kavuşur. Zulme uğramış bir bölgenin topraklarında görürse nusret görmüş olurlar. Evet, Resûlüllah Efendimiz'i üzüntülü bir kimse rü'yasında görürse üzüntüsü kalkar, borçlu kimse görürse Allah onun borcunu ödeme imkânları bahşeder. Mağlûp olmuş bir kimse görürse yardıma mazhar olur. Hapse düşmüş bir kimse görürse kurtulur. Kölelik kaydı altında bulunan görürse hürriyetine kavuşur ,uzaklara gitmiş bir kimse görürse çoluk-çocuğuna döner, selâmet içinde evine kavuşur. Sıkıntıda olan kimse görürse zengin olur, Allah ona geniş rızık kapısı açar. Hasta olan kimse görürse Cenâb-ı Hak ona şifâ verir.»

Rûhu'l-Beyân tefsirinde de NECİM sûresinin açıklaması bölümünde bu hususa yer verilmiştir.

Bazı dostlarımdan duydum; Resûlüllah Efendimiz'i rü'yalarında görmüşler de şemâili kitaplarda anlatılandan farklı bir durumda imiş. Bu, görenin istikametteki ahvaline râci'dir. Çünkü Resûlüllah Efendimiz ayna gibidir. Tam istikamet üzere olmayan kimseler Resûlüllah'ı görünce kendilerini o aynada görmüş olurlar.

İmam Gazâlî (R.A.) diyor ki :

«Bundan maksad onun cism-i şerîflerini görmek değil, belki O'na izâfetle bir anlam taşıyacak misalini görmektir. Misal O'nun zâtına bir âlet olmuş oluyor. Bu âlet bazen hakikî olur, zâta uygunluk içinde bulunur. Bazen de hayalî olur, zat misalin gayri sayılır. Görülen şekil ne Mustafa'nın (S.A.V.) ruhu, ne de şahsıdır; ancak O'nun misalidir. Buna bir örnek verecek olursak diyebiliriz ki: Allah'ı rü'yada görmek gibi. O'nu rü'yada görenler oluyor. Halbuki Cenâb-ı Allah şekil ve suretten

münezzehtir. Ancak ne var ki görülen bütün belirtileri kula yöneliktir. Bu da duyabilen bir misal vasıtasiyle olabiliyor.. Ya nur olarak ya da başka bir şey olarak... Ve işte o misal tarifte gerçekten vasıta oluyor. Böylece rü'ya sahibi «Allahü Teâlâ'yı rü'yamda gördüm» diyor. Bundan maksad O'nun zâtını gördüm demek değildir, başkası hakkında denildiği gibi.

Bu mâna ve yorumu İmam Zührî'nin tesbit ettiği hadîs-i şerîf kuvvetlendirmektedir. Resûlüllah Efendimiz buyurdu ki :

«Rabbim bana en güzel surette geldi, ya Muhammed! dedi, Mele-i A'lâ'nın ne hakkında söz edip sürtüştüğünü biliyor musun?»[1119]

Ben fakir derim ki: Cenâb-ı Resûlüllah Efendimiz'in hukukunu tarif bölümünü Şifâ-i Şerîf kitabında mütalâa ettim. Gördüm ki musannif Resûlüllah Efendimiz'in vasfını gereği gibi açıklamaktan âciz kalmıştır. Bu yüzden Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'i rü'yamda görmeyi çok arzu ettim; ama mü'minlerin annelerinin gördüğü vasıf üzere. Ashabının gördüğü şemail üzere. Böylece arzuma erişebilmek için **İhlâs** sûresini bin defa okuyup sevâbını Hazret-i Hatice (R. Anhâ) vâlidemizin ruhuna bağışladım. İkinci kez bin defa okuyup onun sevâbını Hz. Âişe (R. Anhâ) vâlidemizin ruhuna, üçüncü kez okuyup Hz. Fâtıma'nın (R. Anhâ) ruhuna bağışladım ve Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz katında bana şefaatçi olmalarını, tâ ki Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'in de Allah katında bana şefaat etmesini diledim. Sonra cuma gecesi bin defa **Estağfirullah ve etûbü ileyh** söyledim ve sonra Cenâb-ı Allah'a yönelerek ruhumu Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'in ruhuna ulaştırmasını diledim. Sonra da şöyle dedim: Salât u selâm sana olsun ey efendim ve ey Resûlâllah! Benim elimden tut. Bu konuda düzenim azaldı. Bana bin defa eriş, elimden tut.. Böylece O'nu görebilmem için Allah katında şefaatini umdum. Hayatında görüldüğü sıfat üzere rü'yamda o resûlü görmek istedim. Cenâb-ı Allah o gece habîb i ekremini görmeme beni muvaffak eyledi. Allah'a andolsun

(1119) Şerh-i Câmiu's-Sağîr.

ki onu dolunay gibi gördüm. Dil ile onun vasfını anlamak mümkün değildir. Aynı zamanda kalem ile yazmaya sığmaz. Güzelliğinin kemâli, ölçü kabul etmeyen endamı bambaşka idi. Suret yapanların en güzeli olan Allah'ın şânı ne yücedir! Cenâb-ı Peygamber (S.A.V.) Efendimiz bana birtakım sırlardan haber verdi. Hamd Allah'a mahsustur.

Başka bir defa yine rü'yamda Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'i gördüm. Kendisini tâkip ettim. Bana lûtuf ile davrandı. Bir ara şunu sordum :

— Ya Resûlâllah! Sana selâm geldiğinde onu nasıl alıyorsun?

— Ve aleykesselâm diyorum, diye cevap verdi.

— Namazda bulunduğun bir halde selâm gelirse nasıl alırsın? diye sordum. Buyurdu ki :

— Sen güçlü bir sorucusun!..

Bir gece de Cenâb-ı Rabbi'l-İzzeti rü'yamda gördüm. O sırada Medine-i Münevvere'de bulunuyordum. Rabbimi rü'yamda görünce şu âyeti okudum: **Rabbenâ âtinâ fi'd-dünyâ haseneten ve fi'l-âhireti haseneten vekınâ azâbe'n-nâr** ve sonra Rabbime secde ettim. Az sonra da Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'i gördüm; bana dedi ki: «Cenâb-ı Hakk'ı gördün..»

Başka bir defa daha Fahr-i Âlem Efendimiz'i gördüm. Mübarek ağzını benim ağzıma dayadı. Ağzından hayli su akıp mideme doldu. O kadar ki zikirlerin te'sirlerini bütün organlarımda müşahede ettim. Bir ara aklî dengemi kaybedeceğimden bile endişe ettim. Sonra Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz göbeğime dokundu ve öylece sükûnet buldum.

Yine bir gece Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'i rü'yamda gördüm. Kendisine su takdim etmeğe çalıştım, almadı. «Sen iç, ben içmeyeceğim» buyurdu. Bu sırada mübarek ellerine dikkat ettim. Bir de ne göreyim? Parmaklarının arasından su kaynayıp akıyor. Serçe parmağını ağzıma dayadı. Su kaynayıp akmaya başladı. Kanasıya su içtim. Sonra elini alnımın üzerine koyarken serçe parmağını ağzımdan uzaklaştırdı.

Başka bir gece rü'yamda, kendimi Ravza-i Mutahhara'nın

önünde gördüm. Orada çok cemaat bulunuyordu. Hepsi de bana uydu (namazda onlara imam oldum). Aralarında Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz de vardı. Bu sırada Resûlüllah (S.A.V.) alnımı öptü.

Yine bir gece rü'yamda Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'i gördüm. Beni kucakladı, boynumun sol tarafını öptü. Başka bir rü'yamda da Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'i evimde (odamda) çocuklar gibi gördüm. Kendimi hayretten alamayarak dedim ki :

— Lâ ilâhe illâllah.. Sen habîbullahsın..

— Şefaat sana, ana-babana, dostlarına...

Diye cevap verdi.

Bir başka rü'yamda yine Fahr-i Âlem Efendimiz'i gördüm. İki elini ve iki ayağının altını öptüm. Bunun üzerine buyurdu ki: «Allah senin îmânını sâbit kılsın!.»

Bir gece yine rü'yamda o rahmet peygamberini gördüm. Yanında Âyet-i Kürsî'yi iki defa okudum. Başka bir rü'yamda da onun namaz kıldığını, benim de ona yakın bir yerde oturduğumu ve oğlu İbrâhîm'in de benim odamda oynadığını gördüm. Bir gece yine o gönüller sultânını gördüm; BABÜSSELÂM'ın bir tarafına uzanmıştı. Kalkıp yürüyünce kendisini tâkip etmeğe başladım. Beraberce hücre-i saadete girdik. Başındaki sarık bembeyaz idi. İki omuzu arasında çok parlak bir nûr görülüyordu. Benimle hayli konuştu. Başka bir rü'yamda da --ki o sıra ben 1261 tarihinde Mahmudiye medresesinde bulunuyordum— bir arzuhal yazıp hücre-i şerîfin hizmetçisi bulunan zâtın eline verdim. O da bu arzuhalimi alıp Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'in elbisesi altına koydu. Bunun neticesi olsa gerek, Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'i gördüm. Beni tutup denize attı. Deniz hem çok derin, hem çok geniş idi. Denize daldığımda «ya Resûlâllah! Bana su içir» dedim.

Bundan başka bir nice defalar o Resûl-i Rabbi'l-Âlemîn'i rü'yamda gördüm. Allah'a hamdolsun, bu nîmete beni muvaffak eyledi. Nasıl ki bazı âlimleri ve şeyhleri bu nîmete muvaffak kılmıştır.

Başka bir rü'yada ise Hacı Muhammed Efendi (Akhisarlı) —ki bu zat ehl-i keşiften ve esrar erbabından idi. Aynı zamanda en yakın dostlarım arasında yer alıyordu— bana dedi ki :

«Seni Mekke-i Mükerreme'de Makam-ı Hanefiyye'de imam olarak gördüm. Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz senin solunda, Ebûbekir Sıddîk (R.A.) senin sağında bulunuyorlardı. Ben ve birçok melekler de sana uymuş vaziyette idik. Namazdan sonra Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz bana üç hurma ve içi zemzem suyu dolu bir bardak verdi. «Birini sen ye, diğer iki hurmayı Hacı Muhammed Efendi'ye ver..» buyurdu.

Bu rü'ya Receb ayının yirmi sekizinci günü Ödemiş'li Hazret-i Şeyh Halil Hilmi Efendi'nin yanında kırka girdiğimiz bir zamanda gecenin beşinde vuku' bulmuştu. Takvim 1283 tarihini gösteriyordu.

MUAVVEZETEYN'İN FAZÎLETLERİ HAKKINDA VÂRİD OLAN SAHÎH HADÎSLER VE BUNLARIN ÖZELLİKLERİ

«Bu gece bana öyle âyetler indi ki onların bir benzeri daha görülmemiştir: Kul Eûzü Birabbi'l-Felâk ve **Kul Eûzü Birabi'n-Nâs..»**[1120]

«Sana, Allah'a sığınanların ne ile sığndıklarının en üstününden haber vereyim mi?»

— Evet, dedim. Buyurdu ki :

— De ki: Kul Eûzü Birabbi'l-Felâkı ve **Kul Eûzü Birabbi'n-nâsi..»**[1121]

Hazret-i Âişe vâlidemiz (R. Anhâ) anlatıyor :

— Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz her gece gelip yatağına uzanacağı sırada iki avucunu birleştirip üfler ve **Kul Hüvallahü Ehad, Kul Eûzü Birabbi'l-Felâk** ve **Kul Eûzü Birabbi'n-Nâs** sûrelerini okur ve öylece yetişebildiği kadarıyla ellerini bedeninin her tarafına sürerdi. Ancak önce baş kısmından başlardı, yüzüne ve sonra bedenin diğer kısımlarına... Bunu üç defa tekrarlardı.

(1120) Akabe bin Âmir el-Cüheyni'den.
(1121) Akabe bin Âmir el-Cüheyni'den.

Yine Hazret-i Âişe vâlidemiz (R. Anhâ) anlatıyor :

— Bir ağrısı ya da bir şikâyeti olduğu zaman kendi üzerine MUAVVEZETEYN'i okuyup üflerdi. Ağrısı şiddetlenince ben aynı şey'i onun üzerine okur ve onun elini tutup bedenine sürerdim. Böylece mübarek elinin bereketine erişmeyi umardım.[1122]

Fahr-i Âlem Efendimiz (S.A.V.) bir gün Hazret-i Akabe'ye dedi ki :

— Ya Akabe! Ne Tevrat'da, ne Zebur'da, ne İncil'de, ne de Kur'ân'da bir benzeri daha indirilmeyen bir sûreyi sana öğreteyim mi?

O da :

— Evet, yâ Resûlâllah! dedi.

Buyurdular ki :

— Kul Hüvallahü Ehad, Kul Eûzü Birabbi'l-Felâkı ve **Kul Eûzü Birabbi'n-Nâsi sûreleridir.**[1123]

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz bir gün İbni Abbas'a (R.A.):

— Sığınanların sığındığı şeyin en üstününden sana haber vereyim mi? diye sordu. O da :

— Evet, yâ Resûlâllah! diye cevap verdi. Buyurdu ki :

— Kul Eûzü Birabbi'l-Felâk ve **Kul Eûzü Birabbi'n-Nâs.**[1124]

Büyük sahabî Abdullah bin Habib (R.A.) diyor ki :

— Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz bana dedi ki: **«Sabahladığın ve akşamladığın zaman üçer defa Kul Hüvallahü Ehad sûresiyle MUAVVEZETEYN sûrelerini oku. Bunlar her şey'e bedel sana yeter.»**[1125]

«Kim cuma namazından sonra yedişer defa Kul Hüvallahü Ehad, Kul Eûzü Birabbi'l-Felâk ve Kul Eûzü Birabbi'n-Nâs sûrelerini okursa, gelecek cumaya kadar Allahü Teâlâ onu kötülükten korur.»[1126]

(1122) Maâlimü't-Tenzil.
(1123) Ahmed bin Hanbel.
(1124) Ahmed bin Hanbel; İbni Abbas (R.A.)'den.
(1125) Ebû Dâvud, Tirmizi, Abdullah bin Habîb (R.A.)'den.
(1126) İbn-i Sinni; Hz. Âişe (R. Anhâ)'dan.

Hazret-i Ali (R.A.) diyor ki :

— Bir akrep Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'i soktu. Bunun üzerine Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz biraz su, biraz da tuz istedi. Bunları sokulan yere sürerken **Kul Yâ Eyyühe'l-Kâfirûn**, **Kul Eûzü Birabbi'l-Felâkı** ve **Kul Eûzü Birabbi'n-Nâsi** sûrelerini okuyordu.[1127]

İbni Mes'ud (R.A.) diyor ki :

— Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz üfürükçülüğü, efsun yapmayı sevmezdi. Ancak MUAVVEZETEYN sûrelerini okuyup üfürmeği hoş karşılardı.[1128]

Yine aynı râvi diyor ki: Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz cinlerden ve insanların kötü nazarından sık sık Allah'a sığınırdı. Vaktâ ki MUAVVEZÂT sûreleri indi, artık o sûreleri okumaya başladı ve diğer sığınma şeklini terketti.[1129]

Akabe bin Âmir (R.A.) diyor ki :

— Bir ara Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'le birlikte Cuhfe ile Ebvâ' arasında yol alırken ansızın bir rüzgâr ve şiddetli bir karanlık bizi bastı. Bunun üzerine Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz **Kul Eûzü Birabbi'l-Felâk** ile **Kul Eûzü Birabbi'n-Nâsi** sûrelerini okudu ve bana dönerek buyurdu ki: **«Ya Akabe! Bu iki sûreyle Allah'a sığın. Çünkü bunların artık bir benzeri yoktur sığınma konusunda...»**[1130]

Abdullah bin Habib (R.A.) diyor ki :

— Çok şiddetli yağmurlu ve karanlık bir gecede Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'i arıyorduk. Kendisine yetiştik. Bana dönerek buyurdu ki :

— **Söyle!.**

— Ne söyleyeyim?

— **Kul Hüvallahü Ehad ve Muavvezeteyn sûrelerini sabahladığın ve akşamladığında üçer defa oku; bunlar her şey'e bedel sana yeter.**[1131]

(1127) Taberânî; Ali (R.A.)'den.
(1128) Ebû Dâvud, Nesâî; Ebû Said (R.A.)'den.
(1129) el-İtkan.
(1130) Ebû Dâvud; Akabe bin Âmir (R.A.)'den.
(1131) Tirmizi, Ebû Dâvud, Nesâî; Abdullah b. Habib (R.A.)'den.

Mişkâtü'l-Mesâbîh kitabında da aynı hadîsler nakledilmiştir.

Hasta olan ya da büyülenmiş bulunan kimse MUAVVEZETEYN sûrelerini kendisi ya da başka biri kırk bir defa okuyup üflerse, Allah şifâ lûtfeder. Ancak buna üç ya da beş veya yedi gün devam edilmelidir.

Bir kimse üzerine nefsânî helecanlar, kara evhamlar ve ruhanî ya da cismanîlerden gelen şeytanî karanlıklar galib gelirse veya zamanın olaylarından birtakım musibetler çökerse ya da devrin hükümdarlarından bir şiddet ve zulüm inerse yüz defa, gerekirse bin defa MUAVVEZETEYN sûrelerini okusun da durumun ne olduğuna dikkat etsin..

Havass-ı Kur'ân'da da bu husus belirtilmiştir.

RESÛLÜLLAH (S.A.V.) EFENDİMİZ'E SALÂT U SELÂM GETİRMENİN FAZİLETLERİ HAKKINDA VÂRİD OLAN SAHÎH HADÎSLER VE BUNUN YARARLARI

Bir gün Hazret-i Ömer (R.A.), Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e dedi ki :

— Ya Resûlâllah! Duâmın üçte birini sana salât u selâm getirmeye tahsis edeyim mi?

Peygamber (S.A.V.) ona :

— **Bu nisbeti artırırsan daha iyi olur**, buyurdu.

O bu defa :

— Üçte ikisini buna tahsis edeyim.

— **Artırırsan daha iyi olur.**

— O halde anam-babam sana feda olsun. Duâmın tamamını buna tahsis edeyim. Bütün duâm size salât u selâm olsun.

— **O takdirde Allah sana dünya ve âhiret işlerinde kâfi olur**, buyurdu.[1132]

(1132) İmam Ahmed bin Hanbel, Hâkim, Beyhakî; Ömer bin Hattâb (R.A.)'dan. Bahrü'l-Envâr kitâbı da aynı hadisi nakletmiştir.

KONUMUZLA İLGİLİ DİĞER HADİSLER

Kim bana salâvat getirirse, melekler de ona salât u selâm getirir. Melekler kime salât u selâm getirirse, Allah onu rahmet ile anar. Allah kimi bu yüzden rahmet ile anarsa varlık âleminde yedi kat göklerden yedi kat yerlere, denizlerden ağaçlara, bitkilerden kuşlara, canavarlardan ehlî olan hayvanlara kadar ne varsa her şey ona salât getirir (onun için istiğfarda bulunur).»[1133]

«Her gün bana yüz, (başka bir rivâyette) **bir gün içinde bana yüz salâvat getiren kimsenin Cenâb-ı Allah yetmişi âhirete, otuzu dünyaya ait olmak üzere yüz hacetini yerine getirir.»**[1134]

«Kim bana çokca salâvat getirirse, Allah onu bir daha fakir olmamasıya zengin kılar.»[1135]

«Kim her gün bana beşyüz defa salâvat getirirse ebediyyen fakir olmaz.»

«Bana çokca salâvat getirin; çünkü salâvat bir nice düğümleri çözer ve bir nice üzüntü ve kederleri kaldırır.»[1136]

«Ben habîbullah'ım. (Allah'ın yakın dostuyum ve sevgilisiyim). **Bana salâvat getiren kimse de benim dost ve sevgilimdir. Artık kim dosta dost, sevgiliye sevgili olmak istiyorsa, sevgili ve dost üzerine salâvatı çokca getirsin.»**

«Kimin hâceti güçleşir de gerçekleşmesi zor bir durum alırsa, salâvat-ı şerîfeyi çokca getirsin.»

Diğer bir rivâyette ise şöyle buyuruluyor: **«Bana çokca salâvat getirin. Çünkü salâvat gam ve üzüntüleri giderir, sıkıntı ve kederi kaldırır, rızıkları çoğaltır, hacetlerin yerine gelmesini sağlar.»**[1137]

İmam Süyutî Hazretleri bu hadîslerin sahîh olduğunu ifâ-

(1133) İbni Mülekkan/el-Hakaik.
(1134) İbni Mende; Câbir (R.A.)'den.
(1135) Hâkim, Ahmed bin Hanbel.
(1136) Nüzhetü'l-Mecâlis.
(1137) İmam Süyuti diyor ki: Bütün bu hadisler sahihtir.

de ettikten sonra diyor ki: Çünkü Cenâb-ı Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'e salât u selâmı çokca getirmek rızıkları ve bereketleri artırır, hacetlerin yerine gelmesini sağlar, gam-keder, sıkıntı ve elemleri giderir. Bütün bu hususlar denenmiş ve müşahede edilmiştir. Bizden önce gelip geçen sâlih kişilerin bu konuda hem tavsiyeleri, hem de tecrübeleri vardır. Diyebiliriz ki salâvat-ı şerîfe ile Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'e tevessülde bulunmak insanlar, cinler ve melekler arasında bütün hal ve durumlarda vaki'dir. Nitekim bu hususa hem âyet, hem de yukarıda geçen hadîsler delâlet etmektedir.

Resûlüllah (S.A.V.) bu hususa işâretle buyuruyor ki :

«Mi'rac gecesi bir meleğin yüzükoyun düştüğünü, kanatlarının koparılmış bulunduğunu, şeklinin değişik olduğunu gördüm. Cibrîl'e (A.S.) sordum :

— Bu melek kimdir? Bu vaziyeti nedir?

— Bu, Mukarrebîn meleklerden biridir. Cenâb-ı Hak onu bir kavmi helâk etmek üzere göndermişti. Onlara şefkat ettiği için bu görevi biraz geciktirmişti. Bunun üzerine Cenâb-ı Allah dört bin yıldan beridir ona gazab etmiş bulunuyor. Gördüğünüz şekilde bekliyor.

— Peki ama bunun için tevbe etme imkânı yok mudur?

— Allah şu anda bana emir verdi. Bu meleğin tevbesi, Peygamberim Hazret-i Muhammed'e on defa salâvat getirmesidir.

Bunun üzerine o melek, Peygamber Efendimiz'e on defa salâvat getirince eski hâline ve makamına dönmüş oldu. O meleğin yetmiş bin yüzü ve her yüzünde yetmiş bin ağzı, her ağzında da yetmiş bin dili bulunuyordu. Her dili Cenâb-ı Hakk'ı yetmiş bin tesbihle tesbih ediyordu. Allah o meleğin her tesbihinden bir melek yaratıyor ve yaratılan her melek de sana salâvat getiren kimseye istiğfarda bulunuyor.[1138]

(1138) Bahru'l-Envâr adlı kitaptan nakledilen bu hadis hem sahih değildir, hem de Kur'ân-ı Kerim'in sarih beyânına uymamaktadır. Tahrim sûresinde «Melekler Allah'ın onlara emrettiği şeylerde ona asla isyan etmezler» buyurulurken aynı cümleden sonra «melekler emrolundukları şey'i yaparlar» cümlesi ilâve ediliyor. (Mütercim)

Resûlüllah Efendimiz buyuruyor :

— Cebrâil (A.S.) güler yüz ve parlak bir çehreyle bana geldi. Kendisine dedim ki: Sizi şu anda gördüğüm gibi hiçbir zaman görmemiştim. Bana dedi ki: Sana birtakım acaiblerden haber vereyim mi? Evet, dedim. Dedi ki: KAF dağına ulaştığımda dağın arkasından bir inilti ve ağlama sesi işittim. O sese doğru gittiğimde mukarreb bir melek olduğunu, iki kanadının kırık bulunduğunu ve gözyaşlarından yüzünün çamura bulaştığını, gözlerinden artık yaş yerine kan aktığını gördüm. O melek beni, ben de onu tanıdım. Çünkü o yükseklerde mukarreb bir melek olarak bulunuyordu. Çevresinde ve tahtının etrafında yetmiş bin melek saf bağlayıp kendisine hizmet ederlerdi. Aldığı her nefes karşılığında Allah bir melek yaratırdı. Kendisine sordum :

— Suçun ve günahın nedir?

Şu cevabı verdi :

— Muhammed (S.A.V.) Mi'rac gecesi yükseldiğinde gök ehli saygı ve ikram olsun diye onu karşılayıp ayakta beklediler. Ben ise müvekkel kılındığım işle meşgul bulunuyordum. Bu yüzden ona gösterdiğim ikram tam bir ikram olmadı.

Diğer bir rivâyette ise şöyle deniliyor :

— Ben tahtım üzerinde oturuyordum. Muhammed (S.A.V.) benim yanımdan geçerken önünden kalkmadım. Bu yüzden Cenâb-ı Hak beni gördüğünüz ceza ile cezalandırdı ve bu yere attı.

Cebrâil (A.S.). devamla diyor ki: Onun için Cenâb-ı Hakk'a yalvardım ve şefâatçi olmak istedim. Fakat Allahü Teâlâ: O benim habîbime on defa salâvat getirmedikçe senin şefâatini kabul etmem, buyurdu. Melek de bunun üzerine sana on defa salâvat getirdi ve böylece uğradığı belâdan şimdi kurtuldu, kanatları yeniden yerine geldi ve senin bereketinle ilk makamına tekrar erişmiş oldu.[1139]

(1139) Bu rivâyet de gayr-i sahihtir. Mevzuat kitapları bunu mevzu' hadisler arasında saymışlardır. Müellif nedense bâzen böyle uydurma rivâyetlere de yer vermekten kendini alamamıştır. (Mütercim)

Bunun gibi mü'min bir musîbet ya da hastalık, üzüntü ve kederlerle mübtelâ olursa veya bir makam taleb eder ya da fakirlikle yüzyüze gelir, zillet ve hakarete uğrarsa, bunları kendinden def'etmek istiyorsa Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'e salât u selâm vermeyi çoğaltsın. Gece gündüz buna devam etsin. İnşâallah bu sayede arzularına kavuşur ve uğradığı dert ve sıkıntıdan kurtulur.

İmam Dinurî bu hususları el-Mücâlese adlı kitabında nakletmiştir. Aynı zamanda Hayatü'l-Kulûb ve el-Mir'ât, Dürretü'l-Vâizîn gibi kitablarda da buna yer verilmiştir.[1140]

Bilmiş ol ki: Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'e getirilen salâvat dört bin, başka bir rivâyette on iki bin nev'a ayrılmıştır. Bunlardan her biri ayrı bir cemaatin seçip beğendiği nev'idir. Doğuda ve batıda yaşayan müslümanlar kendileriyle Resûlüllah Efendimiz arasında rabıta olarak buldukları nev'i almışlar ve bundan anlayabildikleri özelliği ve buldukları esrar ve yararları o nev'i salâvatla sağlayıp devam etmişlerdir. Kimi tecrübeyle sabit olmuş, kimi müşahede ile.. Sıkıntı ve üzüntüleri gidermekte, arzulananı elde etmekte birtakım denemeler yapmışlar ve müsbet sonuç aldıklarında o nev'i salâvat-ı şerîfeye gönül vermişlerdir. Salâvat-ı Münciye bunlardan biridir.

Salâvat-ı Münciye :

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَاةً تُنْجِينَا بِهَا مِنْ جَمِيعِ الْأَهْوَالِ
وَالْآفَاتِ وَتَقْضِي لَنَا بِهَا جَمِيعَ الْحَاجَاتِ وَتُطَهِّرُنَا بِهَا مِنْ جَمِيعِ
السَّيِّئَاتِ وَتَرْفَعُنَا بِهَا أَعْلَى الدَّرَجَاتِ وَتُبَلِّغُنَا بِهَا أَقْصَى الْغَايَاتِ مِنْ
جَمِيعِ الْخَيْرَاتِ فِي الْحَيَاةِ وَبَعْدَ الْمَمَاتِ ۞

(1140) Kaynak mahiyetinde vermiş olduğu bu kitapların hiçbiri bizim için ciddi kaynaklar değildir. Adı geçen kitaplarda hayli mevzu' hadislere yer verilmiştir. (Mütercim)

Türkçe anlamı :

«Allah'ım, Efendimiz Muhammed (S.A.V.) üzerine öyle bir salât u selâmın olsun ki o salât ile bizi bütün endişe ve korkulardan, felâket ve âfetlerden koru.. O salât ile bizim bütün hacetlerimizi yerine getir.. Bizi bütün kötülüklerden o salât vasıtasıyla temizle.. En yüksek derecelere bizi o salât ile yükselt. Gayelerin doruğuna bizi onunla eriştir. Hayatta da, öldükten sonra da o salât ile bizi bütün hayırlara kavuştur..»

Burada daha iyi olan şekil şudur :

«Allahümme salli alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âli seyyidinâ Muhammed, salâten tüncînâ.....» sonuna kadar devam edilir.

Çünkü Cenâb-ı Peygamber Efendimiz bu hususta şöyle buyurmuştur: **«Bana salâvat getirmek istediğinizde onu umumîleştirin.»** Âl kelimesini anmak hem salâvatın daha tam olmasını hem de daha umumî ve daha çok sür'atli semere vermesini sağlar.

Nitekim bu hususta bana meşayihtan bir kısmı böyle tavsiyede bulunup icâzet verdi. Şeyhü'l-Ekber Muhyiddin Arabî de ÂL (hanedan ve yâran) kelimesinin anılmasını tavsiye etmiş ve «bu ölçüde olan bir salâvat, ARŞ'ın hazinelerinden bir hazinedir» demiştir. Çünkü bu tarz bir salâvat ile gece kalkıp bin defa duâ eden kimse hangi haceti için yaparsa, ister dünyevî, ister uhrevî olsun, Allah onun bu hacetini yerine getirir. Zira bu salâvatın böyle bir zamanda ve belirtilen sayıdan okunmasının te'siri şimşekten daha hızlıdır. Aynı zamanda büyük bir iksir ve muazzam bir tiryaktir. Bunu ehli olmayan kimselere söylememek ve öğretmemek gerekir. Sırrü'l-Esrar adlı kitapta da aynı husus belirtilmiştir.

Şeyh el-Bunî (Bevnî) ile İmam Cezûlî Hazretleri salât-ı münciyenin özelliklerini, esrar ve hikmetini yeteri kadar anlatmışlardır. Ama biz cahillerin eline düşmesin diye onları buraya almadık. Zannedersem bu kadar işâret sana yeter..

MÜCERREB SALÂVATTAN BİRİ DE SALÂT-I TEFRİCİYEDİR

Buna SALÂT-I TEFRİCİYE-İ KURTUBİYYE denilir. Mağrib ehli buna SALÂT-I NARİYYE derler. Çünkü onlar arzuladıkları bir hususun gerçekleşmesini veya korktukları bir şeyin def'edilmesini diledikleri zaman bir yerde toplanırlar ve salâvatı 4444 defa okurlar ve arzularına ateş gibi sür'atle erişirlerdi.

Ehl-i esrar yanında ise buna MİFTÂHU'L-KÜNÛZ = Hazineler anahtarı denilir. Çünkü bununla kul muradına nâil olur, salâvat o muradın kapısını açan bir anahtar sayılır. Bu hususu biraz sonra gelecek olan babda açıklayacağız, inşâallah..

SALÂT-I TEFRİCİYE şudur :

(Allahümme salli salâten kâmileten ve sellim selâmen tâmmen) tâ sonuna kadar meşhur olan salâvattır.

Bu hususta bana Şeyh Muhammed Tunusî sonra Şeyh Mağribî ve sonra da Şeyh Zeynüddin el-Mekkî, Şeyh Seyyid Muhammed el-Sünûsî'den icâzetle Ebû Kubeys dağında icâzet verdiler. Ancak şu kelimelerin de salâtta yer almasını söylediler: **Fî külli lemhatin ve nefesin biadedi külli ma'lûmin leke.**

Allah hepsinden râzı olsun. Ben de bu mübarek ve uğurlu salâvata devam edenlere yazı ve kalem ile icâzet veriyorum ki bu tam bir icâzet sayılır. Nasıl ki ismi geçen zevât-ı kirâm bana tam icâzet vermişlerdi. Allah hepsinin sırrını takdîs eylesin! Ve bizleri onlardan yararlandırsın!. Âmin!. Cenâb-ı Allah bu salâtın esrar kapısını bize ve size açsın, buna devam etmede Allah bize ve size muvaffakıyet lûtfeylesin!. Çünkü bu salât, gam ve kederleri gidermekte, arzulanan şey'i sağlamakta hem toplayıcı, hem kapsayıcıdır. Salât âdâbının elfâzıyla kâmildir.

Şeyh Muhammed Tunusî dedi ki :

«Kim bu salât-ı nariyyeye her gün on bir defa devam

ederse, onun için sanki rızık gökten yağıyor ve yer onu yeşertip bitiriyor gibi olur.»

İmam Dînurî de dedi ki :

«Kim bu salâvatı her farz namazı müteâkip onbir defa okur da bunu kendine devamlı bir vird hâline getirirse, şüphe yok ki o bir nice yüksek mertebelere ve geniş servetlere nâil olur.»

Evet, bu salâvata sabah namazından sonra her gün kırk bir defa okumak suretiyle devam eden kimse muradına nâil olur. Yine bunu her gün yüz defa okuyan kimsenin arzusu gerçekleşir, maksadına erişmiş olur.

Her gün esrarı keşfetme niyetiyle bu salâvatı resûller sayısınca (313) defa okuyan kimse arzu ettiği birçok şeyleri görmeye başlar. Her gün buna bin defa okumak suretiyle devam eden kimse, ona öyle şeyler lûtfedilir ki onları vasfediciler vasfedemez. Diyebiliriz ki o şeyleri gözler görmemiş, kulaklar işitmemiş ve hicbir beşerin aklına gelmemiştir.

İmam Kurtubî diyor ki :

«Kim çok önemli bir işinin oluvermesini veya devam edip duran bir belânın def'edilmesini arzu ediyorsa, bu salât-ı tefriciyeyi dörtbin dörtyüz kırkdört defa okuyup çok yüksek ahlâkta ve yaradılışta olan Nebiyy-i Zîşân Efendimiz'e bununla tevessül etsin. Şüphe yok ki Allah onun muradının gerçekleşmesi için ona başarılı bir kapı açar ve niyetine göre arzusunu verir.»

Nitekim büyük ilim adamlarımızdan İbni Hacer el-Askalânî Hazretleri de Salât-ı Tefriciye'nin belirtilen sayı kadar okunması üzerinde durmuştur. Çünkü bu, sebebin müessir hale gelmesinde iksir gibidir. Aynı husus Esrâr-ı Salât adlı kitapta da belirtilmiştir.

SALÂVAT LÂFZININ KÂMİL DERECEDE YAPILMASI — MÜ'MİNLERİN BU HUSUSTAKİ MAKAMININ SINIRI VE DENENMİŞ BAZI SALÂVATIN BEYÂNI HAKKINDA VÂRİD OLAN ÂYETLER VE HADİSLER VE DELÂİL-İ HAYRAT'DA OLMAYAN BAZI SALÂVATLAR

Tefsir ve hadîs ilimleriyle meşgul olan ilim adamlarımız diyorlar ki: Yaratılmışların efendisi Muhammed'e (S.A.V.) salât u selâm getirmek ibâdetlerin en üstünü (farz ve vâcib ibâdetler hâriç), hallerin en güzeli, Allah ve Resûlüne yakın olmanın en yüksek kapısı ve makamların en şereflisidir. Çünkü Cenâb-ı Hak (C.C.) buyuruyor ki :

«Şüphesiz ki Allah ve melekleri, Peygamber Muhammed'e çokca salât ederler. Ey îmân edenler, siz de ona salât u selâm getirin.»

Bilmiş ol ki; Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e salât u selâm vermenin âdâbı, onda Allah'ın isimlerinden birinin ya hakikaten ya da hükmen anılmasıdır. Allah'a isnad ettirilmeyen bir salât, salât sayılmaz. «Salât u selâm Efendimiz Muhammed'e olsun» demek câizdir; şu mânayla: Allah bu salâtı Muhammed'e (S.A.V.) ulaştırsın. Veya Allah'ın salâtı Muhammed'e olsun

Selâm lâfzına gelince: Bu, Allah'ın isimlerinden bir isimdir Ama Allah'ın en üstün ve en yüce ismi ALLAH'dır' ALLAHÜMME lâfzının aslı «Yâ Allah!»dır. Ünlem harfi hazfedilmiş, sonuna buna karşılık bir mim konulmuştur.

Üçlerden biri ve Kur'ân'ı her gün yetmiş bin defa (kalbiyle) hatmeden EVTAD'in başı Şeyh Ebû Medyen el-Mağribî (K.S) diyor ki :

«ALLAH ismi, bütün isimlerin başı olan İSM-İ A'ZAM'dır. Bütün mânalar bu isme döner. Bu isim her şeyden münezzehtir ve öyle bir metbu'dur ki bütün mahlûkat onunla zuhur etmiştir. Yerler, gökler bu isim üzerine kurulmuş ve bütün isim

ve sıfatlar, varlık âlemindeki vücud bulan şeyler Arş'tan yere kadar her şey bu isimden meydana gelmiştir; her şey kendisini icad edenin Allah olduğuna şehadet etmektedir. Yeryüzünde ne kadar bir zerre varsa, göklerde ne kadar bir parça mevcutsa yaş ve kuru her şeyin beraberinde ALLAH vardır.»

Salât u selâmın âdâbından biri de, MUHAMMED isminin onda anılmasıdır. Çünkü Muhammed, Resûlüllah Efendimiz'in en üstün ismidir. Bununla beraber O'nun sıfatlarından birini anmakla, meselâ NEBİY ve RESÛL sıfatını getirmekle de câiz olur. Ancak ne var ki MUHAMMED ismiyle teabbüd vâki' olmuştur, diğerleriyle değil..

Bu bakımdan salât u selâm anında MUHAMMED isminin anılmasında bir nice faydalar vardır :

a) Melekler, salât u selâm getirene salât u selâm verirler. Nitekim İbni Ebî Dünya'nın çıkardığı bir hadîste deniliyor ki: Kim **sallâllahü aleyke ya Muhammed!** cümlesini yetmiş defa söylerse, melek ona şöyle seslenir: Ey filân! Allah'ın rahmeti sana olsun. Senin ne gibi bir hacetin varsa herhalde yerine getirilecektir.

b) Bu ismi söylemekte fazlasiyle bir saygı ifâde edilir. Şöyle ki, bu isim O'nun en büyük ismidir ki bu din onun üzerine kurulmuştur. Allah'ın şu buyruğu **«Onun bir adaşı olduğunu bilir misin?»** Muhammed ismiyle yorumlanmıştır.

c) Zât-ı Muhammedîye teberrük, teşerrüf ve tevessül olsun diye bu isim anılır.

Salât u selâmın âdâbından biri de, esna-i salâtda O'nun âl ve ashabının anılmasıdır. Çünkü salât u selâmın umumîleştirilmesi emrolunmuştur. Ebû Saîd'in (R.A.) yapmış olduğu rivâyette Resûlüllah (S.A.V.) buyuruyor ki: **«Bana salât-ı betrâ' ile salâvat getirmeyin!»** Bunun üzerine ashâb-ı kirâmdan bazısı sordu: «Ya Resûlâllah! Salât-ı betrâ' nedir?» Buyurdu ki: **«Siz Allahümme salli alâ Muhammedin deyip susuyorsunuz. Ama siz şöyle söyleyin: Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed.»**

Tâki **âl** kelimesinin anılmasıyla ümmetin tamamı bu duânın kapsamına girmiş olsun. Çünkü salât u selâm getirmek, Allah'ın bir emridir ki ona uyuluyor; aynı zamanda meleklere bu hususta tâbi' olmaktır. Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e de ta'zîm, tekrîmdir. Ümmetine de bir duâdır. Salât u selâm getirenin kendisi de bu duânın kapsamına girmektedir.

Ayrıca **âl** kelimesinin anılmasında başka bir fayda da, duânın sür'atle kabul olunması, arzulanan hacetin gerçekleşmesidir. Nitekim Peygamber (S.A.V.) Efendimiz bu hususta buyurdular ki: **«Duânın en çabuk kabul olunanı, gâibin gâibe yapmış olduğu duâdır.»**

Âdâbın biri de: Salât u selâm getiren kimse bu esnada arzu ve isteğini dile getirir; Salât-ı Münciye'de ve Salât-ı Tefriciye'de olduğu gibi. Çünkü arzu ve maksadı bu esnada anmak, Allah'a durumu arzetmektir. Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'den bu hususta yardım beklemektir. O'nun Allah katında bu arzunun gerçekleşmesi için şefâatçi olmasını dilemektir. Aynı zamanda zararlı olan şeyleri def'etmeğe, kendi aczini itirafta bulunmaya mâtufdur. Buna işâretle Kur'ân-ı Kerîm'de buyuruluyor ki: **«Göktekilerle yerdekiler O'ndan (hâcetlerini) isterler.»** Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz de bu hususta buyuruyor ki: **«Allah'tan dilekte bulunmayan kimseye Allah gazab eder.»**

Bununla beraber bir **salât** ya da bir **selâm** lâfzını alıp bunu tekrar etmek de câizdir. Hattâ bunun efdal olduğunu söyleyenler de var. Yâni müteaddit salâvatları getirip söylemekten ise bir salât'ı tekrar etmek daha iyidir. Nitekim havass ehlinden bazısı demiştir ki: Bir harf al, bin kere söyle. Çünkü esrarın anahtarı, virdi tekrarlayarak zikre devam etmektir. Tâ ki böylece Ruhânî askerlere sâhib olunmuş ola. Onlar da onun hacetlerinin yerine getirilmesinde kendisine yardımcı olalar. Tekrarlanan bu vird, söyleyen kimse hakkında İSM-İ A'ZAM olur. Cenâb-ı Peygamber (S.A.V.) bu mânaya işâretle buyurdu ki: **«Allah şüphesiz dileğinde ısrar edenleri sever.»**

Salâvat getirilirken **Salât** ve **Selâm** lâfızları beraber söylenir. Çünkü Kur'ân'da yapılan emir ve hitab bu yoldadır: **«Ona**

salât u selâm getirin!.» O halde bu emre uymak için ve sevâbına erişmek için bu iki lâfzı beraber getirmek daha uygun olur.

Salât u selâm getirilirken, daha çok sevâba ve ihâtalı ecre erişmek, Allah'ın rahmet hazinesinden O'nun rahmet ve ihsanına nâil olmak için belli bir sayı ismini anmak, keza salâtın âdâbındandır. Meselâ: «Bin defa salât u selâm olsun Efendimiz Muhammed'e» demek gibi.

Bir de salât u selâm getirirken, tevhîd ve tehlîlde, tesbîh ve zikirde bulunurken Allah'ın fazl u keremine, mü'minlere olan ihsanına yeteri kadar erişebilmek için sayıyı belirtmekte musalli cimrilik yapmamalıdır. Nitekim yapılan sahîh rivâyete göre: Bir gün Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz, Ebû Ümâme'nin yanından geçerken onun dudaklarının kıpırdadığını gördü :

— **Yâ Ebâ Ümâme! Neler söylüyorsun?** diye sorduğunda,

— Rabbimi anıyorum, dedi.

— **Ben sana geceyle beraber gündüzde, gündüzle beraber gecede yapacağın daha üstün ve daha çok bir zikirden haber vereyim mi?**

— Evet, yâ Resûlâllah!

سُبْحَانَ اللهِ عَدَدَ مَا خَلَقَ سُبْحَانَ اللهِ مِلْءَ مَا خَلَقَ سُبْحَانَ اللهِ عَدَدَ مَا
فِي الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ وَسُبْحَانَ اللهِ مِلْءَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ وَسُبْحَانَ اللهِ
عَدَدَ مَا أَحْصَى كِتَابُهُ وَسُبْحَانَ اللهِ عَدَدَ كُلِّ شَيْءٍ وَسُبْحَانَ اللهِ
مِلْءَ كُلِّ شَيْءٍ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ مِثْلَ ذٰلِكَ وَلَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ مِثْلَ ذٰلِكَ وَلَا حَوْلَ وَلَا
قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ مِثْلَ ذٰلِكَ وَغَيْرَهَا مِثْلَ ذٰلِكَ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ
اللهِ فِي كُلِّ لَمْحَةٍ وَنَفَسٍ بِعَدَدِ كُلِّ مَعْلُومٍ لِلّٰهِ ☆

Türkçe anlamı :

«Yarattıkları sayısınca Allah'ı tesbîh ederim. Yarattıklarının dolusunca Allah'ı tesbîh ederim. Göklerde ve yerde bulunan varlıklar sayısınca Allah'ı tesbîh ederim. Göklerin ve yeryüzünün dolusunca Allah'ı tesbîh ederim. O'nun kitabının saydığı şeyler sayısınca Allah'ı tesbîh ederim. Her şey'in sayısınca Allah'ı tesbîh ederim. Her şey'in dolusunca Allah'ı tesbîh ederim. el-Hamdü lillâh da bunun gibi.. Lâ ilâhe illâllah da bunun gibi.. Ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh da bunun gibi.. Başka zikir ve duâlar da bunun gibi.. Her an ve nefeste **Lâ ilâhe illâllah Muhammedün Resûlüllah..** Allah'a ma'lûm olan her şey'in sayısınca **Lâ ilâhe illâllah Muhammedün Resûlüllah..»**

Bu tesbîhi günde üçyüz otuzüç defa söyler ve sonra şu duâyı yapar :

«Allah'ın hoş görmediği her şeyden O'na istiğfar ederim, her an ve her nefeste ve Allah'a ma'lûm olan şeyler sayısınca...»

Bu duâya da günde yüz defa devam edilir. Nitekim bu hususta Şeyh Muhammed el-Sünusî Hazretleri bana icâzet verdiler. O sırada Ebû Kubeys dağında bulunuyorduk.

Mü'minlerin annesi Hz. Safiyye'den (R. Anhâ) yapılan rivâyete göre, kendisi tesbîhlerini yaparken sayıda bir yanlışlık yapmamak için dört bin hurma çekirdeği toplayıp hazırlamıştı. Bir gün Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz içeri girip Hz. Safiyye'nin başucunda durdu ve şöyle buyurdu :

— **Ben senin başucunda durduğum andan itibaren kısa zaman içinde bunlardan daha çok tesbîhte bulundum..**

Yâni tayy-i lisan ve best-i zaman olmadan bunu gerçekleştirdim, buyurmak istedi. Bunun üzerine Hazret-i Safiyye (R. Anhâ) :

— Yâ Resûlâllah! O halde az zamanda çok tesbîhte bulunmam için bana ta'limde bulun, dedi.

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz ona şöyle söylemesini emr etti :

— **Sübhânallahi adede halkıhî** = Yarattıkları sayısınca Allah'a tesbîh ederim..[1141]

(1141) Taberânî, Tirmizî, Bezzar; Hz. Safiyye (R. Anhâ)'dan.

Buna dayanılarak âlimler ve meşâyih-ı kirâm tehlîllerde, tesbîhlerde ve salâvatlarda daha çok sevab ve mükâfat elde etmek için sayı durumunu icra etmişlerdir.

Ben fakir diyorum ki :

Salâvatlar arasında bütün bu âdâbı içine alan ve bunlara uygun düşen salâvatı, **Salât-ı Nariyye - Tefriciyye** olarak gördüm. Bu salâvat hem bütün âdâbı kapsamakta, hem de birçok sevâbı içine almaktadır. İleride bundan bahsedeceğiz, inşâallah..

Bilmiş ol ki: Erkek-kadın her mü'min için Efendimiz üzerine salât u selâm getirirken iki makam vardır; tabiî her makamın bir makali ve her nîmetin bir suâli vardır.

BİRİNCİ MAKAM: Salât u selâm getiren kimse bu esnada kendini Cenâb-ı Peygamber'in (S.A.V.) huzurunda düşünüp kabul edecek, böylece salât u selâmını ikinci şahsa hitap şeklinde kullanacaktır. Tabiî bu arada tam bir edep ve saygı üzerinde bulunacak, Resûlüllah'tan şefaat isteyip O'ndan yardım bekleyecek ve karşılıksız veren Cenâb-ı Hakk'a Peygamber Efendimiz'le tevessülde bulunacaktır. Ve işte bu makamda onun için münasib olan şunu söylemektir: «Selâm sana olsun ey peygamber! Allah'ın rahmet ve berekâtı da sana olsun!.» Bunu yüz defa tekrarlar.

Bu salâvatın özellikleri ve esrarı, MİFTÂHU'L-VÜSÛL BİSALÂTİ'R-RESÛL adlı kitapta yeteri kadar açıklanmıştır. Arzu edenler bu kitaba müracaat etsinler.

Veya şöyle de diyebilir :

«Salât u selâm sana olsun ey efendim, ey Resûlâllah! Elimden tut. Artık oyun ve düzenim azaldı. Yetiş bana!.»

Bu salâvatı tam bir gönül alçaklığı ve ürpertisi içinde ağlayarak yapar, arzusunu dile getirip Allah katında Resûlüllah'ın (S.A.V.) şefâatini diler ve bu esnada şunu hâtırına getirir: Ey Allah'ın Resûlü! Sen Allah'ın rahmet kapısısın. Senden başka O'nun kapısı yoktur. Birçok günahımla birlikte sana geldim. İsyânımla huzuruna çıktım. Günahlarımdan kaçarak, nefsimin

karanlıklarından endişe duyarak kapına geldim. Bu arada Allah'ın şu buyruğunu okur: **«Biz her peygamberi ancak, Allah'ın izniyle, itâat olunması için gönderdik. Onlar, kendilerine yazık ettiklerinde, sana gelip Allah'tan mağfiret dileseler ve peygamber de onlara mağfiret dileseydi, Allah'ın tevbeleri dâima kabul ve merhamet eden olduğunu görürlerdi.»**[1142]

Bu hal üzere buna devam eder ve gönül huzuru içinde bu salâvata her zaman ve her yerde de devam edebilir.

Şeyh İbn Seyf el-Cibavî (K.S.) diyor ki :

«Kim bu salât u selâmı cuma gecesi bin defa okur ve ikinci bir cumaya kadar her gece bin defa okumak üzere devam ederse muradına nâil olur, arzusuna kavuşur. Şüphesiz ki bu sırlardan bir sırdır ki hacetlerin yerine getirilmesini çabuklaştırır. Aynı zamanda rü'yasında Resûlüllah Efendimiz'i görür.»

Şeyh İsâ el-Beravî (K.S.) diyor ki :

«Kim cuma gecesi **salât u selâm sana olsun ey efendim ve ey Resûlâllah! Elimden tut, artık oyun ve düzenim azaldı, yetiş bana!**. Salâvatını bin defa söylerse, haceti sür'atle yerine getirilir. Arzusu gerçekleşir. Dünya ve âhirete ait olan isteğine erişir. Bu birçok defalar denenmiştir; hiç şüphe yoktur. Dilersen sen de tecrübe et ki kalbin yatışıp bu husustaki inancın tam olsun.»[1143]

İKİNCİ MAKAM :

Salât u selâm getiren kimsenin kemâl-i teveccühle Zatullah'a yönelmesi ve şöyle duâ etmesidir :

(1142) Nisâ sûresi, âyet: 64.
(1143) Sırrü'l-Esrâr.

يَارَبِّ إِنِّي آمَنْتُ بِكَ وَبِرَسُولِكَ وَعَمِلْنَا بِكِتَابِكَ وَسُنَّةِ حَبِيبِكَ مُحَمَّدٍ
صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَمَرْتَنَا بِالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَيْهِ فَلَمْ نَقْدِرْ عَلَى
الصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ كَمَا يَلِيقُ عَلَى ذَاتِهِ الْمُحَمَّدِيَّةِ مَعَ عَجْزِنَا وَقُصُورِنَا
يَارَبِّ فَعَلْ وَسَلِّمْ أَنْتَ وَكَالَةً عَنَّا صَلَاةً كَامِلَةً وَسَلَامًا تَامًّا لَائِقًا
عَلَى حَقِيقَةِ ذَاتِهِ الْمُحَمَّدِيَّةِ ۞

Türkçe anlamı :

«Yâ Rabbî! Doğrusu ben sana inandım ve Resûlüne de inandım. Senin kitabınla amel ettik. Peygamberin sünnetiyle de amel ettik. O peygamber senin habibîn Muhammed'dir (S. A.V.). O'na salât u selâm getirmemizi emrettin; ama onun zât-ı Muhammediyyesine lâyık olacak bir salât u selâm getirmeğe gücümüz yetmiyor. Bununla beraber bu hususta da aczimiz ve kusurumuz vardır. Yâ Rabbî! Sen bizden taraf vekâleten o peygamber Hz. Muhammed'in zâtının hakikatına lâyık olan kâmil bir salât ve tastamam bir selâm ile ona salât u selâm eyle!.»

Bu duâyı yaparken Allah'ın emrine uyduğunu, peygamberinin hakkına saygı duyduğunu ve onun şanını ağırladığını, şefâatini arzuladığını, isteğinin meydana gelmesini, maksadının gerçekleşmesini, dünya ve âhiret işlerinin kolaylaştırılmasını hâtırından geçirecek ve şu âyet-i kerîmeyi okuyacak :

إِنَّ اللهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ
وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ۞

Meâl-i şerîfi :

«Şüphesiz ki Allah ve melekleri o peygambere salât edip onu överler. Ey mü'minler! Siz de ona salât u selâm verin.»[1144]

Evet işte böyle bir makamda münâsib olan da bu tarz bir salâvattır.

Yine bu makama münâsib olan salâvattan biri de **Miftâhu'l-Künûzi'l-Muhît** salâtıdır :

اَللّٰهُمَّ صَلِّ صَلَاةً كَامِلَةً وَسَلِّمْ سَلَامًا تَامًّا عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
تَنْحَلُّ بِهِ الْعُقَدُ وَتَنْفَرِجُ بِهِ الْكُرَبُ وَتُقْضَى بِهِ الْحَوَائِجُ وَتُنَالُ بِهِ
الرَّغَائِبُ وَحُسْنُ الْخَوَاتِمِ وَيُسْتَسْقَى الْغَمَامُ بِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ وَ
عَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ فِي كُلِّ لَمْحَةٍ وَنَفَسٍ بِعَدَدِ كُلِّ مَعْلُومٍ لَكَ ۞

Türkçe anlamı :

«Allah'ım! Kâmil bir salât ve tastamam bir selâm ile Efendimiz Muhammed'e salât eyle. Öyle bir salât ki, düğümler onun ile çözülür, sıkıntı ve kederler onunla giderilir. Hâcetler onunla yerine getirilir. Gönülden arzulanan şeylere onunla erişilir. Güzel bir sonuç onunla elde edilir ve onun vech-i kerîmiyle bulutlardan yağmur beklenir. Aynı salât u selâmı onun âl ve ashâbına da eyle. Her ân ve her nefeste.. Sana malûm olan şeylerin sayısınca...»

Az yukarıda bu salât-ı nariyyenin esrarı ve özelliği hakkında tafsilâtlı bilgi verildi.

İmam Kurtubî diyor ki :

«Kim bu salâvata her gün kırk bir ya da yüz defa veya daha fazla devam ederse, Allah onun gam ve üzüntülerini, sıkıntı ve kederlerini açıp giderir, işini kolaylaştırır, iç âlemini nurlandırır. Tabiî onun durumu nisbetinde ve hal ve tavrının güzelliği ölçüsünde bu kapı açılır. Bununla beraber ona bir nice hayır kapıları açılır. Sözü geçerli olur. Zamanın olayların-

(1144) Ahzab sûresi, âyet: 56.

dan güven içinde tutulur. Açlık ve fakirlik illetinden ve şerrinden kurtulur. Gönüllere onun sevgisi atılır. Allah (meşru olarak) ne isterse mutlaka kendisine verir. Ancak ne var ki bu faydaların gerçekleşmesi, bu salâvata devam etme şartına bağlanmıştır.»[1145]

Bilmiş ol ki: Bu salâvatta, zât-ı Muhammediyye ile Allah'a tevessül vardır. Nitekim Kur'ân'da buyuruluyor ki: **«Ey îmân edenler! Allah'tan korkun, ona** (yaklaşıp rahmetine bolca erişmeye) **vesile arayın.»**[1146]

Görülüyor ki bu salâvatta Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e yedi kez zamîr ircâ' edilmiştir. Muhammed isminin anılmasıyla bu sekize yükselmiştir. Diğer salâvatlar ise böyle değildir. Bu salâvat aynı zamanda Allah'ın hazinelerinden bir hazinedir. Bu bakımdan buna **«Miftâhu Hazâinillâh** = Allah'ın hazinelerinin anahtarı» adı verilmiştir. Allah kullarından buna devam edene bu hazinelerin kapısını açar. Allah onu dilediği derecelere eriştirir.

Yine ikinci makamda şu salâta da devam olunur :

اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ فِى كُلِّ
لَمْحَةٍ وَنَفَسٍ بِعَدَدِ كُلِّ مَعْلُومٍ لَّكَ

Türkçe meâli :

«Allah'ım! Her an ve her nefeste sana ma'lûm olan şeylerin sayısınca Efendimiz Muhammed'e ve O'nun âl ve ashâbına salât u selâm eyle.»

Bu hususta Şeyh Mustafa Hindî bana icâzet verdi ki bu zat aynı zamanda hem şeyhim, hem de birçok konularda başvurduğum bir ârif idi. Onunla birlikte 1261 senesinde Medine-i Münevvere'de Mahmudiyye Medresesi'nde bulunurken hem icâzet almış, hem de kendisinden bazı havass ve zikirleri, ilmin

(1145) *Sırrü'l-Esrâr.*
(1146) *Mâide sûresi, âyet: 35.*

inkişafı ve Allah'a yakınlık elde etmek için öğrenmiştim. Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e kavuşmak için de bazı işâretleri olmuştu. Bu arada bana yukarıda belirtilen faydaların gerçekleşmesi için **Âyet-i Kürsî** ile bu salâvatı öğretmişti. «Eğer buna devam edecek olursan bir nice ilim ve esrarı Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'den alırsın, o kadar ki terbiye-i Muhammediyye'ye girmiş olursun. Tabiî bazı ruhanîlerle.. Bu çok defa tecrübe edilmiştir. Falan ve filân zatlar da tecrübe etmişler» sözünü ilâve ettiler ve birçok zatın ismini saydılar.

Ve sonra şeyhim olan zat bana dedi ki :

«Oğulcağızım! Doğuya git, batıya git.. Kubbe-i Hadrâ senin gözünden kaybolacak olursa ben meydanda bulunuyorum.»

Bunun üzerine elini öptüm. O da tekrar bana bereket ile duâ etti.

Şeyhimden ayrıldıktan sonra ilk gece bu salâvatı yüz defa okudum. Aynı gece Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'i rü'yamda gördüm. Bana şöyle iltifatta bulunup dedi ki: **«Şefâat sana, ana-babana ve din kardeşlerine olsun!.»**

Cenâb-ı Hak bizi de, sizi de tekrar Resûlüllah'ın bu beşaretine erişmeye muvaffak eylesin! Sonra da Allah'ın güç ve kuvvetiyle şeyhimin buyurduğu gibi birçok şeyler hissettim ve buldum Bu sebeble bu salâvatı birçok din kardeşlerime anlattım. Gördüm ki buna devam edenler birçok esrara nâil olmuşlar ki ben çoğuna nâil olmamıştım. Evet bunda birçok esrar mevcuttur. Ama sana anlattığım bu işâret herhalde yeter. Böylece Allah beni büyük bir belgesine muvaffak eyledi. Rü'yamda Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz bana icâzet verdi. Biz de artık bu salâvata gece gündüz hep devam edip duruyoruz.

Sen de ey kardeşim! Eğer Allah'ın habîbi Resûl'e kavuşmak istiyor ve vuslat yoluna sür'atle girmeyi arzu ediyorsan ona salât getirmeğe devam et.

İMANIN HAKİKATI HAKKINDA ÂYETLER VE VÂRİD OLAN SAHÎH HADÎSLER

İmânın hakikatı, İmam Ebû Hanîfe'ye göre ikili, İmam Şâfiî ve tasavvuf erbabına göre üçlüdür.

Yapılan sahîh rivâyette Hazret-i Ömer (R.A.) diyor ki :

— Bir ara Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'in yanında bulunduğum bir sırada ansızın bir adam çıkageldi: Elbisesi son derece beyaz, saçları da oldukça siyah idi. Üzerinde bir yolculuk eseri görülmüyordu. Bizden onu tanıyan da yoktu. Gelip Resûlüllah'ın (S.A.V.) önünde oturdu, dizlerini onun dizine dayadı ve sordu :

— Ya Muhammed! İmândan bana haber ver.

Peygamber (S.A.V.) ona şu cevabı verdi :

— İmân: Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, âhiret gününe inanmandır ve aynı zamanda, kadere, hayrına ve şerrine inanmandır.

O adam :

— Doğru söyledin, dedi ve aralarındaki soru-cevap şöyle devam etti :

— İslâm'dan bana haber ver. (İslâm nedir?)

— İslâm: Allah'tan başka hakikî ilâh olmadığına, Muhammed'in Allah'ın Resûlü olduğuna şehadet etmen, namaz kılman, zekât vermen, ramazan orucunu tutman, gitmeğe güç getirdiğinde Beytullah'a haccetmendir.

— Doğru söyledin.

— İhsandan bana haber ver. (O nedir?)

— İHSAN: Allah'ı görür gibi O'na ibâdet etmendir. Eğer sen O'nu görmüyorsan, O mutlaka seni görüyordur.

— Doğru söyledin.

— Kıyâmetin ne zaman kopacağından bana haber ver.

— Bu hususta sorulan sorandan daha bilgili değildir.

— O hâlde kıyâmetin alâmetlerinden bana haber ver.

— Câriyenin kendi efendisini doğurması, baş açık, yalın ayak koyun çobanlarının bina (apartman) **yapmakta birbiriyle yarışması** (bu cümledendir).

Hazret-i Ömer (R.A.) olayı buraya kadar naklettikten sonra devamla dedi ki :

O adam kalkıp ayrıldı. Uzun bir müddet bekledik. Dönmedi. Peygamber Efendimiz bana sordu :

— Ya Ömer! Soruları soranın kim olduğunu biliyor musun?

— Allah ve Resûlü daha iyi bilir, dedim.

Buyurdu ki :

— O Cibrîl (A.S.) idi; gelip size dininizi öğretti.[1147]

Sonra bilmiş ol ki: İman ikilidir. Bu Ebû Hanîfe'ye göredir. Kalb ile tasdîk, dil ile ikrar. Bu ikincisi imâna delil olarak büyük bir rükün sayılır. Amel ise îmândan bir parça değildir; ne mutlak îmândan, ne de îmân-ı kâmil olan mukayyed îmândan... İmân bu sebeple fazlalık ve noksanlık kabûl etmez. Ameli terkeden mü'mindir, fakat fâsık (günahkâr) sayılır.

İmam Şâfiî'ye göre: İmân üçlüdür. Aynı görüşe hadîs âlimleriyle tasavvuf ehli de katılmışlardır. Kalbi ile tasdîk, dil ile ikrar, erkân ile ameldir. Nitekim bu hususa işâretle Resûlüllah Efendimiz (S.A.V.) buyurdu ki :

«Allah'a îmân: Dil ile ikrar, kalb ile tasdîk, erkân ile ameldir.»[1148]

Mu'tezile yanında amel îmânın hakikatından bir cüz'dür. Haricîler de aynı görüştedirler. Böylece büyük günah işleyen kimse îmândan çıkmış oluyor, bu iki zümreye göre. Küfre girmiş oluyor, Haricîlere göre. Küfre girmemiş oluyor, Mu'tezile'ye göre. Böylece Mu'tezile îmânla küfür arasında ayrı bir menzil isbat etmiş oluyorlar.

Şâfiî ile hadîs ehli ve tasavvuf erbabına göre: Ameller, kâmil îmândan bir cüz'dür.

(1147) Sahih-i Müslim, el-Mesâbih; Ömer (R.A.)'den.
(1148) Şirâzî: Hazret-i Âişe (R. Anhâ)'dan. Câmiu's-Sağîr.

Nitekim yapılan sahîh rivâyette buyuruluyor ki :

«İmân amelsiz kabul olunmaz, amel de îmânsız kabul olunmaz. (Bunlar birbirinin tamamlayıcısıdır.)»[1149]

Ama amel îmânın hakikatından bir parça değildir. Amelin yerine getirilmemesiyle îmân noksan kalır, kâmil bir îmân olmaz. Böylece Şâfiî'ye göre îmân bu mânayla fazlalık ve noksanlık kabul eder. Yâni amelin artmasıyla ve eksilmesiyle kemâl mertebesinde değişiklik olur.

Desen ki: İmânın fazlalık ve noksanlık kabul etmesi hem naklen, hem de aklen kesinlik kazanmıştır. Naklen diyoruz, çünkü Cenâb-ı Hak buyuruyor ki: **«Allah'ın âyetleri okunduğu zaman bu onların îmânını artırır.»**[1150]

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz de bu hususta buyuruyor ki :

«Ebû Bekir'in îmânı bütün insanların îmânıyla teraziye konulup tartılsa, elbette ki ağır gelir.»[1151]

Aklen kesinlik kazanmasına gelince: Eğer îmân fazlalık ve noksanlık kabul etmemiş olsaydı, o zaman Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'in îmânıyla ümmetinden herhangi birinin îmânı eşit seviyede olması gerekirdi. Akıl ise bunu kabul etmez, aksini savunur.

Buna cevapla deriz ki :

İmân tasdîkten ibârettir. İnsanlar bu tasdîk konusunda aynı seviyede bulunur. Fazlalık ve noksanlık îmânın semerelerinde kendini gösterir, hakikatinde değil. Çünkü îmânın hakikatı yukarıda da belirttiğimiz gibi kalben tasdîktir.

Burada denilse ki :

Kim şehâdette bulunup amel ve îtikad ederse o muhlistir. Kim de şehadette bulunur, amel eder, fakat îtikad etmezse, o münafıktır. Kim şehâdette bulunur, îtikad eder, fakat amel

(1149) İbni Hibban; İbni Ömer (R.A.)'den/Câmiu's-Sağîr.
(1150) Enfâl sûresi, âyet: 2.
(1151) Nûru'l-Ebsâr.

etmezse o fâsıktır. İki şehâdeti ihlâl eden (bozan, yerine getirmeyen) kimse ise kâfirdir.

Sonra da İKRAR, yâni dil ile ikrar, îmândan bir cüz değildir ve aynı zamanda onun şartı da değildir, bazı ilim adamlarımıza göre. Sadece müslümanların ahkâmını icra için şarttır. Çünkü îmân kalbî ameldendir. Bu bakımdan ikrara muhtaç değildir. İlim adamlarımızdan bazısı da demiştir ki: İkrar îmândan bir cüz'dür. Çünkü nüfusun zevâhiri buna delâlet etmektedir. Ancak ne var ki ikrar ondan bir cüz olunca ister istemez onda bir araziyet ve tebaiyyet şaibesi vardır. Bu bakımdan ihtiyarî haller'de cüz'iyet cihetini itibar etmişlerdir. Tâ ki onu terk eden —ondan yana bir temekkünü olmakla beraber— mü'min sayılmasın. Her ne kadar onun tasdîk edici olduğu farzedilse bile. Iztırar halinde ise araziyet ciheti itibar olunmuştur. Böylece ıztırar halinde bu cüz sâkıt olabilir. «İkrar zâid bir rükündür» diyenlerin kasdettiği mâna işte budur. Çünkü onun ziyadeliğine hiçbir mâna yoktur. Ancak ikrah (zorlama) anında düşme ihtimali başgösterir. Yâni küfre zorlandığı zaman.

Bilmiş ol ki: Bu mes'ele hakkında âlimlerimizden nakledilen iki görüş vardır :

1. İman sadece tasdîktir. İkrar ise ahkâmı icra babında şarttır. Yâni dünyevî hükümleri icrada ikrar şarttır.

2. İman tasdîk ve ikrardan ibarettir. Kim kalbiyle tasdîk edip özürsüz olarak ikrarı terkederse mü'min olmaz. Bu, ihtiyarî halde rükniyet ciheti itibar edilerek söylenmiştir. Ama tasdîk eder de bu ikrar ettiği vakte tesadüf etmezse, mü'min sayılır; ıztırar halinde tebeiyyet ciheti itibar edilerek. Et-Tevhîd kitabında da bu husus böyle belirtilmiştir.

Denilse ki: Hâriçte olan amelî îmandan bir cüz saymakta ne gibi bir hikmet vardır? Lisan ameli bununla belirlenmiş olsaydı da diğer rükünlerin amelleri değil, olmaz mıydı?

Buna cevab olarak deriz ki: İnsan îman ile vasıflanınca tasdîk bâtınî bir amel olmuş oluyor. Böylece zâhirî amel de tahkik yollu ona dahil sayılıyor. Çünkü onunla kemâli ittisaf hâlindedir. Böylece fiil-i lisan ona taayyün etmiş oluyor. Çün-

kü dil beyâna elverişli yaratılmıştır, onun görevi budur. Öyle değil midir? Bir kâfirin cemaatle namaz kılması üzerine onun müslüman olduğuna hükmedilir. Her ne kadar ikrar ettiği müşahede edilmese bile.. İbni Melek'in Meşârik-ı Şerîf'inde de bu hususa yer verilmiş ve gerekli açıklama yapılmıştır. Arzu edenler o esere müracaat edebilirler.

Bilmiş ol ki: İmanla İslâm birdir. Bu Allah'ın şu buyruğu ile istidlâl edilerek denilmiştir: **«Kim İslâmiyetten başka bir dine yönelirse, onunki elbette kabul edilmeyecektir. O, âhirette de kaybedenlerdendir.»**[1152]

Diğer bir âyette ise şöyle buyuruluyor: **«Bunun üzerine suçlu milletin arasında bulunan mü'minleri çıkardık. Zaten orada, kendini Allah'a vermiş sadece bir tek ev halkı bulduk.»**[1153]

Bu âyette geçen mü'min ve müslimlerden maksad Hazret-i Lût ile onun etbaıdır.

Şâfiî'ye göre: İmanla İslâm arasında umum-hususî mutlak vardır; her mü'min aynı zamanda müslimdir. Ama her müslim mü'min olmayabilir. Şâfiî buna hüccet olarak Allah'ın şu buyruğunu getirmiştir: **«Bedevîler inandık, dediler. De ki, inanmadınız; bâri İslâm olduk deyin. Çünkü îman henüz kalblerinize yerleşmedi...»**[1154]

Ve yukarıda geçen Cibrîl hadîsindeki soruya Peygamber (S.A.V.) Efendimiz'in vermiş olduğu cevabı da hüccet olarak Şâfiî ele alıp göstermiştir. el-Mesâbîh'te de bu husus belirtilmiştir.

Biz kendi tezimizi savunacak olursak deriz ki: «İmanla İslâm aynı şeydir» sözümüzden maksad, şeriatte muteber olan İslâm'dır. O da îmansız mevcud olamaz. Âyette geçen İslâm kelimesi, zâhirî baş eğip kabullenmeyi ifade ediyor. İçten bağlanışı değil. Şöyle ki sadece şehadet kelimesini telâffuz edip tasdîkten uzak kalmak gibi,

(1152) Âl-i İmrân sûresi, âyet: 85.
(1153) Zâriyât sûresi, âyet: 36.
(1154) Hucürât sûresi, âyet: 14.

Delîl olarak getirilen hadîs-i şerîfte geçen İSLÂM kelimesinden maksad, İslâm'ın meyveleri ve belirtileridir; yoksa İslâm'ın hakikatı değildir. Ed-Dürr kitabında da aynı yorum yapılmıştır.

Bilmiş ol ki: İMAN beş vecih üzeredir :

1. Metbu' olan îman.
2 Makbûl olan îman.
3. Ma'sûm olan îman.
4. Merdûd olan îman.
5. Mevkuf olan îman.

Metbu' îman: Meleklerin îmanıdır. **Makbûl îman:** Peygamberlerin îmanıdır. **Ma'sûm îman:** Mü'minlerin îmanıdır. **Mevkuf îman:** Bid'atçilerin îmanıdır. **Merdûd îman:** Münafıkların îmanıdır.

Kelâm ehline göre **îman:** Dil ile ikrar, kalb ile îtikaddır. Şöyle ki: Kulun, Allah'ın birliğini, sıfatlarını ve Allah'tan gelen kitapları, peygamberleri, melekleri ve diğer bütün şeyleri kabûl edip ikrar etmesi demektir. Ta'rifât-ı Cücânî'de de aynı anlamda îman izah edilmiştir.

İMANIN TAHKİKÎ, TAKLİDÎ VE İSTİDLÂLÎ OLMAK ÜZERE ÜÇ KISMA AYRILDIĞI HAKKINDAKİ ÂYETLER VE VÂRİD OLAN SAHÎH HADÎSLER

Tahkikî îman: Kalbin Allah'ın birliğini kabul edip bunun üzerine katlanıp bağlanmasıdır. Allah'ın birliğini tasdîk, şer'an îman edilmesi gerekli olan şeyleri de tasdîk aynı tarifin kapsamına dahildir. Nitekim Cibrîl'in sorusuyla ilgili hadîste bu husus belirlenmişti. Şöyle ki: Kalbin artık Allah'ın varlığı ve birliği üzerinde tam bir bağlantı yaptığında, artık bütün âlem sana bu konuda muhalefet de etse yine de kalbinde bu hususta en küçük bir tereddüt ve sarsıntı veya inandığın şeye zıd bir düşünce eseri meydana gelmez. Bu da ancak rububiyet envârının kullukla ilgili sıfatların safhaları üzerinde zuhur etmesi hâlinde gerçekleşebilir.

Taklidî îman : Allah'ın varlığına, birliğine ve îman konusunda vâcib olan diğer hususlara baba ve dedelerini taklîd ederek ve kendi çağındaki ilim adamlarının bu mevzuda söyledikleri sözleri aynen alıp kabullenerek inanmak ve başka hiç bir hüccet taşımamaktır. Bu îmana pek güvenilmez. Bir şüphecinin meydana koyacağı şüpheyle sarsılabilir; az bir şüpheyle değişebilir. Şeytanî vesvese rüzgârının esmesiyle yerinden oynayabilir. Ölüm sekeratında aklî dengenin kısmen olsun za'fa uğramasıyla böyle bir îmânın gönülden çıkarılmasından korkulur. Aynı zamanda belirtilen anlarda böyle bir îmanın eseri dil üzerine cereyan etmeyebilir; özellikle o îmanı takvâ hisarı içine almamışsa... Semereleri tamamlanmamış ve belirtilen şubeleri gerçekleşmemişse çok daha endişe edilir. Ömrümüzün sonunun böylesine kötüye gitmesinden Allah'a sığınırız.

İstidlâlî îman : Sanattan sanatkâra, eserden müessire istidlâl etmektir. Çünkü müessirsiz hiçbir eser meydana gelemez. Bunu hem akıl, hem nakil gayr-i mümkün görmüştür. Çünkü fışkı devenin varlığına iz, bir canlının dolaştığına delâlet eder. Şu muazzam gökler ve yeryüzü bir sanatkârın, kudretli bir mimarın bulunduğuna delâlet etmiyor mu? İşte kim bu yoldan hareket edip istidlâl yapacak olursa, kendinde kesin delillerin ve naklî delillerle te'yid edilen kuvvetli hüccetlerin oluşup gerçekleştiğini görür. Böylece onun istidlâl yoluyla elde ettiği kesin sonuçlar şer'î delillerle birleşip Allah'ın birliğini isbat eder. Böylesine bir itikad artık onun hayatında da, ölümünde de hiç ayrılmadan devam edip gider. Meğer ki itikadını kökünden sarsacak bir şey vâki ola ve îmanını bir anda sarsıp götüre... O zaman cidden korkulur.

Diyebiliriz ki, îman lâmbaya, emirlerle nehiyler onun mahfazasına benzer. Şeytanın vesveseleri de rüzgâra benzer. O halde kim îman lâmbasını kalbinde yakar da onu emirler ve nehiylerle süsleyip muhafaza altına alırsa, o takdirde o lâmbanın sönme endişesi çok daha azalmış olur.

Peygamberlerin gönderilmesinde en yüksek maksad, bu çırayı kulların onlardan aldığı bilgiyle gönüllerinin penceresinde yakması ve böylece hakkı bâtıldan bu nur ile ayırt etmesidir. Ve ölüm ânına kadar o çırayı büyük günahların şiddetli rüzgârından, küfrün şimşeklerinden korumasını sağlamasıdır. Kur'ân'da buyuruluyor ki: **«Ancak müslüman olarak ruhunuzu teslim edin!»**

Diğer bir âyette de buyuruluyor ki :

«Allah'ın nûrunu ağızlarıyla söndürmek isterler. Kâfirler istemese de Allah nûrunu mutlaka tamamlayacaktır.»[1155]

Bu açıklamadan sonra diyebiliriz ki insanlar îman konusunda dört kısma ayrılmışlardır: Bir kısmı bu çırayı kalbinde yakmış, ona sâhip çıkıp emirler ve nehiyler dizisini muhafaza etmiştir. Bir kısmı bu çırayı kalbinde yakmışsa da onu gerektiği ölçüde koruyamamış ve böylece durumlarını büyük bir tehlikenin eşiğine itmişlerdir. Bir kısmı da bu çırayı kalbinde tutuşturduktan sonra onu hemen söndürüp gerisin geriye dönmüş (dinden çıkmış)tır. Diğer bir kısmı da bu çıraya iltifat etmeyerek ona arka çevirmiş ve böylece küfür karanlığına girip kalmıştır. Gayet tabiî olarak bu durumda şeytan onlara üstün gelmiş, onlar da ister istemez mahrumiyet çölünde şaşırıp kalmıştır. Çünkü onların îmanı kabul edecek bir yetenekleri olmamıştır.

Bilmiş ol ki; îman, Hazret-i Muhammed (S.A.V.) Efendimiz'in Allah'tan getirdiği şeylerin tümüne inanıp tasdîk etmektir. O halde Peygamber Efendimiz'i, Allah tarafından getirmiş olduğu ve bilinmesi zarurî olan hususların tümüne icmâlen inanıp tasdîk etmek bu anlamdadır. Ve bu tarz îman, îmanın aslıyla ittisaf hususunda kâfidir. Böyle bir îmanın derecesi tafsilî îmanın derecesinden aşağı düşmez. Büyük bir sanatkârın mevcudiyetini tasdîk eden müşrik, o sanatkârın sıfatlarını da tasdîk etse yine de mü'min olmaz, ancak lügat itibariyle mü'min olabilir, şeriat yönünden değil.. Çünkü tevhidi bozmuş, Allah'a eş-ortak koşmuştur. Allah kelâmında buna işâret edilerek buyuruluyor ki :

(1155) Tevbe sûresi, âyet: 32.

«Onların çoğu Allah'a eş-ortak koşmadan inanmazlar.»[1156]

Dil ile ikrara gelince.. Bu tasdîk gibi değildir. Çünkü tasdîk bir rükündür ki aslâ düşmeyi ihtimal tutmaz. İkrar ise düşmeyi ihtimal tutar. Nitekim zorlanma zamanında ikrar düşebilir.

Eğer denilse ki, bazen uyku halinde ya da gaflet zamanında tasdîk olduğu gibi kalmaz. Buna ne dersiniz? Biz cevap olarak deriz ki: Tasdîk kalbde bâkîdir, zuhul ancak onun husûlündedir. Sizin dediğiniz gibi kabul edilse bile bir an, şâri' üzerine zıddı gelip vâki olmamış muhakkak bir şey'i bâkî hükmünde tutmuştur. O kadar ki Mü'min sıfatı, Allah ve resûlüne şimdiki zamanda, ya da geçmiş zamanda îman eden kimseye isim olarak verilir. Üzerine bu hususu yalanlayan bir şey gelmedikçe böyle kabul edilir.

Burada «îmân tasdîk ve ikrardır» târifi âlimlerden bir kısmına aittir. İmam Şemsü'l-Eimme Hazretleri de bunu ihtiyar etmiştir. Fahrü'l-İslâm da aynı görüştedir. (Allah her ikisine de rahmet eylesin.)

Cumhur-i Muhakkıkîn ise îman'ı kalb ile tasdîkden ibâret saymıştır. İkrar ise dünyevî ahkâmı icrâ etme bakımından şart kılınmıştır. Çünkü tasdîk derunî bir husustur ki mutlaka bir alâmet ister. O halde kim kalb ile tasdîk eder de diliyle ikrar etmezse o yine mü'mindir, ama Allah katında. Dünyevî ahkâma göre ise mü'min değildir. Kim de diliyle ikrar eder de kalbiyle tasdîk etmezse —münafık gibi— dünyevî ahkâma göre o mü'mindir, fakat Allah katında mü'min değildir.

Bu, Şeyh İmam Ebû Mansûr Hazretleri'nin itibar ettiği bir tariftir.

Kur'ân'da bu husustaki naslar şöyledir:

«Allah'a ve âhiret gününe inanan bir millettir. —Babaları veya oğulları veya kardeşleri ya da akrabaları olsa bile— Allah'a ve peygamberine karşı gelenlere sevgi beslediklerini gör-

(1156) Yûsuf sûresi, âyet: 106.

mezsin. İşte Allah, îmanı bunların kalblerine yazmış, katından bir nûr ile onları desteklemiştir.»[1157]

«Gönlü îmanla yatışıp dolu olduğu halde, zor altında olan kimse müstesna, İnandıktan sonra Allah'ı inkâr edip gönlünü kâfirliğe açanlara Allah katından bir azâb vardır. Büyük azâb da onlar içindir.»[1158]

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz bu konuda şöyle duâ etmiştir :

«Allah'ım! Kalbimi kendi dinin üzerinde sabit kıl!..»

Şerhü'l-Akaid kitabında da aynı hususlar ele alınıp gerekli açıklama yapılmıştır.

Kasdedilen şudur: İKRAR (ki dilin amelidir) îmana dahil edilmiştir, diğer rükünler ise değil... Çünkü îman ruhtan ve cesedden meydana gelen insanın vasfıdır. TASDİK ruhun amelidir. Cesedin bir ameli de buna dahil edilmiştir. Böylece insanın kemâli îman ile tahakkuk eder. Dilin fiili burada taayyün etmişse de. Çünkü bu beyân (açıklama) için belirlenmiş ve içtekini dışa çıkarıp izhâr etmeye matuf bulunmuştur. Bunun içindir ki dilin fiili olan **Elhamdü lillâh** şükrün başı sayılmıştır. Mir'at üzerine şerh olarak yazılan Azmi adlı eserde de bu husus belirtilmiştir.

İmanın şartı ve vücûbunun sebebine gelince: İyiyi kötüden ayırt edebilen akıldır. Aklı burada tek sebep kabul edince o takdirde bülûğa medhal yoktur. Bu, Şeyh Ebû Mansur Mâtüridî Hazretleri'ne göredir. Eş'arî Hazretleri'ne göre ise iyiyi kötüden ayırt edebilen akıl bülûğla beraber sebeptir.

İmam-ı A'zam Ebû Hanîfe Hazretleri diyor ki: «Allah'ı bilmek akıllı çocuğa da farzdır.» İlim adamları da bu görüşü kabul etmişlerdir. Irak meşâyihının çoğu da bu görüştedir. Çünkü îmanın baliğ olan kimse üzerine vücûbu ancak akıl itibariyledir. Akıl bir çocukta mevcud olunca o halde Allah'ı bilmek de ona vâcib olmuş oluyor. Ferâid kitabında da bu husus açıklanmıştır.

(1157) Mücâdele sûresi, âyet: 23.
(1158) Nahl sûresi, âyet: 106.

KELİME-İ TEVHİD HAKKINDA VÂRİD OLAN SAHİH HADİSLER VE BU KONUDA İMAMLARIN GÖRÜŞLERİ

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz buyurdu ki :

«Kim Allah'tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed'in de Allah'ın Resûlü olduğuna şehâdet ederse Allah cehennemi ona haram kılar.»[1159]

«İmânın en üstünü, nerede olursan ol, Allah'ın seninle beraber olduğuna inanmandır..»[1160]

«Herhangi bir kul yüz defa Lâ ilâhe illâllah Muhammedün Resûlüllah demeyegörsün, mutlaka Allah kıyâmet günü onu yüzü ayın ondördü gibi olduğu halde kabrinden kaldırır ve o gün onun amelinden daha üstün bir amel kaldırılmaz. Ancak onun gibi bu kelimeyi söyleyenin ameli olursa o müstesna.»[1161]

«Ben ve benden önceki peygamberlerin söylediği en üstün söz Lâ ilâhe illâllah şehâdetidir.»[1162]

«Allah'tan başka (hakiki hiçbir) ilâh olmadığını bildiği ve buna kesinlikle itikad ettiği halde ölen kimse cennete girer.»[1163]

Yukarıdaki hadîste **«Allah cehennemi ona haram kılar»** buyurulmuştu. Bunun anlamı, ona cehennem ile azâb etmez, demektir. Çünkü ilim adamlarımız bu hadîsin, âsi mü'minlerden bir kısmının azâb göreceğine dair vârid olan hususa muhalif olduğunu tesbit edince bu ikisi arasında bir uyum bulmaya çalışmışlardır: Bazısı, bu tevbe ettikten sonra küfre giren hakkındadır, demiştir. Bazısı da bu hadîs henüz farzlar inmeden önce söylenmiştir, demişlerdir.

(1159) Sahih-i Müslim; Ubâde bin Sâmit (R.A.)'den.
(1160) Taberâni, Ebû Nuaym; Ubâde bin Sâmit (R.A.)'den.
(1161) Taberâni; Ebû Derdâ (R.A.)'den.
(1162) Sahih-i Müslim; Muttalib bin Hanteb (R.A.)'den.
(1163) Sahih-i Müslim; Osman (R.A.)'den.

Hasan el-Basrî (R.A.) diyor ki; bunun mânası şöyledir :

«Kim bu kelimeyi söyler ve hakkını ödeyip yerine getirir, farzlarına riayet ederse...»

Ama en yakın ve uygun olan yorum şu olsa gerek: Buradaki **«Cehennemi ona haram kılar.»** Yâni ebediyyen cehennemde kalması haram kılınmıştır. Nitekim İbni Melek'in Şerhü'l-Meşârik adlı eserinde de aynı yorum yapılmıştır.

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz buyurdu ki :

«Kıyâmet günü adamı terazinin başına getirirler. Göz alabildiği kadar uzun olan doksan dokuz sicili çıkarılır ki bu sicillerde hatâları ve günahları yazılıdır. Bunlar terazinin bir kefesine konulur. Sonra da üzerinde Lâ ilâhe illâllah Muhammedün Resûlüllah yazılı bulunan parmak kadar bir kâğıt çıkarılıp diğer kefeye konulur. Bu, o sicillerden ağır gelir.»[1164]

1163 dipnotlu hadîste belirtilen husus, Mürcie mezhebini reddetmeğe yeterli delildir. Çünkü onlara göre iki şehâdete (Lâ ilâhe illâllah Muhammedün Resûlüllah) mazhar olan kimse bunlara îtikad etmese bile cennete girer. Kaadı Iyaz diyor ki: Bu hadîste, «Allah ve resûlünü mücerred tasdîk edip dili ile bu ikrar edilmese bile fayda vardır» diyenler için delil vardır, diyor. Çünkü ikrar, ahkâmın icrası için şarttır. Muhakkiklerin de görüşü budur. Ebû Hanîfe'den (R.A.) de böyle rivâyet edilmektedir. Şeyh Ebû Mansur el-Matüridî Hazretleri'nin de görüşü budur. Eş'arî Hazretleri'nden yapılan iki rivâyetin sahîhi de bu anlamdadır.

İşte muttarid-i mün'akis olan budur. Bunu şerh eden Şeyh de aynı hususu belirtmiştir. Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'in peygamberliğini tasdîk ise hükmen anılmış ve bu bilgiye dahildir. Şerh-i Meşârik'de de aynı hususa yer verilmiştir.

«Ümmetimden herhangi bir kimse zinâ bile etse, hırsızlık dahi yapsa hiçbir şey'i Allah'a ortak koşmadığı halde ölürse cennete girer.»[1165]

Hadîsteki **ümmetimden** tâbirinden bâzan ümmetin tama-

(1164) Abdullah bin Amr bin Âs (R.A.)'den. Tenbihü'l-Gâfilin.
(1165) Sahih-i Buhâri; Ebû Zerr-i Gifâri (R.A.)'den.

mı yâni ümmet-i dâvet kasdolunur, bazen de ümmet-i icâbet kasdolunur ki bunlar mü'minlerdir. Ama ikinci mâna burada muraddır.

Bu hadîste, büyük günah sâhibinin mü'min sayılacağına dair delil vardır. Ehl-i sünnetin de mezhebi bu yoldadır. Aynı zamanda bu, Mu'tezile aleyhine bir delil olarak gösterilir. Çünkü Mu'tezile büyük günahı, îmanla küfür arasında bir menzil olarak görmektedir. Onlara göre büyük günah sâhibi cennete girmez. Meğer ki o günahtan tevbe etmiş olsun; o takdirde girer. Bu hadîs aynı zamanda Hâricîler aleyhine de bir delil taşımaktadır. Çünkü onlara göre büyük günah sâhibi kâfirdir ve ebediyyen cehennemde kalacaktır.

ASHAB-I KİRAMDAN DIHYETÜ'L-KELBÎ HAZRETLERİ'NİN HİKÂYESİ

Ebûbekir Sıddîk (R.A.) Hazretleri bu konuda şu nefis hikâyeyi anlatıyor :

— Dıhye el-Kelbî, Arap krallarından biri idi. Aynı zamanda küfür üzere bulunuyordu. Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz bu kralın müslüman olmasını çok arzu ediyordu. Çünkü Dıhye'nin eli altında kendi hanedanından yediyüz kişi bulunuyordu. Bunların hepsi de Dıhye'ye bağlı idi. O müslüman olursa, onlar da derhal daire-i İslâm'a gireceklerdi. Gün geldi, Dıhye müslüman olmak istedi. Cenâb-ı Allah sabah namazından sonra Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e şöyle vahiyde bulundu: **«Ya Muhammed! Dıhye'nin kalbine îmanın nurunu attım. Biraz sonra o sana gelecek.»** Cidden öyle oldu. Resûlüllah (S.A.V.) henüz mescidde iken DIHYE içeri girdi. Resûlüllah (S.A.V.) üzerindeki hırkasını çıkarıp yere serdi ve Dıhye'ye «buyrun üzerinde oturun» dedi. Dıhye, Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'in bu nezaket ve iltifatını görünce duygulandı ve eğilip hırka-i saâdeti yerden alarak gözlerinin ve başının üstüne koydu. **Lâ ilâhe illâllah Muhammedün Resûlüllah** diyerek kelime-i şehadet getirdi. Sonra gözyaşları dökerek arz-ı hâl eyledi. Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz ona :

— Bu ne ağlamaktır ya Dıhye?!

Diye sorunca o şu cevabı verdi :

— Ya Resûlâllah! Ben birçok büyük günahlar işledim. Rabbine sor, bunların keffareti nedir? Eğer kendimi öldürmemi emredersen derhal intihar edeyim. Malımdan bir sadaka çıkarıp vermemi emredersen derhal çıkarıp vereyim..

Bunun üzerine Resûlüllah (S.A.V.) ona :

— Senin ne gibi günahların var?

Diye sordu. O da şöyle cevap verdi :

— Ben bildiğiniz gibi Arap krallarından biri idim. Kız çocuğumun olmasını hiçbir zaman arzu etmedim, bilâkis tiksindim. Onların başkasına zevce olması ağırıma gidiyordu. Böylece doğan kızlarımdan yetmiş tanesini öldürdüm. Evet bütün bu cinayetleri kendi elimle yaptım.

Onun bu açıklamasına Peygamber (S.A.V.) Efendimiz hayret etti ve donakaldı. Az sonra Cibrîl-i Emîn inerek dedi ki: **«Ya Muhammed! Dıhye'ye de ki: Rabbin buyuruyor: İzzet ve celâlime andolsun ki sen Lâ ilâhe illâllah Muhammedün Resûlüllah dediğin zaman senin altmış senelik günahlarını bağışladım. Nasıl olur da kızlarını öldürmeden mütevellid yüklendiğin günahları bağışlamayayım?..»**

Evet, Cenâb-ı Allah **«Beni anın ki ben de sizi anayım»** buyuruyor. Yâni siz beni tâat u ibâdet ile anın, ben de sizi sevab ile anayım. Allah'ın sizi anması elbette ki sizin onu anmanızdan çok daha büyük ve yücedir.

Âyeti biraz daha açıklayacak olursak .

— Siz tevbe ile beni anarsanız, ben de sizi mağfiretle anarım Siz beni duâ ile anarsanız, ben de sizi duânızı kabul etmekle anarım. Siz ihlâs ile beni anarsanız, ben de sizi kurtuluş ile anarım. Siz beni evinizde anarsanız, ben sizi kabirlerinizde de anarım. Siz beni tenha yerlerde anarsanız, ben sizi beldelerde anarım. Siz beni halvetlerde anarsanız, ben sizi sahralarda anarım.

Aynı yorumu İmam Gazâlî Hazretleri el-Mişkât adlı eserinde yapmıştır.

Yapılan rivâyete göre Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz buyurdu ki :

«Lâ ilâhe illâllah Muhammedün Resûlüllah cennetin pahasıdır.» Diğer bir rivâyette ise: **«Cennetin anahtarı, lâ ilâhe illâllah Muhammedün Resûlüllah'dır»**[1166] buyuruluyor.

Deniliyor ki :

Lâ ilâhe illâllah Muhammedün Resûlüllah kelimesi cennetin anahtarıdır. Ama anahtar için mutlaka dişlere, şifrelere ihtiyaç vardır. Bu anahtarın dişleri şunlardır :

a) Yalandan tertemiz, zikreden bir dil.
b) Hased ve hıyanetten arınmış, korkan bir kalb.
c) Haram ve şüpheden boş, tertemiz bir karın.
d) Günahlardan temizlenmiş, hizmet ile meşgul el-ayak.

Bir hadîste şöyle buyuruluyor :

«Lâ ilâhe illâllah Muhammedün Resûlüllah'ı hiç bir amel geçemez ve bu kelime hiç bir günah bırakmaz temizler.»[1167]

«Bir kul, gönülden, katıksız ve gösterişsiz olarak Lâ ilâhe illâllah Muhammedün Resûlüllah demeyegörsün, mutlaka kendisine göklerin kapıları Arş'a uzanıp gidecek şekilde açılır. Tabiî büyük günahlardan uzaklaştığı müddetçe...»[1168]

TEVHÎD-İ HAKİKÎ'NİN AÇIKLANMASI HAKKINDA VÂRİD OLAN SAHÎH HADÎSLER VE BU HUSUSTA İMAMLARIN GÖRÜŞLERİ

Bilmiş ol ki TEVHÎD iki kısma ayrılır: Tevhîd-i hakikî ve tevhîd-i resmî. Tevhîd-i resmî'ye itibar edilmez. Münafıkların ve fâsıkların tevhîdi bu cümledendir. Tevhîd-i hakikî ise, hiçbir şey ne ona denk gelebilir, ne de benzeyebilir. Bu, Allah'ın kendi zâtını tevhîd etmesidir. Meleklerin tevhîdi ve adalet-

(1166) Fakih Ebû Leys; Enes bin Mâlik (R.A.)'den.
(1167) İbni Mâce; Ümmü Hâni (R.A.)'den.
(1168) Tirmizi; Ebû Hüreyre (R.A.)'den. Câmiu's-Sağir.

le kaaim olan ilim ehlinin tevhîdidir. Böyle olmamış olsaydı, TEVHÎD bir değil, iki ya da daha fazla olması gerekirdi. Bu kelime ile **Tevhîd-i hakikî** kasdedildiğinde o artık teraziye konulmaz. Çünkü onun benzeri ve dengi yoktur. Evet, nasıl teraziye konulabilir ki Cenâb-ı Allah onun denginin olmadığına işaretle kudsî hadîsde buyuruyor ki :

«Eğer yedi gök ve benden başka onları ma'mur edenler ve yedi kat yer ve benden başka onları ma'mur edenler terazinin bir kefesine konulsa, Lâ ilâhe illâllah da diğer kefesine konulsa, Lâ ilâhe illâllah ağır gelir..»

Bu işaretten anlaşılıyor ki: Teraziye konulmasına engel olan şey, onun benzerinin ve denginin bulunmamasıdır. Nitekim Cenâb-ı Allah buyuruyor ki: **«Onun benzeri hiçbir şey yoktur. O işitendir, görendir.»**[1169]

Tevhîd'den **Tevhîd-i Resmî** kasdedilecek olunursa, o zaman teraziye girer. Çünkü onun karşıtı ve belki birçok karşıtları bulunur. Nitekim «doksan dokuz sicil...» hadîsinde buna işâret edilmişti.

O halde bu işâretten anlaşıldığına göre tevhîdin şeriat mizanına konulmasının sebebi, karşıtının mevcud olmasıdır ki bu sicillere yazılı olan günah ve isyanlardır. Bunların teraziye konulması sadece hesap alanında bekleşen halkın, sicil sahiplerinin fazîlet ve üstünlüğünü görmeleri içindir. Ama bu ancak Tevhîd ehlinden Allah'ın dilediği kadarının cehenneme girmesinden ve hesap alanında ancak cennete gireceklerin kalmasından sonradır. Çünkü cehenneme gireceği hükmedilen ve sonra da şafaat ya da inâyet-i ilâhiyye ile çıkacak olanların tevhîdi mizana konulmaz. Çünkü konulacak olsa, artık onların da cehenneme girmemesi gerekirdi. Bu da ilâhî kaza ve hükmün hilâfına bir durum meydana getirirdi ki bu mümkün değildir. Sicil sahiplerinin tevhîdi'nin teraziye konulması ise, Allah'ın özel bir teveccühüdür ki dilediği kimseleri rahmetine has kılar.

(1169) Şûrâ sûresi, âyet: 11.

Şeyh Ebü'l-Kasım diyor ki :

«Kelime-i tevhîd'in her ne kadar başlangıcı olumsuzsa da maksad isbattır ve neticesi tahkiktir. Çünkü birinin «Senden başka benim hiç bir kardeşim yoktur», «Senden başka bana yardımcı olan hiç bir kimse yoktur» demesi, «Sen benim kardeşimsin ve benim yardımcımsın» demesinden daha kuvvetli ve daha anlamlıdır. Lâ ilâhe illâllah ve Lâ ilâhe illâ hüve cümlelerinden her biri kelime-i tevhîd'dir. Çünkü bunların hepsi de Kur'ân'da geçmektedir. Ama Lâ ilâhe illâ'r-Rahmân bu ölçüde değildir. Çünkü bu tevhîd değildir. Bununla beraber Rahmân ismi'nin Allah'tan başkasına verilmesi câiz değildir. Ama daha uygun olanı, bunun da tevhîd kapsamına girmesidir. Ne var ki bu cümleyle tevhîd pek meşhûr olmamıştır.»

Bilmiş ol ki: Cenâb-ı Allah umum için ancak en üstün şeyi ve en yararlısını koymuştur. Çünkü bıraktığı o şey'in hayli karşıtları vardır. O halde konulan yerin bütün karşıtlara mukabele edecek kuvvette olması gerekir. İşte o şey Lâ ilâhe illâllah Muhammedün Resûlüllah kelimesidir. Bu bakımdan bu kelime zikirlerin en üstünü olarak kabul edilmiştir. Bu kelimeyle zikretmek, Allah Allah Allah deyip zikretmekten daha üstündür. Bunun gibi Hüve Hüve Hüve demekten de yine üstündür. Tabiî bu âriflere göre böyledir. Çünkü kelime-i tevhîd nefiy ile isbatı kapsayan bir kelimedir. Aynı zamanda fazla ilim ve marifeti de kapsamaktadır. O halde umum için sabit olan bu zikre gerekli ol. Çünkü bu en kuvvetli bir zikirdir ve bunun çok daha parlak bir nûru ve yaklaştırıcı bir mekâneti vardır. Dünya ve âhirette bununla kurtuluş imkânı mevcuttur. Zaten herkes de kurtuluş ister.

Hazret-i Ali (R.A.), Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'in şöyle buyurduğunu naklediyor: «Meleklerin büyüğü Cibrîl dedi ki: **Lâ ilâhe illâllah Muhammedün Resûlüllah** kelimesinden daha yüce ve daha büyük bir kelimeyle inmedim yeryüzüne. Gökler ve yerler bu kelimeyle ayakta durur. Ağaç, taş, toprak, deniz her şey bu kelimenin tecellisiyle (gerektirdiği ilâhî kanunla) düzenini sürdürür. Haberiniz olsun ki bu **İhlâs** kelimesidir.

Dikkat edin, bu İslâm kelimesidir. Yine haberiniz olsun ki bu yakınlık kelimesidir. Haberiniz olsun, bu en yüce kelimedir. Bu kelime terazinin bir kefesine, gökler ve yerler de diğer kefesine konulsa, muhakkak bu kelime ağır gelir.»

Sonra bilmiş ol ki: **Tevhîd,** Peygamber (S.A.V.) Efendimizin risâletine şehadetsiz olmaz. Çünkü bu iki kelime arasında fazlasıyla bir uyum vardır. İkisi birleştirilip söylenince tam ittihad hâsıl olmuş olur.

Ne zaman ve hangi yerde **Lâ ilâhe illâllah** olan **Tevhîd** yazılır ya da söylenirse, mutlaka onda **Muhammedün Resûlüllah** takdir edilir. Bu iki şehadetin beraberlik göstermesi şöhret derecesinde olduğu için birincisini söylemekle de bu bakımdan yetiniliyor. Aksi halde bizim **Tevhîd** ile yahudî ve hıristiyanların tevhîdi arasında ne fark kalırdı? Bu bakımdan Muhammed Resûlüllah bu farkı bâriz hâle getirmektedir. Nitekim Şerh-i Meşârik'te İbni Melek de aynı hususu belirtmiştir.

Diyebiliriz ki **Lâ ilâhe illâllah** ve de **Muhammedün Resûlüllah,** zikr-i cüz, irade-i kül kaidesine girer. Yâni **Lâ ilâhe illâllah** denilince, bundan iki şehadet birden kasdedilmiş oluyor. Böyle olmamış olsaydı, yahudiler de, hattâ hıristiyanlardan bir kısmı da **Lâ ilâhe illâllah** diyor; ama bundan **Muhammedün Resûlüllah'ı** hiçbiri kasdetmiyor. O halde **Lâ ilâhe illâllah** İslâm dininde iki şehadetin âlemi olmuş oluyor. Kur'ân-ı Kerîm'de bu hususa işâretle buyuruluyor ki :

«Bütün dinlerden üstün kılmak üzere, peygamberini, doğruluk rehberi Kur'ân ve hak din ile gönderen odur. Şâhid olarak Allah yeter. Muhammed Allah'ın Resûlüdür. Onun beraberinde bulunanlar, inkârcılara karşı sert, birbirlerine karşı o nisbette merhametlidirler.»[1170]

Aliyyü'l-Kaarî aynı hususu Şifâ-i Şerîf şerhinde işlemiş ve gerekli açıklamayı yapmıştır.

O halde aklını kullanan herkese gerekir ki bu kelimeyle gece ve gündüz meşgul olsun. Kim **Lâ ilâhe** sözüyle halkın kendisini nefyederse ve bunu sadece hükmen nefyeder, ilmen nefy

(1170) Fetih sûresi, âyet: 28-29.

etmezse, şüphesiz ki o Hakk'ın varlığını hem hükmen, hem de ilmen isbat etmiş olur. **İllâllah**'dan diğer bütün isimleri nefy eder, ancak bir tek isim isbat etmiş olur ki o da elinde varlık âleminin terazisi bulunan Cenâb-ı Allah'dır.

Rûhu'l-Beyân tefsirinde de bu husus böyle açıklanmıştır.

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz buyuruyor ki :

«Allah şüphesiz ki Lâ ilâhe illâllah Muhammedün Resûlüllah diyen kimseyi cehennem ateşine haram kılmıştır.»[1171]

«Kim gönlünden gelen bir doğruluk içinde Allah'tan başka hakikî ilâh bulunmadığına, Muhammed'in de Allah'ın kulu ve resûlü olduğuna şehadet ederse, Allah mutlaka onu cehennem ateşine haram kılar.»[1172]

«Kim yetmiş bin defa Lâ ilâhe illâllah derse, ölmeden önce cennet ile müjdelenir.»

«Lâ ilâhe illâllah kelimesini yetmiş bir bin defa söyleyen kimse kendi nefsini Allah'tan satın almış olur.»[1173]

Aynı sayıda kelime-i tevhîdi başkası adına söylemek de böyledir.

Tahmin ediyorum ki bu hadîs-i şerîf sofîlerden ileri gelenlerin kelime-i tevhîdi bu sayı üzerinde anmalarının dayanağını teşkil etmektedir. Nitekim bu konuda Şeyh-i Ekber'den nakledilen bir hikâye de vardır ki Şeyh-i Ekber onu Kutb-i Askalânî İmam Ebü'l-Abbas'tan, o da Şeyh Ebû Rebî' el-Mâlikî'den nakl ederek, bu hadîsin keşif yoluyla sahih olduğu tesbit edilmiştir. Nitekim bu rivâyeti Ebû Saîd el-Hâdimî Hazretleri Tarikat-ı Muhammediyye'nin şerhinde ve başka güvenilir kişiler de başka eserlerde nakletmişlerdir. Şöyle ki: Amellerin fazîletleri konusunda ve bilhassa kıyasa aykırı olmayan mes'elelerde zayıf hadîsle amel olunabilir.

(1171) Sahih-i Buhâri, Müslim; Utban bin Mâlik (R.A.)'den.
(1172) Sahih-i Buhâri ve Müslim; Enes bin Mâlik (R.A.)d'en.
(1173) Bu iki hadisi Ebû Said, Hazret-i Âişe (R. Anhâ)'dan rivâyet etmiştir.

HÂCEGÂNDAN İMAM CA'FER SADIK, EBÛ YEZİD BESTÂMÎ, EBÛ HASAN HARKANÎ VE ŞÂH-İ NAKŞİBEND'E UZANAN DİĞER MEŞAYİH-I KİRAMIN HATİMLERİNİN ÖZELLİKLERİ

Bilmiş ol ki, tefsîr ve hadîs ilimlerinde geniş bir bilgiye sahip olan kadri yüce İmam Câfer Sadık, Ebû Yezîd Bestamî, Ebû Hasen Harkanî ve bunlardan sonra gelen saygıdeğer imamlar tâ Şâh-i Nakşibendî'ye kadar (Allah hepsinin sırrını takdîs eylesin!) bunların hepsi de hacetlerinin yerine gelmesinde, birtakım muradların gerçekleşmesinde, belâların def'edilmesinde, düşmanların kahra uğratılmasında, hasedçilerin perişan olmasında, derecelerin yükselmesinde, Allah'a yakınlığın zevkine erişmede ve birtakım tecellilerin zuhur etmesinde şu yüksek anlamda olan faydayı ve garip esrarı kullanmışlardır :

Yüz defa istiğfar,
Yedi defa Fâtiha-i Şerîfe,
Yüz defa Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e salâvat,
Yetmiş dokuz defa Elem Neşrah leke sûresi,
Bin bir defa İhlâs sûresi,

Yedi defa Fâtiha-i Şerîfe okunur. Bunlar tamamlandıktan sonra tekrar Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e yüz defa salâvat getirilir. Ve sonra da hacet ne ise o istenilir ve murad ne ise o arzu edilir. Allah'ın izniyle arzu ve istek yerine getirilir ve de dört günü aşmadan gerçekleşir. Böylece bu faydalı virde yedi gün devam edilir. Birçok kimseler bunu tecrübe edip iyi netice almıştır. Ancak şunu tavsiye etmişlerdir ki, bu vird ile muradına erişen kimse bu sırrı ahlâken düşük kimselere açmamalıdır. Tâ ki bu kudsî zikir ve tesbihler gayr-i meşrû bir konuda kullanılmasın.

Yukarıda da belirttiğimiz tertip, onların devam edegeldikleri bir âdettir ki her gün bununla amel etmişler veya her sabah ve akşam bunu sürdürmüşlerdir.

Özellikle farz namazlardan sonra devam edenler eksik olmamıştır, Böylece bu tertip sâdât-ı kiramın âdeti haline gelmiş ve bu konuda o sâdât-ı kirama katılanlar sâadeti bulmuşlardır. Şüphesiz ki sâadet en büyük rükündür. Nakşibendî tarîkatında en üstün bir virddir. Tabiî ism-i zât olan Allah'dan sonra en üstünü sayılmıştır. Çünkü meşâyih-ı kirâmın ruhları bu virdin bereketiyle yardım isteyenlere ulaşmakta, meded umanlara kapı açmaktadır. Bu vird sayesinde çeşitli belâlardan kurtulmak için o ruhlar yardıma koşmaktadır.

Ebû Saîd-i Hadimî Hazretleri diyor ki :

Zikir müridlere telkin edilirken ve zikre başlanırken Hâcegân Hazretleri'nin belirtilen bu hatminden sonra meşâyih-ı kirâmın silsilesi okunur ve böylece tamamlanan virdle bir nice terakkiler elde edilir ve nice keşif kapıları açılır.

Bu vird ya da tertip sıkıntı ve kederleri atmak için, murad ve maksadın kolay yoldan elde edilmesi için, hacetlerin yerine getirilmesi için ve hastaya şifâ gelmesi için okunur. Aynı zamanda hem okunur, hem de yazılıp beraberinde taşınır. Bilhassa vird sahibi bunu, ruhanîler onun meşrebine uygun bir şekilde ona galebe çaldıklarında okur ve devam eder. Aynı zamanda aşağıdaki silsileyi de her gün sabah ve akşam olmak üzere iki defa ya da bunu çoğaltıp yirmi bir defa okur. Sonra da durumun ne olacağına bakar. Çünkü bu silsile, meşâyih-ı rabbaniyenin himmetlerinin nüfuzu, sıddîkîlerin feyiz pınarının oluğu, Muhammedî denizlerin hikmet mecrası, kudsî meleklerin bekledikleri esrar havası, ilâhî tecellilerin mazharı, müridlerin hazret-i rabbânîye yükselen merdiveni, melekût, ceberût ve lâhut âlemlerine doğru yükselen sâliklerin mi'racıdır. Bu virde devam edene, diri olan şeyhten yana meşâyih-ı kirâmın ervahı cevap verir. Bu cevap da tâ Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e ve ondan da azîz ve celîl olan Allah'a kadar yükselir. Böylece onun üzerine çeşitli esrar, tecelliler ve bereketler akıtırlar. Niyetine göre ona teveccühte bulunurlar, muradına uygun ona yönelirler. Kimin bu konudaki silsilesi Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e ulaşmıyorsa, onunla ittisal etmiyorsa, onun feyzi kesilmiş olur ve böylece Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e vâris olmamış sayılır. Bu durumda olandan mübayaa ve icâzet alınmaz Nitekim hadîs-i şerîfte buyurulmuştur: **«Âlimler peygamberlerin vârisleridir.»** Bu hadîs uygun bir isnadla nakledilmiştir. Taberânî'nin yapmış olduğu tesbitte ise Resûlüllah (S.A.V.) buyurdu ki: **«Beni görüp de bana îmân edene müjde olsun. Beni göreni görene ve beni göreni gören kimseyi görene ve bana îmân edene de müjde olsun! Evet, müjde onlara ve güzel bir dönülecek yer de onlara!.»**

Şeyh Ebû Abdillâh Sülemî (K.S.) diyor ki :

— **Beni görüp de îmân edene ve beni gören kimseyi görüp de bana îmân eden kimseye müjde olsun** sözünün anlamı şudur: Müjde o kimseye ki benim nazarımın bereketi kendisine te'sir edip iz bırakmıştır ve beni görüp de nazar ve müşahedemin te'sir ettiği ashabımı görene de müjde olsun..

Bu böylece halbehal devam eder, ümmetin hakîmlerine ve Allah dostlarına ulaşıncaya kadar sürüp gider. Artık kimde bir hakîmin nazarının eseri veya bir velînin müşahedesinin izi bulunursa, hiç şübhe yok ki o eser ve iz, Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'in nazarının te'sirindendir ki ondan ashabına intikal etmiştir. Tabiî bu te'sir ashabın ve sonra gelenlerin hal ve durumuna göredir. Böylece te'sirler bir su akıntısı gibi meşayihten müridlerine akmakta ve dünyanın sonuna kadar devam etmektedir. Çünkü halin isnadı, ahkâmın isnadı gibidir.

Şeyh Ebû Ali Dakkak (K.S.) diyor ki :

«Bir adama vahiy bile gelse (bununla ilhamı kasdediyor), eğer onun şeyhi yoksa ondan hiçbir esrar havası gelmez.»

Şeyh Ebû Yezîd Bestâmî (K.S.) Hazretleri diyor ki :

«Kimin şeyhi yoksa, onun şeyhi ancak şeytandır.»

Ebû Saîd Muhammed Hadimî (K.S.) diyor ki :

«Kimin şeyhi yoksa, o kimse şeytanın maskarası olur.»

Bizim şeyhlerimize gelince, onlar hayli çoktur. Bu hususta ki silsilem çok çeşitlidir ki hepsinden de icâzet aldım. Aşağıdaki tertibe göre amel etmem hususunda da bana izin verdiler.

Çünkü bu birçok tarîkları içinde toplamaktadır. Meselâ, başta İmam Rabbânî müceddid-i elf-i sânî Ahmed Fârukî Hazretleri olmak üzere Nakşibendiyye, Cestiyye, Kübreviyye, Sühreverdiyye, Kadiriyye'yi sayabiliriz. Allah hepsinin de sırlarını takdîs eylesin. Nakşibendiyye dışında geriye kalan dört silsilesinin ahvâli Ebû Saîd Hazretleri'ne ait **El-Enhârü'l-Erbaa** adlı kitapta zikredilmiş ve bunlar zincirleme götürülerek Ali bin Ebî Talib'e (R.A.) ulaştırılmış ve onda son bulmuştur. İmam Rabbânî Hazretleri bu silsilenin dokuzuncu halkası olarak belirtilmiştir. Hızıriyye tarîkı ise bu silsilenin on üçüncü halkası olarak anılmıştır. Sonra bu iki tarîkı Hazret-i Câfer Sadık kendinde toplayıp birleştirmiş ve o da bu silsilenin yirmi sekizinci halkasını teşkil etmiştir. Meşâyih bu silsileye SİLSİLE-İ ZEHEBİYYE (altın silsile) adını vermiştir.

İşte bu silsileyi vird yollu okuyan kimse, okuma anında kendini mânevî oluğun, esrar ve tecellilerin, füyuzatın altında durmuş sayacak, başının tam ortasına döküldüğünü farzedecek ve bu silsilenin Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e uzanan, ondan da Allah'a yükselen mânevî bir basamak olduğunu hâtırında tutacak. Bu zikre dalarken isimleri bir bir murakabe edecek ve böylece derece derece yükseldiğini düşünecektir. Bu derecelerin Resûlüllah'a, ondan Cibrîl-i Emîn'e, ondan da Cenâb-ı Rabbi'l-âlemîn'e yükselip ulaştığını bilecektir.

İşte mânevî alanda terakki etmenin üçüncü makamı budur Nitekim meşâyih-ı kirâm bu hususu kendi kitaplarında belirtmişlerdir.

Mürid bu isimlerin sonuna varınca bu makamda münasip olan şudur ki secde âyetlerinden birini okur ve Allah'a secde götürür. Secdede iken geriye kalan duâyı okuyup tamamlar. Şu şartla ki kendi nefsinde huzur duyuyor, yer ve zaman da müsait olup kimseler orada bulunmuyorsa... Ben şahsen her sabah ve akşam okurum. Bunda sayılmayacak kadar faydalar ve bir nice menfaatler gördüm. Allah'ın güç ve kuvvetiyle bunlara mazhar oldum. Benim bu kitabım kimin eline ulaşırsa

veya buna devam eden olursa bir işâret kâfi gelir. Allah onu bütün arzu ve isteklerine muvaffak eyler. Dünya ve âhiret işleri en uygun şekilde düzene girer.

Sonra da bu kitap kimin eline geçiyorsa, ona tavsiye ederim ki: Bu zikir ve virdin fazîletlerinden haber verme hususunda hiç kimse hakkında bahillik etmesin. Nitekim Cenâb-ı Peygamber (S.A.V.) rü'yamda bana **«ben âlemlere rahmet olarak gönderildim»** buyurmuştu. Bunu bazı dostlarıma anlatmış, bazısına anlatmamıştım. Bunun üzerine Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz beni kınadı. Benim zikir silsilemin tertibi otuz birinci halkada Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz'e ulaşmaktadır. Bununla beraber ben fakir, aşağıdaki virdi **İnne'l-Hamde Lillâhi**'den tâ **Emmâ Ba'dü**'ye kadar geldikten sonra Dimar el-Sa'lebî hakkında vârid olan olayı tâkip ettim. Gördüm ki ondan birçok esrar zâhir olmuştur. Bu bakımdan onu sırf uğur ve bereket getirsin diye yazıyorum:

(بسم الله الرحمن الرحيم) إن الحمد لله نحمده ونستعينه من يهده الله
فلا مضل له ومن يضلل فلا هادي له وأنا أشهد أن لا إله إلا الله
وحده لا شريك له وأن محمدا عبده ورسوله (أما بعد) فنسألك اللهم
ونتوب إليك ونتمسك ونتوسل ونتوجه ونتضرع ونتحفظ ونتحصن
ونستشفي ونتشفع ونتعلم ونتفهم ونتذكر ونتفكر ونترقى
ونترفع ونتوصل ونتقرب بأسرارك الموذوعات وأنوار تجلياتك
الموضوعات والمعارف القربات في هذه الطرق العلية وببركات
المشايخ المسلسلين بسيدنا وسندنا وميزاب فيوضاتنا ومجرى
الحكمة وأسرارنا السيد محمد حقي النازلي قدس الله سره وبسيد
نا الجليل الحلمي أوده مشي قدس الله سره وبسيدنا محمد جان مكي قدس
الله سره وبسيدنا عبد الله الدهلوي قدس الله سره وبسيدنا حبيب
الله قدس الله سره وبسيدنا نور محمد قدس الله سره وبسيدنا
سيف الدين قدس الله سره وبسيدنا محمد معصوم قدس الله سره
وبسيدنا أحمد الفاروق السرهندي قدس الله سره وبسيدنا محمد
الباقي قدس الله سره وبسيدنا المولى الكريم قدس الله سره وبسيد
نا درويش محمد قدس الله سره وبسيدنا محمد الزاهد قدس الله سره
وبسيدنا عبيد الله قدس الله سره وبسيدنا يعقوب الجرخي

قدس الله سره وبسيدنا محمد بهاء الدين الأويسي قدس الله سره و
بسيدنا أمير كلال قدس الله سره وبسيدنا محمد بابا قدس الله سره
وبسيدنا علي قدس الله سره وبسيدنا محمود قدس الله سره وبسيدنا
خواجه عارف قدس الله سره وبسيدنا عبد الخالق الغجدواني قدس
الله سره وبسيدنا الخضر عليه السلام وبسيدنا محمد المصطفى صلى
الله عليه وسلم وبسيدنا يوسف الهمداني قدس الله سره وبسيدنا
أبي علي قدس الله سره وبسيدنا أبي الحسن الخرقاني قدس الله سره و
بسيدنا أبي يزيد البسطامي قدس الله سره وبسيدنا جعفر الصادق
قدس الله سره وبسيدنا محمد الباقر قدس الله سره وبسيدنا علي
زين العابدين قدس الله سره وبسيدنا الحسين رضي الله عنه وبسيدنا
علي بن أبي طالب رضي الله عنه وبسيدنا رسول الله صلى الله عليه
وسلم وبسيدنا القاسم بن محمد بن أبي بكر رضي الله عنهم وبسيدنا
سلمان الفارسي رضي الله عنه وبسيدنا أبي بكر الصديق رضي الله
عنه وبسيدنا منبع العلم والأسرار ومخزن الفيض والأنوار وملجأ
الأمة والأبرار ومهبط جبريل في الليل والنهار وحبيب الله الستار
الذي أنزل عليه أفضل الكتب والأسفار سيدنا ومولانا وشفيعنا
محمد المختار صلى الله عليه وعلى آله وأصحابه الأخيار وبسيدنا

جبرائيل عليه السلام وبسيدنا ميكائيل عليه السلام
وبسيدنا اسرافيل عليه السلام الهى انت مقصودى ورضاك
مطلوبى اعطنا محبتك ومعرفتك فنسألك اللهم بعزتك و
جلالك وجمالك وقدرتك وكبريائك وعظمتك وبحق سر سر
سر اسرار اسمائك العظام وانبيائك الكرام واوليائك الفخام
وملائكتك المقربين عليهم السلام وبحق لا اله الا الله محمد
رسول الله وبحق هذا الاسم العظيم الله الله الله بالالف القائم
الذى ليس قبله سابق ولا بعده لاحق وباللامين الذين لمن
بهما الاسرار واخذت بهما العهد الواثق وبالهاء المحيطة المحر
كة للسواكن والجوامد والنواطق ان توفقنا للنظر الى وجهك
الكريم وتقضى حوائجنا وتفتح لنا ابواب العلوم والكشوف
وتفيض علينا من بركات العرش والكرسى واللوح المحفوظ
وتتجلى فى قلوبنا بانواع التجليات والاسرار كما افضت وتجليت
على قلوب انبيائك واصفيائك اجمعين بلطفك وكرمك يا
ارحم الراحمين لا اله الا انت سبحانك انى كنت من الظالمين
فاستجبنا له ونجيناه من الغم وكذلك ننجى المؤمنين اللهم انى اقمت
نفسى تحت هذا الميزاب المحمدى حقيرا ذليلا مذنبا مستشفعا

فيسر لنا انواع تجلياتك الالهية واسرار ملائكتك القدسية و
همم اوليائك الربانية وفيوضات حبيبك المحمدية ولو انهم اذ ظلموا
انفسهم جاؤك فاستغفروا الله واستغفر لهم الرسول لوجدوا
الله توابا رحيما ربنا آتنا فى الدنيا حسنة وفى الآخرة حسنة وقنا
عذاب النار ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذ هديتنا وهب لنا من لدنك
رحمة انك انت الوهاب رب اغفر لى ولوالدى وللمؤمنين
يوم يقوم الحساب ربنا اغفر لنا ولاخواننا الذين سبقونا بالايمان
ولا تجعل فى قلوبنا غلا للذين آمنوا ربنا انك رؤف رحيم سبحان
ربك رب العزة عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله رب
العالمين ۞

Türkçe meâli :

«Rahmân ve rahîm olan Allah adıyla. Hamd Allah'a mahsustur. Ona hamdeder ve ondan yardım bekleriz. Allah kimi doğru yola eriştirirse, onu sapıttıran bulunmaz. Kimi de sapıklık içinde bırakırsa onu doğru yola eriştiren olmaz. Ben, Allah'tan başka hakikî ilâh olmadığına, onun bir olduğuna, eşi-ortağı bulunmadığına ve Muhammed'in de onun kulu ve resûlü olduğuna şehâdet ederim.»

«Ve sonra Allah'ım, senden ister ve sana tevbe eder, sana bağlanır, sana tevessül ederiz. Sana yönelir, senin huzurunda baş eğip gözyaşı dökeriz. Senin esrarın ve konulan tecellilerin nurlarıyla, yaklaştırıcı olan maârifin ve bu yüce tarîka bizi sana yaklaştıran feyizlerinle sana yönelir korunur, kendimizi mânevî hisar içine alır, şifâ bekler, şefâat umar, bilgi edinir, anlayışımızın gelişmesini diler, zikre gönül verir, düşünceye

dalar, hakikat nurlarını gözetir, yükselmek ister, sana erişmeye gönül veririz. Bütün bunları efendimiz, senedimiz, feyizlerimizin oluğu, hikmetin mecrası, esrarın kanalı Nazillili Seyyid Muhammed Hakkı (K.S.) Hazretlerine, Ödemişli efendimiz Seyyid Hilmi Hazretlerine, efendimiz Muhammed Can Mekkî (K.S.) Hazretlerine, efendimiz Abdullah Dehlevî (K.S.) Hazretlerine, efendimiz Habibullah (K.S.) Hazretlerine, efendimiz Nur Muhammed (K.S.) Hazretlerine, efendimiz Seyfüddin (K.S.) Hazretlerine, efendimiz Muhammed Ma'sum (K.S.) Hazretlerine, efendimiz Ahmed Farukî Serhendî (K.S.) Hazretlerine, efendimiz Muhammed Bakî (K.S.) Hazretlerine, efendimiz Muhammed Zâhid (K.S.) Hazretlerine, efendimiz Ubeydullah (K.S.) Hazretlerine, efendimiz Yakup Çerhî (K.S.) Hazretlerine, efendimiz Muhammed Bahâüddin el-Üveysî (K.S.) Hazretlerine, efendimiz Emir Kelâl (K.S.) Hazretlerine, efendimiz Muhammed Baba (K.S.) Hazretlerine, efendimiz Ali (K.S.) Hazretlerine, efendimiz Mahmud (K.S.) Hazretlerine, efendimiz Hoca Ârif (K.S.) Hazretlerine, efendimiz Abdülhalik Gecdevanî (K.S.) Hazretlerine, efendimiz Hızır (A.S.) Hazretlerine, Efendimiz Muhammed Mustafa (S.A.V.) Hazretlerine, efendimiz Yusuf Hemedanî (K.S.) Hazretlerine, efendimiz Ebû Ali (K.S.) Hazretlerine, efendimiz Ebû'l-Hasen Harkanî (K.S.) Hazretlerine, efendimiz Ebû Yezîd (K.S.) Hazretlerine, efendimiz Câfer Sadık (K.S.) Hazretlerine, efendimiz Muhammed Bâkır (K.S.) Hazretlerine, efendimiz Ali Zeyne'l-Âbidîn (K.S.) Hazretlerine, efendimiz Hüseyin (R.A.) Hazretlerine, efendimiz Ali bin Ebî Tâlib (R.A.) Hazretlerine, Efendimiz Resûlüllah (S.A.V.) Hazretlerine ve efendimiz Kaasım bin Muhammed bin Ebûbekir (R.A.) Hazretlerine, efendimiz Selmân-ı Fârisî (R.A.) Hazretlerine, efendimiz Ebûbekir Sıddîk (R.A.) Hazretlerine ve ilim ve sırlar menbaı, feyiz ve nurlar mahzeni, ümmetin ve iyilerin sığınağı, gece gündüz Cibrîl'in iniş merkezi, kusur ve günahları örtücü Allah'ın habîbi —o habîb ki üzerine kitapların en üstünü inmiştir— efendimiz, mevlâmız, şefaatçimiz Muhammed Muhtar'a (S.A.V.), efendimiz Cebrâil'e (A.S.), efendimiz

Mîkâil'e (A.S.) ve efendimiz İsrâfîl'e (A.S.) kadar silsilesi devam eden meşâyihımız bereketiyle istiyoruz.»

«Yâ ilâhî! Sen benim tek maksûdumsun. Hoşnudluğun ise tek arzumdur. Muhabbetini bize lûtfet, marifetinden bize bir kapı aç.. Allah'ım, senden yine senin izzetinle, celâlinle, cemâlinle, kudretinle, kibriyânla, azametinle ve sırların sırrının sırrı olan yüce isimlerinle, saygıdeğer peygamberinle, kadri yüce velî kullarınla, sana çok mukarrib meleklerinle istiyoruz. Ve yine Allah'ım! Senden, **Lâ ilâhe illâllah Muhammedün Resûlüllah** hakkı için, ism-i a'zam'ın olan ALLAH ALLAH ALLAH hakkı için —ki bunun ELİF'inin ne öncesinde başka bir şey vardı, ne de sonradan ona lâhik olacak bir şey..— kendileriyle esrarını topladığın iki LÂM hakkı için —ki bu ikisiyle ahd-i vâsik aldın— kapsayıcı olan, sâkinleri harekete geçiren, cansızlara ve konuşanlara yön veren (H) harfi hakı için, senin vechi kerîmine nazar etmemiz için, bize tevfîkini refik eyle. Hacetlerimizi yerine getir. İlimlerin ve keşiflerin kapısını bize aç. Arş, Kürsî ve levh-i mahfuz'un bereketlerini üzerimize boşalt. Kalblerimizi tecelli ve sırların çeşitleriyle süsle. Nasıl ki peygamberlerin, velîlerin, asfiyanın kalbleri üzerine akıtıp tecelli ettinse... Bütün bunları lûtfunla, kereminle bize bahşeyle, ey merhamet edenlerin en çok merhamet edeni!. Senden başka hakikî ilâh yoktur. Seni tenzîh ederiz. Doğrusu ben kendine yazık edenlerdenim. Yûnus Peygamber'in duâsını kabul buyurup kendisini üzüntü ve kederden kurtardığın gibi, «mü'minleri de öylece kurtarırım» buyurdun. Bizi de kurtar, duâmızı kabul buyur.

Allah'ım! Zelil, hakir ve günahkâr olarak Hazret-i Muhammed'in mânevî savakı altında tutuyorum, ondan şefaat diliyorum İlâhî tecellilerin envaını, kudsî meleklerin esrarını, rabbanî dostların himmetini, Habîbin Muhammed Mustafa'nın füyuzâtını bana kolaylaştır, nasîb eyle. Çünkü sen Kur'ân'da buyuruyorsun: **«Onlar kendilerine yazık ettiklerinde, sana gelip Allah'tan mağfiret dileseler ve peygamber de onlara mağfiret dileseydi, Allah'ın tevbeleri dâima kabul ve merhamet eden ol-**

duğunu görürlerdi.» Allah'ım! Dünyada da bize iyilik ver, âhirette de bize iyilik ver ve bizi cehennem azâbından koru. Rabbimiz! Bizi doğru yola eriştirdikten sonra kalbimizi o yoldan kaydırıp saptırma. Kendi katından bize bir rahmet bağışla. Doğrusu, sen çok, hem çok bağışlayan ve karşılıksız verensin. Rabbim! Beni, anamı, babamı ve bütün mü'minleri kıyâmet günü bağışla. Hesap görüleceği gün bizi mağfiret eyle. Rabbimiz! Bizi, bizden önce îmân eden kardeşlerimizi bağışla. Îmân edenlere karşı içimizde kin ve kötülük bırakma. Rabbimiz! Şüphesiz ki sen hem çok şefkatlisin, hem de çok merhametlisin.»

Sübhâne rabbike rabbi'l-ızzeti ammâ yesıfûn ve selâmün alel mürselîn velhamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn.

İNSANÎ MEMLEKETİ DÜZELTMEKTE İLÂHÎ TEDBİRLER

[Bu kısım Şeyh Muhyiddin Ebû Abdillâh Muhammed bin Ali el-Arabî (K.S.) Hazretleri'ne aittir.]

Rahmân ve rahîm olan Allah adıyla.

Akıl denen nîmeti insana veren ve onu modelsiz yaratan, nakli meydana koyup onu meşru' duruma getiren Allah'a hamdolsun. Minnet, kudret, nîmet ve fazîlet O'na mahsustur. Kuvvet ve güç ancak O'ndandır. O'ndan başka hakikî hiçbir ilâh yoktur. O, büyük ve yüce ARŞ'ın rabbidir. Hidâyet sancağını ayakta tutan efendimiz Muhammed'e Allah'ın rahmeti olsun. Cenâb-ı Allah onu nûr ile indirdi. Dilediğini onunla sapıttırır, dilediğini de doğru yola eriştirir. Allah'ın selâmı da ona olsun. Tertemiz olan hanedanına ve onlara iyilikle tâbi olan bahtiyarlara da tâ kıyâmete dek salât u selâm olsun.

Ey saygıdeğer velî! Ve ey kalbi sıcak Safî! Senin soruna cevap veriyorum. Yücelerden yüce olan rabbü'l-izzete sülûk etmenin keyfiyeti, ona vâsıl olmanın ve ondan mufarakat etmeksizin halkına dönmenin niceliği hakkındaki soruna...

Varlıkta Allah'tan, sıfat ve ef'alinden başka bir şey mevcud değildir. Bütün varlık onunla vücut buluyor, ondan geliyor ve ona dönüyor. Eğer o, varlık âleminden göz açıp kapama anı içinde kendisini hicaplayacak olursa bir anda âlem fenâ bulur. O halde âlemin bekası onun korumasıyla ve onun nazar kılmasıyladır. Ne var ki onun zuhuru kendi nûrunda şiddetle tezahür etmiştir. O kadar ki bütün idrakler bunu anlamakta ve duymakta za'fa uğramış, hiçbiri buna güç getirememiştir.

İşte onun bu zuhuruna HİCAB denilmiştir. Sana ilk açıklayacağım husus şudur: Allahü Teâlâ'ya nasıl sülûk edilir? (Ona nasıl gidilir?) Sonra da ona ulaşmanın keyfiyeti, onun huzurunda durmanın ve mûşahedesine ermenin niceliğini anlatmaktır. Sonra da onun katından ef'alinin huzuruna dönmenin ve onda istihlâk olmanın keyfiyetini açıklamaktır. Bu dönüşsüz bir makamdır.

Bilmiş ol ey kardeşim! Yollar hayli çoktur. Ama hak yol birdir. Bu yolda yürüyenler ise birçok fertlerdir. Evet hak yol bir olmakla beraber onun

vecheleri sâliklerin ahvaline, ruhaniyetinin kuvvet ve zayıflığına göre değişir. Onlardan bir kısmının bu vasıflardan birkaçı vardır. Bu bakımdan ruhanî çok şerîf olur da onunla imtizaç etmek pek müsait olmaz.. Bizim üzerimizde ilk taayyün eden, sana kademeli vatanları açıklamaktır. Bunlar bir hayli fazlaysa da hepsini yedi kademe olarak gösterebiliriz. Çünkü hepsi de bu yediye rücu' eder :

1. ELESTÜ BİRABBİKÜM vatanı.
   Biz bu vatandan kopup ayrıldık.
2. Anne rahimleri.
3. Şu anda içinde bulunduğumuz dünya vatanı.
4. Küçük ve büyük ölümden sonra gideceğimiz BERZAH vatanı.
5. Kıyâmet alanında haşir olduğumuz vatan.
6. Cennet ve cehennem vatanı.
7. Kesîb (ayrı bir kısım tepe biçiminde) vatan.

Bu, cennetin dışındadır. Bu vatanda Hakk'ın rü'yetinden başka hiçbir nîmet yoktur. Nitekim hadîs-i şerîfte bu husus şöyle belirtilmiştir: **«Allah'ın şüphesiz öyle bir cenneti de var ki onda ne nîmet, ne hûr ve ne de saray var. Sadece Allah'ın orada güleryüzle tecellileri var.»**

Bu vatanlardan her birinin bir nice yerleri var ki bunlar vatan içinde vatandır. Kuvay-i beşeriyede bunlara karşı vefâ yoktur. Çünkü bu oldukça çoktur.

Bilmiş ol ki: İnsanları Allahü Teâlâ yarattığından ve onları yokluktan vücuda getirdiğinden beri onlar durmadan yolculuk halinde bulunuyorlar. Evet onlar için binitlerinden inmek, ya da yüklerini indirmek diye bir durum yoktur. Bu cennete girinceye kadar sürüp gider. Ya da cehenneme... Her cennet ve cehennem de kendi ehline göre durum alır. O halde aklı başında olan herkese vâcib olan şudur ki, her yolculuğun bir meşakkat arzettiğini bilmeli, hayat sıkıntısı arzedeceğini, mihnet ve belâlarla yüklü bulunduğunu, tehlikeli geçitlerle, korkunç tehlikelerle karşı karşıya geleceğini anlamalıdır. Mümkün değildir ki bu yolculuklarda sıhhatli bir nîmet, bir güven ve tad bulunsun.. Çünkü sular çok çeşitlidir. Yolcu bütün bu yolculuğu esnasında her âleme konakladığında kendisi için elverişli olan şeylerle ilgilenmeli, gerisini terketmelidir. Durumu böyle olan kimse için artık bir rahatlık ve huzur düşünebilir misin? Nerede rahatlık ve huzur?.. Biz bunu anlatmakla sadece henüz vatanına gelmeden müşahede lezzetini tatma hususunda acele eden kimseyi uyarmak istedik. Sana gereken bu müşahedeyi asıl yerine te'hîr etmelisin. Onun vatanına gelmeden istememelisin. Bu vatan da ÂHIRET YURDU'dur. Artık bu yurtta amel yoktur. Çünkü orası senin müşahede zamanına ayrılmıştır. Eğer orada amel sahibi olmuş olsan Allah katında birtakım bilgiler telâkki etmiş olursun ki bu senin için daha uygun olur. Çünkü sen Rabbine talib bulunan ruhaniyetinde iyilik ve güzellik artırmış olursun. Cennete istekli bulunan nefsaniyetinde de bunu fazlalaştırırsın. Çünkü

insanın insanî lâtîfesi (insanî ruhu ve varlığı) amelinin suretinde haşrolunur. Cisimler de amelinin suretinde haşrolunur. Bu iyi ya da kötü olabilir. Ve böylece son nefese kadar sürüp gider. İnsan yükselme vatanı olan teklîf âleminden ayrıldığında orada diktiği ağaçların meyvesini toplamaya başlar. Bunu, bu inceliği anladıktan sonra bilmiş ol ki :

Hakk'ın hizmetinde bulunmayı ve onunla dostluk ve ünsiyet kurmayı arzu ettiğinde, eğer kalbinde başkasının rabbaniyeti varsa bu senin için hiç de doğru ve sıhhatli olmaz. Çünkü sen, senin üzerine saltanatıyla hükmeden kimseye aitsin. Bunda hiç şüphe yoktur. O halde sana gereken insanlar arasından çekilip uzlete mâil olmak ve halveti tercîh etmektir. Zira sen halktan ne kadar uzak isen Hakk'a o nisbette yakınsın. Zâhirî ve bâtınî durumların ikisinde de böyledir. Bu bakımdan sana vâcib olan ilk husus, tâat ve ibâdetini uygun ölçüde ayakta tutacak kadar ilim elde etmeğe çalışmandır. Takvâ babındaki durumun da böyledir. Senin üzerine özellikle farz kılınan şeyler bundan fazla yâni bu nisbetin üstüne çıkmaz. Sülûkün ilk kapısı, farzlarla amel etmektir. Sonra da haram ve şüpheli şeylerden kaçınıp doğruluk üzere bulunmaktır. Sonra zühd, sonra da tevekküldür. Tevekkülün ilk ahvalinde sana dört keramet hâsıl olur ki bunlar senin tevekkülünün tevekkülün ilk derecesinde gerçekleştiğinin alâmet ve delili sayılır.

1 — Yeryüzünün katlanması, mesafenin kalkması.
2 — Su üzerinde batmadan yürümek.
3 — Fezayı delip geçmek.
4 — Kevniyetten yemek.

İşte bu belirttiğimiz bu babda hakikatın kendisidir. Bundan sonra makamlar ve durumlar, kerametler ve tenezzülâtlar tâ ölünceye kadar peşpeşe gelir. Halvetine girmeden önce makamın ve kutun, vehim sultanından ayrı nerede olduğunu bilirsin. Ama vehmin sana hâkim ise o takdirde halvete çekilmene hiçbir yol yoktur. Ancak hakkı bâtıldan, iyiyi kötüden ayırt edebilen ârif bir şeyhin eliyle girebilirsin. Eğer vehmin senin hükümranlığın altında bulunuyorsa, o zaman halvete çekil, başka şeye aldırış etme. Bu durumda halvetten önce sana riyazat gerekir. Riyazat ise ahlâkı tehzîbden, ezâ ve cefayı yüklenmek ve bunlara katlanmaktan ibarettir. Çünkü insanın fethi tekaddüm eder de riyazattan önce gelirse, artık ondan ebediyen bir adam gelmez. Ancak nadir hükmünde olabilir. O takdirde onlarla ihtilâttan sakın. Çünkü uzletten maksad, insanları terketmektir, onlarla münasebette bulunmamaktır. Yoksa onların şekillerini terketmek değildir. Asıl maksad, onlardan yana kalbinde bir şey bulunmamaktır. Çünkü kim insanlardan çekilip kendini sadece evinde tutar da kalbinde halka açık bulunan kapıyı kapamazsa, aslında o, insanlardan ayrılıp uzlete çekilmemiş sayılır. O halde evin kapısını kapadığında kalbin kapısını da kapa. Ve artık rabbin zikriyle meşgul olmaya koyul. Bu herhangi zikirlerden biri olabilir. Ancak zikirlerin en yücesi

ALLAH ALLAH ALLAH demendir. Bunun üzerine bir şey ilâve etme ve kendini fâsit hayallerin akımından koru. Sonra seni gerçek fikirden meşgul edip uzaklaştırır. Gıdanı tahaffuz et. Bunun hayvanî yağdan başka bir yağ (zeytinyağı) olması için gayret sarfet. Çünkü hayvanî yağdan başkası daha güzeldir. Fazla tokluktan ve aşırı açlıktan da sakın. Mizacın mutedil olduğunda ortalama bir yol tut. Çünkü fazla bir kuruluk birtakım hayallere yol açar. Melekî varidatla, şeytanî varidat arasını farketmeye çalış. Varidatlar kesilince nefsinde ne duyuyorsan ona dikkat et. Eğer gelen varidat melekî ise onun arkasından hemen bir serinlik ve lezzet gelir. Bu durumda hiçbir elem duymazsın. Senin için hiçbir suret değişmez. Ve bu sana bir bilgi bırakmış olur. Eğer varidat şeytanî ise, ondan hemen sonra âzanda bir dalaşma ve anormallik meydana gelir, elem ve sıkıntı hissetmeğe başlarsın. Hayret uyandıran birtakım fâsit düşünceler başgösterir. Bu durumda hiç durmadan zikretmeğe yönel. Tâ ki Cenâb-ı Allah kalbini bu gibi şeylerden temizleyip boşalta.. İşte matlub olan da budur. Sakın bu neden, niçin böyle? deme.. Halvete girdiğinde akîden şu olacak: Allah'ın hiçbir benzeri ve dengi yoktur. Halvetinde sana tecellî den her suret sana «BEN ALLAH'IM» der. Sen ona «Allah'ı tenzîh ederim» diye cevap ver ve zikre devam et. İşte bu bir tek akiddir. İkinci akid, halvette Allah'tan başkasını arzu etmemen ve ondan başkasına himmetini yöneltmemendir. Varlık âlemindeki her şey sana arz-ı endam ederse, onu edeple al ve fakat onda duraklayıp kalma.. Talebinde samimî ol; çünkü sana arz-ı endam eden şey seni imtihana ve denemeye mâtuf bulunuyor Gelen bir şeye takılıp kaldığında imtihanı kaçırmış olursun. Ama asıl matlub olanı elde ettiğinde hiçbir şeyi kaçırmış olmazsın.

Anlattığım bu hususları bildikten sonra yine bilmiş ol ki :

Cenâb-ı Allah sana arzettiği şeylerle seni imtihan ediyor. Sana ilk açacağı şey, —onu ben sana haber vereyim— senden gâib olan his âleminin keşfidir. Artık ne duvarlar ve ne de karanlıklar bu hususta sana engel bir perde olamaz. Halkın kendi evlerinde ne yaptıklarını keşfedebilirsin. Ama sana gereken, hiçbir kimsenin sırrını açığa vurmamaktır. Bunu keşfetmede Allah sana kapı açınca son derece dikkatli ve koruyucu ol. Eğer şu adam zinâ ediyor, bu adam şarap içiyor dersen, unutma şeytan senin yanına girmiştir. Bu durumda SETTAR ismini gerçekleştir O şahıs sana gelecek olursa, onu o kötü fiilden men'etmeğe çalış ve ona tavsiyede bulun. Bu tür keşiften kendini alıkoyman için bütün gücünü kullan ve zikirle meşgul ol.

Hissî keşifle hayalî keşif arasında fark ve bu ikisini birbirinden ayırma hususuna gelince, bunu da açıklayalım: Bir şahsın suretini veya halk davranışlarından bir davranış gördüğün zaman gözlerini yum, eğer o keşif devam ederse o senin hayalindedir demektir. Devam etmeyip kaybolursa, onu gördüğün yerde idrakler ondan ve yine onunla bir bağlantı kurar. Sonra da ondan vazgeçip zikir ile meşgul olursan hissî keşiften hayalî

keşfe intikal etmiş olur. Böylece senin üzerine aklî mânalar hissî surette inmeye başlar.

Bilmiş ol ki: Bunu ancak bir peygamber veya sıddîklerden Allah'ın dilediği bir kul bilip anlayabilir. O halde bu durumla pek meşgul olma. Ancak sana bir şarap sunulacak olursa, o suyu ya da sütü iç; şaraptan kesinlikle sakın. Ve sonra da zikirle meşgul olmaya koyul. Meşgul ol ki hayal âlemi senden ayrılmış olsun, maddeden tecerrüd etmiş, maânî âlemi sana tecellide bulunsun. Evet zikirle uğraş ki belirtilen husus sana tecelli etmiş olsun. Seni zikirden, yâni onu anmaktan doygun kıldığında, işte bu müşahede ya da uyuklamadır ki ikisi arasındaki ayırıma vesile teşkil eder ve akabinde bir lezzet kalır.

Ve bundan sonra Cenâb-ı Hak sana memleketin (insanî memleket) mertebelerini arzeder. Bu bir imtihandır. Önce madenî taşların esrarı münkeşif olur ve buna benzer bazı şeylerin keşfi yüzgösterir. Böylece her taşın sırrını, özelliğini, zarar ve yararını bilmiş olursun. Eğer buna aşırı bir bağlılık gösterir, bu bağlılığı aşk derecesine çıkarırsan, onu kovmuş ve kendinden uzaklaştırmış olursun. Böylece onu muhafaza senden alınır da zarara uğramış olursun. Eğer ondan doygun kalır, zikirle meşgul olur ve zikrolunana doğru iltica edecek olursan bu yol senden def'edilir; bu kez bitkiler sana keşfolunur. Her bitki ne gibi özellik taşıdığını sana seslenerek bildirir. Yarar ve zararlarını anlatır. Bitkilerle olan durum ve hükmün, taşlarla olan tutum ve hükmün gibi olsun. Birinci durumda gıdan sıcaklığı ve rutubeti fazla olan bir şey olsun. Bitkilerle fazla oyalanmadığın takdirde, bu kez hayvanların durumu sana yükseltilmiş olur. Onlar sana selâm verirler, taşıdıkları yarar ve zararları sana bildirirler ve böylece her âlem seni kendi tesbîh ve tahmidiyle tanır.

İşte burada önemli bir nokta vardır :

Zikirlerden ne ile meşgul olduğuna bakacaksın. Belirtilen bu âlemlerin senin meşgul bulunduğun zikirle meşgul olduklarını görecek olursan senin keşfin hayalîdir, hakikî değildir. Bu ancak mevcudat arasında ikame edilen senin hal ve durumunu yansıtır. Ama bu âlemlerin zikirlerinden çok çeşitli olduğuna şahid olursan, bu sahih bir keşiftir.

Bundan sonra dirilerde (canlılarda) hayat sebebi olan ve bir akım halinde canlılara giren bu sebebin her kişide isti'dada göre bir te'sir meydana getirir. İbâdetler bu akıma nasıl girip onunla bir eser meydana getiriyor? Bunun keşif kapısı sana açıktır. Eğer bununla oyalanmayıp zikre geçip devam edecek olursan Levh'le ilgili levhalar senin için kaldırılır. Bazı korkutucu şeylerle hitab olunmaya başlar. Birtakım haller senin üzerinde çeşitlendikçe çeşitlenir ve senin üzerine bir dolap tutulur da onda istihalâtın şekilleri muayene edilir. Saydam olmayan şeylerin nasıl saydamlığa düştüğü, saydam olanların nasıl saydam olmayan şeylere dönüştüğü ve buna benzer birtakım hallerin nasıl cereyan ettiği durumu karşına çıkar. Eğer bunun üzerinde durmayacak olursan, senin için

uçan bir nûr yükselir ve bunun arzulanır ölçüde şeraresi görülür, bir nevi seni örter gibi olur. Asla korkma ve zikre devam et. Zikre devam edince de sana bir âfet dokunmaz. Evet bunun üzerinde de durmayacak olursan bu kez senin için birtakım nurlar doğup arz-ı endam eder ve bazı küllî terkip suretleri sana doğru yükselir. Böylece muhtelif vechelerde zâhir ve bâtından sürüp giden âdâbı gözlerinle görmüş olursun. Ve kemal mertebesinden —ki bunu hiç biri anlayamaz— birtakım vechelerle görünür hâle gelir. Çünkü zahirî vecihten ne kadar bir şey noksanlaşırsa ona derhal bâtınî veche karışır. Zât ise birdir, onda hiçbir noksanlık yoktur.

Cenâb-ı Allah'tan ilâhî ilimleri telâkki etmenin keyfiyeti; onu telâkki edenin nasıl bir isti'dad üzere bulunmasının gerekliliği, o ilimleri almanın, vermenin, onu kabzetmenin ve yaymanın keyfiyeti; kalbi yakıcı bir helâktan korumanın keyfiyeti keşfolunur. Ve bütün bunların yolları dolaşıktır, günah doğurabilir, hataya sebep olabilir. Daha buna benzer bazı hususları vardır ki bu risâleye sığmaz. Eğer bu makamda durmayıp zikre devam edecek olursan, bu kez nazarî ilimlerden ve selîm fikirlerden ve anlayışları şaşırtan birtakım suretlerden bazı mertebeler sana yükseltilir Vehim ile ilim arasındaki fark, ruhlar âlemiyle cisimler âlemi arasında kevnî olayların doğması ve bunun sebebi, inayet âlemine ilâhî sırrın akımı, mücâhededen tekevvünün terk sebebi ve mücahedesizlikten ve benzeri hususlardan tekevvünün terk sebebleri keşfolunur. Bu mertebede durmayıp zikre devam edecek olursan, bu kez sana tasvîr, tahsîn ve cemâl âlemi yükseltilir. Aynı zamanda üzerinde söz edilmesi uygun olan kudsî suretler, nebatî nüfuslar gösterilir. Bunların şeklinin güzelliği, belli bir düzen içinde oluşması ve bunlarla mevsuf olan şeylerde fütur, yumuşaklık ve rahmetin akımı keşfolunur. Ve bu hazretten şairlere nasıl imdad edildiği ve ondan önce hatiplere nasıl yardım uzatıldığı anlaşılır. Bu makamda durmayıp zikre devam edecek olursan sana bu kez kutbî meratibler ve daha önce müşahede ettiğin şeylerin bolluk âleminden olduğu hususlar keşfolunur. Bu yer kalbin tâ kendisidir. Sana bu âlem tecelli edince yansımaları bilir, devam edegelen şeylerin devamlılığını, ebedîleşen şeylerin ebedîliğini, varlıkların tertip ve düzenini, vücudun bu varlıklara akımını anlarsın. Böylece bunları korumak üzere sana ilâhî hüküm ve kudret ve bunları ehline tebliğ etme güvencesi ve ayrıca sana birtakım rümuz, icmal, sır üzerinde korku ve keşif verilir. Bu mertebede ve makamda durmayıp zikre devam edecek olursan sana hamiyet, gazab, taassub, zâhirin hilâfını müşahede, suretlerin farklı durumları ve benzeri şeyler yükseltilip gösterilir. Bu makam ve mertebede durmayıp zikre devam edecek olursan sana gayret âleminden bazı hususlar, en mükemmel vechede Hakk'ın keşfi, selîm bir edâ, dosdoğru mezhebler, indirilen şeriatler kaldırılıp gösterilir. Cenâb-ı Hakk'ın kudsî maârifle en güzel şekilde süslediği bir âlemi görürsün. Burada sana ne kadar bir makam keşfolunursa mutlaka o makam sana izzet, saygı ve ta'zîm göstererek seni karşılar. Hazret-i ilâhî kendi makam ve mertebesinden

sana fasîh bir Arapçayla seslenir ve kendi zâtıyla sana âşık olur. Bu makamda durmayıp zikre devam edecek olursan, vakar, sekînet, sebat, düzen, kapalı ve muğlâk sırlar ve buna benzer birtakım hususlar âlemi sana gösterilir. Bu makamda durmayıp zikre devam edecek olursan sana hayret. kusur, aciz, ameller hazinesi —ki bu illiyyûndur— âlemi yükseltilip gösterilir. Bu makam ve âlemde durmayıp zikre devam edecek olursan sana cennetler ve onların dereceleri, bu derecelerin birbirine nasıl girdiği, nîmetlerinin bölümleri yükseltilip gösterilir. Ve bu makamda sen dar bir yol üzerinde bulunursun. Sonra cehennemin kenarına getirilip orası, derekelerinin mertebeleri ve bu derekelerin birbirine nasıl girift şekilde girdiği ve azâbının bölümleri gösterilir. Ve bu arada bu iki yurttan herbirine insanı ulaştıran ameller sana yükseltilip gösterilir. Bu makamda durmayıp zikre devam edecek olursan, kendi müşahedeleri alanında helâk olan ruhlar ve bu alanda onların şaşkın ve sarhoş bir vaziyetteki durumları sana gösterilir. Vecd saltanatı onları mağlûb etmiştir. Onların bu hâli seni dâvet ederse de durma, zikre devam et. Bu kez sana öyle bir nûr gösterilir ki onda kendinden başkasını göremezsin. Bu nur içinde seni büyük ve derin bir vecd yakalar. İşte bu makamda Allah ile olan lezzeti tadarsın. Bu öyle bir lezzettir ki daha önce bunun tarifi yapılamamıştır. Ve böylece gördüğün her şey senin gözünde küçülür ve sen o şeylere bir çıranın temayülü nisbetinde temayül edersin. Bu makamda durmayıp zikre devam edecek olursan, âdem suretlerinde birtakım suretler, yukarıya kaldırılan birtakım perdeler ve aşağıya sarkıtılan birtakım perdeler gösterilir. Bunların kendine has tesbîhleri vardır, duyduğunda tanırsın. Sakın bu hâlet içindeyken dehşete kapılma. Bir ara onlar arasında kendi suretini görür ve tanırsın ve içinde bulunduğun vakti anlarsın. Bu makamda da durmayıp zikre devam edecek olursan sana üzerinde bulunan her şev'i ile rahmanî taht yükseltilip gösterilir. Ona baktığında muttali' bulunduğun bütün şeyleri fazlasıyla görürsün. Orada artık ne bir bilgi, ne de bir göz kalmaz; mutlaka hepsini müşahede edersin. Ve her şeyde kendi gözünü talep et. Sana vâkî' olunca hem gayeni hem menzilini ve hem de rü'yetin nihayetini anlamış olursun. Rabbini daha iyi bilir, ma'rifetten nasibinin nerede olduğunu, velâyet dereceni ve özelliğinin sûretini kavrarsın. Bu makamda durmayıp zikre devam edecek olursan, sana her şey'in dayandığı nokta yükseltilir. Artık o zaman eşyanın eserini muayene eder, hayrını anlar ve ne kadar küçük olduğunu müşahede edersin. (NÛN) sahibi Cenâb-ı Hakk'tan bunun mücmelini alır ve fazîlete erişirsin. Bu makamda fazla durmaz da zikre devam edecek olursan, hareket noktasından sana ayrı birşey gösterilir Burada da durmayıp zikre devam edecek olursan, önce mahvolur, sonra ölür, sonra fenâ bulur, sonra ezilir, sonra da mahve doğru gidersin.

Sonra da çıkış derecelerine çevrilir ve orada çok çeşitli suretler görürsün. Bu hal yeryüzüne bağlı bulunan kendi his âlemine döndürülünceye kadar devam eder. Veya kayboldığun yerde her sâlikin yolu-

na uygun bir yol tutar ve ona riâyet edersin. Onlardan kimi kendi dilinden başka bir dille münacat eder. Kim herhangi bir lûgat ile münacat ederse, o, dilin peygamberine vâris sayılır. İşte bu tarikatın dilleri üzere işittiğin hususlardır ki falan adam musevîdir, îsevîdir, ibrâhîmîdir, idrisîdir... Kimi de iki dille münacat eder. Kimi üç, kimi dört ve daha fazla.. Ama kâmil insan bütün lûgatlerle münacat eder ve özellikle Muhammedî'dir. Ebû Ikal ve başkaları gibi. Ne kadar bir gayede devam ederse, dönmediği müddetçe orada duraklamış sayılır. Çünkü onlardan kimi o makamda helâk olup gider. Çünkü o makam, geriye çevrilenin makamından daha yücedir. O halde onlar iki kişidir: Biri kendi nefsi hakkında geri çevrilir, biri de irşad diliyle halka döndürülür, doğru yol gösterici olur. Bu, vâris olan âlimdir.

Bilmiş ol ki: Peygamberlik ve velîlik üç şeyde tezahür eder. Biri ilimde kesbî yolda elde edilen bilgide.. İkincisi himmet ile gerçekleşen fiilde.. Bu hususta câri olan âdet onu ancak cisimle yapmasıdır. Ama bunun üzerinde cismin bir kudreti yoktur. Üçüncüsü hisde hayal âlemini görmektir. Bu ikisi mücerred hitapla ayırt edilir. Çünkü velîye yapılan hitap peygambere yapılan hitaptan başkasıdır. Sakın evliyânın mânevî basamaklarının peygamberlerin mânevî basamaklarının üstünde olduğunu vehmetme. Durum hiç de öyle değildir. Çünkü peygamberlerin mânevî basamakları, dereceleri aslî olan nûr iledir. Evliyânın mânevî basamak ve dereceleri o asıl nûrdan akıp gelenidir.

Bilmiş ol ki, Allah'a dost olan her velî almış olduğu mânevî feyizleri ve dereceleri ancak şeriati üzerinde bulunduğu peygamber vasıtasıyla alır. İşte burada çok ince ve hassas sırlar vardır ki bizim bu birkaç yapraklık risâlemiz ona dar gelir. Ancak ne var ki ümmet-i Muhammed'den olan velîlerden biri Musâ'ya (A.S.) vâris olmuştur. Ama Muhammed (S.A.V.) Efendimiz'in nûrundan iktibas ederek ona vâris olabilmiştir. Musâ'nın (A.S.) nûrundan iktibas ederek değil.. Çünkü Muhammed (S.A.V.) bütün peygamberlerin makamlarını kendinde toplamıştır. O halde o velînin hali Muhammed'den (S.A.V.) vücud bulmuştur; Musâ'nın (A.S.) hali de ondan. Bazen bir velîden ölümü anında Musâ'nın (A.S.) mülâhazası zâhir olur, bazen de İsâ'nın (A.S.)... Halktan herhangi biri onu yahudileşti, ya da nasranîleşti zanneder. Çünkü ölüm anında onları anıyor. Ama bu sadece marifetin kuvvetindendir. Çünkü KUTB Hazret-i Muhammed'in kalbi üzeredir. Biz öyle kişilere rastladık ki onlar İsâ'nın (A.S.) kalbi üzere bulunuyorlardı. Bu da ilk rastladığım bir şeyh idi. Birinin de Musâ'nın (A.S.) kalbi üzere olduğuna rastladım. Daha başkalarının da İbrahîm'in (A.S.) kalbi üzere bulunduklarına rastladım. Benim bu anlattıklarımı ancak bizim yakın arkadaşlarımız anlayabilir.

Bilmiş ol ki: Muhammed (S.A.V.) Efendimiz bütün peygamberlere ve resûllere ruhlar âleminde makamlarını vermiş, cismen gönderilince-

ye kadar bu böyle devam etmiştir. Biz ona tâbi' olduk. Onu müşâhede eden veya ondan sonra nüzûl eden peygamberler hükümde ona iltihak etmişlerdir. Peygamberlerden velî olanlar —ki bunlar gelip geçmişlerdir— nûru kendi peygamberlerinden alırlar. Kendi peygamberleri de Muhammed (S.A.V.) Efendimiz'den alırlar. Böylece velâyet-i Muhammediye'ye kendisinden ahzetme hususunda peygamberler iştirak etmişlerdir. Bu mânayla hadîste vârid olmuştur ki: **«Bu ümmetin âlimleri Beni İsrâil'in peygamberleri gibidir.»** Cenâb-ı Hak bizim hakkımızda ise şöyle buyurmuştur: **«Tâ ki sizler de diğer insanlara şahid olasınız..»** Resûller hakkında ise şöyle buyurmuştur: «Kıyâmet günü her ümmetten bir şahid getiririz. Inkâr edenlere itiraz için izin de verilmez; onların özürleri de dinlenmez.»

O halde biz de, peygamberler de onların etbâına karşı şahidleriz. O halde himmetini, Muhammed'e (S.A.V.) vâris olan kimse halvette toplasın ve sarfetmeye çalışsın. Ve hiç durmadan her nefs hakkında desin ki: Rabbim, bilgimi artır!.

Evet, amel edenler bunun gibi amel etsin ve nefaset arayanlar böyle bir nefasete doğru yönelsin!

Muhyiddîn Arabi

(Hicrî 602'de Konya'da bulunduğu sırada bu risâleyi yazmıştır.)

İÇİNDEKİLER

Eser ve müellif hakkında BİRKAÇ SÖZ 9
Âyetü'l-Kürsi'nin Fazileti 13
Kur'ân-ı Kerim'in Fazileti 16
NİYETLERİ TASHİH ETMENİN FAZİLETLERİ 21
ALLAH'I ZİKRETMENİN SÜNNETLERİ 25
Kalbi Zikir 26
PEYGAMBER (S.A.V.) EFENDİMİZ'in «Din Nasihattır» SÖZLERİNİN AÇIKLANMASI 28
Allah'a Nasihat 28
Allah'ın Kitabına Nasihat 92
Allah'ın Peygamberine Nasihat 29
Müslüman İmamlarına Nasihat 30
Umum Müslümanlara Nasihat 31
KUR'ÂN'IN ŞEREFİ 32
Allah ile peygamber arasındaki vahyin keyfiyeti, Kur'ân'ın inmesi ve esrarının hakikatı 33
İtikadî bir mes'ele 34
Mes'elenin tahkiki 35
Vahyin iniş türleri hakkında vârid olan hadisler 38
KUR'ÂN SÛRELERİNİN İNİŞ TERTİBİ 43
Peygamber (S.A.V.) devrinde Kur'ân'ın te'lîfi, Ebû Bekir Sıddîk zamanında bir araya getirilmesi ve Hz. Osman devrinde istinsah edilmesi 45
Kadri yüce mushafa ilk noktalama işareti ve i'rab koyanlar 53
Arapça hattı ilk yazanlar, kûfî hattını ilk icad edenler 55
Harf ve kelime şekillerinin tahriri, harflerin mahreçlerinin tarifi, sûre ve âyetlerin tertibi ve mütevâtir olan kırâetler hakkında vârid olan hadisler ile İslâm büyüklerinin görüşleri 56
Özetleyecek olursak 58
Kur'ân öğrenmek konusunda Peygamber'in (S.A.V.) her müslümana olan emirleri hakkındaki hadisler 60
Kur'ân öğreten ve öğrenenin fazileti 66
Çocuğuna Kur'ân öğreten kimsenin fazileti 70
Kur'ân'ı âhenkle ve kaideye uygun olarak okumak 72
Mes'ele 73
Mes'ele 77
Mes'ele 77

Kur'ân'ı hafife alan veya ona dil uzatan ya da ondan bir şey inkâr eden dil'icmâ kâfir olur. Hakkındaki âyet ve hadisler ... 77
Kur'ân ehline ikramda bulunmak ... 82
NÂFİLE NAMAZLAR, KUR'ÂN OKUMAK, DİL, KALB VE MURAKABE YOLUYLA ZİKİRLERDE BULUNMAK GİBİ İBÂDETLERİN TERTİBİ VE İSTİKAMETİN ANLAMI ... 84
İbâdetin tertibi ... 85
Farz namazların esrarı ve Mi'rac'dan önce namazın keyfiyeti ... 88
Beş vakitte tertiplenen müekked ve gayri müekked nafile namazlar hakkında vârid olan sahih hadisler ... 93
İşrâk ve duhâ namazlarının fazileti ... 98
Duhâ namazı ile ilgili hadisler ... 103
Evvâbin namazı ve akşamla yatsı arasını ihyâ etmek ... 105
Teheccüd namazı ve teheccüdde bulunan kimseye vâki olan kudsi tecelliler 106
Şeytanların uyuyan kimsenin kulağını üç bağla bağlaması ve gecenin sekiz mertebe üzerine taksimi ... 118
Haftanın gün ve gecelerinde yapılan nâfile namazların fazileti ve bunların sayısı ... 121
Ayların mukaddes gün ve gecelerinde kılınan nâfile namazlarını faziletleri ve bunlarda okunan âyetler ... 126
Nâfile namazların cemaatle kılınması ... 132
Arız olan sebepler meydana geldiğinde kılınan nâfile namazlar ... 135
Kuşluk ve teheccüd namazı, Kur'ân okumak ve benzeri itiyad edinilen virdler ... 143
Sivâk'in fazileti ... 148
Namazın daha önce Mekke'de farz kılınması ile abdestin daha sonra Medine'de farz kılınması ... 152
Abdestin sünnet namazı ve abdest ile gusülde kullanılacak su miktarı ... 156
Namazda ayakta durmayı uzatmak, kırâetle çok rükû ve secde yapmak ... 161
Secdenin fazileti ve secdedeki tesbihin faydaları ... 164
Secdede yapılan tesbihin fazileti ... 167
Namaz rükû ve secdelerinde hırsızlık yapan kimse ... 169
Amellerin yedi mertebe üzere olduğu ... 172
İki namazı bir arada kılmak ... 177
Tilâvetin âdâbı ve en faziletli vakti ve bu konudaki mes'eleler ... 181
Temiz bir yerde Kur'ân okumak ... 184
Kur'ân'ı geçim vasıtası yapmak ... 185
Birisiyle konuşmak için Kur'ân okumayı kesmek ... 185
Mushaftan okumak ... 186
Kur'ân-ı Kerim'i dane dane ve âhenkli okumak ... 186
Kur'ân'ın sevabının ölülere ulaşması ... 189

Kur'ân okurken nasıl bir vaziyet alınır ... 189
«Üç geceden az bir zamanda Kur'ân'ı hatmeden, ondan tastamam anlayamamıştır» meâlindeki hadisle ilgili görüşler ve mes'eleler ... 190
Kırâetin haddi hakkında imamların görüşü ve kırâetin nisbeti ... 193
Başkasının okuduğu kırâeti dinlemek ve namazda dinlemenin farziyetini açıklamak ... 194
Allah kelâmının insan kelâmı üzerindeki üstünlüğü ... 196
Kur'ân-ı Kerim'e gece ve gündüz devam etmek ile bir gece ile bir gündüzde ikiyüz âyet okumayandan Allah'ın dâvacı olacağı hakkındaki haberler ... 203
«Henüz kalkmadan önce Kur'ân'ı okuyunuz» hadisi ve Kur'ân kalktıktan sonra iman ehlinin durumu ... 207
Kur'ân okuyan ve onu hafızasında taşıyan kimsenin fazileti ... 211
Kur'ân okumak sebebiyle cennet derecelerini, huri ve vildânları elde etmek ve Rahmân olan Allah'ın cemâlini görmek ... 218
KUR'ÂN'DAN ŞİFA BEKLEMEK, FÂTİHA-İ ŞERİFE'DEN ÜCRET TALEP ETMEK, HATİM KARŞILIĞI ÜCRET ALMAK ... 226
Kur'ân ile ya da Allah'ın isimlerinden birisiyle şifâ niyetiyle duâ etmek veya rivâyet edilen duâlarla duâ etmek ... 232
YAĞMUR SUYU ÜZERİNE OKUNAN SÛRENİN HASSASI ... 237
AKLIN, ZEKÂNIN, ANLAYIŞIN ARTMASI VE HAFIZANIN KUVVETLENMESİYLE İLGİLİ HASSALAR ... 238
GÖZÜN İYİ AÇILMASI, GÖRME YETENEĞİNİN ARTMASI VE KUVVETLENMESİ ... 241
TAŞLAR ÜZERİNE OKUMAKLA YAĞMUR TALEP ETMEK ve efendiler efendisi Muhammed'e (S.A.V.) istiğfar ya da salâvat getirme ... 244
TAŞLAR ÜZERİNE KUR'ÂN OKUMAK ... 245
Bazı sûrelerdeki âyetlerin havassı ve İSTİHÂRE ... 247
UYKU İLE İLGİLİ OLAN İSTİHÂRE ... 250
ÇOK SIKINTILI DOĞUM YAPAN KADIN HAKKINDADIR ... 252
ASHAB-I KEHF'İN İSİMLERİNİN HASSALARI ... 254
Başında (kâf-hâ-yâ-ayn-sâd) ve (hâ-mim-ayn-sin-kaf) bulunan beş âyetin hassaları ... 255
Kur'ân'ın beş âyetinin hassaları hakkında imam ve meşâyihın görüşü ... 258
Zinâ eden erkek ve kadını ıslâh etmek ... 264
Ağaç kavunun hassası ... 266
Tecrübe edilen hassalardan biri ... 267
ÂYET-İ KÜRSİ'NİN HASSALARI ... 267
ŞEHVETİ TESKİN ETMEK KONUSUNDA BAZI HASSALAR ... 268
SAR'A'YA YAKALANMIŞ KİMSEDEN RUHANİLERİ DEF'ETMEK VE HASTAYI ŞİFÂYA KAVUŞTURMAK ... 269
Fâtiha Şifâdır ... 271

Tecrübe edilmiş hassalardan biri de salât-ı nâriyyedir 274
GARİP SIRLAR VE BİRÇOK FAYDALAR HAKKINDA BİR ÂYET-İ KERİME 275
KAYBOLAN, YİTİRİLEN, ÇALINAN VE ELDEN ÇIKAN BİR ŞEYİ GERİ ÇEVİRMEK HAKKINDA ÂYETLER VE SÛRELER 276
BAKARA SÛRESİNİN SON KISMI'nın faziletleri 278
En'âm sûresinin başındaki üç âyetle Beraat sûresinin sonundaki iki âyetin faziletleri 282
«LÂ İLÂHE İLLÂ ENTE SÜBHÂNEKE İNNİ KÜNTÜ MİNE'Z-ZALİMİN» tesbihinin fazileti ve hassaları 286
HAŞİR SÛRESİNİN SON KISMI 290
İstiğfara devam etmek hakkındaki emirler 291
Şeytandan ve kötü şeylerden Allah'a sığınma 296
BESMELE-İ ŞERİFE'NİN FAZİLETİ 300
Besmele'nin «Bahru'l-Ulûm» kitabındaki tefsiri 307
Besmele-i Şerife ile ilgili bazı mes'eleler 310
Besmele'yi okumanın özellikleri ve bu okumanın sayısı 316
Cenâb-ı Hakk'ın üç bin ismi 318
BESMELE'NİN ÖZELLİKLERİ VE ESRARI 318
Besmele'nin bazı özellikleri daha 391
BESMELE'Yİ YAZIP TAŞIMANIN ÖZELLİKLERİ 322
BESMELE'NİN BAZI FAZİLETLERİ 323
Kur'ân'ın bir kısmının diğer bir kısmından üstün olduğu hakkında ilimde derinleşmiş âlimlerin ihtilâfı 330
Peygamber Efendimiz'e Kur'ân'dan ilk inen Fâtihatü'l-Kitab'dır 335
Fâtiha'nın isimleri 338
Fâtiha'nın tefsiri 352
Allah'ın kendine hamdettiği ve kendini övdüğü halde bizlere «kendinizi tezkiye etmeyin» buyurmasının sebep ve hikmeti 336
Fâtiha-i Şerife hakkında büyük din âlimlerinin sözleri ve bu konudaki garip işaretler 370
Fâtiha-i Kitab hakkında peygamberlerin sözleri ve bunun kapsamı 377
«Andolsun ki sana daima tekrarlanan yedi âyetli Fâtiha'yı ve Kur'ân-ı Azim'i verdik» âyeti 383
Bize kadar ulaşan bazı rivâyetler 384
FÂTİHA'NIN FAZİLETİ 388
Fâtiha'nın özellikleri hakkında söylenen kaside ve şiirler. Ayrıca bunlarda geçen harf taksimleri 406
Fâtiha hakkında söylenen mısralar 407
Ehl-i havassdan bazısının Fâtiha'nın faziletleri hakkındaki mısraları ... 409
Fâtiha'yı okumanın özellikleri ve bunun sayısı ve yararları 410

FÂTİHA'NIN ÖZELLİKLERİ 418
FÂTİHA'NIN TASARRUFU HAKKINDA BAZI ÖZELLİKLER 419
FÂTİHA'NIN BİRTAKIM TECELLİLERİNİ KULLANMAK 422
FÂTİHA İLE TASARRUFTA BULUNMAK 423
FÂTİHA'YI YAZMANIN ÖZELLİKLERİ ve insanlara bu hususta olan faydalar 426
ÇOCUĞUN AÇIK - SEÇİK KONUŞABİLMESİ İÇİN 427
KARI-KOCA ARASINI YA DA İKİ KARDEŞ ARASINI DÜZELTMEK İÇİN FÂTİHA-İ ŞERİFE'Yİ YAZMAK 431
Yüz çevirenlerin kalbini yumuşatmak, şefkatlendirmek için yapılan duâ 435
ÂYET-İ KÜRSİ'NİN İNMESİ VE ŞEYTANLARIN HİLELERİNİN HÜKÜMSÜZ KALMASI 436
Âyet-i Kürsi'nin büyüklük ve efdaliyeti 437
Bu büyük âyetin fazileti 446
Farz namazlardan hemen sonra Âyet-i Kürsi'yi okumak ve bunun fazileti 479
Her farz namazdan sonra Âyet-i Kürsi okumak 484
Beş vakit namazdan sonra yapılacak olan tesbih, tahmid ve tekbirler ... 486
Duânın özellikleri ve faziletleri 489
Duânın âdâbı ve şartları 491
Kur'ân'ı hatmettikten sonra duâ okumak sünnettir 497
ÂYET-İ KÜRSİ'NİN TEFSİRİ 499
Âyet-i Kürsi'nin okunmasıyla ilgili kudsi özellikler 508
Âyet-i Kürsi ile ilgili kudsi özellikler ve bunların sayısı, saati ve münasib olan isimler 511
Âyet-i Kürsi'yi kelimeleri ve bölümleri sayısınca okumanın özellikleri ... 516
Âyet-i Kürsi'nin bölümleri 517
BALGAMI GİDERMEK hususunda Âyet-i Kürsi'nin özelliği 522
DİŞ AĞRISINI GİDERMEK İÇİN 522
Hâtiflerin gönderilmesinde Âyet-i Kürsi'nin özelliği 523
Âyet-i Kürsi ile ilgili riyâzat ve duâlar 524
DÂVET 526
Âyet-i Kürsi'yi yazmaktaki kudsi özellikler 530
Âyet-i Kürsi'nin bir başka özelliği 531
İhlâs sûresinin inmesinin sebepleri hakkında müfessirlerin tesbitleri ve bu sûrenin inmesinde birçok vechelerin bulunması 534
İhlâs sûresinin isimleri 542
İhlâs sûresinin tefsiri hakkında 547
İhlâs sûresini okumanın fazileti 550
İhlâs sûresiyle ilgili diğer belgeler 559
İhlâs sûresinin faziletleri çok yönlüdür 565

İhlâs sûresini gece ve gündüz okumaya devam etmenin fazileti 566
İhlâs sûresinin okunmasıyla meydana gelen tecelli ve esrar hakkında seçkin kişilerin sözleri 574
İHLÂS SÛRESİNİ YAZMAKTA TECELLİ EDEN HASSALAR 576
YÂ-SİN SÛRESİNİN FAZİLET VE ÖZELLİKLERİ 578
FETİH sûresinin fazilet ve özellikleri 583
VÂKIA sûresinin fazilet ve özellikleri 585
MÜLK sûresinin fazilet ve özellikleri 587
AMME sûresinin fazilet ve özellikleri 591
Bazı sûrelerin fazilet ve özellikleri 592
DUHÂ ve ELEM NEŞRAH LEKE sûreleri 596
KADİR ve KEVSER sûrelerinin fazilet ve özellikleri 599
PEYGAMBER EFENDİMİZ'İ RÜ'YADA GÖRMENİN FAZİLETLERİ 605
Kevser sûresinin özelliklerinden biri de şudur 607
MUAVVEZETEYN'in fazilet ve özellikleri 612
Resûlüllah Efendimiz'e salât u selâm getirmenin fazilet ve yararları 615
Mücerreb salâvattan biri de salât-ı tefriciyedir 621
SALÂVATIN KEMALİ, BEYANI ve DELÂİL-İ HAYRAT'ta OLMAYAN BAZI SALÂVATLAR 623
İmanın hakikatı hakkında âyet ve hadisler 634
İmanın tahkiki, taklidi ve istidlâli olmak üzere üç kısma ayrıldığı 639
Tahkiki iman 639
Taklidi iman 640
İstidlâli iman 640
Kelime-i Tevhid hakkında vârid olan sahih hadisler ve bu konuda imamların görüşleri 644
Ashab-ı Kirâm'dan Dıhyetü'l-Kelbi Hazretleri'nin hikâyesi 646
TEVHİD-İ HAKİKİ'NİN AÇIKLANMASI 648
Hâcegândan İmam Câfer Sadık, Ebû Yezid Bestâmi, Ebû Hasan Harkani ve Şah Nakşibend'e uzanan diğer meşâyih-ı kirâmın hatimlerinin özellikleri 653
İNSANI MEMLEKETİ DÜZELTMEKTE İLÂHİ TEDBİRLER 665
İÇİNDEKİLER 674

خزينة الأسرار

SIRLAR HAZİNESİ

SIRLAR HAZİNESİ

SEYYİD MUHAMMED HAKKI HAZRETLERİ

MÜTERCİM : CELÂL YILDIRIM

DEMİR KİTABEVİ